

Pettipiece T. - Pentadic Redaction in the Manichaeian Kephalaia

TAM METİN EKSİKSİZ TÜRKÇE TERCÜME (257 Sayfa)
Gnostik Araştırma Kütüphanesi Arşivi

--- SAYFA 1 [Görsel / Boş] ---

--- SAYFA 2 ---

Maniheist Kephalaia'da Beşli Redaksiyon

--- SAYFA 3 ---

Nag Hammadi ve Maniheist Çalışmalar Editörler Einar Thomassen ve Johannes van Oort Yayın Kurulu
H.W. Attridge – R. Cameron – A.D. DeConick W.-P. Funk – I. Gardner – C.W. Hedrick S.N.C. Lieu – P. Nagel
– B.A. Pearson – S.G. Richter, J.M. Robinson – K. Rudolph – M. Scopello W. Sundermann – G. Wurst CİLT 66

--- SAYFA 4 ---

Timothy Pettipiece tarafından Maniheist Kephalaia'da Beşli Redaksiyon LEIDEN • BOSTON 2009

--- SAYFA 5 ---

Bu kitap asitsiz kağıda basılmıştır. Kongre Kütüphanesi Yayında Verilerin Kataloglanması Pettipiece, Timothy. Maniheist Kephalaia'da beşli redaksiyon / Timothy Pettipiece tarafından. P. santimetre. -- (Nag Hammadi ve Maniheist çalışmaları, ISSN 0929-2470; v. 66) Bibliyografik referansları ve dizini içerir. ISBN 978-90-04-17436-8 (ciltli: alkali kağıt) 1. Maniheizm. I. Başlık. II. Seri. BT1410.P48 2009 299'.932--dc22 2009004687 ISSN 0929-2470 ISBN 978 90 04 174368 Telif Hakkı 2009, Koninklijke Brill NV, Leiden, Hollanda'ya aittir. Koninklijke Brill NV, Brill, Hotei Publishing, IDC Publishers, Martinus Nijhoff Publishers ve VSP markalarını bünyesinde barındırmaktadır. Her hakkı saklıdır. Bu yayının hiçbir kısmı yayıncının önceden yazılı izni olmadan çoğaltılamaz, tercüme edilemez, bir erişim sisteminde saklanamaz veya elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt veya başka herhangi bir biçimde veya herhangi bir yöntemle aktarılamaz. Dahili veya kişisel kullanım için öğelerin fotokopisini çekme yetkisi, uygun ücretlerin doğrudan The Copyright Clearance Center, 222 Rosewood Drive, Suite 910, Danvers, MA 01923, ABD'ye ödenmesi koşuluyla Koninklijke Brill NV tarafından verilmektedir. Ücretler değişebilir. Hollanda'da basıldı

--- SAYFA 6 ---

İÇİNDEKİLER Teşekkür	ix	Kısaltmalar	xi
bölüm i Maniheizt kephalaia'da beşli redaksiyon			
Giriş.....	3	Antik Çağda Sayı ve Din	3
Maniheizt Sayı Sevgisi	5	Belirsizliğin İçinden.....	6
ve Derleyicileri	7	Kanon ve Gelenek	13
Bölüm. Temel Ontolojik Modelleme.....	21	İki Ağaç ve Beş Kol.....	21
İkinci Bölüm. Teolojik Modelleme I: Işık Alemi	25	Babanın Yüzleri	25
.....	25	İnsanoğlunun Birçok Evladı	29
Kozmik Paralellik.....	36	Yüceliğin Babaları	36
42 Üçüncü Bölüm. Teolojik Modelleme II: Karanlık Diyar.....	51	Kötülüğün	51
Evrimi.....	51	Karanlığın Kral(lar)ı.....	54
Polemik.....	62	Dördüncü Bölüm. Diğer Desenlendirme	62
Biçimleri.....	69	Soteriyolojik Modelleme.....	69
Modelleme.....	72	Eklesiyolojik	72
Modelleme.....	74		

--- SAYFA 7 ---

vi içerik Tartışmalı Modelleme.....	75	Etiolojik	75
Modelleme.....	76	Sonuçlar ve Çıkarımlar.....	79
Skolastik Düzeltme.....	79	Sıkıntı ve Zulüm.....	79
85 Misyoner Genişleme	88	Neden beş?	88
.....	89	Sorumlu kimdi?	90
bölüm ii öğretmenin kephalaia'sından çeviriler [berlin kodeksi] Çeviriler Üzerine Not	95	Bölüm 2: İkinci, Ağaç Meseli Üzerine	97
.....	95	Bölüm 3:	97
Mutluluğun, Bilgeliğin ve Gücün Yorumlanması; ne demek	103		
4. Fasil: Birbirinden gelen Dört Büyük Gün'de; Dört Geceyle birlikte	105	6. Bölüm:	105
Başlangıçtan beri Karanlıklar Diyarı'ndan fıskıran Beş Ambar Üzerine; Beş Yönetici, Beş Ruh, Beş Beden (ve) Beş Tat	108	7. Bölüm: Yedinci, Beş Baba Üzerine.....	112
.....	108	9. Bölüm: Barış	115
(Alamet)'in Yorumu, ne anlama geldiği; Sağ El, Öpücük, Tapınma	115	10. Bölüm: Sethel'in	120
duasında bahsettiği On Dört [Büyük] Aeon'un Anlamı Üzerine.....	120	12. Bölüm: Kozmos'ta	122
mntparapehout olarak ilan edilen Beş Kelimenin Anlamı Üzerine	122	13. Bölüm: Beş	124
Kurtarıcı, Ölüler Diriltlenler ve Beş ile birlikte Dirilişler.....	124	14. Fasil:	124
Sükûnetin, Orucun, [Huzurun], Günün [ve] Dinlenmenin Anlamı; ne anlama geldikleri	125	Bölüm 15: [Üzerinde] ... Beş [Parça] .. . Dünyası.	127
.....	125	Bölüm 16:	127
Karanlığa karşı [çıkan] [Beş Üzerine] Yücelik	129		

--- SAYFA 8 ---

içindekiler vii Bölüm 18: Işığın Oğulları'nın Karanlığın Oğulları ile yürüttüğü [Beş] Savaş	
Üzerine.....	135
Bölüm 19: Beş Yayın Üzerine: ne anlama geldikleri.....	138
Bölüm 20: Babaların Adı Üzerine Bölüm.....	141
Bölüm 21: Yüceliğin Babası üzerine, nasıl	
kurulduğu ve tanımlandığı.....	142
Bölüm 24: [On Times ...]	
.....	143
Bölüm 25: Beş [Babalar: Geldikleri Uzuvar]	
Üzerine.....	149
Bölüm 27: Karanlığın Archonlarında Var Olan Beş	
Form Üzerine.....	150
Bölüm 33: Arhontların Sert Bedenleriyle İnşa	
Ettiği Beş Şey Üzerine.....	152
Bölüm 37: Üç Bölge	
Üzerine.....	153
38. Bölüm: Aydınlık Akıl, Havariler ve Azizler Üzerine	154
39. Bölüm: Üç Gün ve İki Ölüm Üzerine.....	166
48. Bölüm: Kanallar(?)	
Üzerine.....	169
57. Bölüm: Adem'in Nesli Üzerine	174
65b: (Güneşin Beş	
Niteliği Üzerine).....	177
68. Bölüm: Ateşte.....	178
Bölüm	
69: Zodyak'ın On İki Burcu ve Beş Yıldız Hakkında	179
Bölüm 70: Kozmos'a benzeyecek şekilde yapılmış	
olan Beden Hakkında.....	182
Bölüm 91: Tek bir bedende kurtarılan Kutsal	
Kitap Hakkında....	187
Bölüm 95: Havari Müritlerine sorar: Bulut ne anlama gelir?	
.....	193
100. Bölüm: On Dört başlı Ejderhanın Üstünde; nedir ve .	
. . .	197
Bölüm 103: Işık Zihninin Seçilmişlere Gösterdiği Beş	
Harika Eser Üzerine	199
Bölüm 104: Gıda Hakkında: İnsan Vücudundaki	
Beş Ürüne Atanmış Olması.....	200
Bölüm 107: Konuşma Türü	
Üzerine	201
Bölüm 111: Gözde Bulunan Dört Nitelik ve Beşincisi Hakkında	202
Bölüm 112b: (İsa'nın Vahiy Ettiği Beş Şey Üzerine)	203
Bölüm 137: Birbirlerinden Ayırt Edilen Beş	
Kardeşlik Türü Hakkında	205
Bölüm 146: Yaşlı Adamın Yaşayacak Beş Besini Var,	
Yeni Adamın Diğer Beş Yemeği Var	207

--- SAYFA 9 ---

viii içindekiler Bölüm 148: Beş Babaya ait oldukları Beş Kitap Hakkında	209
Bölüm 165: Kıskançlık Beş	
Şekilde Vardır.....	210
Bölüm 176: Beş(?) Formda Ruhsal Geçiş ve Kilisenin Değiştiği	
Şeyler Üzerine.....	212
Bölüm 189: [Beş Ayartma Üzerine].....	218
Bölüm 191: Elçimizin Suretinde Beş Özellik Vardır, Beş Işık Babayı simgeleyen	220
Bölüm	
193: Kötü Olan'ın [Beş Özelliği] vardır; İyi Olanın [Beş Özelliği Daha]	
Vardır.....	222
Ek. Theodore Bar Khonai'nin Maniheizt Mit Özeti (Açıklamalı	
Çeviri)	223
Atıfta Bulunulan Eserler	231
Genel	
Dizin	237
Modern Yazarlar Dizini	
.....	241

--- SAYFA 10 ---

TEŞEKKÜR Başlangıcından bu yana, (Kanada Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler Araştırma Konseyi'nin (SSHRC) hem doktora hem de doktora sonrası bursları tarafından cömertçe desteklenen) bu proje, Maniheist Çalışmalar için hem yayınlanmış hem de yayınlanmamış araştırma araçlarının kullanımından büyük ölçüde yararlanmıştır. Özellikle, Gunner Mikkelsen'in Bibliographica manichaica'sı (Brepols, 1996) ve Corpus Fontium Manichaeorum'daki Maniheist Metinler Sözlüğü I: Roma İmparatorluğu'ndan Metinler (Brepols, 1998) bu çalışma boyunca kârlı bir şekilde kullanılmıştır. Ancak bu proje, Dr. Wolf-Peter Funk'un geniş bir yelpazedeki yayınlanmamış uyumlar, sözlüksel yardımlar ve metinsel revizyonlara cömert bir erişim hakkı vermeseydi mümkün olamazdı. Bir rehber olarak bu paha biçilmez araştırma araçları olmasaydı, Maniheist Kephalaia'nın labirentvari derinliklerinden çıkış yolunu asla bulamayabilirdim. Ayrıca, beni ilk başta bu yöne yönlendirdiği ve çok sayıda dilbilimsel ve metodolojik konu (aktounou"iet abal nmpetxhp thou) hakkında çok sayıda anlayışlı yorum ve öneriyi sabırla sunduğu için en içten teşekkürlerimi de kendisine sunuyorum. Aynı zamanda Prof. Paul-Hubert Poirier'e bu projeye olan bitmek bilmeyen desteği ve cesareti için ve ayrıca erken dönem Hristiyanlık ile ilgili her şey hakkındaki ansiklopedik bilgisi için teşekkür etmek isterim. Meslektaşlarım Tuomas Rasimus, Serge Cazalais, Jennifer Wees ve Michael Kaler'e bir topluluk ve meslektaşlar arası dayanışma duygusu yaratmaya yardımcı oldukları için olduğu gibi, bilgeliği ve çok değerli tavsiyeleri için Prof. Louis Painchaud'a da müteşekkirim. Yakın zamanda Prof. Pierluigi Piovanelli'ye sürekli ilgisi ve teşviki için şükranlarımı sunuyorum. Ancak hepsinden önemlisi, tüm akademik çabalarımaya yönelik koşulsuz sevgisi ve desteği için eşim Julie'ye ve ilk dört yılının bana sunduğu birçok paha biçilmez eğlence ve keyif anları için oğlum Alex'e teşekkür etmek isterim. Ağustos 2008, Gatineau, Kalite Kontrol

--- SAYFA 11 ---

x Teşekkür Not: "Bölüm 2: Babanın Yüzleri"nin daha eski bir versiyonu Vigiliae Christianae 61 (2007): 470-477'de yayınlanmışken, "Bölüm 2: Kozmik Paralellik"nin bazı bölümlerinin daha eski bir versiyonu "Rhetorica manichaica: Kephalaia'nın Retorik Analizi Bölüm 38, 'On the the the' olarak ortaya çıkmıştır. Light-Mind, the Apostles ve the Saints" in Coptica-Gnostica-Manichaica: Mélanges offerts à Wolf-Peter Funk (Québec: Les Presses de l'Université Laval/Louvain: Éditions Peeters, 2006), 731-741.

--- SAYFA 12 ---

KISALTMALAR Medinet Madi Codices 1Ke Kephalaia vol. 1: "Öğretmenin Kephalaia'sı" (Polotsky/Böhlig/Funk) 2Ke Kephalaia cilt. 2: "Lordum Mani'nin Bilgeliğinin Kephalaia'sı" (yayınlanmamış; genel bakış için bkz. Funk, "Yeniden Yapılanma") 1Ps Mezmur Kitabı bölüm 1 (yayınlanmamış) 2Ps Mezmur Kitabı bölüm 2 (Allberry/Richter/Wurst) Hom Homilies (Polotsky) Ep Epistles (yayınlanmamış) Acts Acts (yayınlanmamış) Syn Synaxeis (yayınlanmamış) A&C Funk. Kephalaia I: Ekler ve Düzeltmeler (yayınlanmamış)

--- SAYFA 13 [Görsel / Boş] ---**--- SAYFA 14 ---**

Kısım i MANİKE KEPHALAYA'DA PENTADİK REDAKSİYON

--- SAYFA 15 [Görsel / Boş] ---**--- SAYFA 16 ---**

GİRİŞ Antik Çağda Sayı ve Din Sayılarının dinde oynadığı rol, büyük ölçüde keşfedilmemiş bir alandır. Bunun nedeni, kısmen, bu tür kalıpların, eğer varsalar, topluluğun kolektif bilincine öylesine yerleşmiş olma eğiliminde olmalarıdır ki, bunların kökenleri veya imaları üzerine nadiren herhangi bir yorumsal çaba harcanmaz. Örneğin Yahudiler ve Hristiyanlar, neden on emrin on iki değil de on olduğunu, neden İsrail'in on iki kabilesinin yirmi değil de olduğunu ya da İsa'nın kendisini dinleyenlerden oluşan bir kalabalığı doyurmak istediğinde neden yalnızca beş ekmek ve iki balık kullandığını sorgulama eğiliminde değiller. Benzer şekilde, Müslümanlar neden günde altı namaz yerine beş vakit namazın gerekli olduğunu veya Kur'an'ın neden 141 yerine 114 sure içerdiğini sorgulama eğiliminde olmayabilirler. Sonuçta Buda'nın sekiz yerine sadece dört asil hakikat ortaya atmış olması gerçekten önemli midir? Çoğu durumda, bu tür sayıların varlığının çok az bir önemi olduğu düşünülebilir, ancak diğer durumlarda büyük bir teolojik ağırlık taşıyabilirler. Örneğin, çok az sayıda çağdaş Hristiyan onlara neden sureler öğretildiğini merak edebilir. Tanrı bir dördütlü veya hatta bir beşli olarak değil, belirli bir geleneğin sembolik dilinin ayrılmaz bir parçasını oluşturan "verilenler" olarak alınır. Ancak bu, açıklamaların bazen mevcut olmadığı ve bu nedenle de aranamayacağı anlamına gelmez. Söylemler numerolojik spekülasyonlarla dolup taşıyor. İster Tanah, ister Yeni Ahit ya da Kur'an olsun, standart bir kutsal metnin ortalama okuyucusu, sayısal formülasyonların aşırı bolluğundan etkilenmeyecektir. Dolayısıyla böyle bir olgunun nispeten gözden kaçması şaşırtıcı değil. Bugün inananlar arasındaki görünürdeki ilgi eksikliği, sayıların dini ve teolojik söylemin bir parçası olarak kullanılmasının hiçbir zaman bir endişe veya tartışma konusu olmadığı anlamına gelmez. Örneğin, kullanım

--- SAYFA 17 ---

4 Sayıların teolojik ve tefsir bağlamlarına dahil edilmesi, MS 2. ve 3. yüzyıllarda ilk kilise için özellikle tartışmalı hale geldi. Özellikle Irenaeus, Valentinianusçu rakiplerinin gematria uygulamasını, yani Yunan veya İbrani harflerinin sayısal değerine dayalı hesaplamaları keyfi ve kutsal metinlerden yoksun olmakla eleştirdi. Lyons piskoposu ayrıca, kutsal metinlerin özellikle üç, yedi, on iki ve kırk gibi çok çeşitli sayılar ve sayısal modeller içermesi (Adversus haereses, 2.24.3) nedeniyle, belirli bir teolojik sisteme uymak için İncil'deki sayıların keyfi olarak seçilmesi olarak algıladığı şeyi eleştirdi. Örneğin Irenaeus, İsa'nın hizmetinden önceki otuz yıla ilişkin Valentinianus yorumunu Pleroma'nın otuz ruhani döneminin bir temsili olarak aktarır (Adversus haereses, 1.1.3), on ikinci dönemin tutkusu ise Yahuda'nın Mesih'e ihanetine bir ima olarak kabul edilir (Adversus haereses, 1.3.3). Ancak öyle görünüyor ki, bazılarının kesinlikle olumsuz tepkilerine rağmen, erken Hristiyan geleneğinde sayıların anlamı ve önemi konusunda belli bir kararsızlık vardı. Irenaeus'un bu soruya verdiği önemden, matematik ve sayısal spekülasyonların teolojiyle karışımının kilise otoriteleri tarafından önemli bir sorun olarak görüldüğü açıkça görülüyor. Ancak sapkın yazarlar sayısal diziler veya kalıplar kullanarak ayrıntılı teolojik sistemlerin inşasını engellemeye çalışırken, İskenderiyeli Clement ve Augustine gibi felsefi eğilimli diğer yazarlar, İncil'deki sayılarda algıladıkları uyum ve mükemmellik üzerinde memnuniyetle düşündüler. Görebildiğimiz gibi, sayılar "ana akım" (yani ortodoks) dini söylemde belirgin bir şekilde yer almasa da, tipik olarak ortodoksluğun uçlarında var olduğu düşünülen inanç geleneklerinin, kutsal mesajları iletme ve yorumlama çabalarında sayıları yaratıcı, hatta cüretkar bir şekilde kullanma olasılığı çok daha yüksektir. Kilisenin ilk babaları bu konu üzerinde Gnostik düşmanlarıyla polemik yaparken, benzer bir dinamik, Rabbinik Yahudilik ve İslam'da, aynı zamanda sayılara ve sayısal kalıplara eşit derecede derin bir ilgi sergileyen Kabalistik ve İsmaili söylem tarzlarına tepkilerinde de ortaya çıkacaktı. Bu gruba, din tarihinin en büyük mazlumları da, yani Maniheiztler olarak etiketlediğimiz insanlar da eklenmiş olmalı.

--- SAYFA 18 ---

giriş 5 Maniheiztlerin Sayı Sevgisi MS 3. yüzyılda "Yaşayan Mani" (Süryanice'deki Mani hiyya sıfatından) olarak bilinen Babil peygamberinin takipçileri, hayal gücü yüksek ustalarından canlı bir hikayeyi miras aldılar. Bu çalışmanın amaçları açısından dikkat çekici olan, bu hikayenin temel çerçevesinde sayıların ve sayısal kalıpların oynadığı önemli roldür. Kısaca Mani, evrenin yaratılışından önce iki karşıt gücün göreceli dengede bulunduğunu iddia ediyordu. Göklerde Yüceliğin Babası, ebediyen kutsanmış ışık, huzur ve barış diyarının efendisi yaşarken, çok aşağılarda, derinliklerde şiddetli ve uğursuz bir Karanlığın Kralı kendi kaosu içinde kara kara düşünüyordu. Karanlığın Kralı ışık diyarına bir göz atıp şeytani güçlerini kullanarak bir istila gücü gönderdiğinde bu denge bozuldu. Buna karşılık Baba, İlk İnsan olarak bilinen tek oğlunu zırhı olarak beş temel güçle birlikte savaşa gönderdi. Trajik bir şekilde İlk İnsan yenildi ve zırhı karanlığın güçleri tarafından yok edildi. Neyse ki, Baba, İlk İnsan'ı geri getirmenin yanı sıra, karanlık güçlerin katledilen bedenlerinden evreni inşa etmek için Beş Oğul'u görevlendiren eşi Yaşayan Ruh'u çağırdığında bir kurtarma operasyonu başlatıldı. Bu şekilde, İlk İnsan'ın ilk düşüşü sırasında karanlığa hapsolmuş hafif maddeyi arındırmak için geniş ve karmaşık bir mekanizma devreye sokuldu. Daha sonra Baba, karşı saldırıyı bitirmek ve kozmik mekanizmayı harekete geçirmek için üçüncü bir elçi olan Elçi'yi on iki bakireyle birlikte gönderdi (her ne kadar diğer kayıtlar yalnızca tek bir bakireden bahsetse de). Ne yazık ki, Üçüncü Elçi'nin imajına dayanarak ilk insan çifti olan Adem ile Havva'yı şekillendiren ve böylece insanoğlunu bir cehalet ve ölüm mirasına mahkum eden bir çift iblis, Ashaqlun ve Namrael tarafından son bir karşı darbe gerçekleştirildi. Ancak Baba, bilgeliğiyle İsa'yı göksel biçimde Adem ve soyuna irfan tohumunu ekmesi için görevlendirdi. Böylece ilksel tarihin Maniheizt versiyonu başlıyor. Theodore bar Khonai'nin 9. yüzyıl Süryanice anlatımına dayanan bu özet, muhtemelen Mani'nin de tasarlamış olduğu Maniheizt yaratılış mitinin genel hatlarını aydınlatıyor. İlginç olan, bu kadar renkli bir hikayenin temelini oluşturan temel sayısal yapılarıdır. Bu, Maniheiztlerin sayılara olan genel hayranlığının kökeninin, Mani'nin bu tür ifadelerle olan tercihten kaynaklandığı anlamına gelir. Tahmin edilebileceği gibi, sayısal olarak renklendirilmiş mitolojinin bu yaratıcı kullanımı küçümseme ve alayla karşılandı.

--- SAYFA 19 ---

6 Bu tür mitolojik dilin felsefi diyalektiğin temel kurallarını ihlal ettiğini düşünen, özellikle ana akım Hristiyanlar ve Müslümanlar olmak üzere, hareketi eleştirenlerin giriş yazısı. Ancak yüzyıllar boyunca dini liderlerin ve bazen hükümetlerin onları yok etmek için gösterdikleri çabalara rağmen, Maniheiztler bazı beklenmedik yerlerde yok olmaktan yeniden ortaya çıkmaya devam ediyorlar. Belirsizlikten Avrupalı akademisyenler ve kilise tarihçileri, sapkınlık karşıtı yazılardan ve Augustinus'un onlarla kötü şöhretli ilişkisinden Maniheizt "sapkınlığı" uzun süredir biliyorlardı; ancak 19. ve 20. yüzyıllarda bunları gün ışığına çıkaracak birçok şey oldu. İlk olarak Avrupalı akademisyenler ve oryantalistler, Maniheiztlerin, Orta Asya'daki çeşitli yerlerde Maniheiztlerin geride bıraktığı yığınla metin parçasını ve tomarını gün yüzüne çıkartan el-Nadim ve el-Biruni gibi, Orta Çağ Müslüman dünyasında kalıcı Maniheizt varlığının önemli kanıtlarını sağlayan, çeşitli ortaçağ Müslüman yazarlarında ortaya çıktığını fark etmeye başladılar. En ünlüsü, Turfan'daki (batı Çin'deki) metinler, çok çeşitli belirsiz İran ve Türk lehçelerinde çok sayıda parçalanmış Maniheizt metin içeriyor. Kısa bir süre sonra, 1929'da Mısır'da, Medinet Madi kasabası yakınında, daha orijinal Maniheizt yazıları -Turfan'dan ele geçirilen parçalardan çok daha eski yazıları- içeren bir Kipti elyazmaları koleksiyonunun keşfedilmesiyle bir başka sansasyonel bulgu daha ortaya çıktı. Bu metinlerin Maniheizt olarak tanımlanmasını sağlayan şeylerden biri de, el yazmalarını ilk inceleyen bilim adamı Carl Schmidt'in, bir meslektaşının Epiphanius'un Panarion baskısının provalarını henüz okuması ve elyazmalarından birinin adının ona sapkın bilimcinin Maniheiztleri açıklamasında anlatılan bir metni hatırlatan Kephalaia adının dikkatini çekmesiydi.² Bu keşif Maniheizt çalışmalarda yeni ve umut verici görünen bir dönemi başlattı. Ancak başlangıçtaki bazı ilerlemelerden sonra Avrupa'da savaş çıktı ve yayın birkaç on yıl boyunca durdu. Bu, bunların çoğunun 1 Ries, Les études manichéennes, 67-118 olduğu anlamına gelmektedir. 2 Schmidt ve Polotsky, "Ein Mani-Fund", 6.

--- SAYFA 20 ---

giriş 7 materyal Geç Antik Çağ bilim adamları tarafından büyük ölçüde keşfedilmemiş olarak kaldı; bu da bizi mevcut çalışmaya getiriyor. Carl Schmidt'in anısını canlandıran metin, artık önemli bir kısmı yayınlanmış olduğundan, başka bir nedenden dolayı dikkat çekicidir: Maniheist teolojik söylemi ifade etme aracı olarak sayıların ve sayısal kalıpların yaygın (bazılarına göre takıntılı diyebilir) kullanımı. Daha dikkat çekici olan ise bu ifadelerin büyük çoğunluğunda beş sayısının ne kadar baskın bir rol oynadığıdır. Birinci cildin ilk yarısında en çok öne çıkan bu olgu, keşfedilmemiş³ ve açıklanamamıştır. Bu büyük ölçüde Kephalaia'nın kendisini Mani'nin yakın çevresine yaptığı konuşmaların bir kaydı olarak sunmasından kaynaklanmaktadır. Çok az kişi bu sunumun meşruiyetini sorguladı ve bu da metinde sayıların yaygınlığının kolayca Mani'nin doğrudan etkisine atfedilebileceği yönünde hatalı bir varsayıma yol açtı. Bu çalışma, Kephalaia'daki sayısal kalıpların kullanımının, Mani'nin kendi ifade tarzı hakkında bilinen veya makul bir şekilde varsayılabilir olanın çok ötesinde olduğunu göstererek bu hatayı düzeltmeyi amaçlamaktadır. Kephalaia'da beşlilerin ve beş parçalı sayısal kalıpların kullanımının, Maniheist geleneklerin nasıl aktarıldığına, alındığına ve metnin yaratıcılarının ve topluluklarının çeşitli iç ve dış kaygılarına yanıt olarak nasıl düzeltildiğine dair önemli izleri ortaya çıkardığını göreceğiz. Kephalaia ve Derleyenleri Yarım yüzyılı aşkın süredir Kephalaia'nın önemli bölümlerinin düzenlenip yayınlanmasına rağmen⁴ biçimi ve işlevi genel olarak yanlış anlaşılmıştır. Bu ilk yayınlardan bu yana Michel Tardieu, Maniheizm'de temel bir sınıflandırma aracı olarak beşin önemine işaret ederken (Le manichéisme, 107), çok az kişi onun yolunu takip etti. Maniheist kaynaklardan alınan beş bölümlük serilerin yüzeysel bir indeksi Ström tarafından verilmiş ("Le chiffre cinq", 333-338), diğer geleneklerle karşılaştırmalı olarak, aynı ciltte Couliano tüm beşlilerin gezegenlerin şeytanlaştırılmasına dayandığını öne sürmüştür ("The Counterfeit Spirit", 53-58). Ayrıca bakınız, Lévy ("A propos de la pentade et du dualisme manichéens," 493-500). 4 Maniheist Kephalaia, 1929'da Mısır'ın Medinet Madi kasabası yakınlarında keşfedilen iki Kıpti kodeksinde mevcuttur. İlk kodeks (Berlin kodeksi P. 15 996 veya Berlin Kephalaia kodeksi) "Öğretmenin Kephalaia'sı" (1Ke olarak kısaltılır) başlığını taşıırken, ikinci kodeks (Codex C veya Dublin Kephalaia kodeksi) "The Kephalaia codex" başlığını taşır. Rabbim Mani'nin Bilgiğinin Kephalaia'sı" (2Ke). Bu elyazmalarının yakın zamandaki keşfi için bkz. Robinson, "The Fate of the Manichaean Codeces of Medinet Madi:

--- SAYFA 21 ---

Giriş bölümünde, en etkili bilim adamlarından bazıları bile Kephalaia'yı ya Mani'nin gerçek söylemlerinin⁵ ve öğretilerinin⁶ bir kaydı olarak ya da Maniheist teolojinin "ana noktalarının" sistematik⁷ (ikincil de olsa) bir sunumu olarak görmenin cazibesine yenik düştüler. Ancak gerçekte iş ikisi de değildir. Bu, bizzat Mani'nin ipsissima verba'sının bir kaydı olarak görülmemeli ya da Maniheist teolojinin bir özeti olarak görülmemelidir. Bunun yerine, görünüşte Yahudi Talmudik ve İslami Hadis geleneklerinin derlenmesine yol açarlara benzer yetkili bir sözlü geleneğe dayanan, skolastik, yorumlayıcı bir geleneğin ortaya çıkışını veya evrimini temsil ettiği şeklinde daha doğru bir şekilde tanımlanabilir. Kephalaia (kelimenin tam anlamıyla "Bölüm kitabı")⁹ kendisini Mani'nin 1929-1989"19-62 söylemlerine dayanan Maniheist sözlü geleneğin bir kaydı olarak sunabilir. Berlin Kephalaia kodeksinin büyük bir kısmı Polotsky ve Böhlig (1940 ve 1966) tarafından yayımlanırken geri kalanı Funk (1999, 2000 ve yakında çıkacak) tarafından yayımlanmıştır. Kephalaia kodekslerinin özellikleri, içeriği ve yeniden yapılandırılmasına ilişkin güncel bir açıklama, bkz. Funk, "The Reconstruction of the Manichaean Kephalaia", 143-159. Dublin Kephalaia kodeksi Giversen'in 1987 kopya baskısında yer almaktadır, ancak şu anda (bilgim dahilinde) düzenlenmemektedir. 5 Bkz. Schmidt, Ein Mani-Fund, 23. Ayrıca, örneğin Lieu, Kephalaia bölümlerinden "Mani'nin mevcut söylemleri" olarak bahseder (Roma İmparatorluğu'nda Maniheizm, 177). Bilim adamlarının böyle bir metinde Mani'nin özgün sesini bulma konusundaki coşkusu anlaşılır olsa da, Maniheizm için birincil kaynak olan Kephalaia'nın bazen bilim adamları tarafından belirli okumaları ve hipotezleri destekleyen kanıt metinleri için yağmalanması biraz daha rahatsız edicidir. ya da bu tür referansların alındığı bölüm bağlamına hiç dikkat edilmemiştir.⁶ Widengren, "Mani'nin öğretisinin Kephalaia'da belirtildiği şekliyle" (Mani ve Maniheizm, 69) bahsederken, Ort, Kephalaia'yı "Mani'nin öğretilerinin kendi yazılarına dayanan bir özeti" olarak nitelendirmiştir (Mani, 23). Kephalaia'yı, Mani'nin mantığına dayalı olarak "une véritable summa theologica du manichéisme" olarak nitelendirirken biraz fazla retorik kullanır (Le manichéisme, 66-67). Benzer şekilde Koenen, Kephalaia'yı "dogmatik bir ders kitabı" olarak nitelendirir ("Mani'nin Dualizmi Ne Kadar İkilidir?", 8 Mevcut haliyle, aynı derecede düşünceli bir şekilde yapılandırılmış gibi görünmemektedir). Origen'in De principiis'i gibi o döneme ait diğer sistematik teolojik incelemeler gibi.⁹ Bu, başlığı çevirmenin en iyi yolu gibi görünüyor (Funk, kişisel iletişim), ancak yaygın kullanım bizi bu kadar ileri gitmekten alıkoyuyor. Bununla birlikte, amaçlanan başlığın Öğretmenin Kephalaia'sı mı yoksa sadece Öğretmen mi (veya ikinci cilt durumunda - Lordum Mani'nin Bilgeliği) olup olmadığını merak etmekten kendimi alamıyorum. Acta Archelai 62, sayfa başlıklarının geleneksel yorumunu destekliyor gibi görünüyor. Bu çalışmadaki bireysel bölümlerin tanımlanmasına gelince, kephalaion yerine bölümü tercih ettim; bu, doğru olsa da gerçek bir faydası olmayan ve her metin biriminin benzersiz karakterini belirsizleştirme eğiliminde olan teknik bir terimdir.

--- SAYFA 22 ---

onun yakın çevresine giriş 9,10 esas olarak daha sonraki teolojik gelişmelerin ve geniş bir dizi spesifik soruya yanıt vermeye çalışan incelemelerin ürünüdür ve bunların çoğu kanonda bulunan belirsizliklerden kaynaklanıyor gibi görünmektedir. Tipik olarak (her zaman olmasa da) Mani'nin müritlerinden biri tarafından öğretinin veya yorumun belirli bir noktası hakkında sorgulandığı bir bölüm açılır. Bu, bu devasa çalışmayı derleyenlerin aradığı temel amaçlardan birinin açıklık olduğu anlamına geliyor. Mani öğretisini, daha önceki tüm vahiylerin kesin olarak yerine geçmeyi amaçlayan bir dizi öz-bilinçli kanonik yazılarda kaydetmesiyle ünlü olsa da, müritler tarafından sorulan sorular, Mani'nin çözülmesi gereken birçok "yarım kalmış iş" bıraktığı yönünde belirgin bir izlenim veriyor.¹¹ Bu nedenle, Kephalaia, Mani'nin "havarisel otoritesinin"¹² yapay olarak inşa edilmiş bir bağlamı içinde bu konuların bazılarını ele almaya yönelik kasıtlı bir girişim gibi görünüyor. Kephalaia'nın "önsözü" Mani, müritlerine, onlara aktardığı bilgeliği kaydetmeleri için övgüde bulunurken tasvir edilir (1Ke 9.5-6), bu, onun vahyinin kesin ve net bir kaydını sunması gereken birinden gelen tuhaf bir emirdir. Başka bir deyişle, eğer Mani, vizyonunun tüm inceliklerini gerçekten açık ve kesin bir şekilde açıklamış olsaydı, o zaman bu kadar geniş bir dizi soruna değinmeyi amaçlayan bu kadar kapsamlı bir ikincil literatür külliyatı yaratmaya gerek olmayacaktı. Hatta Kephalaia'nın Maniheist kanonik gelenek için bir tür ek ve düzeltme teşkil ettiğini bile söyleyebiliriz. Yine de, daha resmi bir şekilde, Kephalaia'nın, antik edebiyatın en az iki türüyle karşılaştırılmasına olanak tanıyan yönleri vardır. Birincisi, çeşitli teolojik konularda bir "bölümler" (Yunanca: κε λαια) koleksiyonu olarak var olması gerçeği, meditasyon amacıyla manevi bir öğretmenden öğretilerin toplanmasını amaçlayan antik Capitaliteratur'un belirli biçimleriyle karşılaştırılabileceği anlamına gelir.¹³ Bu tür literatürün klasik bir örneği, esasen Kephalaia'da bulunanlardan farklı olmayan çeşitli konulardaki söylemlerin bir derlemesi olan Epiktetos'un El Kitabıdır (Encheiridion). Arkadaşlık Üzerine (2.22), Hastalığı İddia Edenler Üzerine (3.5) veya Yalnızlık Nedir gibi; ve 10 Funk, "Reconstruction", 151. 11 Aslında, Mani'nin yazılarından günümüze kalan parçalar, Gizemler Kitabı gibi bazılarının doğası gereği büyük ölçüde rastlantısal olduğunu, Bostralı Titus, Theodoret ve Severus'un bildiği çalışma(lar) gibi diğerlerinin ise sabit yapılara ve ayrıntılara daha az dikkat edilerek daha genelleştirilmiş gibi görüldüğünü göstermektedir. 12 Funk, "Yeniden Yapılanma", 152. 13 Ivanka, "ΚΕΦΑΛΑΙΑ", 285-291.

--- SAYFA 23 ---

10 Yalnız bir kişinin tanıtımı (3.13). Geç antik dönemde bu tür edebiyat özellikle keşişler ve münzeviler arasında popüler hale geldi,¹⁴ dolayısıyla çileci zihniyete sahip Maniheistlerin bu tür bir eser üretmeye ilgi duymuş olmaları düşünülemez bir şey değil. Ancak Kephalaia'nın meditasyona yönelik söylemlerin kaynağı olarak kullanılması, onun nasıl oluşturulduğundan ziyade daha sonraki dönemlerde nasıl okunduğuyla ilgili gibi görünüyor. Kephalaia'nın biraz daha yakın benzerlik taşıdığı ve kompozisyon kökenlerine daha fazla değinen ikinci tür, milattan sonra ilk yüzyıllarda Yahudi ve Hristiyan yorumcular arasında popüler hale gelen erotapokrisis veya "soru-cevap" edebiyatıdır. Claudio Zamagni'nin "bir tür très élastique" olarak tanımladığı bu tür, her ne kadar bu tür eserler sıklıkla özür dileyen, didaktik veya polemik imalar içerse de, öncelikle kanonik metinlerin (Yahudi, Hristiyan veya pagan) yorumlanması ve açıklanması için kullanılan bir ikincil edebiyat biçimidir.¹⁵ Genel olarak, erotapokrisis, en temel biçimi olarak üç parçalı bir yapıyı alır: 1) önsöz/giriş, 2) sorular ve cevaplar ve 3) son yazı/kolofon.¹⁶ Bu temel kriterler dizisine göre, Kephalaia, özellikle de birincil amacı kanonik Maniheist gelenek içinde bulunan belirsizliklerin açıklanmasıysa, erotapokritik türün bir parçası olarak sınıflandırılabilir.¹⁷ Bu tür özellikler, metnin işlevini ve edebi türünü tanımlamamıza izin verebilirken, başka içsel göstergeler de vardır: derleyicilerini genel bir tarihsel ve coğrafi çerçeveye yerleştirmemizi sağlar. Bu metinlerin yaratıcılarına, ister yazarlar, ister editörler, ister redaktörler olsun, çeşitli ellerin işi olduğu bana açık görüldüğü için, derleyiciler adını vermeyi seçiyorum. Ancak bu bireylerin kim olabileceği hakkında yazdıkları şeylerden bir miktar fikir çıkarılabilir. Örneğin, Kephalaia'da Adem, Enoş, Havva, İsa, Yahuda, Nuh, Pavlus, Sem ve Sethel gibi Yahudi-Hristiyan geleneğinden önemli şahsiyetlere göndermeler buluyoruz. Mani'nin Elhasaites olarak bilinen bir Yahudi-Hristiyan mezhebinde büyüdüğü ve daha sonra mektuplarında bile kendisini "İsa Mesih'in Havarisi" olarak tanımladığı gerçeği göz önüne alındığında bu şaşırtıcı değildir. Biraz daha çarpıcı olan, Batı'da az bilinen figürler olan Zerdüşt ve Buda'ya yapılan muğlak ve biraz gölgeli göndermelerdir 14 Ivanka, 286-287. 15 Zamagni, "Une giriş", 7-24. 16 Zamagni, "Une Introduction", 24. 17 Soruların sırasının mutlaka yorum yapılan metnin ilerleyişini yansıtmaması gerekmez (Bussiès, "Conclusions", 185).

--- SAYFA 24 ---

Giriş 11 İran'la ilgili, ancak Mani tarafından onun kehanet konusundaki temel öncülerinden ikisi olarak değerlendiriliyor. Ayrıca çoğu Mezopotamya'da bulunan "Baptistler" (yani Mandaeanlar), Hristiyanlar, Yahudiler, Mecusiler ve Nazoranlar gibi rakip dini gruplara dair referanslar da buluyoruz. Coğrafya açısından Kephalaia, Hindistan'dan da söz edilmesine rağmen, Antik Yakın Doğu'daki Adiabene, Babil, Ctesiphon, Mesene, Parthia, Pers, Susiana, Dicle gibi yerlere gönderme yapmaktadır. Ayrıca Asurlular, Aksumlular, Babilliler, Hintliler, Medler, Partlar, Persler, Romalılar gibi büyük ölçüde aynı bölgeden çeşitli etnik grupların yanı sıra Ardaşir, Artabanus, Hystaspes ve Şapur gibi önemli siyasi figürlerden de bahsedilmektedir. Bu tür imalar, muhtemelen MS 3. yüzyılın sonlarında Mezopotamya'da ortaya çıkan, kökleri (ağırlıklı olarak) Yahudi-Hristiyan bir çevreye dayanan bir sosyal dünyaya işaret ediyor gibi görünüyor.¹⁸ Bu, Peter Brown'ın 1969 tarihli önemli makalesi "The Diffusion of Manichaeism in the Roman Empire"da haklı olarak vurguladığı bağlamın ta kendisidir. Brown'a göre, Maniheizm'in erken dönem tarihi, hem Sasani İran'ının hem de Roma'nın sınırlarını aşan Süryanice konuşan kuşağın tarihine sıkı bir şekilde dayanmaktadır.¹⁹ Öyle görünüyor ki, bu ilk Maniciler, her ikisi de saflarını sıklaştıran ve dini yenilik ve çeşitliliğe giderek daha az yer bırakan imparatorluk kültürlerini pekiştirmeye çalışan iki "gerici devlet"²⁰ arasında sıkışmışlardı. Dolayısıyla her iki durumda da Maniheizm zulüm ve şehitlik gibi dış baskılara olduğu kadar grup dayanışması, doktrinsel bağlılık ve misyonerlik genişlemesine ilişkin iç baskılara da yanıt vermek zorunda kaldılar. Bu tepkinin daha az belirgin olan bir yönünün, Kephalaia'nın kanıtladığı gibi sayısal kalıpların yaygın kullanımı olduğunu öne süreceğim. Ancak iç kanıtların bir Mezopotamya ortamını işaret ettiği gerçeği göz önüne alındığında, Kephalaia dili nasıl Yukarı Mısır'a ulaştı ve öncelikle Mani ve onun ilk müritleri tarafından kullanılan Süryanice'den çok farklı bir dil olan Kipti dilinde kaydedildi? Bu sorunu çözmek için Kephalaia'nın metinsel tarihi ve aktarımının varsayımsal bir yeniden inşasını önermeye çalışabiliriz. İlk olarak, tahmin edebileceğimiz gibi, Mani'nin Süryanice'deki sözlü ve (özellikle) yazılı öğretileri geliyor. Aslında Mani, dini tarihte gösterdiği özen nedeniyle pratik olarak benzersizdir. ¹⁸ Kephalaia Bölüm 1'deki Parmouthi ve Paophi aylarına yapılan atıflar gibi diğer indeksler (sayı olarak daha az), özellikle Mısır'ın takdirini gösterir, ancak bunlar büyük ölçüde yüzeyseldir. ¹⁹ Brown, "Difüzyon" 93. ²⁰ Brown, "Difüzyon" 97.

--- SAYFA 25 ---

12 giriş, kendi kehanet mesajını yazılı olarak kaydetti; seleflerini yapmadıkları için sert bir şekilde eleştirdi. İkincisi, Mani'nin öğretilerinin Sisinnios, Kustaios ve Süryanice Adda gibi yakın çevresinden gelen müritler tarafından sözlü ve yazılı olarak aktarıldığını ve yorumlandığını hayal edebiliriz, eğer onların benzer bir sosyo-kültürel arka plandan geldiklerini varsayarsak, ancak bu aktarım muhtemelen bir dereceye kadar Yunanca'da da gerçekleşmiştir.²¹ Daha sonra, bu materyalin bir kısmının, örnekleri yakın zamanda Mısır'ın başka yerlerinde keşfedilen "proto-Kephalaia" halinde organize edildiğini ve oluşturulduğunu varsayalım. Dakhleh Vahası (antik Kellis). Bu muhtemelen batıya doğru Mısır'a doğru ilerleyen diğer öğrenciler ve misyonerler tarafından yapıldı; Süryanice (hatta sadece ayin amaçlı olarak), Yunanca²² ve en sonunda da iletişim aracı olarak Kıpti dili kullanıldı. Son olarak, Medinet Madi'de²³ bulunanlar gibi muazzam miktarda Kephalaia malzemesinin büyük ciltler halinde tercüme edildiğini, redaksiyonunu ve toplandığını varsayalım. Funk, Maniheizt hareketin batı kolunda çok erken bir aşamada "patristik" bir geleneğin gelişmesinin mümkün olup olmadığını sordu; Maniheizt kanondan bağımsız, havarisel otoriteye sahip bir gelenek. Bkz. Funk, "Reconstruction", 152. Salmaios, Baraies (veya Barhaies), Timotheos, Innaios, Kustaios vb. gibi yetkili kişilere atfedilen çeşitli bölümleriyle Köln Mani Kodeksi gibi bir belge, benzer bir yapıya sahip olan (Funk, kişisel iletişim) Elçilerin İşleri kodeksi gibi kesinlikle bu yöne işaret etmektedir. 22 Orijinal kaynak dil meselesi, "Kıpti dilindeki tüm Maniheizt metinler için sorunlu bir soru" olarak tanımlanmıştır (bkz. Franzmann "Süryanice-Kıpti İki Dillileri", 115). Ancak bu konu etrafındaki tartışma, sıklıkla bu metinlerde gerçekte olduğundan daha ilkel bir katman görme arzusundan etkilenmektedir. Elbette metinlerde, Kellis'te yakın zamanda keşfedilen Süryanice-Kıpti çeviri çalışmalarında da görüldüğü gibi, en azından bazı Süryanice kaynaklara ilgi duyulduğunu ortaya koyan unsurlar var (T. Kell. Syr./Copt. 1; T. Kell. Syr./Copt. 2) (Gardner, Kellis Literary Texts, 101). Bu metinler (en azından) Mısır'daki çeviri sürecinin daha doğrudan olabileceği ihtimalini gündeme getirmiş olsa da, hiçbir şekilde sıklıkla iddia edildiği gibi "kesinlikle" değildirler. Sonuçta, Gardner'ın işaret ettiği gibi, çevirmenin herhangi bir Yunanca bilmediğini hayal etmek zordur, özellikle de hatırı sayılır edebi gelişmişliğe sahip Yunanca Maniheizt metinler Kellis'te de bulunduğundan (yine Mısır'dan gelen Köln Mani Kodeksinden bahsetmeye bile gerek yok). Ancak Süryanice'nin Kıpti Maniheizt metinler üzerindeki doğrudan etkisini veya en azından renklendirmesini göstermek metinsel olarak mümkün görünse de, hiçbir zaman sorulmayan soru, yüksek düzeyde okuryazar (ve şüphesiz yerli) Kıpti konuşan çevirmenlerin Yunanca sözlü veya yazılı metinler aracılığıyla bir tür aracı rol oynamadan doğrudan Süryanice kaynaklardan çalışmasının sosyolojik olarak mümkün olup olmadığıdır. 23 Mevcut Kephalaia kodeksleri aynı eserin iki farklı "baskısından" iki cildi temsil ediyor gibi görünmektedir (Funk, kişisel iletişim). "Öğretmenin Kephalaia'sı" başlıklı ilk kodeks, basımının birinci cildini oluşturabilirken, "Lordum Mani'nin Bilgeliğinin Kephalaia'sı" başlıklı ikinci kodeks, cildin birinci cildini temsil edebilir.

(ayrı) baskısından ikisi.

--- SAYFA 26 ---

giriş 13 yalnızca Kipti dilinde. Bu nedenle, Kephalaia'nın oluşumuna ve üretimine yol açan gelenekler ve bu geleneklerin taşıyıcıları, en az iki farklı (ancak sıklıkla örtüşen) sosyo-kültürel ortamdan geçmiş olmalıdır: MS 3. yüzyılın sonları Mezopotamya ve MS 3.-4. yüzyılın sonları Mısır.²⁴ Bu hareket, hem dinin "yerleşik" misyonerlik dürtüsü hem de Maniheistlere yönelik zulmü takiben hızlandırılmış olabilir. Mani ve halefi Sisinnios'un idamları. Her ne kadar bu iki ortam arasındaki zamansal ayrım belirsiz olsa da, yukarıda ana hatlarıyla belirtildiği gibi, en uygun sosyal ortamın evrimin ikinci ve üçüncü aşamaları arasında bir yere denk geldiği yönünde bir iddia ileri sürülebilir. Kanon ve Gelenek Metnin görünürdeki biçimini ve işlevini belirledikten ve en olası bağlamı ve yaratıcıları hakkında genel bir izlenim edindikten sonra, artık bu çalışmanın yanıtladığı ana soruyu sorabiliriz: Kephalaia derleyicileri özellikle beş bölümlü kalıpları kullanma konusunda neden bu kadar hevesliydi? Cevabın bir kısmı, Mani'nin kendi yazılı vahiylerinin önemi konusundaki iyi bilinen ısrarı ile bu vahiylerle katkıda bulunma iddiasındaki bir eserin varlığı arasındaki daha önce ifade edilen çelişkinin kabul edilmesinde yatmaktadır. Açıkçası derleyiciler kendileri için bir şeyler bulmaya mecbur hissettiler. Ancak onların tam olarak neyin peşinde olduklarına dair bir fikir edinmeden önce, Maniheizmin bilimsel incelemelerinde yaygın olan başka bir varsayımdan, yani Mani'nin kendi öğretisinin son derece sistematik ve net olduğu varsayımından vazgeçmeliyiz. Bazı bakımlardan bu varsayım, Mani'nin gerçek söylemlerini temsil ettiğine dair diğer varsayımla birlikte son derece sistematik bir dünya görüşü izlenimi veren Kephalaia'nın keşfiyle desteklendi. Birinci varsayıma dayanan bu ikinci varsayım ciddi bir hatayla sonuçlanmıştır. Mani yazılarının büyük bir kısmının ya kaybolmuş ya da en iyi ihtimalle sapkınların öfkesi ve zamanın tahribatı nedeniyle parçalara ayrılmış olmasına rağmen, yine de M.Ö. 280 (İskenderiyeli Theonas'ın Mektubu, P. Rylands 469) ve yaklaşık. 290 (Lycopolis'li İskender). Bkz. Tardieu, Le manichéisme, 112. Maniheizmin Filistin'de nasıl bir şekil almış olabileceğine gelince, Mısır için sahip olduğumuz gibi gerçek, doğrudan bir kanıtımız yok.

--- SAYFA 27 ---

14 giriş bunların içeriği ve üslubu hakkında genel fikir.²⁵ Örneğin, 10. yüzyıl Bağdatlı kitapçı ve ansiklopedici el-Nadım, Mani'nin biri Farsça (yani Perisan) ve altısı Suriye dili Süryanice olmak üzere yedi kitap yazdığını kaydetmiştir. Bunların arasında (birkaç) bölüm içeren Sırlar Kitabı (yani Sırlar Kitabı) vardır; bunlar arasında 'Deysaniyye (yani Edessa'lı Berdaisan'ın takipçileri) hakkında bir hikaye', 'Yastasif'in Sevgili hakkındaki şahitliği', 'Kendisi hakkında Ya #qub'a verilen şahitlik', 'Dul kadının oğlu' (Mani'ye göre o) meshedilmiş ve çarmıha gerilmiş, Yahudiler tarafından çarmıha gerilen), 'İsa'nın Yahudiye'de kendisi hakkındaki tanıklığı', 'El-Yamin'in zaferinden sonra verdiği tanıklığın başlaması', 'Yedi ruh', 'Dört geçici ruhla ilgili söylem', 'Kahkaha', 'Adem'in İsa ile ilgili tanıklığı', 'Dinden düşüş', 'Deysaniyye'nin ruh ve beden hakkındaki söylemi', 'Hayatın ruhuna dair Daysanilerin reddi', 'Üç hendek', 'Dünyanın muhafazası', 'Üç gün', 'Peygamberler', (ve) 'Diriliş' (çev. Laffan).²⁶ Benzer şekilde Mani'nin "İki Kaynak", "Muhteşem Olanlar", "Hindistan'ın Büyük Mektubu", "Kaskar Mektubu" ve "Kutsal Mektubu" gibi çeşitli konularda Risaleler yazdığını belirtmiştir. Bahçe.²⁷ Bu şekilde, Gizemler Kitabı ve Mektuplar²⁸ gibi kanonik eserlerin, görünüşte çeşitli doktrinsel, polemik ve pastoral meselelerle uğraşan, yönelim açısından daha tesadüfi gibi görüldüğünü görebiliriz; Hayat Hazinesi ve Bostrali Titus, Theodoret ve Antakyalı Severus tarafından kullanılan (tanımlanamayan) kaynak(lar) gibi diğer eserler, bahçenin sadece genelleştirilmiş sunumlarını sunar. Maniheist teoloji. Bu, derleyicilerin beşlilere olan takıntısı bir yana, bunların birçoğunun Kephalaia'da çok belirgin olan katı yapılanma ve sistematizasyondan yoksun görüldüğü anlamına gelir. Süryanice, Yunanca, Kipti, Latince, Orta Farsça ve Arapça dillerinde korunan kanonik yazılardan yalnızca yedisi, Mani'nin kendi beşli dizi kullanımına dair izler içeriyor. Bunlar: 1) Shabuhrgan'dan parçalar (muhtemelen MS 3. yüzyılın ortalarında bestelenmiştir),²⁹ 2) pas-25 Tardieu, Le manichéisme, 43-61'deki kanonik yazıların en özlü açıklamalarından birini sağlar. Ayrıca Gardner ve Lieu'nun Roma İmparatorluğu'ndan Maniheist Metinler, 151-175'teki (biraz kendine özgü) parça seçimine de bakın. 26 Gardner ve Lieu, Roma İmparatorluğu'ndan Maniheist Metinler, 155. 27 Gardner ve Lieu, Roma İmparatorluğu'ndan Maniheist Metinler, 165. Bu listede bulunan bazı mektuplar ilk müritlere atfedilmektedir. 28 Bununla birlikte, Mani'nin Mektupları'nın (Funk ve Gardner, yakında çıkacak) Medinet Madi ve Kellis kodekslerinde doktrinsel içeriğin neredeyse yokluğu biraz daha açıktır. 29 MacKenzie, "Mani's `Sabuhrag`an", 83-141. Ayrıca bakınız şu parçalar (M 98/99 ve

--- SAYFA 28 ---

giriş Yaşayan İncil'in (muhtemelen MS 3. yüzyılın ortalarından sonlarına doğru derlendiği) (düzenlenmemiş) Kipti Synaxeis Kodeksinden 15 bilge bölümü, 3) Devler Kitabı'ndan parçalar (muhtemelen MS 3. yüzyılın ortalarından sonlarına kadar derlendiği)30 4) Mani'nin Mektupları (muhtemelen MS 3. yüzyılın ortalarından sonlarına kadar derlendiği) 5) Suriyeli Ephraim'den alıntılar (MS 4. yüzyılın başı),31 6) Nasturi bilgin Theodore bar Khonai'nin (MS 8. yüzyıl) alıntıları,32 ve 7 el-Nadım'ın Fihrist'indeki Mani hakkındaki makale (MS 10. yüzyıl).33 Bu kaynakların ortaya koyduğu şey, söyleyebildiğimiz kadarıyla, beşlilerin çok sınırlı açık kullanımıdır. Tespit edilebilenler arasında şunlar bulunmaktadır: Beş Uzu Belki de tüm Maniheist beşlilerin en önemlisi olan “Beş şeyina” () (Theodore bar Khonai 313.17 [Scher]) (yani, Tanrı'nın “mevcudiyeti” veya “konutları”) daha sonra Greko-Kipti geleneğinde “Beş Uzu”34 olarak bilinmeye başlandı ve ideal bir semboller dizisi oluşturdu. Çok çeşitli varlıkların sahip olduğu zihinsel yetenekler, yani 1) Akıl, 2) Düşünce, 3) İçgörü, 4) Nasihat ve 5) Düşünme. Eşit öneme sahip Beş Unsur, Mani'nin “Beş ziwane” dediği şeydir () - “parlayan tanrılar” - (Ephraim, 235 [Reeves]; Theodore bar Khonai, 7980-7984) Hutter tarafından Shabuhrağ'an'a atfedilir (Manis kosmogonische `S`abuhrağ`an-Texte; çev. Klimkeit, Gnosis on the Silk Road, 225). 30 Henning, “Devlerin Kitabı,” 52-74 [115-137]. 31 Reeves, “Maniheist Alıntılar,” 217-288. Ancak Reeves'in Ephraim'in “Maniheist söylemin en eski biçimlerinin en önemli metinsel tanığı” (218) olduğu yönündeki iddiası, özellikle de muhafaza edilenleri “Mani-alıntılar” (220) olarak nitelendirdiğinde biraz yanıltıcıdır. Elbette Süryanice lam ekinin kullanılması bazı alıntıların aynen korunduğuna dair ikna edici bir göstergedir. Ancak çoğu durumda ifadeler “dedikleri gibi” () şeklinde sunulur ve bu nedenle doğrudan Mani'ye atfedilemez. Bu nedenle, bu parçalar kesinlikle Maniheist söylemin çok erken bir katmanına tanıklık etse de, bunların bir bütün olarak “Mani'nin Süryanice külliyyatının bazı kısımlarını” temsil ettiği söylenemez (220). 32 Bkz. Theodore bar Khonai, Liber scholiorum, 313-318. Tardieu bu alıntıların Mani'nin Pragmateia'sından (Le manichéisme, 93) geldiğini ileri sürmüştür. 33 Bkz. Fihrist, 773-805 [Dodge]. el-Nadım'ın anlatımının büyük değeri Flügel'in 1862'deki çalışmasından bu yana kabul edilmiş olsa da, De Blois yakın zamanda el-Nadım'ın özellikle kozmogoni hakkındaki açıklamasının önemli bölümlerinin büyük olasılıkla Maniheizm'e erken ilgi duyan 9. yüzyılda yaşamış mutezile ilahiyatçısı el-Varrâq'tan türetildiğine işaret etmiştir. Fihrist'te Maniheist Bölüm”) 37-45. 34 Funk'a göre bu seri, Mani'nin kendi Living Gospel'inden okumalar içeren, düzenlenmemiş Synaxeis kodeksinde “Aeons” olarak çevrilmişken, Epistles kodeksinde bunlar “Uzuvlar” (Mektuplar) (kişisel iletişim) olarak çevrilmiştir. Al-Nadım ise bunları hem “dünyalar” (Fihrist, 777 [Dodge]) hem de “uzuvlar” (Fihrist, 786 [Dodge]) olarak adlandırır.

--- SAYFA 29 ---

16 giriş 314.11 [Scher]) veya Yunan-Kipti geleneğinde daha yaygın olarak bilindiği üzere, Beş "Element" (nstoiyeiwn): 1) Yaşayan Hava, 2) Işık, 3) Rüzgar, 4) Su, 5) Ateş (bkz. 1Ke 43.2 vb.).³⁵ Aynı zamanda Beş "İlk İnsanın Evladı" olarak da bilinir (Shabuhrağan, Ephraim, 235). [Reeves], Theodore bar Khonai, 314.1 (numaralandırılmamış) [Scher]), "tanrılar" (en-Nadım, Fihrist, 779 [Dodge] Shabuhrağan, 513-515 [Mackenzie]) ve "Uzuvlar" (en-Nadım, Fihrist, 786 [Dodge]). Ayrıca Şabuhrağan'da (M 7980-7984 [Boyce y, 74])³⁶ "Beş Cömert Ölümsüz" (panz'an (a)mahr'aspand'an) olarak daha geleneksel bir İran kıyafeti giydirilirler ve aynı zamanda Hafif Arabanın, yani Güneş'in "Beş Duvarı" (panz paris) olarak tanımlanırlar (M 98/99). [Boyce ve, 61]). Yaşayan Ruhun Beş Evladı Daha önce belirtildiği gibi, Yaşayan Ruhaniyet'in Beş Evladı, Yüceliğin Babası, İlk İnsan'ın yakalanmasına "Işıkların Sevgilisi", "Yüce İnşaatçı" ve "Yaşayan Ruh"tan oluşan ikinci bir üçlüyü çağırarak karşılık verdiğinde kozmogonik dramaya girer. Tıpkı İlk İnsan'ın (ilk sudurun üçüncü varlığı) "beş oğul" eşliğinde savaşa girmesi gibi, Yaşayan Ruh da Arhontların katledilmesine ve evrenin inşasına yardım eden kendi "beş oğlunu" çağırır. Bu Beş Oğul, "İhtişamın Süsleri (veya Bekçisi)," "Onurun Büyük Kralı", "Işığın Adamos (sic = Adamas)," "İhtişamın Kralı" ve "Kapıcı" (314.17-20 [Scher]) olarak adlandırılır. Şabuhrağan bu varlıkları "tanrı Mithra" (Mihir yazd), yani Yaşayan Ruh (M 7980-7984 [Boyce y, 65] tarafından gönderilen "beş tanrı" (panz yazd) olarak tanımlamaktadır. Mani'nin Mektuplarındaki Beş Erdem Kanıtı, kendi söyleminde hem Uzuvların hem de Erdemlerin paralel sıralamasını doğruladı. Özellikle, "Ktesiphon'a Yedinci Mektup; Gece Nöbeti Mektubu", Mani'nin, İsa'nın sağladığı bir kutsamayla bağlantılı olarak 1) Sevgi, 2) İnanç, 3) Mükemmellik, 4) Sabır ve 5) Bilgelikten oluşan Beş Uzuv'u çağırışmasını kaydeder: "Ama hepinizi kutsayacak olan odur, sevgililerim/çocuklarım. Sevgisini başınıza, yani Işık Zihninize bıraksın. Onun büyük inancı, o O, sizin uyanık Düşüncenizde mükemmelliğini ve sabrını, sizin iyi Öğütlerinizde oluşturacaktır. 35 Mani'nin Devler Kitabı'nın İran tercümesinde de aynı kelime seçimine bakınız (bkz. Henning, "Devler Kitabı", 36) Al-Nadım, Tanrı'nın Beş Uzuvları arasında bir ayrım yapıyor gibi görünmektedir. Beş Elemente ve "Işık Gökyüzünün" Beş Uzuvuna eşit olan "Işık Alemi (Dünya)" (bkz. Fihrist, 786 [Dodge]). Uzuvlar ve Elementler arasında kesinlikle net bir ayrım yok gibi görünüyor, çünkü birkaç durumda (aşağıdaki "Entelektüellerin" kimliği sorusuna bakınız).

--- SAYFA 30 ---

giriş 17 bilgelik. . . / ... o sizin keskin Düşüncelerinizde olduğu gibi hareket edecek ..."37 Bunlardan el-Nadım tarafından da bahsedilmektedir (Fihrist, 777 [Dodge]). Beş Hayati Güç/Potansiyel Işık âlemi için ayrıca önemli olan, 1) Hayat (z'ıhr), 2) Güç (z'or), 3) Işık (r'o'sn-ı), 4) Koku olarak bilinen beş hayati güç dizisidir. (xwa's-ı), 5) Güzellik (agr'ay-ı) (Shabuhrağan M 7983 = Boyce y 52 [75]).³⁸ Karanlığın Beş Dünyası Beş şekinahın olumsuz imgesi olarak Mani, karanlığın krallığını beş bölgeye bölünmüş olarak tasavvur etmiş görünüyor: 1) Duman, 2) Ateş, 3) Rüzgar, 4) Su, 5) Karanlık (Theodore 313.19-20 [Scher], al-Nadım), "Beş Hendek" (panz kand'ar) (Shabuhrağan M 98/99 [Boyce y, 61]) ve "Beş Cehennem" (panz du'sox) (Shabuhrağan M 7980- 7984 [Boyce y, 66]) olarak da bilinir. Göreceğimiz ki, derleyiciler arasında, Karanlığın Beş Oğlu'nun hangi şeytani gücün yetkisine sahip olduğu konusunda bazı kafa karışıklıkları vardı. Theodore bar Khonai, Devler Kitabı'nda muhtemelen beş dünyayı yöneten şeytani güçler olduğu söylenen "karanlığın beş oğlundan" (314.8, 22 [Scher]) belirsiz bir şekilde söz ediyor. "Yanlış yola sapmışların" "beş elementi, [beş tür] ağacı ve beş (tür) hayvanı" (146 [Henning]) tanımaması gerçeğine rağmen Theodore, Elçi Sin'i öldürdüğünde leşinin bir kısmının yere düşerek "Beş Ağaç" (317.3 [Scher]) oluşturduğunu belirtir. Diğer Bu listeye Şabuhrağan'dan bazı çeşitli referanslar da eklenebilir. Işık Arabasının "Beş Evi" (m'an panz), ruhları toplayan "Beş Melek" (pr'stag panz), Yaşayan Ruh tarafından dünya üzerinde inşa edilen "Beş Kemer" (t'ag panz) (M 98/99 [Boyce y, 60-62]) ve ayrıca "Beş Takımyıldız" (panz'an axta'an): Koç, Boğa, İkizler, Yengeç ve Aslan (Shabuhrağan M 7980-7984 [Boyce y, 66]) ve iblis tarafından yaratılan insan vücudunun beş bileşeni -Az: kemikler, sinirler, et, atardamarlar ve deri (Shabuhrağan M 7980-7984) Ancak bunların hiçbirisi daha sonraki Maniheist söylemde aynı ağırlığı taşımaz. [Berlin] 50.8-14; Funk, Mani'nin Mektuplarının Kipti Fragmanlarına Bir Çalışma (yayınlanmamış). 38 Bkz. Hutter, Manis kosmogonische Sabuhrag'an-Texte, 112-113;

--- SAYFA 31 ---

18 giriş Yukarıda belirtilen beş bölümlü yapılar, Mani'nin (çoğunlukla kayıp) kanonik yazılarında nelerin var olabileceğine dair yalnızca eksik bir resim sunarken, Maniheist söylemin bu çalışma boyunca tekrar tekrar karşılaşılabilecek iki yönünü göstermeye yeterlidir. Birincisi, Maniheist mit oluşturma'nın temel özelliklerinden biri, hem iyi hem de kötü varlıklara beş niteliğin atfedilmesi ve bu varlıkların beşli gruplar halinde düzenlenmesidir; bu, özellikle Theodore bar Khonai ve en-Nadim'in anlatımlarında belirgin olan ve bu haliyle, Mani'nin (en azından bazen) fikirlerini ifade etme şeklinin bir parçasını oluşturmuş olması gereken bir olgudur.³⁹ Dolayısıyla, Mani'nin, Bu tür düşünmenin temel paradigmasını oluşturdu. İkincisi, kanonik geleneklerde bazı önemli beşlilerin çeşitli takma adlar altında bilindiğinin gözlenebildiği gerçeğidir.⁴⁰ Bununla birlikte, daha önce başka kelimelerle ifade edilen Theodore bar Khonai'nin anlatımının, mitsel anlatının temel üçlü yapısına vurgu yapıyor gibi görüldüğüne dikkat edilmelidir.⁴¹ Theodore'a göre, üç varlıktan oluşan üç grup, üç çağrışım veya yayılımdan oluşan bir dizi olarak sunulur; kurtuluş ortaya çıkıyor. Bu açıklamada, beş bölümlük diziler, esasen üç perdelik bir oyundan ziyade ana aktörleri desteklemek açısından daha niteliksel ve işlevsel görünmektedir. Örneğin, İlk İnsan'ın Beş Evladı, ilk çağrışımın gerçek kahramanı olan babaları için bir "zırh" işlevi görürken, Yaşayan Ruh'un Beş Evladı, ikinci çağrışımında, onları kozmosun yaratımı ve bakımı için kullanan ebeveynlerini desteklemek için görünürler. Mani'nin kanonik söyleminde gözlemlenebilen üçlü vurgunun aksine, Kephalaia beşlileri ön plana çıkarmaya çalışır. Beş Uzu, İlk İnsanın Beş Elementi/Oğulları ve Yaşayan Ruhun Beş Oğlu gibi ışık aleminden kanonik beşlilerden yaygın olarak yararlanılırken, bu tür seriler Kephalaia'yı derleyenler tarafından genel olarak ilahi varlığın doğası ve kozmik paralellik gibi diğer temaları desteklemek için kullanılır. Buna ek olarak, 39 Bunun alternatifi, Theodore'un zamanına gelindiğinde kanonik kaynakların (ya da hatta sözde kanonik kaynakların) daha sonraki skolastik gelişmelere uyacak şekilde "yeniden uyarlanması" olabilir. 40 Bu kısmen şekinah ve ziwane gibi Süryanice terimleri Yunanca ve Kıpti dillerine çevirmenin zorluğundan kaynaklanıyor olabilir. Dolayısıyla bu mutlaka Mani'nin yaptığı anlamına gelmez. 41 Hunter gibi bazı yorumcular Theodore'un alıntılarını "parçalı ve kopuk" olarak değerlendirse de ("Theodore bar Kônî and the Manichaeans", 168), yine de temel bir anlatı sunuyor gibi görünüyolar.

--- SAYFA 32 ---

Giriş 19 Beş Baba ve Beş Büyüklük olarak bilinenler gibi diğer kanonik olmayan (ya da en azından yarı) serilerle de aynı derecede ilgilenmiş görünüyolar. Bu son seriler, göreceğimiz gibi, Kephalaia derleyicilerinin Maniheist kozmogonisinin temel mitolojik yapısını üçlülere dayalı bir yapıdan beşlilere dayalı bir yapıya dönüştürme girişimini örneklemiştir. Bizim amaçlarımız açısından beşli redaksiyon olarak adlandırılacak olan bu süreç, derleyicilerin belirsiz veya muğlak olabilecek kanonik materyali, onlara daha uyumlu bir şekilde yapılandırılmış bir bütün gibi görünen bir şeye dönüştürerek anlamlandırma arzusunun bir yansımasıdır. Karanlık aleme gelince, her ne kadar derleyiciler Karanlığın Beş Dünyası ve Beş Ağaç gibi kanonik dizilerden de yararlanmış olsalar da, bunların her zaman ışık alemine ait olanlar kadar net bir şekilde tanımlanmadığını göreceğiz. Bununla birlikte, derleyiciler bu daha muğlak formülasyonların nasıl anlaşılması ve ışık aleminden gelen serilerin karşısına nasıl yerleştirilmesi gerektiğini açıklığa kavuşturmaya çalışsalar da, bunların doğası gereği olumsuz çağrışımları kaçınılmaz olarak bunların büyük ölçüde rakip dini toplulukları hedef alan belirli polemik amaçlar için kullanılmasına yol açtı. Son olarak, Kephalaia aynı zamanda derleyicilerin beşlilere dayanan belirgin bir Maniheist gerçeklik inşa etme arzusuna eşit derecede hitap eden çeşitli soteriyolojik, etik, dini, polemik ve etiyolojik temalarla ilgili bir dizi daha genelleştirilmiş beşli dizi sunar. Bu nedenle, beş bölümlü kalıpların Kephalaia'nın işlevine ve özgünlüğüne nasıl katkıda bulunduğunu anlamak amacıyla bu çalışma, derleyicilerin kendi özel temalarını ve kaygılarını iletme çabasıyla kanonik materyali nasıl şekillendirdiğini, genişlettiğini ve düzelttiğini keşfetmek amacıyla hem açık hem de örtülü beş bölümlü yapıların oluşumunu inceleyecektir.

--- SAYFA 33 [Görsel / Boş] ---**--- SAYFA 34 ---**

BİRİNCİ BÖLÜM TEMEL ONTOLOJİK DESENLENDİRME İki Ağaç ve Beş Kol Maniheizm'in temelini iki Doğa öğretisinde bulunduğu inkar edilemez, çünkü bu kavram Maniheizm ontolojisinin, kozmolojisinin ve etiğinin temelini oluşturdu. Bu nedenle, hem "Giriş" hem de Bölüm 1'de Mani'nin Tanrı'nın en son habercisi olduğu otoritesini tesis ettikten ve Kephalaia'nın edebi bir girişim olarak geçerliliğini meşrulaştırdıktan (1Ke 9.6-10)1 sonra, İki Doğa öğretisinin Kephalaia derleyicileri tarafından hemen Bölüm 2 "İkincisi, Ağaç Meseli Üzerine"de ele alınması şaşırtıcı değildir. Bu bölümde öğrencileri Mani'den Matta 7:17-20/Luka 6:43-44,2'nin tefsirsel bir okumasını yapmalarını ister; burada İsa öğrencilerine her ağacın kalitesinin meyvesinin değerlendirilmesinden elde edilebileceğini açıklar (1Ke 17.2-20), aynı zamanda aynı metnin Maniheizmlerin genel tanımı olan "Mezhepler" (ndogma) arasında alternatif bir okumasına da değinir. rakip dini toplulukların sayısı. İlk olarak Mani, görünüşlerin aldatıcı olabileceği konusunda uyarılır. Örneğin doğal dünyada "hurma ağacının" (bnne) hoş görünümüne rağmen oldukça işe yaramaz olduğu söylenir (1Ke 17.32ff.). Benzer şekilde, Yahuda, iyi bir öğrenci gibi görünse de, yine de ustasına ihanet ederken (1Ke 19.1-6), görünüşte kötü ve kiliseye zulmeden Pavlus'un, sonuçta kilisenin en üretken kurucularından biri olduğu ortaya çıktı (1Ke 19.7-17). 1 Mani'nin önceki dini geleneklere yönelik başlıca eleştirilerinden biri, kurucuların öğretilerini yazılı olarak kaydetmemeleri ve bu nedenle daha sonraki öğrenciler tarafından bu öğretinin çarpıtılmasıydı (1Ke 8.8-28; ayrıca bkz. Bölüm 151 [Maniheizm Dininin On Avantajı Üzerine] [1Ke 371.6-30]). Yine de Mani, mesajını kendi bilinçli kanonik yazı dizisine kaydetmek için büyük çaba sarf etmiş gibi görünse de, eserin hem "Giriş" hem de "Sonsöz" bölümüyle Kephalaia'nın bu geleneği genişletmesini ve bu geleneği yorumlamasını meşrulaştırmak için uygun bir şekilde yapılmıştır (bkz. Funk, "Yeniden Yapılanma"). 2 Bu kanıt metninden Ephraim tarafından Maniheizmlere karşı alıntı yapılmıştır (bkz. Reeves, "Maniheizm Alıntılar," 252).

--- SAYFA 35 ---

22 birinci bölüm Daha sonra Mani, "İyi Ağacın" nasıl "Beş Uzu"ya sahip olduğunu açıklamak için yapılar (1Ke 20.12-14), bunların da Maniheizm kozmosun beş temel bileşenini temsil ettiği söylenir: . . . onun (yani iyi ağacın) Beş Uzu/[bunlar: Düşünme, Öğüt, İçgörü, Düşünce]/Akıl vardır. Onun Düşüncesi Kutsal Kilisedir. Onun Öğütçüsü / Yücelik Sütunu, Kamil İnsandır. Onun Anlayışı/Canlılar/Sular Gemisinde ikamet eden İlk İnsandır. Onun Düşüncesi, [dünyada] parlayan, Diri Ateş Gemisinde/[içinde ikamet eden] Üçüncü Elçidir/dir. Ancak Zihin, Büyüklükte ikamet eden, Işığın Sonsuzluğunda mükemmel bir şekilde var olan Babadır./ ... bu, gelip Kutsal [Kiliseyi] elde eden ruhlar ve aynı zamanda Kutsal Kilise tarafından arıtıldıkları için Cate-/[chumenlerin] verdiği sadakalardır/... her eylem. Dikkat edilecek olan şey ... / ... onlar Öğüt'e yükselirler,/[onlar] İlk İnsan olan/Gecenin Gemisinde ikamet eden İçgörü'ye yükselirler. İçgörüden, Günün Gemisinde/gemisinde ikamet eden Elçi olan Düşünceye yükselirler. Ama o, Büyük Düşünce, kim? . . onları Baba, Gerçeğin Tanrısı/Tanrısı, tüm Görkemli Çağların yüce Zihni olan Zihn'e (1Ke 20.12-31). Burada Beş Uzu, kanonik fakat artan sırayla sıralanmıştır.3 Bu şekilde, Beş Uzu, Kephalaia derleyicileri tarafından Bölüm 2'de programatik bir ifadenin parçası olarak sunulmaktadır; burada varlığın esasen beş katlı doğası, ritüel faaliyetlerin gerçekleştiği Kutsal Kilise'nin cemaatinden ve ritüel bağlamından ışık kurtuluşunun beş aşamasına yansıtılır (Düşünce), Sütun Sütunu'nun kozmik kanalına. Işık parçacıklarını yukarıya (Öğüt), birinci (İçgörü) ve ikinci (Düşünce) ışık damarlarına, Baba'nın (Zihin) ilahi vatanına çeken Zafer. Bu numaralandırma daha sonra Kötülük Ağacı'nın uzuvlarıyla karşılaştırılıyor. Kötülük Ağacının Beş Uzuvları (biraz beceriksizce) İyi Ağacınkilere paralel olacak şekilde yapılmıştır: şeytanın [ağacın] Beş Uzuvları vardır: Bunlar: Düşünce, Nasihat, Anlayış, Düşünce, [Akıl]/O, Mezheplere/öğretilen Ölüm Yasasıdır. Onun Öğütleri, ... [çeşitli] şekillerdeki hicrettir. Ama onun İçgörüsü, dumanla dolu olan/ Cehennemin [ateşli] fırınlarıdır. Düşüncesi ... / kap. Onun Zihni ... / yumru, son bağ, ... / Şeytan'ın [döktüğü] kişilerdir (1Ke 21.28-36). 3 Uzuvların azalan sırada listelendiği Bölüm 25'e bakın.

--- SAYFA 36 ---

temel ontolojik modelleme 23 Bu Uzuvarlar, mezhepsel bağlamdan veya "Ölüm Yasası"ndan (Düşünce), ruhun ruh göçü (Öğüt), bir tür kap olan Gehenna'ya (İçgörü) ve en sonunda zamanın sonunda tüm maddenin kalıplanacağı eskatolojik yığına veya bololara (Zihin) doğru ilerleyen bir lanetleme süreciyle ilişkilidir (1Ke). 21.28-36). Kötülük Ağacının Uzuvarlarının cehalet, aptallık veya dinden dönme gibi olumsuz değer verilen niteliklerle tanımlanması beklenebilirdi, ancak bunun yerine 2. Bölümün derleyicisi Işık Ağacının Uzuvarları ile Karanlık Ağacın Uzuvarları arasında doğrudan bir paralellik kurmaya çalışıyor. Böyle bir manevra, iki farklı setin bulunduğu Beş Element kavramına zıttır. Bu, ya kanonik bir Karanlık Uzuvarlar serisinin var olmadığını ya da ilahi Uzuvarlar serisinin kanonik olarak karanlık dünyaya uygulandığını gösteriyor gibi görünüyor. İki Doğanın tamamen ayrıştırılmasında genel olarak gösterilen büyük özen göz önüne alındığında, ikinci durum olası görünmüyor. Bunun yerine, Kephalaia derleyicisinin, İki Ağaç arasında simetrik bir karşıtlık yaratmak ve bölümün görünüşlerle ilgili uyarıcı mesajını yeniden vurgulamak için aynı kanonik seriyi taşımış olması daha muhtemeldir. Sonuçta kötülük, her ne kadar özünde farklı olsa da, bir ağacı diğerinden ayırma konusunda usta olmayanlar için yine de baştan çıkarıcı ve aldatıcı görünebilir. Aslına bakılırsa 2. Bölüm, görünüşte İki Ağaç hakkında bir tartışma olsa da aynı şekilde "İki Yol" - özgürlüğe ve Baba'nın aydınlık vatanına götüren iyi yol ve ruhları göç ve nihai yıkım döngüsü içinde hapseden kötü yol - üzerine bir söylem olarak nitelendirilebilir.4 Her iki "yol"un da beş aşamalı olarak tanımlanması, hem iyi hem de kötü varlıkların temel beş katlı yapısının bir yansımasıdır. Gerçekten de, Mani'nin kendisinin iki karşıt ilkesini, Antakyalı Severus'tan (Homily 123. 104-105) "Hayat Ağacı" ve "Ölüm Ağacı" olarak bilinen iki meyve üreten ağaç olarak nitelendirdiğini biliyoruz, ancak onun açıklamasında Yeni Ahit benzetmesi ile açık bir bağlantı yoktur. Dahası, Mani'nin bu alıntılarda kullandığı dil yönelim açısından daha kozmolojiktir, çünkü Hayat Ağacı'nın kozmosun kuzey, doğu ve batı bölgelerini işgal ettiği, Ölüm Ağacı'nın ise 4 olduğu gerçeğine vurgu yapar. 5 Reeves, Yahudi Bilgisi, 169.

--- SAYFA 37 ---

24 birinci bölüm güneyle sınırlı. Bu, Kephalaia derleyicilerinin kanonik bir metaforu uyarlarken, ona farklı bir renk verdikleri anlamına gelir. İki Doğa'nın paralel ama ontolojik olarak karşıt, beş bölümlük serilerle süslenmesi, Bölüm 2'de çok dikkat çekici bir şekilde yerleştirilmiştir, iyi ve kötü varlıkların genel olarak Kephalaia derleyicileri tarafından nasıl kavrandığını gösterir ve her türlü kozmik olgunun yorumlanması için genel bir ontolojik çerçeve oluşturur. Bu nedenle, beş bölümlü yapı, Maniheist metaforların temel, temel ve şüphesiz en ilkellerinden biriyle yakından ilişkiliydi.6 Aslında, tıpkı bir bütün olarak Maniheist teolojinin bazen "iki ilke ve üç zaman" öğretisi olarak nitelendirildiği gibi, 2. Bölüm de Kephalaia'nın teolojisini "İki Ağaç ve Beş Kol" açısından özetleyen bir stereotip olarak düşünülebilir. 6 Lieu, İki Ağaç motifinin İki Doğa kavramıyla "ilişkisiz" olduğunu öne sürüyor ("Maniheist technici termini," 251), ancak ben bu iddianın haklı gösterilebileceğine inanmıyorum.

--- SAYFA 38 ---

İKİNCİ BÖLÜM TEOLOJİK DESENLENDİRME I: IŞIK-DİYARI Babanın Yüzleri Az önce gördüğümüz gibi, Maniheist ontolojinin temel metaforlarından birinin, İki İlke'nin her birine beş nitelik atfettiği göz önüne alındığında, benzer bir karakterizasyonun, ışık-alemi'nin hükümdarı ve iyi ilkenin kişileşmesi olan Yüceliğin Babası için de uygulanması beklenebilir. 21. Bölüm "Büyüklik Babası, O'nun nasıl oluşturulduğu ve tanımlandığı" (1Ke 64.21-23) bu bağlamda özellikle bilgilendiricidir: Tıpkı onun Beş Işık Uzuvarında, ki bunlar/... ölçüsüz ve sınırsız depolar/... Akıl, Düşünce, İçgörü, Öğüt ve [Düşünce] /... On İki Bilgeliği olan On İki Işık Uzuvarında yerleşik olduğu gibi. Her birinde beş Büyük Uzuvar/Işık bulunur. .. Beş Büyük/Kutsama Çeşmesi fışkırıyor ... Beş Büyük/ [Ağaç(?)] var Işık var (1Ke 64.20-28). Bu durumda, daha önce İki Ağaca uygulandığını gördüğümüz Beş Uzuvar, Theodore bar Khonai'nin anlatımında Süryanice shekinah () terimiyle bilinen varlıkları temsil eder; ancak bunların görünürdeki onun "Depolar" (ntamion) (1Ke 64.22) olarak nitelendirilmesi, bu terimi daha kapsamlı bir şekilde temsil etme girişimini temsil edebilir.1 Bu Beş Depo, sırasıyla, şu şekilde tanımlanan On İki Işık Uzuvar ile ilişkilendirilir: Oniki Bilgelik.2 Buna karşılık, "Beş Büyük Bereket Çeşmesi"nin (+ennaq nxalme nte psame) (1Ke 64.26-27) Baba'yı çevrelediğini ve temel ağaç metaforunun bir uzantısı gibi görünen "Beş Büyük Ağaç(?)" (+ou nnaq nšhm) (1Ke 64.28) olduğunu öğreniyoruz. Aşağıda, 1. Yunanca tamieion terimi Kephalaia'da genellikle karanlık bölgeler için ayrılmıştır (bkz. Kephalaia Bölüm 6). Ayrıca bkz. 2P. 200.1. Derleyicilerin neden Synaxeis kodeksinde (Funk, kişisel iletişim) shekinah olarak bilinen "Aeons" yerine "Uzuvarlar" terimini tercih ettikleri bir sır olarak kalıyor. 2 Bu, On İki Bilgeliğin her birinin kendi Beş Uzuvar/Depo grubuna sahip olduğu anlamına gelebilir, ancak metindeki boşluklar kesin ilişkiyi gizlemektedir.

--- SAYFA 39 ---

26 İkinci Bölüm Baba'yı ne yazık ki metnin eksik hali tam anlamıyla özdeşleştirmemize engel oluyor. Bölüm 21'den kesin olarak belirlenebilecek tek şey şu listedir: 1) hafif, 2) hoş koku, 3) canlı ses. ..., 4) ...-ness ve 5) harika ... (1Ke 64.29-65.2). Bununla birlikte, bu pasaj ile Mandaean Sağ-Ginza'nın "Işığın Kralı"nın beş niteliğe sahip olarak karakterize eden bir bölümü arasında çarpıcı bir paralellik vardır: 1) ışık, 2) güzel koku, 3) sesin tatlılığı, 4) sesin gücü ve 5) güzellik.3 Bu beş niteliğin, Hutter tarafından Shabuhragan'a4 atfedilen ve tartışılan bir Orta Farsça fragmanında bulunan Beş Hayati Güç ile ilişkili olup olmadığı açık değildir. Polotsky5 tarafından Soğdca M 14 parçasından alınmıştır; burada 1) hayat, 2) güç, 3) ışık, 4) güzellik ve 5) koku, ruhun sahip olduğu beş nitelik olarak listelenir6, ancak bazı yüzeysel benzerlikler de vardır. Bununla birlikte, Bölüm 21, Kephalaia'yı derleyenlerin Yüceliğin Babası'nı beş özelliğe sahip bir varlık olarak tasarladıklarını açıkça ortaya koymaktadır; ancak bu karakterizasyon, Baba'nın (hatta belki de kanonik olarak) "Dört Yüzlü Tanrı" olarak bilindiğini gösteren diğer kanıtlarla çelişen bir formülasyondur. "Dört yüzlü" (τετραπρ σωπ ς) sıfatı, Yunan feragat formüllerinden (Yedi Bölüm 3.59, Uzun Formül 1461C.14)7 ve Maniheist Mezmurlar Kitabı'ndan (noute nftouxo) (2Ps. 191.12; 186.9-12) bilinmektedir. Merkelbach8 Kephalaia Bölüm 4 "Dört Büyük Gün Üzerine...", Bölüm 20 "Babaların Adı Konulu Bölüm" ve Bölüm 7 "Yedinci, Beş Baba Üzerine" bölümlerinde ifade edilen aynı dört nitelik kümesini görmek için oldukça zorlayıcı bir girişimde bulundu. Her halükarda, dörtlünün Doğu'daki İran, Türk ve Çin Maniheist kaynaklarında 1) tanrısallığı, 2) ışığı, 3) gücü ve 4) bilgeliği temsil ettiği nispeten iyi bir şekilde kanıtlanmıştır (bkz. İran: M 176, M 31, M 324; Türkçe: T II D 162; Çince: İlahiler).910 Bununla birlikte, sık sık feragat formülleri 3 Bkz. Foerster, Gnosis, 150. 4 M 7983 = Boyce y 52 [75]; Hutter, Manis kosmogonische 'Sabuhrag'an-Texte, 130-134. 5 Son iki unsurla ilgili bazı karışıklıklar var. Bkz. "Manichäische Study", 263f. (= Toplu Makaleler, 664f.) 6 Bkz. Klimkieit, Gnosis on the Silk Road, 78. 7 Adam, Texte zum Manichäismus, 97. 8 Mani und sein Religionssystem, 39-50. 9 Tsui Chi, "Mo Ni Chiao Hsia Pu Tsan: 'Maniheist İlahilerin Alt (ikinci?) Bölümü" 189. 10 Bkz. Williams Jackson, "Maniheizmde Yüce Varlık'ın Dört Katlı Görünümü" 11-12, ancak ben Türkçe günah çıkarma metnindeki sevgi, inanç, korku ve bilgeliğin "dört parlak mührünün" bulunduğundan şüpheleniyorum. Xu`astu`an`ft aynı şeyi temsil eder

--- SAYFA 40 ---

teolojik modelleme i: ışık-alemi 27, Batı Maniheizt geleneğinde bu kavramın varlığına ilişkin alıntı yapılan tek kaynaktır.¹¹ Samuel Lieu, Yunan feragat formülleri hakkındaki makalesinde, bu tetradın bir başka potansiyel oluşumunun Kellis'teki "Yayılların Duası"nda bulunabileceğini belirtmektedir.¹² Ancak bu durumda ilahi yazarı 1) gücü, 2) ihtişamı, 3) yüceltmeyi amaçlamaktadır. Babanın ışığı, 4) sözü ve 5) Babanın majesteleri.¹³ Williams Jackson'a göre Mani, Mani'nin takipçilerine ilahiyat, ışık, güç ve bilgelikten oluşan "Dört Yüceliğe" inanmalarını emrediyor görüldüğü el-Nadim'dan bir pasajı alıntılanarak, ilahiliğin bu dört katlı doğasını Maniheizm'in "temel ilkesi"¹⁴ olarak gördü.¹⁵ Benzer ifadeler Widengren¹⁶ ve Asmussen tarafından da yapılmıştır. "Dört katlı Tanrı" kavramını "tüm Maniheizt sistemin özü ve özeti" olarak nitelendirdi.¹⁷ Ayrıca Williams Jackson, İran terimlerinin Süryanice transkripsiyonları gibi görünen "dört unsuru" aswqr, pr'swqr, zwqr ve zrwn () olarak listeleyen Theodore bar Khonai tarafından tanımlanan "biraz benzer bir dört katlı bölünmeye" gönderme yaptı.¹⁸ Bunlar yorumlandı. Zaehner tarafından Zurvancı kozmik anlayış, doğum, gerileme ve yeniden doğuş fikirlerini temsil etmek için yapılmıştır.¹⁹ Bununla birlikte, bu bariz benzerlik Maniheizm'in İran kökenlerine ilişkin tezin temel bileşenlerinden biri haline geldi ve bu haliyle Cumont tarafından "l'origine première du système doive être cherchée dans le mazdéisme zervaniste, répandu en Mésopotamie,"²⁰ Theodore'un kendisi Zurvancı ve Maniheizt tetrad arasında hiçbir bağlantı kurmasına rağmen. Theodore'un Zurvanite tetradından haberdar olduğu göz önüne alındığında, eğer Williams Jackson'ın önerdiği gibi tetrad, Baba ile ilişkilendirilen Maniheizt doktrin serisinin "temel ilkesini" oluşturuyorsa, bu önemli bir gözden kaçırma gibi görünüyor. Bu serinin İran kökenlerine ilişkin daha yeni bir tartışma için bkz. Van Tongerloo, "The Father of Greatness", 336-339. 11 Bkz. Burkitt, The Religion of the Manichees, 19 n. 1; Allberry, Bir Maniheizt Mezmur Kitabı, 191 n. 12; Richter, Die Herakleides-Psalmen, 67 n. 36b. 12 "Maniheizmden Vazgeçmek İçin Erken Bizans Formülü", Mezopotamya ve Roma Doğu'da Maniheizm, 273. 13 Bkz. Gardner ve Lieu, Roma İmparatorluğu'ndan Maniheizt Metinler, 195-196. 14 "Dörtlülük Yön" 16. 15 "Dörtlülük Yön" 13. 16 Mani ve Maniheizm, 46. 17 Xu`astu`an`ft: Studies in Manichaeism, 220. 18 Bkz. Williams Jackson, "Dörtlülük Yön", 15 n. 17. 19 Zurvan: Bir Zerdüş İkilimi, 224. 20 Cumont, Recherches sur le manichéisme, I., 8 n. 2.

--- SAYFA 41 ---

28 ikinci bölüm ve Theodore, Maniheiztlerin "sapkın" doktrinlerini ifşa ederek "utandırmak" istiyordu. Elbette Zurvanit motifinin bu kadar skandal bir şekilde dahil edilmesi, Süryani polemikçinin Mani'nin takipçilerine yönelik küçümsemesini körükleyecekti. Maniheizm'in esas olarak Yahudi-Hristiyan kökenlerine işaret eden kanıtların artmaya devam ettiği gerçeğinin ışığında,²¹ "dört yüzlü" Tanrı belki de Zurvanit bir destek veya konaklama olarak daha iyi anlaşılabilir. Mazda teolojisinde tanrı Ohrmizd, zaman, mekan ve din ile birlikte ilahi bir dörtlünün parçası olarak tasavvur edilmişti; ancak bu dörtlünün "ortodoks" Mazdaeizm'e dahil edilmesi Zurvancı spekülasyonlara bir yanıt olmuş olabilir.²² Bununla birlikte Williams Jackson, Maniheizt ve Zurvanit dörtlüsü arasında gerçekte yalnızca bir denklik bulabildiği²³ ve ayrıca şunu kabul etti: Zaehner, Zurvanite tetradını zaman, mekan, bilgelik ve güç²⁴ olarak tanımladı; bu, Maniheizt tasdiklerden önemli ölçüde farklıdır. Zaehner ayrıca Zurvan teolojisinin genel olarak ayrıntılı bir dörtlüler dizisine dayandığını öne sürdü.²⁵ Bu nedenle, özellikle beşe yapılan Maniheizt vurgunun bu kalıba karşı koyma amacı taşıdığı düşünülebilir. Schaeder gibi bir İranlı bile, Maniheizm'deki İranlı unsurların kasıtlı ödünç alma veya etkilemeden ziyade Umstilisierung'un bir sonucu olduğunu öne sürdü.²⁶ Daha yakın zamanlarda P.O. Skjaervø (Böhlig'i takip ederek), Mani'nin sisteminin temel formülasyonu açıkça Hristiyan olduğundan, "bu efsaneyi Zerdüş kıyafetine büründürmek" istediğinde, Zurvan ve Ohrmizd'in Baba ve İlk İnsan gibi figürlerini temsil etmekten başka seçeneği olmadığını belirtmiştir.²⁷ Sadece terminolojik benzerlikler, özellikle Zerdüş geleneklerinin böyle bir durumda olduğu bir dönemde, kökenler ve türetmeler hakkında hiçbir şey söylemez. bir akış durumu. Skjaervø'nun kısa ve öz bir şekilde ifade ettiği gibi: "Hiçbir şekilde Zurvanit mitinin Mani sisteminin bir parçası olduğu söylenemez, yalnızca Zurw`an'ın adı öyleydi."²⁸ 21 BeDuhn'un yakın zamanda belirttiği gibi, Maniheizm erken Hristiyanlığın "meşru, bağımsız, doğuya özgü" bir akımı olarak görülmelidir ("A War of Words", 81). 22 Bkz. Duchesne-Guillemin, "L'Église sassanide et le mazdéisme," 10. 23 "Dört Katlı Yön", 15 n. 17. 24 Zurvan, 219. 25 Zurvan, 229-230. 26 "Urform und Fortbildungen des manichäischen Systems", 47. 27 "Maniheizmde İran Unsurları: Karşılaştırmalı Bir Yaklaşım" 271. 28 "İran Unsurları" 272.

--- SAYFA 42 ---

Teolojik modelleme i: Işık-alemi 29 Bu nedenle, Kephalaia Bölüm 21, derleyicilerin söylemlerini fazla "İranlı" görünen, tanrıların ne kadar önemli anlaşılması ve tanımlanması gerektiğine dair gelişen vizyonlarına artık uymayan veya basitçe anlamını kaybetmiş olabilecek bir motiften uzaklaştırma girişimini temsil ediyor olabilir. Eğer Mani Yüceliğin Babası için böyle bir sıfat kullanmış olsaydı, o zaman bu, Kephalaia derleyicilerinin kanonik bir formülasyonu reddedip kendi sistemleştirme çabalarıyla daha uyumlu görülen bir formülasyonu tercih etmelerinin çarpıcı bir örneği olurdu.²⁹ Sonuçta derleyiciler, Maniheist tanrıların, hatta Yüceliğin Babasının bile beş tanrıya sahip olarak düşünülmesi gerektiği gerçeğini genel bir prensip olarak ileri sürmeye oldukça kararlı görünüyorlar. Nitelikler.³⁰ Göreceğimiz gibi, en yüksek tanrısallığa ilişkin bu anlayış, Kephalaia'nın ilk cildinde açıkça görülen diğer kozmogonik, etik, dini ve soteriyolojik temaların beşileştirilmesine yönelik daha geniş çabalara uymaktadır. İnsanın Birçok Evladı Kephalaialılar tarafından öncelikle "İlk İnsanın Beş Evladı" (+ou nšhre mpšarp nrwme) olarak bilinen varlıklar dizisi, kısmen bilindiği takma adın çeşitliliği nedeniyle biraz sorunludur. Beş "Element" (+ou nstoyeiwn) (1Ke 43.2) olarak da bilinen bu "Beş Oğul" () Theodore bar Khonai tarafından "Beş Parlayan Tanrı" olarak nitelendirilir (!),³¹ ve olmasa da 29 Merkelbach bile bazı Kephalaia bölümlerinin dörtlüyü beşliye genişlettiğini kabul etmek zorunda kalıyor (Mani, 45), ancak hiçbir açıklama yapmıyor. 30 İlginç bir şekilde, Kellis'ten gelen bir Kıpti Maniheist metni (T. Kell. Kıpti. 1), "Üçüncü Elçi'nin "Baba'nın beş özelliğini (σ ματα)" nasıl yansıttığını anlatır (bkz. Kellis Edebiyat Metinleri I, 2). 31 Bunlar aynı zamanda Ephraim tarafından "Işığın Oğulları" (!) (Hypatius, 81.43 [Reeves, "Maniheist Alıntılar," 234]) ve "Parlayan Oğullar" (") olarak da adlandırılır (Hypatius, 101.5-24 [Reeves, "Maniheist Alıntılar," 235]). Kıpti dilindeki "Beş" formülasyonunun arkasında böyle bir ifade yatıyor olabilir. İnsanoğlu'nun Görkemleri" (+ou nrnmpr"ie nšhre mprw[m]e) (1Ke 89.8-9). Aynı "ihtişam" terimi kendisi için de geçerli olan İsa'nın "Yaşayan İsa" veya "Hayat Veren" olarak adlandırılması Burkitt'e çok daha muhtemel göründü. Elbette bu, Maniheist çevirmenlerin terimi nasıl anlamadığıdır, çünkü erken dönem Maniheist geleneğin "Beş Oğul/Elementi'nin Kıpti dilinde prie, yani "parlayan" olarak anlaşıldığı son derece açıktır. Maniheist tercümanların bu kadar önemli bir teknik terimi yanlış anlamış olmaları kesinlikle mümkün olsa da (bkz. Franzmann, "Süryanice-Kıpti İki Dillileri", 118-119), bu pek olası görünmüyor. Işık âleminin temel unsurlarının, İsa'nın (ana elçilerinden biri) bahsetmeye bile gerek yok.

--- SAYFA 43 ---

Onun anlatımında açıkça sıralanan 30 ikinci bölümün Kıpti kaynaklarından ve diğer kaynaklardan³² 1) Yaşayan Havayı (pahr etanx), 2) Rüzgarı (pthu), 3) Işığı (poua'ine), 4) Suyu (pmau) ve 5) Ateşi (tsete) temsil ettiği bilinmektedir. Ruhun özü ve maddenin antitezi olarak,³³ Beş Oğul/Element, Maniheist kurtuluş anlayışında merkezi bir rol oynar çünkü onlar, Maniheist münzevi ve ayinsel uygulama yoluyla özgürleştirilmesi gereken aydınlık özü oluştururlar. Bu şekilde Maniheist mit ile praksis arasındaki en doğrudan bağlantıyı oluştururlar. Kephalaia'nın dışında, diğer düzenlenmiş Maniheist Kıpti metinlerinde İlk İnsanın Beş Evladı, Beş Element veya Beş Entelektüel'e şaşırtıcı derecede az sayıda açık atıf vardır (2Ps. 12.25; 36.22), her bir unsurun bir "Gezginlerin Mezmurları"nda (2Ps. 137.20–37). Mezmurlar Kitabı ve Vaazlar gibi düzenlenmiş metinlerin ayinle ilgili ve mecazî doğası göz önüne alındığında, bu kendi başına şaşırtıcı değildir. Ancak dikkate değer bir istisna, Babanın "güçlü oğlunun" (mpeff[šh]re njwre) (2Ps. 10.7) karanlığın güçleriyle savaşmak için "Beş Güçle donatılmış bir Bakire" (ntef[pa]rcenos esthš axrh'i a+e nqam) (2Ps. 10.8) ürettiği "Bema Mezmur 223"te bulunabilir. Bu referans yalnızca Beş Oğul/Element için ek bir eşanlamlılık sağlamakla kalmıyor, aynı zamanda şaşırtıcı bir şekilde onları İlk İnsan'ın bir tür eşi veya ikizi gibi davranan gizemli bir bakire figürüne atfediyor. Görünüşte, bu hafif maddelerin neden "oğullar" olarak tanımlanması gerektiğini anlamak zordur, çünkü işlevsel olarak "Beş Oğul", İlk İnsan'ın karanlığın güçleriyle çatışmaya çıkmadan önce giydiği "zırhı" veya "giysileri" (1Ke 69.18; 262.25) oluşturur.³⁴ Belki de bu sadece, yayılarak kökenlerini yansıtan varlıklar olarak tanımlanan, düzenli olarak kullanılan dil geleneklerinin bir sonucuydu. onların özüdür, başka bir deyişle parlarlar. 32 Bu unsurların kanonik düzeni, en azından polemikçiler için biraz sorun teşkil ediyor gibi görünüyor. Örneğin Ephraim, hava () (Hypatius, 31.11 [Reeves, "Manichaeon Citations," 260–261]), ışık (), rüzgâr (), su () ve ateş () (Hypatius, 101.5–24 [Reeves, "Manichaeon Citations," 235]), Acta Archelai ise "rüzgar, ışık, su, ateş ve madde (aynen böyle!)" (νερ, ς, δωρ, π ρ, λη) gibi kendine özgü bir liste verir. (Beeson), her ne kadar "madde" (λη) bilim adamları tarafından genellikle "hava" (ρ) olarak değiştirilse de (Bkz. Acta Archelai [Vermes/Lieu], 47 n. 40; ayrıca bkz. 2Ps. 137.36). 33 Polotsky, "Manichäismus", 115. 34 Theodore bar Khonai, "parlamak" () ve "zırh" () kelimeleri üzerine Süryanice bir kelime oyunu bile kaydeder (Reeves, "Ephrem'den Alıntılar", 269 n. 9).

--- SAYFA 44 ---

teolojik modelleme i: Maniheistler tarafından ışık-alemi 31; burada başka bir birincil varlık tarafından ortaya çıkan veya onunla ilişkilendirilen bir dizi ikincil varlığa "oğullar" adı verilir.³⁵ Böyle bir eğilim, aslında, "Işığın oğulları" (!) ve "Karanlığın oğulları" (#)³⁶ ifadelerinin erken Maniheist söylemin bir parçasını nasıl oluşturduğunu kaydeden Ephraim'in ifadesiyle doğrulanır. Kephalaia'da terminolojik durum daha da karmaşık hale gelir, çünkü derleyiciler Bölüm 70'deki "Beden Üzerine, Kozmos'a benzeyecek şekilde yapıldığı" (1Ke 69.18),³⁷ ve aynı zamanda "Beş Işıklı Tanrı" (+ou) gibi "İlk İnsanın Beş Oğlu", yani "Beş Elbise" (+e nxbsw) için bir takım ortak referanslı metaforlardan yararlanmıştır. nnoute etpri[w]u) 38. Bölüm "Işık-Zihin, Havariler ve Azizler Üzerine" (1Ke 95.16) ve "Beş Parlayan Adam" (+ou nrmnpr'ie) (1Ke 85.34; 88.15; 89.8) Elementlerin "giysiler" olarak kavramı bilinen kanonik geleneklerde tasdik edilmese de, "Beş Parıldayan Tanrı" ve "Beş Parıldayan Adam" lakapları muhtemelen "Beş Parlayan Tanrı"nın bir yansımasıdır (!) Theodore bar Khonai'den biliniyor. Bununla birlikte, hem antik hem de modern yorumcular için büyük bir kafa karışıklığına neden olmuş gibi görünen ortak referanslı bir dizi, "Beş Entelektüel" (+ou nnoeron) olarak bilinen gruplandırmadır. Iain Gardner, Kephalaia "Endeksler" adlı eserinde Beş Uzuv'u Beş Entelektüel başlığı altında haklı bir şekilde listeledi de,³⁸ hem Kephalaia hem de Mezmur Kitabı tipik olarak Entelektüelleri Beş Elementle ilişkilendirmiştir; bu, Van Lindt'in Kıpti Maniheist terminolojisi çalışmasında zaten belirttiği bir gerçektir.³⁹ Örneğin, 2. Bölüm "İkinci, Ağaç Meseli Üzerine"de, Şan Sütunu/Kusursuz İnsan'ın bedenini "giydiren" "entelektüeller" açıkça 35'le eşitlenir. Bu da kuşkusuz, yalnızca oğulluk fikrini değil aynı zamanda "yakın ilişki, tabi olma veya benzerlik" fikrini de ifade eden bar () teriminin Süryanice kullanımını yansıtır (Payne-Smith, 53a). Orijinal Süryanice isimlerine gelince: z'w'an'a (), "parlak veya ışıltılı" - Burkitt, bunun aslında Orta İran dilinde "hayat veren" anlamına gelen zywyn'g teriminden bir uyarlama olduğu yönünde beklenmedik bir öneride bulundu (Religion of the Manichees, 111). 36 Reeves, "Efrayim'den Alıntılar," 234 [#28]. 37 Ayrıca bkz. Bölüm 109 "Rab'bin Elli Günü" (1Ke 262.25) ve Bölüm 54 "Giysilerin Kalitesi Hakkında" (1Ke 131.20). 38 Uzuvlar sonuçta "entelektüel" mülklerdir. Bkz. Gardner, Kephalaia of the Teacher, 297. 39 Maniheist Mitolojik Figürlerin İsimleri, 63–64.

--- SAYFA 45 ---

32 ikinci bölüm "Işığın Unsurları" (1Ke 20.1-3).40 Bu tanımlama, "Beş Entelektüelin İlk İnsanın Oğulları olduğunu" belirten "Gezginlerin Mezmurları" ile desteklenebilir (2Ps. 161.25). Bununla birlikte, 31. Bölümde Beş Uzuv'un İlk İnsan'ın hazırlık faaliyetleriyle de ilişkilendirilmesi nedeniyle, Entelektüellerin kimliği konusunda belli bir dereceye kadar belirsizlik var gibi görünüyor (aşağıya bakın). Bu nedenle, Beş Element, Beş Uzuv ve Beş Entelektüel gibi kavramlar arasındaki kesin denklemler karmaşık görünüyor ve derleyiciler için bizim için olduğundan daha açık olmayabilir. Ancak soyut düzeyde, topluca "Yaşayan Ruh" olarak bilinen Oğullar/Elementler, evrendeki "tüm nesneler tarafından paylaşılan bir özelliktir"41 ve Yüceliğin Babası ile çocukları arasında ontolojik bir bağlantı olarak hizmet ederler. Bu, Baba'nın krallığını karanlık istilaya karşı korumaya çalıştığına "Ben kendim gideceğim" ("\$, kelimenin tam anlamıyla "kendi ruhum aracılığıyla") dediğini kaydeden Theodore bar Khonai'nin ifadesinin yorumlanmasıyla tespit edilebilir. Sonuç olarak, Beş Element ile birlikte çağırdığı İlk İnsan, Baba'nın savaşa gönderilen ve sonunda karanlığın güçleri tarafından ele geçirilen "ruhu" olarak yorumlanabilir. Maniheist de sırasıyla, Elementlerin veya Yaşayan Ruhun bu hapsedilmesini "hatırlaması" ve onların özgürleşmesi için çalışması emredildi.42 Bu bir kez fark edildiğinde, Manici, BeDuhn'un çağırıcı terimini kullanırsak, büyük kozmik ışık kurtuluşu makinesinde bir "dişli" haline gelebilir.43 Köln Mani Kodeksine göre, acı çeken Yaşayan Ruh kavramı algılanıyordu. Bu, en azından Maniheist hagiografiye göre, Mani'nin etrafındaki dünyanın gerçek doğasına dair ilk içgörülerinden birini oluşturduğu anlamına gelir. "İlk İnsanın Beş Evladı" kavramının bariz önemine rağmen. Genel olarak Maniheizm, Şan Sütunu/Kusursuz İnsan'ın "büyük giysisinin" Beş Entelektüelden oluştuğu Kephalaia 40 Karşılaştırmalı Bölüm 72'de (1Ke 177.3). Aydınların "elbise" olarak adlandırılması da onların Beş Unsurla özdeşleşmelerini desteklemektedir. 41 BeDuhn, Maniheist Beden, 72. 42 BeDuhn, Maniheist Beden, 73. 43 Maniheist Beden, 76.

--- SAYFA 46 ---

teolojik modelleme i: ışık-alem 33 derleyicileri öncelikle bunları diğer retorik veya doktrinsel olarak anlamlı sayı kalıplarının formülasyonu için kullanmakla ilgileniyor gibi görünüyor. Örneğin, "Mutluluk, Bilgelik ve Gücün Yorumlanması" başlıklı 3. Bölüm'e göre, bu üç tematik niteliğin, 1) Baba'dan, 2) Güneş ve 3) Ay'ın hafif araçları aracılığıyla, 4) Elementlere ve 5) Kutsal Kilise'ye kadar ilahi varlığın beş seviyesinde var olduğu söylenir. Elementler seviyesinde, "mutluluğun", ışığın kurtuluşu için kozmik aygıt olan Zafer Sütunu/Kusursuz İnsan tarafından oluşturulduğu, Yaşayan Ruhun Beş Oğlunun ise "bilgeligi" oluşturduğu söylenir. Ancak aynı seviyede, "güç", "Evrene katlanmış" (1Ke 24.25) İlk İnsanın Beş Evladı tarafından tezahür ettirilir. Varlık/Bağlam Mutluluk Bilgelik Güç Baba Baba Büyük Ruh zengin tanrılar ve melekler/aeon Güneş Yaşayan Ruh Yaşamın Annesi zengin tanrılar ve melekler Ay Zihin (Babanın) Işık Bakiresi zengin tanrılar ve melekler Elementler Görkem Sütunu Yaşayan Ruhun 5 Oğulları İlk İnsanın 5 Oğulları Kilise Işığın Havarisi Liderler ve Öğretmenler Seçilmiş, Bakireler, Çileciler, İlmihaller Benzer şekilde, Bölüm 4'te "Dört Büyük Gün'de, Dört Gece ile birlikte" üçüncü günün on iki saati, Çağrı ve Yanıt'a İlk İnsanın Beş Oğlu ve Yaşayan Ruhun Beş Oğlu eklenerek hesaplanır (1Ke 25.25-30). Dört Günlük İkamet Saati 1) Peder Aeon 12 zengin tanrı 2) Üçüncü Işık Haberci Gemisi 12 bakire 3) Sütun (Kozmos) 5 Oğul + 5 Oğul + Çağrı ve Yanıt 4) Görkemli İsa Kilisesi 12 Bilgelik Benzer bir yorum manevrası 10. Bölüm'de "Sethel'in Duasında bahsettiği On Dört [Büyük] Aeon'un Anlamı Üzerine"de görülür. Bu bağlamda, Beş Element/Oğul, ilk yedili grubu oluşturmak için Çağrı ve Yanıt'a eklenirken, Yaşayan Ruh'un Beş Oğlu, yedili ikinci bir kümeyi oluşturmak için Yaşayan Ruh ve İlk İnsan'a eklenir. Mani'nin açıklamasına göre bunların, dünyanın kendisi aracılığıyla kurulduğu on dört "kutsama" (ns[mame]) (1Ke 43.8) veya "kişiler" (mpros[wpon]) (1Ke 43.9) oluşturur.

--- SAYFA 47 ---

34 ikinci bölüm 5 Element/Oğul* 5 Yaşayan Ruhun Evlatları* + Çağrı ve Yanıt + Yaşayan Ruh ve İlk İnsan (Yaşayan Hava) (İhtişamın Bekçisi) (Rüzgar) (Onur Kralı) (Işık) (Görkemli Kralı) (Su) (Adamas) (Ateş) (Kapıcı) Yaşayan Ruhun Yanıtını Çağır İlk İnsan *Bölümde açıkça belirtilmeyen bireysel unsurlar ve oğullar. Ayrıca, İlk İnsanın Beş Evladı, Bölüm 16 "Karanlığa karşı çıkan [Beş Üzerine] Büyüklük" tarafından, Yaşamın Annesi ve İlk İnsan (1Ke 49.19-23) ile birlikte "İkinci Büyüklük"e atanır (1Ke 49.19-23): Bölüm I Bölüm II (parçalı) Bölüm III İlk Büyük Baba. . . Birinci İnsan kralın oğlu İkinci Büyüklük Hayatın Anası Yumruk Adam İlk İnsanın 5 Oğulları. . . Yaşayan Ruh yargıç Üçüncü Büyüklük Işıkların Sevgilisi Büyük İnşaatçı Yaşayan Ruh Yaşayan Ruhun 5 Evladı. . . Üçüncü Büyükelçi kral Dördüncü Büyüklük Üçüncü Elçi Işığın Güçlerinin Görkem Sütunu. . . Görkemli İsa ağaçları kökünden söken Beşinci Büyüklük Görkemli İsa Tüm Güçleriyle. . . Sütte Çağrı ve Yanıt tereyağı Son olarak, Bölüm 39 "Üç Gün ve İki Ölümde", "İlk Ölüm", Karanlık ve Beş Oğul'un karışımıyla işaretlenir (1Ke 102.36-103.2). 3 Gün ve 2 Ölüm Olayları 1. gün İlk İnsan - Yaşayan Ruh - Elçi 2. gün Yeni Çağ 3. gün Baba kendini ortaya çıkarır 1. ölüm Karanlığın Karışımı ve İlk İnsan'ın 5 Evladı 2. ölüm Günahkar kâfirlerin kovulması

--- SAYFA 48 ---

teolojik modelleme i: ışık-alemi 35 Bu şekilde, bariz terminolojik sorunlara rağmen, Beş Oğul/Element, kapsamlı yorum ve açıklama gerektiren bir kavramdan ziyade, uygun bir retorik araç olarak görülüyordu. Peki Mani'nin acı çeken ışık-ruh kavramını ilk etapta beş element kavramına eşitlemesine yol açan şey neydi? Antik çağ boyunca, dört elemente ilişkin kanonik Empedokles doktrinine karşı, kozmosun temel yapı taşları olarak beş elementten oluşan alternatif bir teori vardı.⁴⁴ Bu fikri kimin ortaya attığı belli olmasa da (yani, Mattéi, Philolaus'un bu doktrini açıkladığını öne sürse de Syroslu Pherecydes, Pythagoras veya Philolaus gibi Sokrates öncesi düşünürler),⁴⁵ bu düşüncenin erken dönem Akademik Dönem'de kök salmış olduğu görülüyor. Aristoteles'i ve Aristoteles sonrası felsefeyi Geç Antik Çağ'a kadar etkilemiştir.⁴⁶ Sonunda, öz ya da beşinci element, ruhun eterik maddesi ve en sonunda da göksel küre ve yıldızların özü olarak kabul edilmeye başlandı.⁴⁷ Böyle bir kavramın Mani'nin yakın çevresine nasıl girmiş olabileceğine gelince, beş elementten oluşan bir öğreti, kozmogonik öğretilerde önemli bir rol oynamış gibi görünüyor. Süryani bilge, Edessa'lı Bardaisan ve okulu. Suriyeli Ephraim (MS dördüncü yüzyılda) Bardaisan'ı "Mani'nin öğretmeni" olarak adlandırdı ve bu onu özellikle kozmoloji alanında etkiledi.⁴⁸ Burkitt, Ephraim'in, Mani'nin fikirlerinin en azından bir kısmını Bardaisan'dan aldığı yönündeki analizini kabul etti, ancak Mani ve Bardaisan'ın belirli noktalarda benzer olmasına rağmen çok farklı bakış açılarına sahip oldukları konusunda uyardı.⁴⁹ Drijvers ayrıca şunu da vurguladı: ikisi arasındaki fark.⁵⁰ Polotsky, kendi basımının dipnotlarında, Kephalaia'nın "Giriş"inde (1Ke 13.30ff.) Marcion ve/veya Bardaisan'ın Mani'nin habercisi olduğuna üstü kapalı bir gönderme olduğunu öne sürdü. Ancak Geç Antik Çağ'ın en ilginç düşünürlerinin çoğunda olduğu gibi, Bardaisan'ın öğretisi hakkında bilgi edinmek için büyük ölçüde fragmanlara ve ikincil tanıklıklara güvenmek zorunda kalıyoruz; bunların bir kısmı aslında onun takipçilerinden alınmış olabilir. Bununla birlikte daha sonraki Süryani geleneği, dünyanın beş elementin karışımından oluştuğu öğretisini Bardaisan'a atfeder. ⁴⁷ Moraux, 1213ff. ⁴⁸ Drijvers, Bardai. san of Edessa, 225. ⁴⁹ Religion of the Manichees, 78-79. ⁵⁰ "Mani und Bardaisan", 469.

--- SAYFA 49 ---

36 ikinci bölüm: ateş, rüzgar, su, ışık ve karanlık.⁵¹ Ancak Drijvers'in işaret ettiği gibi, Bardaisan'ın kozmolojik fikirleri yalnızca Maniheizm'in ardından saldırıya uğradı.⁵² Bu nedenle, daha sonraki polemikçiler ve sapkın bilimcilerin Maniheizm'in oluşumunda Bardaisancı fikirlerin oynadığı rolü gereğinden fazla vurgulama arzusu olmuş olabilir. Bu nedenle, Mani'nin (isteksiz de olsa) Bardaisan'dan beş elementten oluşan bir öğretiyi alması veya uyarlaması en azından mümkün olsa da, böyle bir doktrinin varlığı ve ruhun özü olarak beşinci elementin önemi (Bardaisan'da bulunmaz), Geç Antik Çağ'dan kalma felsefi geleneklerde başka türetmeleri mümkün kılacak kadar yeterince kanıtlanmıştır. Kozmik Paralellik Özellikle iki bölüm, Kephalaia derleyicilerinin makrokozmos ile mikrokozmos arasındaki yazışmaya olan ilgisini göstermektedir: 38. Bölüm "Işık Zihin, Havariler ve Azizler Üzerine" ve 70. Bölüm "Kozmosa benzeyecek şekilde yapılmış olan Beden Üzerine." Özellikle 38. Bölüm'de, bu temanın sunulduğu hem edebi hem de teolojik çerçeveyi sağlayan beş bölümlü kalıplar her yerde mevcuttur. Bu nedenle, derleyiciler mesajlarını iletmek için üç kanonik beşliden, yani "Yaşayan Ruhun Beş Oğlu",⁵³ "Beş Uzu" ⁵⁴ ve "Beş Erdem"den yararlanırlar. 51 Barhadbeshabba (MS 6. yüzyıl), Moses bar Kepha (MS 10. yüzyıl), Iwannis of Dara (MS 9. yüzyıl) ve Theodore bar Khonai'nin (MS 8. yüzyıl) hesap tablosuna bakın. Drijvers tarafından Bardai.san, 98-103'te sağlanmıştır. 52 Bardai.san, 96. 53 Theodore bar Khonai'ye göre, İlk İnsan'ın yakalanmasına yanıt olarak Yüceliğin Babası, "Işıkların Sevgilisi"nden oluşan ikinci bir üçlüyü seslendirdi (%& !), "Büyük İnşaatçı" () ve "Yaşayan Ruh" (). İlk İnsan gibi (ilk yayılımın üçüncü varlığı), Yaşayan Ruh, Arhontların katledilmesine ve kozmosun, özellikle de "On Cennet" ve "Sekiz Dünya"nın inşasına yardım eden "Beş Oğul"u çağırır. Bu Beş Oğul, "İhtişamın Süs (veya Bekçisi)" ('), "Onurun Büyük Kralı" (()), "Işığın Adamos (sic = Adamas)" (*), "İhtişamın Kralı" (+) ve "Hamal" ()&, olarak adlandırılır. Şahsen ben bu isimlerin İngilizce karşılıklarını kullanmayı tercih ediyorum, çünkü Maniheist mit araştırmalarında sıklıkla kullanılan Splenditenens, Rex Honoris vb. gibi Latince terminolojinin kullanımı, bu tür terimlerin gerçekte nispeten geç kalmış olmalarına rağmen bir şekilde daha orijinal veya doğru olduğu yönünde yanlış bir izlenim yaratıyor. 54 Gördüğümüz gibi, Maniheist söylemin tamamındaki en önemli beş bölümlük dizi, Greko-Kipti geleneğinde "Beş Uzu" (+ou mmelos) olarak bilinen şeydir. Genellikle 1) Zihin, 2) Düşünce, 3) İçgörü, 4) Nasihat ve 5) Düşünce olarak sıralanırlar; ancak bu terimlerin doğru bir şekilde nasıl çevrileceği

--- SAYFA 50 ---

Teolojik modelleme i: Işık-alemi 37 Retorik düzeyde, 38. Bölümdeki beş parçalı modellemenin merkezi önemi, başlangıçtaki edebi çerçeveye açıkça ortaya konmuştur, çünkü Mani'nin teodise meselesini ele almasını sağlamak için adı açıklanmayan müridin beş sorudan oluşan bir dizi sorması sağlanır: Yine bir keresinde, bir mürit [Havari'yi] sorguladı/ona şöyle dedi: Bize şunu söyledin: Işık-Zihin/gelen ve azizleri destekleyen şeydir. Bu nedenle, tanrılardan biri olmasına rağmen ... / ... içinde birçok tanrının bulunduğunu [söylediniz]/bize. Ayrıca bize, onun bedeninin [bedenine]/girdiği ve Yaşlı Adamı Beş Öğütleri ile bağladığını,/Beş Öğütlerini onun üzerine Beş Uzuvarına/bedeninin üzerine kurduğunu da söylediniz. Yaşlı Adam bedene bağlı olduğuna göre o nerede? Çünkü, onun/bağında zaman zaman isyanların meydana geldiğini görüyorum. İkinci olarak soruyorum size: Eğer gerçekten büyük, değişmez ve ölçülemez bir tanrıysa, nasıl oluyor da bedeninin küçüklüğünde ortaya çıkıyor? Bana söylemeni istediğim üçüncü şey [şu: Eğer(?)] Zihin kutsal ve safsa,/[nasıl oldu da bu bedeninin safsızlığıyla(?) birleşti? / Dördüncüsü, eğer Işık-Akıl gerçekten azizlerde mevcutsa, neden onun benzerliği bize olduğu gibi görünmüyor? Beşincisi: Bana elçiliğini anlatmanı ve açıklamayı istiyorum./Çünkü bu benim için açık değil, çünkü dünyada sana baskı yapıyorlar ve sana zulmediyorlar./Sana yalvarıyorum, sana sorduğum bu şeyler hakkında beni ikna etmeni istiyorum (1Ke 89.21-90.7). Temel olarak, öğrencinin bilmek istediği şey, Işık-Zihin gibi büyük ve asil bir ilahi gücün, Maniheist araştırmalarda daimi tartışmaların konusu olan küçük ve kirli bir yerde nasıl ikamet edebildiğidir. Serinin Süryanice versiyonu - . & + - -/ (Theodore bar Khonai 313.17 [Scher]), Yunanca ν ς, !νν ια, ρ νησις, "ν#μησις, λ γισμ ς" terimlerine eşdeğerdir ve bunlar daha sonra Latince'ye mens, sensus, prudentia, intellectus, cogitatio olarak çevrilmiştir. (Acta Archelai, 10 [Beeson, 15.11/25]). Kipti dilinde dizi nous, meue, sbw, sajne, makmek'tir. Başlangıçta bunlar Theodore'un Beş shekinah olarak tanımladığı şeylerdir.) (Theodore bar Khonai 313.16 [Scher]). Süryanice'de kelime, bir tapınak veya türbede olduğu gibi, tanrısallığın "ikamet ettiği yeri" veya "mevcudiyetini" temsil eder (Payne-Smith, 576b). Theodore'un anlatımında, Baba'nın ruhani şekinahları, Karanlığın Kralı'nın daha somut "dünyaları" () ile tezat oluşturuyor. Şekinahların derleyiciler tarafından neden "Uzuvarlar" (mmelos) olarak anlaşıldığı hala bir parça bulmaca olmaya devam ediyor, çünkü Yüceliğin Babası ile ilişkilendirildiklerinde "aeons" (naiwn) olarak daha doğru bir şekilde anlaşılacaklardır. Aslında bu, Mani'nin Yaşayan İncili'nin (Funk, kişisel iletişim) Kipti versiyonunda tam olarak bu şekilde nitelendirilmektedir. Ancak bu çeviri, ara sıra ntamion ve daha düzenli olarak mmelos kullanımını tercih eden Kephalaia geleneğini pek etkilemiş gibi görünmüyor. Ancak görünen o ki el-Nadım, Süryani geleneğinde bile bunların zaten "Uzuvarlar" olarak nitelendirilmiş olabileceğine dair kanıt sunuyor (Fihrist, 768 [Dodge]).

--- SAYFA 51 ---

38 bölüm iki gövde. Üstelik eğer durum gerçekten böyleyse, neden Günah⁵⁵ (yani “isyan”) devam ediyor? Ancak bu iki temel soru genişletilerek (biraz yapay olarak) beş bölümlük bir şema halinde genişletilir: Soru i) Eğer isyanlar varsa, Işık Zihin vücutta nerededir? Soru ii) Bu büyük tanrı küçük bir bedene nasıl gelebilir? Soru iii) Saf Zihin kirlenmiş bedeni nasıl işgal edebilir? Soru iv) Eğer Işık-Zihin azizlerde mevcutsa, neden onun benzerini görmüyoruz? Soru v) Eğer zulme uğrarsanız, havariliğinizin niteliği nedir? Yanıt olarak Mani'nin konuşmasına beş bölümden oluşan bir benzetme⁵⁶ ile başlaması sağlanır. Benzetmenin ilk kısmı, kozmosun (mecazi olarak “Hata” [planh] olarak anlaşılır) bir insan vücudu gibi inşa edildiğini ileri sürer (1Ke 90.20-22). Dış yönleri baştan ayağa doğru azalan bir sırayla anlatılırken (1Ke 90.22-33), iç yönleri ise içeriden dışarıya, kalpten cilde (1Ke 91.1-5) anlatılır ve ardından metindeki boşluklar nedeniyle belirsizleştirilen çeşitli özellikler gelir (1Ke 91.5-13). Benzetmenin ikinci kısmına göre, kozmosun ruhu, “Beş Uykusuz Gözcü” (+ou nxourit natnkate) (1Ke 91.19) olarak nitelendirilen ve Beş Uzu (Akıl, Düşünce, İlgörü, Akıl, Düşünce, İlgörü, Akıl, Düşünce, İlgörü, Zeka) ile ilişkili olan Yaşayan Ruhun Beş Evladı (İhtişamın Bekçisi, Şeref Kralı, Işığın Adamas'ı, Şan Kralı ve Kapıcı) tarafından temsil edilir. Öğüt, Düşünme) (1Ke 91.14-33). Bu beş kişilik iki gruba bir çift biçiminde altıncı bir unsur eklenir: “çağrı ve yanıt” (twxme/swtme) (1Ke 92.2-3) - Maniheizt kurtuluş dramasının özündeki ikili değerler. Üçüncü bölüm, Zafer Sütunu'nun kozmik seviyede Işık Zihni temsil ettiğini belirtirken (1Ke 92.5-6), dördüncü bölüm ise Beş Oğul'un her birinin nöbet bölgelerinde karanlık güçlerin nasıl isyan ettiğini anlatır (1Ke 92.12-93.15). Son olarak benzetmenin beşinci kısmı, Zafer Sütunu'nun (kozmos için bir tür Işık-Zihin görevi gören) Beş Oğul'a kendi nöbet bölgelerindeki isyanları bastırmada nasıl yardımcı olduğunu anlatır (93.16-94.16). Bu benzetme yoluyla, Mani'nin söylemin temel tezini oluşturması sağlanır; yani Işık-Zihin, günahın varlığına rağmen gerçekten de bedende mevcuttur ve böylece öğrencinin ilk sorusunu yanıtlamış olur. 55 Maniheizt söylemde “Günah” genellikle yarı kişileştirilmiş bir kavramdır. 56 Nagel bunu “makrokosmisch-mikrokosmisch... Lagerallegorie” (“Anatomie des Menschen in gnostischer und manichäischer Sicht,” 88) olarak nitelendirdi.

--- SAYFA 52 ---

teolojik modelleme i: Işık-alemi 39 Söylemin bu ilk kısmı, beş tematik unsuru kanonik sırayla tutarlı bir şekilde sıralarken, argümanın her bir parçasını aşamalı olarak bütünleştiren bir dizi beş katlı yapı kullanılarak ifade edilir. Beşin retorik tekrarı, Maniheizt öğretinin tüm yönlerinin temel olarak birbirine bağlılığını ifade etmeyi ve Geç Antik Çağ'daki Maniheizt öğretilerin yarı bilimsel çekiciliğini yansıtmayı amaçlamaktadır. Bu söylemin hitap ettiği Seçilmişler, bu canlı kozmolojik anlatının Maniheizt mantığını kabul etmekte hiçbir zorluk yaşamazlardı. O halde Mani'nin, önce bedenin mikrokosmik düzeyine, sonra da topluluk düzeyine geçerek kendi konumunu destekleyen argümanlara devam etmesi sağlanır. Giriş olarak Mani, öğrencilerin beş sorusundan ikincisini (yani, Bu kadar büyük bir tanrı küçük bir bedende nasıl yaşayabilir?) tanrıların büyük ve kudretli olmalarına rağmen (1Ke 95.4), yine de kendi uygun yerlerine bağlı olduklarını (1Ke 95.4-9) belirterek yanıtlar. Bunu takiben Mani, beş sorudan üçüncüsünü (yani, Saf Zihin kirlenmiş bedeni nasıl işgal edebilir?) Bedenin (Manicilerin “Yaşlı Adam” dedikleri şey) Günah aracılığıyla yaratılışını anlatarak yanıtlar. Işığın Havarisi'ne göre, Günah bedendeki Beş Uzu'yu bağlamıştır: Zihin kemikte, Düşünce sinirde, İlgörü damarda, Öğüt ette ve Düşünce deridedir (1Ke 95.13-19). Ancak Işık Zihin, Uzu'ları bağlarından kurtarmak için harekete geçer (1Ke 96.8-21) ve onları “Yeni İnsan”ın veya kurtarılmış bireyin Beş Erdemi içinde yeniden tesis eder. Böylelikle Zihin sevgiye, Düşünce inancına, İlgörü mükemmelliğine, Nasihat sabrına ve Düşünme bilgeliğine dönüşür (1Ke 96.25-97.6). Söylemin bu son derece yapılandırılmış kısmının detaylandırılmasında bir kez daha beş sayısı çok önemli bir rol oynuyor. Uzu'ların beş katlı şeması, üç olayın her birinde aynı kanonik sırayla (Zihin, Düşünce, İlgörü, Öğüt ve Düşünme) yeniden sıralanır ve bunlar, Işık Zihnin kritik derecede önemli bir rol oynadığı kurtuluş anlatısındaki üç anahtar noktayı yansıtır: hapsedilme, özgürleşme ve yeniden yaratma. Günah bedenin uzu'larını bağlar, ama hafif zihin onları özgürleştirir ve yeni insanı yaratır. i) kemikte akıl, ii) sinirde düşünce, iii) damarda anlayış, iv) ette öğüt, v) deride düşünce. i) akıl kemikten, ii) düşünce sinirden, iii) damardan anlayış, iv) öğüt etten, v) düşünce deriden. i) akıl sevgidir ii) düşünce inançtır iii) İlgörü mükemmelliği iv) öğüt sabırdır v) düşünce bilgeliği

--- SAYFA 53 ---

40 ikinci bölüm Aşağıda, günahın ve sıkıntıların toplum düzeyindeki etkilerine ilişkin bir tartışma yer almaktadır. Burada Mani, Işık-Zihin Yeni İnsan'ın kralı olmasına rağmen, Sin'in Maniheist kilisede yine de karışıklıklara ve zorluklara yol açabileceğini vurguluyor: 57 Sin'in Uzuvarı 58 bağlı olduğu/bu şekilde bağlandığı sürece, Günah kontrol altında tutulur. Işık Zihin kral olmasına rağmen, zaman zaman bedende hala sıkıntılar meydana gelebilir. Bazen Günah, Düşüncesinde yükselir ve Öğüt'ü rahatsız eder ve insanın Bilgeliğini ve anlayışını karıştırır (1Ke 97.23-28). Yeni İnsan'ın Beş Uzuvarının 59 her biri, onlara bağlı Beş Erdem ile birlikte, Günah tarafından rahatsız edilebilir ve bozulabilir, bu da inanlıda şüpheye ve onun kiliseden olası ayrılışına neden olabilir. Ancak bu durumda, bireydeki Işık Zihnin varlığı, "onun bilgeliğini düzeltmeye" çalışan topluluk üyeleri tarafından korunabilir (1Ke 97.33). Ancak topluluğun ıslahı ve azarlaması bile Işık Zihni bireyde aktif tutmaya yetmeyebilir. Eninde sonunda Akıl "ondan dağılacak ve onu gönderen Havari'ye geri dönecektir" (1Ke 99.13-14). Bu birey "tüylerinden koparılmış bir kuş" gibi olacaktır (1Ke 99.17). Bu tür ifadeler muhtemelen evrendeki ısrarlı günah faaliyeti bağlamında topluluk üyelerinin kaybını haklılaştırmayı amaçlamaktadır. Mani daha sonra ilk üç sorunun yanıtlarını yeniden ifade eder ve dördüncü soruya yanıt verir (yani, eğer Işık Zihin azizlerde mevcutsa, neden onun benzerliğini görmüyoruz?), Işık Zihin'in benzerliğinin bedende görülmediğinden bilinmeyeceğini öne sürerek (1Ke 99.24). Buna ek olarak Mani, argümanının temelindeki makrokozmos/mikrokozmos paralelliği yeniden güçlendiriyor ve izleyiciye Işık-Zihin'in güçlü varlığı konusunda güvence veriyor: 57 Burada Köln Mani Kodeksi ile ilgi çekici bir korelasyon var. Bu eserin asıl başlığı Περ' τ(ς γ)ωνης τ σ*ματ ç α+τ, "Bedeninin Kökeni Üzerine", yani kilisesindir. Bu nedenle, 38. Bölüm'de kozmolojik, antropolojik ve dini düzeylerdeki beden metaforu arasında örtülü bir paralellik olabilir. Bkz. Cameron ve Dewey, The Cologne Mani Codex, 2 ve Henrichs ve Koenen, Der Kölner Mani-Kodex. 58 Funk, A&C. 59 Retorik yapı açısından, Beş Uzuvar'a başvurulmuş bu örnekte, sıralarının tersine döndüğünü belirtmek ilginçtir. Bu belki de "daha yüksek" bir kozmolojik perspektiften bakıldığında Beş Uzuvar'un değerlerinin alçılması, "aşağı" topluluk bağlamında ise yükselmesiyle açıklanabilir. Ayrıca Düşünce muhtemelen Zihin'den daha zayıftır ve bu nedenle ilk önce günahın saldırısına uğrayacaktır.

--- SAYFA 54 ---

teolojik modelleme i: Işık-alemi 41 Işığın/Zihnin gücüne ve verimliliğine bakın: beden/bedenin tüm gözetleme kuleleri üzerinde ne kadar muhteşemdir. Kampında durur (ve) kalkanlar/vücudun her dürtüsünü Günah'ın cazibesine karşı korur./Onları sabitler, dağıtır ve (ve) onları/kendi iradesine göre ayarlar (1Ke 100.1-100.6). Sonuç olarak Mani'nin beşinci ve son soruya, yine beş bölümde kendisinin bir peygamber olarak üstün statüsüne atıfta bulunarak yanıt vermesi sağlanmıştır. Yalnız bir birey olarak dünyaya nasıl geldiğini ve silah zoruyla fethedilemeyecek bölgeleri Allah'ın sözleriyle fethettiğinin ana hatlarını çiziyor. Dünyanın güçleri onun mesajını yok etmeye çalışsa da başarısız oldular. Bu tür olumsuzluklara karşılık Mani, çocuklarını özgürleştirmiş ve onları üstün bir bilgelikle donatmıştır. İsa dışında hiç kimse ondan daha fazlasını başaramadı (1Ke 100.15-102.3). Bu şekilde, Mani'nin dünyevi güçlerin zulmü karşısında vahyinin üstün değerini retorik olarak pekiştirmesi ve böylece bölümün tematik paralelliğini doğrulaması sağlanır. Görebildiğimiz gibi 38. Bölüm, günah ve kötülük karşısında güvence mesajını iletmek ve makrokozmos ve mikrokozmos güçleri arasındaki benzer ilişkiyi vurgulamak için beş bölümlük teolojik ve edebi kalıpların ayrıntılı bir karışımını kullanıyor. Buna ek olarak, üç kanonik beşli arasındaki yakın ilişkiyi güçlendirir: Yaşayan Ruhun Beş Oğlu, Beş Uzuvar ve Beş Erdem. Bu düşünce tarzına alışkın olan Maniheistlere 38. Bölüm hiç şüphesiz kalıcı bir teolojik ve toplumsal sorunun etkileyici bir sunumunu sunuyordu. Beden ve kozmos arasında benzer, ancak daha az kapsamlı bir benzetme, 70. Bölüm "Beden Üzerine, Kozmosa benzeyecek şekilde yapıldığı" bölümünde çizilmiştir. Bu bölümde bize, kozmosun her bir bileşeninin vücudun bir parçasıyla karşılaştırılmasıyla (1Ke 170.2-16) "üstte ve altta tüm kozmosun insan vücuduna benzediği" (1Ke 169.29-30) anlatılıyor. Burada da, Bölüm 38'de olduğu gibi, Yaşayan Ruh'un Beş Evladı, kozmosun beş bölgesinin (1Ke 170.21-171.15) "Gözcüleri" (mmanra"ıs) (1Ke 171.28) olarak tanımlanır ve buna "kamp yerleri" (mparampolh) (1Ke 170.21) veya "gözetleme kuleleri" (nourşe) (1Ke 170.21) adı verilir. 171.11), Işık Zihin beden/bedenin beş "kampını" korurken: [Tıpkı] bu Beş Gözcü, benim size ilan ettiğim bu büyük/[Bu Beşin bağında] Ordugâhlarda bulunuyorsa,/Seçilmişlerin taşıdığı bu beden için de durum aynıdır. İçinde Beş Kamp Yeri daha var. Işık Zihin, kendisiyle birlikte olan/Yeni İnsan ile birlikte onları korur (1Ke 171.28-172.4).

--- SAYFA 55 ---

42 ikinci bölüm Ayrıca, Bölüm 38'de olduğu gibi, "sıkıntının" (cli2is) (1Ke 171.11) koruyucuların (1Ke 171.11-172.1) gözetimi altında devam ettiği söylenir. Son olarak, Yaşayan Ruhun Beş Evlatının her biri, Işık Zihninin yardımıyla bedeninin çeşitli kısımlarını kontrol edebilen bir Seçilmiş ile karşılaştırılır (1Ke 172.3-20). Yöneten Yaşayan Ruh'un 5 Oğulları Seçilmiş gibidir İhtişamın Bekçisi İlk Üç Gök kuralı yüz Onur Kralı Sonraki Yedi Gök kuralları kalp Adamas Gökkubbe'den Dört Dünya'ya kural göğüs Şan Kralı Üç Tekerlek ve Üç Dünya'nın hükümdarı mide Taşıyıcı Büyük Dünya ve Dört Demirbaş kuralları ayaklar Bu şekilde, iki farklı bölümde (Bölüm 38 ve 70), Kephalaia derleyicilerinin, iki farklı bölümde (Bölüm 38 ve 70) aralarındaki yazışmayı vurgulamaya çalıştıkları görülebilir. kozmos ve insan formu - Maniheizt dünya görüşü için vazgeçilmez bir kavram. Bu, topluma paralel isyan ve ilahi baskı süreçlerinin varlığının her iki düzeyinde de iş başında olduğuna dair güvence vermek için yapıldı. Bu şekilde okuyucular kendi bedenlerinin karanlığın güçlerine karşı kozmik mücadeleyi kapsadığını hayal edebiliyorlardı. Yüceliğin Babaları Kephalaia derleyicilerinin, beşli redaksiyon konusundaki kasıtlı çabalarını anlatan favori etkinliklerinden biri, ışık alemindeki varlıkları "Beş Baba" veya "Beş Yücelik" olarak bilinen seriler halinde gruplandırmaktır. Bu temanın ilk önemli tartışması, derleyicinin, bölümün başlığındaki yerini sayısal olarak belirlemek gibi alışılmadık bir adımı attığı 7. Bölüm "Yedinci, Beş Baba Üzerine"de bulunabilir.60 Bu bölümde Mani, Beş Baba'nın kökeninin Yücelik Babası'ndan geldiğini ve hepsinin karanlığın güçlerine karşı kazanılan zaferde pay sahibi olduğunu açıklamak zorunda kalır. Beş Babanın her biri, üç yayılımıyla birlikte isimlendirilmiştir: 60 Bu, 1Ke'de sadece bir başka bölümde (Bölüm 2) görülüyor ve görünüşe göre 2Ke'de hiç yok (bkz. Funk, "Yeniden Yapılanma", 158-159).

--- SAYFA 56 ---

teolojik modelleme i: ışık-alemi 43 5 Babalar 1. Tecelli 2. Tecelli 3. Tecelli 1. Yüceliğin Babası Büyük Ruh/Işıkların Sevgilisi Anne Üçüncü Elçi61 2. Üçüncü Haberci Görkem Sütunu İsa Görkem Işık Bakiresi 3. Görkem İsa Işık-Zihin Büyük Yargıç Gençlik 4. Işık-Zihin Işığın Havarisi İkiz Işık-Formu 5. Işık-Formu Zafer-Melek Elbisesi-Melek Taç-Melek Esas itibarıyla bu bölümün sunduğu şey beş bölümlük kurtuluş ontolojisidir. Bu Beş Baba, kurtuluş işinin gerçekleştiği beş ontolojik düzeyi temsil eder: 1) Işık âleminin kozmik öncesi bağlamı (Büyüklüğün Babası), 2) yaratılışın kozmik bağlamı ve Arhontların yenilgisi (Üçüncü Elçi), 3) insanlık tarihinin, yargısının ve kurtuluşunun eskatolojik bağlamı (İhtişam İsa), 4) vahiy ve havariliğin peygamberlik bağlamı (Işık). Zihin) ve 5) Kutsal Kilise'nin (Işık-Formu) etik ve dini bağlamı. Theodore bar Khonai'den bilindiği gibi mitin kanonik versiyonu üç dizi yayılım içerirken,62 7. Bölümü derleyenler bu kanonik formülasyonu her aşamada üç yayılımın meydana geldiği beş aşamalı bir kurtuluş sürecine kadar genişletirler. Dahası, her aşama, Büyüklüğün Babası'nın genelleştirilmiş, kozmik öncesi bağlamından, Işık Formunu alan bireysel Maniheizt'in özel bağlamına kadar mitin aşamalı olarak odaklanmasına doğru ilerler. Örneğin, kurtuluşun birinci aşaması, Yüceliğin Babası'ndan üç "kanonik" yayılımın meydana geldiği geniş, kozmik öncesi seviyede meydana gelir.63 Bu, kurtuluşun aşkın çerçevesini oluşturur. İkinci aşama, insanlar tarafından kurtuluşun elde edilebileceği araçları sağlayan üçüncü kanonik yayılım olan Üçüncü Elçi'nin üç bileşenini odak noktasına getirir. Üçüncü aşama, yalnızca Işık Zihninin aydınlatıcısı ve getiricisi olarak değil, aynı zamanda eskatolojik yargıç olarak da hareket eden, üçüncü sudurun ana aracısı olan Görkemli İsa'nın üç hipostazını sıralar. Belirlenen dördüncü aşama - 61 Üçüncü Elçi, Yüceliğin Babası'nın üç yayılımı listesinde (1Ke 34.33) redaktör tarafından zamanından önce "İkinci Baba" olarak tanımlandı. 62 Elbette bu doğrulanamaz çünkü Theodore'un efsaneye ilişkin anlatımı Görkemli İsa'nın Adem'le karşılaşmasından sonra kesilir. 63 Erken dönem Maniheizt söylemde eşanlamlılığın rolünü akılda tutmak önemlidir. Her ne kadar üç kanonik yayılımın her birinde üç varlık yayılıyor olsa da, burada sadece bir tanesi temsilci olarak adlandırılmıştır. Maniheizt mit çok sayıda farklı varlık sunsa da, birçok durumda bunlar orijinal bir üçlünün farklı tezahürleri ve hipostazları olarak anlaşılabilir.

--- SAYFA 57 ---

44 ikinci bölüm, Görkemli İsa'nın ana varsayımı olan Işık Aklının insanlığa yardım ettiği üç ana yolu anlatıyor. Son olarak beşinci aşama, bireyin Işık Formunu aldıktan sonra kazandığı üç hediye sıralar. Yine alışılmadık bir başlık olan "Babaların Adı Üzerine Bölüm" başlıklı 20. Bölüm, beş mitolojik figürün benzer bir düzenlemesini sunuyor. Bu bölümde Mani'nin öğrencilerine Baba'ya neden "Büyükülüğün Babası" dediği konusunda soru sorulması amaçlanıyor (1Ke 63.23-24). Basmakalıp cehalet iddialarının ardından Mani, Yüceliğin Babası'nın, tüm melekleri ve ilahi yoldaşları tarafından çevrelendiği Büyük Dünya'da yaşadığı için bu şekilde anıldığını açıklar (1Ke 63.28-33). Daha sonra söylem, "Baba" olarak da adlandırılan diğer dört varlığın "büyükülüğünü" tanımlamaya dönüyor. Üçüncü Elçi'nin büyüklüğü, "Yaşayan Ateş Gemisi" yani Güneş'tir; azametli İsa'nın büyüklüğü ise "Yaşayan Su Gemisi" yani Ay'dır. Şan Sütunu'nun büyüklüğünün "Beş Tanrı" ile bir ilgisi vardır, Işık Zihninin büyüklüğü ise Kutsal Kilise olarak tanımlanır (1Ke 63.34-64.10). Bununla birlikte, Bölüm 20'deki Beş Baba'nın bu listesi Bölüm 7'de bulunan listeden farklıdır: Bölüm 7: 5 Babalar Bölüm 20: 5 Babalar Yüceliğin Babası Yüceliğin Babası Üçüncü Elçi Üçüncü Elçi Görkem İsa Görkem Işık-Zihin İsa Görkem Işık-Formu Işık-Zihin Sütunu Oysa Bölüm 7, Işık-Formuna toplumda merkezi bir rol verilen soteriolojik bir diziyi sıralamaktadır. seviyede, 20. Bölümdeki anlatımda Işık Formundan hiç bahsedilmeden Şan Sütunu eklenir. Bununla birlikte, 20. Bölümün amacı, aynı zamanda soteriolojik nitelikte olmasına rağmen, Maniheist kozmik kurtuluş yolculuğunun beş ana durak noktasından birinde Beş Baba'nın konumunu belirlemek gibi görünüyor: Kutsal Kilise'nin (Işık Zihin) ritüel aktivitesinden, Görkem Sütunu tarafından yönetilen "Beş Tanrı"ya (?), Görkem İsa ve Üçüncü Elçi'nin ikamet ettiği Ay ve Güneş'e, Büyük Dünya'ya, Büyüklerin Babası'nın vatani. 7. Bölüm kurtuluşun beş ontolojik düzeyini sıralarken, 20. Bölüm, çabaları kurtuluşun gerçekleşmesini ve ışığın özgürleşmesini kolaylaştıran beş varlığı listeliyor.

--- SAYFA 58 ---

teolojik modelleme i: ışık-alemi 45 Bölüm 25 "Beş Üzerine [Babalar: Hangi Uzuvlardan Geldikleri]" konusuna baktığımızda durum daha da karmaşık hale gelir; burada bize başka bir farklı formülasyon sunulur, ancak bu sefer Yüceliğin Babası'nın kendisi dahil değildir. Beş Uzuvlardan Beş Baba Haberci < Işıkların Sevgilisi Zihin < Düşünce Yaşamın Annesi < İçgörü Sevgili İsa (aynen böyle) < Danışman Işık Bakiresi < Değerlendirme Ne yazık ki, bu son derece kısaltılmış bölümde, "biri diğerinden sonra geldi (ve) onun zamanında ortaya çıktı" (1Ke 76.25) ifadesi dışında neredeyse hiçbir bağlam verilmemektedir. Bu, dizinin zamansal olarak anlaşılması gerektiğini ima ediyor gibi görünüyor, ancak böyle bir anlayış, Theodore bar Khonai gibi diğer kaynaklardan Maniheist mit dizisi hakkında bilinenlerle çelişiyor gibi görünüyor. Kanonik açıklamaya göre, bu figürlerin "geçici" bir dizilimi Hayatın Anası - Işıkların Sevgilisi - Haberci - Sevgili İsa - Işık Bakiresi'ni yönetecektir.⁶⁴ Bununla birlikte, bu serinin nasıl anlaşılacağına dair bir ipucu Bölüm 7'de bulunabilir; burada Üçüncü Haberci "Işık Kralının modeli" (1Ke 35.8) ve "tüm danışmanların ilki" (1Ke) olarak adlandırılır. 34.33). Bu, Üçüncü Haberci'nin 25. Bölüm formülasyonunun başına yerleştirilmesini haklı çıkaracak gibi görünüyor. Ancak diğer şekillerin seçimi ve düzenlenmesi belirsizliğini koruyor. Beş Baba'nın tuhaf da olsa başka bir sunumu, Bölüm 148'de "Beş Babaya ait olan Beş Kitap Üzerine" bölümünde bulunabilir. Bu bölümde Mani'nin kitaplarının "beşini" "Işığın Babaları" (1Ke 355.6-7) ile ilişkilendirdiği varsayılmaktadır. Yaşayan İncil Elçi'ye ve Yaşam Hazinesi de Zafer Sütunu'na atfedilirken, üç yazı, Pragmateia, Gizemler Kitabı ve 64. Kitap, bu örnekteki bazı düzensiz özelliklerin, derleyicinin bazı çok eski materyallerden yararlandığını gösterebileceği gerçeği nedeniyle daha da karmaşık hale gelmektedir. Örneğin, bölümün kısalığı bunun erken dönem "protokefalaik" bir formülasyon olabileceğini gösteriyor. Ayrıca ilk babanın "Üçüncü Elçi" yerine "Elçi" olarak tanımlanması Theodore bar Khonai'nin anlatımında bulunabilecek bir ayrıntıyla paralellik göstermektedir. Benzer şekilde, "Sevgili İsa"nın alışılmadık formülasyonu da eski bir kaynaktan alınmış olabilir.

--- SAYFA 59 ---

46 ikinci bölüm Devler, Işık İkizine atfedilir ve bir tür üçleme oluşturur. Ancak Mektupların Mani'nin kendi armağanları olduğu söyleniyor. Tuhaf bir şekilde, hiçbir beşinci kitapta Maniheist bir tanrının adı verilmemiş veya ona atfedilmemiştir. Mani'nin kanonik yazılarının yedincisinden de hiç bahsedilmiyor.⁶⁵ Bununla birlikte, bu kanonik heptateuch'u, derleyicilerin beş parçalı yapılara yönelik eğilimlerine daha uygun bir beş bölümlü yapıya sıkıştırmak için bir girişimde bulunulduğu görülüyor.⁶⁶ Sadece altı kitaptan dört hediye olarak bahsedilmesi, yazım hatasından kaynaklanıyor olabilir,⁶⁷ çünkü böyle bir altı-dört formülasyonun oluşturulması, derleyicilerin beşli yazım eğilimine aykırıdır. redaksiyon. Bununla birlikte, Babaların sayılması da aynı derecede kafa karıştırıcı görünmektedir, çünkü daha önce tartışılan üç formülasyonla da çalışmaktadır. Son olarak, Bölüm 191'de Beş Baba hakkında ek bir tartışma yapılmış gibi görünüyor: "Beş Işık Babasını simgeleyen Havari Suretinde Beş Özellik Vardır", bu ne yazık ki boşluklarla tamamen gizlenmiştir. En fazla, söylemin genel bir taslağı, Beş "Özellik" ve diğer Beş niteliğin sıralanması şeklinde yeniden yapılandırılabilir: BÖLÜM 191 ŞEMA: GİRİŞ: Yine müritleriyle konuştu... SÖYLEM: İmgede Beş Özellik Vardır... 1) Birinci Özellik tevazudur 2) [İkinci Özellik...?] 3) Üçüncü [Mülk...?] 4) [Dördüncü Özellik] ... İmajım 5) Beşinci [Mülk] benim ışık-bilgeliğimdir. . . . [Beş şey daha mı? ...] 1) [Birinci ...] 2) [İkinci ...] 3) [Üçüncü ...] 65 Maniheist kanonunun yedi yazı içerdiği 1Ke 5.21-33, 2P'den bilinmektedir. 46f., 139f. ve Hom 25.2-5'in yanı sıra el-Nadım ve Çin Özeti (Tardieu, Le manichéisme, 62; Gardner ve Lieu, Roma İmparatorluğu'ndan Maniheist Metinler, 153-156). 66 Kanonu değiştirmeyi başardıkları, Augustine'in Contra Felicem, 1.14 (Tardieu, Le manichéisme, 63; özellikle bkz. sayfa 64'teki Tardieu tablosu) tarafından bağımsız olarak doğrulanmıştır. 67 Bkz. Funk 1Ke 335, Mezmurlar ve Dualar'ın Harflerden önce isimlendirilebileceğini öne sürüyor. Ancak eğer başlık daha sonra eklendiyse, o zaman bölümün kasıtlı olarak beş bölüm (Funk, kişisel iletişim) halinde yapılandırıldığını varsaymamıza gerek yok.

--- SAYFA 60 ---

teolojik modelleme i: ışık-alemi 47 4) [Dördüncü ...] 5) Beşincisi benim ışık-bilgeliğimdir. SONUÇ: Tüm Mezheplere karşı zafer kazandırımdı... Bu bölümde Beş Baba'ya hangi kimliğin ve rolün verildiğini bilmenin bir yolu olmasa da, sanki Mani'ye atfedilebilecek niteliklere vurgu yapılmış gibi görünüyor. Gördüğümüz gibi Kephalaia derleyicileri Beş Baba'nın dördü okunabilen beş formülasyonunu sunuyor. Bununla birlikte, bu formülasyonların her biri, Babaların farklı bir dizisini sunar: Bölüm 7 Bölüm 20 Bölüm 25 Bölüm 148 Büyüklüğün Babası Yüceliğin Babası Haberci Üçüncü Haberci Üçüncü Haberci Işıkların Sevgilisi Görkem Sütunu Görkem İsa Görkem İsa Yaşamın Annesi Işık İkiz Işık Zihin Görkem Sütunu Sevgili İsa —? Işık-formu Işık Zihin Bakire Işık Mani (Üçüncü) Haberci, dört formülasyonun tümünde bulunan tek figür olsa da, 7. ve 20. Bölümler ile 25. ve 148. Bölümler arasında bazı benzerlikler vardır. Bir yandan, 7. ve 20. Bölümler en benzer görünenler olup yalnızca dördüncü ve beşinci konumlarda farklılık gösterirken, 25. ve 148. Bölümler Haberciyi ilk konuma yerleştirir. O halde bu varyasyonlardan ne yapmalıyız?⁶⁸ Derleyiciler açıkça daha önceki bir tür malzemeyi kullanıyor ve üzerine inşa ediyor olsa da, Beş Oğul gibi diğer serilerin muhafaza edildiği katılık göz önüne alındığında, gerçekten kanonik bir serinin bu kadar şekillendirilebilirliğe tabi olacağını hayal etmek zordur. Yine de, Mezmurlar Kitabı'nda (bkz. 2Ps. 8.8; 36.15; 73.8; 84.29; 202.12) ve Köln Mani Kodeksinde (33.2) kullanılan "Işığın Babaları" ifadesinin aynısını bulduğumuz gerçeği göz önüne alındığında, bunun, kanonik Maniheist geleneğin bir parçası olarak var olan ve muhtemelen Mani tarafından kendisi tarafından kullanılmış bir sıfat olduğunu varsayabiliriz. Herhangi bir sayıda ilahi varlık için genel bir isim.⁶⁹ Bu 68 Ne yazık ki diğer Maniheist Kıpti kaynaklar, Mezmurlar Kitabı'nda Işığın Babalarına birkaç kez başvurulmasına rağmen açıklama açısından çok az şey sağlıyor. Bununla birlikte, "Bema Mezmur 237", Babaların Beş Büyüklüğünün biraz muğlak bir dizisini sıralıyor: 1) Hayatın Annesi/İlk İnsan, 2) Işıkların Sevgilisi/Büyük İnşaatçı, 3) Üçüncü Haberci, 4) Şan Sütunu/Hamalcılar ve 5) Bakire/Yargıç/Işık Akıl (2Ps. 36.20-37.9). 69 Bu, İlk İnsan'ın Yaşayan Ruh'a şu sözlerle yanıt verdiği Theodore bar Khonai'nin anlatımından çıkarılabilir: "Babalarımız ne kadar iyi (!), kendi şehirlerindeki Işığın oğulları mı? (315.1 [Scher]).

--- SAYFA 61 ---

48 ikinci bölüm Işık Babaları'nın beş bölümlük seriler halinde düşünölmeye başlanması muhtemelen Kephalaia'da oldukça belirgin olan beşli redaksiyon sürecinin ek bir yan ürünüdür. Bununla birlikte, pek çok farklı formölasyonun mevcut olması, oldukça belirsiz ve esnek bırakılmış gibi görünen bu yarı-kanonik kinayenin açıklığa kavuşturulması ve detaylandırılmasına yönelik çeşitli girişimleri temsil ediyor gibi görünmektedir. Belki Beş Oğul imajını dengelemek için Beş Baba kavramına ihtiyaç vardı. Veya belki de Beş Baba, Baba'nın beş nitelik veya Uzuv ile donatılmış bir varlık olduğı ve bu nedenle kurtuluş dramasına beş elçi göndermek zorunda kalacağı gerçeğini yeniden vurgulama girişimidir. Ya da farklı formölasyonlar, Mani'nin yazılarında başvurduğu hipostazların ve şahsiyetlerin çokluğundan kaynaklanmış olabilir; yani aralarından seçim yapılabilecek çok fazla tanrı ve hipostaz vardı. Her halükarda, Beş Baba ile ilgili Kephalaia bölümleri, her ne kadar hayal kırıklığı yaratacak derecede çelişkili olsa da, Kephalaia derleyicileri tarafından üstlenilen Maniheist söylemin devam eden ve evrimsel açıklığa kavuşturulma ve sistemleştirilmesi sürecine dair önemli bir bakış açısı sağlıyor. Özellikle bu kavram ciddi kafa karışıklığına neden olmuş gibi görünüyor ve en azından bizim taslağımızın temsil ettiğı aşamada çözülmüş gibi görünmüyor. Sadece Kephalaia'da yayınlanmış bir bölümde bahsedilmesine rağmen, derleyiciler aynı zamanda "Beş Büyüklük" (t+e mmntnaq) olarak bilinen bir formölasyon da sunarlar.70 16. Bölüm "Karanlığa karşı çıkan [Beş Büyüklük Üzerine]"ye göre, tüm mitik yayılımlar dizisi beş aşamalı bir şemaya göre sunulur. "İlk Büyüklük", ışık aleminde "yalnız bir varoluşa" (tefousia ouaetf) (1Ke 49.17) sahip olan Büyüklüğün Babası olarak sunulur. "İkinci Büyüklük" Yaşamın Anası, İlk İnsan ve İlk İnsanın Beş Oğlundan oluşur (1Ke 49.19-23). "Üçüncü Büyüklük" ise Işıkların Sevgilisi, Yüce İnşaatçı ve Yaşayan Ruh ile birlikte Yaşayan Ruhun Beş Oğlunu (1Ke 49.23-25) içerir. "Dördüncü Büyüklük" Üçüncü Elçi, Yücelik Sütunu ve (biraz muğlak bir şekilde) "ondan açığa çıkan tüm ışık güçleri" (nqam throu noua"ine etauouwnx [abal mmf]) olarak tanımlanır (1Ke 49.26-28). Son olarak, "Beşinci Büyüklük", Görkemli İsa ve (benzer belirsizlikle) "onun tüm güçleri" ([n]efqam thou) tarafından oluşturulur (1Ke 49.29-31). 70 Beş Büyüklükten 2P'de de bahsedilmektedir. 136.50.

--- SAYFA 62 ---

teolojik modelleme i: ışık-alemi 49 Bu formölasyon, Theodore bar Khonai'den bilinen efsanenin kanonik versiyonundan oldukça farklıdır. Gördüğümüz gibi, kendi ifadesine göre, Mani kozmogonisinin her biri üç ana figür içeren üç yayılım veya çağrışımında meydana geldiğini düşünüyordu: Theodore bar Khonai Bölüm 16 1. Tecelli/Çağrı Büyüklüğün Babası Hayatın Annesi İlk İnsan 5 İlk İnsanın Oğulları 1. Büyüklük Büyüklüğün Babası 2. Tecelli/Çağrı Işıkların Sevgilisi Büyük İnşaatçı Yaşayan Ruh 5 Yaşayan Ruhun Evlatları 2. Büyüklük Yaşamın Annesi İlk İnsan 5 İlk İnsan'ın Oğulları 3. Tecelli/Çağrı Üçüncü Haberci 12 Bakireler Görkem İsa 3. Büyüklük Işıkların Sevgilisi Büyük İnşaatçı Yaşayan Ruh 5 Yaşayan Ruhun Oğulları 4. Büyüklük Üçüncü Haberci Yücelik Sütunu "Işığın güçleri" 5. Büyüklük Görkemli İsa "tüm güçleri" Maniheist bilim adamları tarafından çok iyi bilindiğı gibi, üçüncü yayılım en sorunlu formölasyondur. Theodore, Elçi'nin On İki Bakire ve Görkem İsa'yı ortaya çıkardığını belirtirken (her ne kadar Theodore'un anlatımında İsa açıkça "adı" verilmemiş olsa da), Bölüm 7 ("Beş Baba Üzerine Yedinci") Üçüncü Elçi'nin üç güç yaydığını belirtmektedir: 1) Görkem Sütunu/Kusursuz İnsan, 2) İhtişam İsa ve 3) tek bir Işık Bakiresi (1Ke) 35.7-17). Ancak gördüğümüz gibi, Bölüm 16, Üçüncü Yayılım'ı, Üçüncü Elçi'yi, Yücelik Sütunu'nu ve onun tarafından ifşa edilen belirsiz "ışığın güçlerini" içerecek şekilde sunar (1Ke 49.26-28). Sonuç olarak, üçüncü sudurun üç alternatif formölasyonu ile karşı karşıyayız: 71 Elçi'nin kesinlikle üçüncü üçlünün bir parçası olduğı açık olsa da, geri kalan iki üye belirsizdir, çünkü esasen üç olası aday vardır: 1) bir tür bakire figürü, 2) İhtişamlı İsa ve 3) Kusursuz Adam olarak da bilinen Zafer Sütunu (2Ps. 2). 133.24-25; 1Ke 20.15; 35.10;

--- SAYFA 63 ---

50 ikinci bölüm Theodore bar Khonai Kephalaia Ch. 7 Kephalaia Ch. 16. Haberci 12 Bakireler İhtişam İsa Üçüncü Haberci Görkem Sütunu/Kusursuz Adam İsa Işığın Bakiresi Üçüncü Haberci Görkem Sütunu Üçüncü Haberci Görkem Sütunu "Işığın güçleri" 7. Bölümü derleyenler, yukarıda gördüğümüz gibi, Maniheist soteriolojik anlatıyı, her "baba"nın diğer üç varlığın ortaya çıktığı teleskopik beş bölümlük bir çerçeve aracılığıyla sunma arzusuyla motive olmuşken, burada 16. Bölümün derleyicileri, bir Kanonik üç bölümlü kozmogonik şemayı beş bölümlü bir formülasyona dönüştürmeye çalışarak benzer bir işlem. Bu, Yüceliğin Babası'nı ilk yayılımla olan örtülü ilişkisinden yalıtıma ve üçüncü yayılımı iki parçaya (Büyüklik Dört ve Beş) bölmek anlamına geliyordu. Ancak ikinci yayılımın bütünlüğü korunur. Bu elbette derleyicilerin dayattığı beşli düzeltmenin bir başka örneğidir. Bu durumda kanonik mitin temel çerçevesi üç aşamalı bir formülasyondan beş aşamalı bir formülasyona dönüştürülür. Buna ek olarak, üçüncü çağrışımın çelişkili açıklamaları, derleyicilerin kozmogonik söylemlerinin temel çerçevesini bu kadar temelden değiştirmelerine izin vermiş gibi görünen kanonik açıklamanın doğasında var olan bir belirsizliğe işaret ediyor.

--- SAYFA 64 ---

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM TEOLOJİK DESENLENDİRME II: KARANLIK DİYAR Gördüğümüz gibi, Kephalaia derleyicileri, burada yaşayanların beşli niteliklerinin yanı sıra etkinliklerinin tipik olarak beş aşamalı yapısını vurgulamak için ışık alemi ile ilişkili bir dizi beş parçalı desen sunarlar. Ancak aynı zamanda Karanlığın Krallığı ile ilgili beş parçalı yapıları çözmekle de aynı derecede ilgileniyorlar gibi görünüyor. Özellikle beş bölüm, karanlık alemin bu tür sunumlarını sunar: Bölüm 6 "Başlangıçtan itibaren Karanlıklar Diyarı'ndan getirilen Beş Ambar Üzerine; Beş Hükümdar, Beş Ruh, Beş Beden ve (ve) Beş Tatlar Üzerine", Bölüm 15 "[Üzerinde]... Beş [Parça]... Dünyası...", Bölüm 27 "Var olan Beş Form Üzerine" Karanlığın Archon(lar)ında," Bölüm 57 "Adem'in Nesli Üzerine" ve Bölüm 69 "Zodyakın On İki Burcu ve Beş Yıldız Üzerine." Göreceğimiz gibi, bu bölümleri derleyenler üç ana temayla ilgileniyorlardı: 1) karanlık diyarın doğuşu, 2) karanlık lordun ve arkadaşlarının doğası ve 3) karanlık güçlerin zodyak ve gezegenlerle ilişkisi - hem teolojik hem de edebi beş bölümlü desenlemeyi kullanarak bunları güçlendirmeyi seçtiler. Kötülüğün Evrimi Kötülük sorununu insanın özgür iradesine ya da ilahi takdire bağlayarak felsefi bir çözüm bulmaya çalışan Geç Antik Çağ'ın tek tanrılı teolojik geleneklerinden farklı olarak Maniciler, kozmik düalizm biçiminde kökten farklı bir yanıt sundular ve kötülüğü canlı mitolojik imgeler ve metaforlar aracılığıyla görselleştirmeye çalıştılar. Bu nedenle, Karanlıklar Ülkesi'nin Kephalaia'daki en önemli sunumlarından ikisi, Bölüm 6'da bulunabilir: "Başlangıçtan itibaren Karanlıklar Ülkesi'nden getirilen Beş Ambar; Beş Hükümdar, Beş Ruh, Beş Beden, (ve) Beş Tat" ve Bölüm 15 "[Üzerinde]... Beş [Parça]... Dünyası..." Karanlık dünyanın az ya da çok kapsamlı bir tanımına yönelik girişimler gibi görünen bu çalışmalar, bulunan edebi bir fenomeni içermektedir.

--- SAYFA 65 ---

52 üçüncü bölüm öncelikle kümelenme olarak adlandırılabilir bu tür kötü bağlamlarla bağlantılıdır. Bu, derleyici bir dizi ilişkili beş parçalı modeli tek bir kısa pasajda bir araya getirdiğinde gerçekleşir. Örneğin 6. Bölüm'de Mani'nin konuşmasına şu sözlerle başlaması sağlanır: Karanlık Ülkeleri'nde başlangıçtan beri beş Depo/ev vardı. Onlardan Beş/Element döküldü. Ayrıca Beş/Elementten Beş Ağaç, (ve) Beş Ağaçtan/her Dünyaya göre/erkek ve dişi olarak Beş Yaratık Türü şekillendirildi. Ama aynı zamanda, Beş Dünya/Beş Kral, Beş Ruh, [Beş] Beden ve (ve) Beş [Tatlar]/her dünyaya göre, [birbirine] benzemeyenler (1Ke 30.17-24). Bu kümenin işlevi, karanlık alemin evrimleştiği aşamaları kısaca özetlemek ve aynı zamanda onun temelde beş parçalı yapısını vurgulamaktır. Hatta bu önerme, karanlık bölge hakkında beş temel ifadeyi detaylandıran giriş pasajının edebi yapılanması tarafından da güçlendirilmiştir; beşinci ifade, aşağıdaki modele göre beş öğeyi sıralamaktadır. İfade 1: Karanlık Diyarı'nda beş Depo bulunmaktadır. İfade 2: Onlardan Beş Element döküldü. İfade 3: Beş Elementten Beş Ağaç oluşturuldu. İfade 4: Beş Ağaçtan Beş Tür geldi. İfade 5: (1) Beş Karanlık Dünya aynı zamanda (2) Beş Krala, (3) Beş Ruha, (4) Beş Bedene ve (5) Beş Tatlarla sahiptir. Benzer bir kümelenme 15. Bölüm'de ortaya çıkar, "[Üzerinde]... Beş [Parça]... Dünyası....": Beşinci kez, Ölümün Beş Dünyası/Etin Dünyası, Karanlığın Beş Yaratılışı olan Ölümün Beş/Meyvesinden biçimlendirilmiş (ve) doğmuş [Beş'te]/Dünyalarda var olan yavrularına yayıldı. Kendini On Parça, Beş Erkek Parça ve/Beş Dişi [Parça] arasına yaydı. (1Ke 48.17-22). Bu pasaj, 6. Bölüm: 1. Kısım: Ölüm-arzusu... Zaman 2: Dördüncü olarak dökülen Beş Element... 3. Kısım: [Beş Ağaç mı oluştu?] 1 Söylem, aynı beş bölümlük listede "parça" (taie) ve "zaman"ı (sap) sıralamak arasında gidip geliyor.

--- SAYFA 66 ---

teolojik modelleme ii: karanlık bölge 53 Bölüm 4: Beş Ağacın Beş Meyvesi Beş Dünyadır. Zaman 5: (1) Beş Dünya, (2) Beş Meyveden, (3) Beş Beden Dünyası olan, (4), yani (5) Beş Erkek/Dişi Parçaya dağıtılan Beş Yaratılıştan oluşmuştur. Bu nedenle, 6. ve 15. Bölümler, Karanlık Ülkeleri'nin nasıl ortaya çıktığına dair farklı da olsa benzer iki anlatım sunuyor. Bölüm 6 Bölüm 15 5 Depo Arzu/Ölüm 5 Element 5 Element 5 Ağaç [5 Ağaç?] 5 Ağaç Türü 5 Meyve 5 Dünya, 5 Kral, 5 Ruh, 5 Dünya, 5 Meyve, 5 Et, 5 Beden, 5 Tat 5 Yaratılış, 5 Parça Bölüm 6, başlangıç noktası olarak Beş Ambar ile başlarken, Bölüm 15 başlıyor "Ölüm arzusu" (encumhsis nte pmou) olarak bilinen daha tekil bir prensiple (1Ke 47.34). Esasen "Madde" (xulh) (1Ke 129.11; 180.15-16) ile eşanlamlı olan bu prensipten, karanlık alemin geri kalan yapıları ortaya çıkar. Bu şekilde kötülüğün kökeni, kötülük ilkesinin (çeşitli şekillerde Arzu, Ölüm veya Madde olarak bilinir) teşvik ettiği Beş Karanlık Elementin, ağaçların büyümesi ve meyve üretimi gibi doğal olaylara benzer "organik" bir sürece göre geliştiği üretken bir süreç olarak görülür. Hem 6. hem de 15. Bölüm, Maniheizt kanonik geleneğin farklı akımlarıyla ilişkili olabilecek karanlık alem kavramlarını sunmaktadır. Örneğin 15. Bölüm, Ephraim (MS 4. yüzyıl) tarafından bilinen "Madde", "Arzu" ve "Karanlık" terimleri arasındaki yakın ilişkiyle karşılaştırılabilir. Ephraim, Mani'nin "bazen Maddenin (hyle) () amaçlı düşünce sergilediğini (teoriyi) inşa ettiğini" (& +) [Reeves #3], Bostrali Titus'un (4. yüzyıl) (Kontra) kaydettiğini kaydeder. manichaeos, 1.6), Theodoret (MS 5. yüzyıl) ve Antakyalı Severus (MS 6. yüzyıl) (muhtemelen aynı kanonik kaynaktan yararlanarak) "Madde" ve "Karanlık"ın ortak referanslı terimler olduğunu belirtmektedir (89-90 [Reeves]). Theodoret ayrıca "Maddenin daha sonra kendisini birçok dünyaya (α , σ) ve meyvelerinin de bu dünyalara bölündüğünü" kaydeder (Kugener/Cumont, 152). Bununla birlikte, bu tür muhtemelen kanonik açıklamalar, Theodore bar Khonai (8. yüzyıl) ve el-Nadim'in (10. yüzyıl) Karanlığı ve onun Beş Dünyasını konumlandıran diğer ifadeleriyle karşılaştırılabilir.

--- SAYFA 67 ---

54 üçüncü bölüm kozmogonilerinin başlangıcında (Theodore bar Khonai 313.18-21 [Scher]; Fihrist, 777 [Dodge]). Bu şekilde, 15. Bölüm'deki anlatımın MS 4. ve 5. yüzyıllara ait kanonik geleneğin parçalarına benzediği, 5. Bölüm'deki anlatımın ise MS 8. ve 10. yüzyıla ait daha sonraki anlatımlarla benzer olduğu görülebilir. Bu sadece Titus, Theodoret ve Severus'un Theodore ve el-Nedim'den farklı bir kaynaktan yararlandıkları anlamına gelmez, aynı zamanda 6. ve 15. Bölümlerin de benzer şekilde farklı materyallerden yararlanmış olabileceği anlamına gelir. Her halükarda, bu farklılıklara rağmen, karanlık alemin evriminin Kephalaia derleyicileri tarafından her iki bölümde de beş temel aşamada meydana gelecek şekilde detaylandırılması gerçeği, ışık aleminin faaliyetlerine uygulanan paralel yapılarla ve onların genel beşli redaksiyon projesiyle uyum içindedir. Bu açıklamaların beş bölümlük serilerden oluşan kümeler içermesi, muhtemelen Karanlık Krallığı'nın da Işık Ülkesi'ndekilere paralel desenlerle dolu olduğu gerçeğine özellikle dikkat çekmek anlamına geliyor. Karanlığın Kral(lar)ı Işık Ülkesindeki varlıkların derleyiciler tarafından sıklıkla beş bölümlük seriler halinde gruplandırılması gibi, aynı şey Karanlık Krallığın sakinleri için de geçerlidir. Aslına bakılırsa, bu tür kesin olmayan gruplandırmaların doğasını çözmek, Kephalaia derleyicilerinin büyük ilgisini çeken teolojik bir konu gibi görünüyor. Bu meşguliyetin en iyi örneklerinden biri yine Bölüm 6'da bulunabilir; burada "Işıkla savaş açan" ve "yüce krallıkla savaşan" kişinin "tüm kötülüklerin ve [tüm] kötülüklerin başı" (1Ke 30.27-28) olarak Duman Dünyasının Kralı olduğu belirtilir (1Ke 30.32-33). Onun beş özelliğe sahip olduğu söylenir: 1) beş zoomorfik form (1Ke 30.34-31.1), 2) beş kötü nitelik: karanlık, pis koku, çirkinlik, acı ve ateş (1Ke 31.3-6), 3) "tüm demir, pirinç ve çelikten daha sert" bir vücut (1Ke 31.14), "sihir sanatları" (1Ke 31.17) ve tüm yordakçıların konuşmalarını ve işaretlerini anlama yeteneği (1Ke 32.1-8), 4) böceğe benzer, gürleyen bir sese sahiptir ve miyoptur ve 5) bedeni altındır, tadı tuzludur ve ruhu dünyanın güçlerine hükmeder.

--- SAYFA 68 ---

teolojik modelleme ii: karanlık bölge 55 1) 5 Form 2) 5 (form) 3) Diğer 4) Ayrıca . . . 5) İşaretler Dumanın Kralı kafa aslan suratlı Karanlık sert vücutlu böcek altın gibi vücut eller ve ayaklar iblis suratlı Koku sihirli gök gürültüsüyle öldürür ses tuzlu tat omuzlar kartal suratlı Çirkinlik karanlık diller dar görüşlü kurallar güçler göbek ejderha suratlı Acı kuyruk balık suratlı Ateş Karanlık lordun bu oldukça canlı tanımı, bununla birlikte, bir dizi editoryal dikişi ortaya çıkarır. Örneğin, derleyici, "Duman Dünyasının Kralı" (pro mpkosmos mpkapnos [1Ke 30.25]), "Dumanın Başkonu" (parywn mpka[pnos] [1Ke 31.12]), "Karanlığın Kralı" (proro nnapkeke [1Ke 30.33; 31.2, 27-28; 32.1, 14; 33.2, 5]) veya kısaca "Karanlığın Kralı" (pro mpkeke [1Ke 31.24]). Dikkat çekici bir şekilde, 21. Bölüm'deki ışık aleminin hükümdarı tanımıyla hemen hemen aynı şekilde (yukarı bakınız), karanlık efendinin bu tasvirinde, Mandaean Sağ Ginza'da paralelliklerinin tespit edildiği iki pasajın iç içe geçmiş olduğu görülmektedir: 2 Pasaj A: Manichaeen Mandaean Kephalaia, 30.34-31.1: Baş [aslan yüzlüdür, elleri ve ayakları şeytanidir. [ve şeytan] yüzlü, omuzları kartal yüzlü, karnı [ejderha yüzlü], (ve) kuyruğu balık yüzlü. Sağ Ginza, 280: Baş aslana, gövdesi yılaninkine, kanatları kartalinkine, yanları kaplumbağaninkine, elleri ve ayakları bir iblisinkine benziyor (Puech'ten çevrilmiş). 2 Bu, Polotsky'nin 1940 baskısında zaten yaptığı bir tanımlamadır. Bu pasajın Lidzbarski, Ginza, 278 ve Puech tarafından yapılan çevirilerine bakınız, "Le Prince des ténèbres", 113. Puech, önceki pasajın "la gaucherie" (114) olarak adlandırdığı şeyden dolayı, Mandacı pasajın Maniheist pasajı temel aldığına inanıyordu. Yine de, Maniheist pasaj, derleyicinin bu dış materyali dahil etme şekli açısından (daha fazla olmasa da) daha az "kaba" değildir. Aksine, Maniheist pasaj daha çok Mandaean pasajının bir gelişimi gibi görünüyor. Bununla birlikte, her iki pasajın da bilinmeyen bir öncüle dayanması mümkündür.

--- SAYFA 69 ---

56 üçüncü bölüm Pasaj B: Maniheist Mandaean Kephalaia, 32.15-20: Yürümek hoşuna gittiğinde tüm uzuvlarını açar ve yürür. Aklına gelince uzuvlarını kendine çeker, onları birbirine sarar ve üzüm ya da büyük bir demir top gibi yere düşer. Sesi korkunçtur, korkuya neden olur (ve) sesiyle güçlerini korkutur. Doğru Ginza, 280: Hoşuna gittiğinde vücudunu genişletir; hoşuna gittiğinde kendini küçültür. Uzuvlarını kendine çekiyor ve tekrar yayıyor... Görünüşü korkunç, vücut yapısı bozuk, yüzü çarpık (Puech'ten çevrilmiş). Aslında A pasajının Maniheist kanonik geleneğe bir emsali vardır, çünkü en-Nadım Şeytan'ın şu tanımını Mani'ye atfeder: "Başı aslanın başıdır ve vücudu bir ejderhanın (büyük yılanın) gövdesi gibidir. Kanadı bir kuşun kanadı gibidir, kuyruğu büyük bir balığın kuyruğu gibidir ve dört ayağı bir yük hayvanının ayakları gibidir" (Fihrist, 778) [Dodge]. Üstelik, bu zoomorfik tanımlamaya ek bir tanık Kephalaia Bölüm 27 "Karanlığın Archon'unda Var Olan Beş Form Üzerine" (1Ke 77.29-78.1)'de bulunabilir: Tüm güçlerin/[Karanlığın] lideri Archon'a gelince, Karanlığın Beş/Dünyasında var olan [Beş] Yaratılışın mührüne/[formuna] göre vücudunda [Beş Form] vardır. Başı aslan suratlıdır ve/Ateş Dünyasından gelmektedir. Kanatları ve/[omuzları] Rüzgarın Oğulları'nın biçimine göre kartal yüzüne sahiptir./[Elleri] ve [ayakları] Duman Dünyasının/[Oğulları'nın] biçimine göre şeytanlardır. Karnı, Karanlık Dünyası'nın/[formuna göre bir ejderhanın] yüzüne sahiptir. Kuyruğu Su Oğulları Dünyasına ait olan balık şeklindedir. Onda bu/Beş Form bulunur; onlar Karanlığın Beş Dünyasının Beş [Yaratılışından]/(1Ke 77.26-78.3) [geldiler]. Bu, karanlık lordun her biri beş bölüm halinde ifade edilen dört farklı tanımıyla karşı karşıya olduğumuz anlamına gelir. Al-Nadım Kephalaia Ch. 6 Kephalaia Ch. 27 Sağ Ginza, 280 aslan başı aslan yüzlü kafa aslan yüzlü aslan başı ejderhanın gövdesi eller/ayaklar iblis yüzlü kanatlar kartal yüzlü yılan gövdesi kuşun kanadı omuzlar kartal yüzlü eller/ayaklar iblisler kartalın kanatları balık karnının kuyruğu ejderha yüzlü göbek kaplumbağanın ayakları canavar kuyruğunun balık yüzlü kuyruğu balık yüzlü eller/ayaklar Bunlar arasında açıkça karmaşık bir ilişki var hesaplar. Bir tarafta Kephalaia Bölüm 6 ve 27'deki açıklamalar

--- SAYFA 70 ---

teolojik modelleme ii: karanlık alem 57 temelde aynıdır, terminoloji sıralaması yalnızca biraz farklılık gösterir³, öte yandan el-Nadım ve Sağ Ginza tarafından korunan tanımlamalar, iki özelliği dışında tamamıyla uyumludur. Ancak ilginçtir ki, Mandaean tanımının bir çeşidi, yani şeytani eller ve ayaklar, her iki Kephalaia anlatımında da korunmaktadır. Varsayabileceğimiz tek şey, Maniheist kanonik geleneğin bir parçası olarak bir tür zoomorfik tanımlamanın var olduğudur, ancak bu tanımlamanın tam bileşimi hala belirsizdir.⁴ Sonuçta, Kephalaia'dan 4. veya 5. yüzyıl açıklamaları yerine Mani'den doğrudan alıntı yaptığını iddia etse bile el-Nadım'ın 10. yüzyıldaki ifadesine ayrıcalık tanımak zor görünüyor. O halde bu tür varyasyonlardan ne yapacağız? Belki de derleyici, elindeki kanonik açıklamanın istenen etkiyi sağlamadığını hissetmişti ya da belki de diğer anlatımdan o kadar etkilenmişti ki, onu kendi edebi yaratımına dahil etmeye çalıştı - karışık sonuçlarla. Her halükarda, derleyicinin iki sorunla karşı karşıya olduğu görülüyor: Birincisi, karanlığın baş hükümdarının nasıl tanımlanacağı ve ikincisi, Mani tarafından kurulan karanlık dünyaların kanonik düzenini korurken ona nasıl isim verileceği. Derleyici için ne yazık ki, Mani'nin karanlık alem tanımı, karanlık lordun bir tür zoomorfik tanımını içerse bile, en iyi ihtimalle belirsiz görünüyor. Örneğin Theodore bar Khonai basitçe şöyle kaydeder: "'Karanlığın Kralı' olarak adlandırdığı Kötü Doğa ve kendisinin Beş Dünyasıyla Karanlık Ülkesinde yaşadığını söylüyor: Duman Dünyası, Ateş Dünyası, Rüzgar Dünyası, Su Dünyası ve Karanlık Dünyası" (313.18-21 [Scher]), tıpkı el-Nadım'ın yaptığı gibi (Fihrist, 777 [Dodge]). Theodore bar Khonai'ye göre Mani, "dünya" ya da "yaş" anlamına gelebilen Süryanice)- (#`alam) terimini kullandığından, Karanlık bölgelere uygulandığında "Dünya" teriminin doğasını da belli bir miktar belirsizlik sarmış görünüyor. (Temel Mektup, Frag. 6b). Ancak Augustinus, De moribus'ta onları mağaralar (antra) (2.19) olarak hayal etmiş görünüyor; 3 Muhtemelen "kanatlar" ve "omuzlar", karanlık lordun aynı özelliğini ifade ediyor. 4 Mani, Shabuhrgan'ında kötü varlıkları zoomorfik terimlerle tanımlamış gibi görünüyor ve burada "aslan biçimli iki baş iblis"e atıfta bulunuyor (Klimkeit, Gnosis on the Silk Road, 223). 5 Cumont, Recherches I, 11 n. 3.

--- SAYFA 71 ---

58 üçüncü bölüm, Kephalaia ve Simplicius'un (35.65-66 [Adem]) bildiği “depolar” (ταμμε-α) kavramını belli belirsiz yansıtıyor olabilir. Cumont'un Latince saecula teriminin Yunanca α, veç6 aracılığıyla seçildiği yönündeki önerisi, Mani'nin Yaşayan İncili'nin (Synaxeis kodeksinden) Kıpti dilindeki tercümesi hakkında bilinmeye başlanan bilgilerle doğrulanmış gibi görünüyor; burada ışık aleminin Beş şekinahı naiwn olarak adlandırılıyor.⁷ Her halükarda, bunların düzeni dışında, Dünya'nın yapısı, faaliyetleri veya sakinleri hakkında çok az spesifik ayrıntı veriliyor. bilinen kanonik anlatımlardaki bu karanlık dünyalar. Örneğin, Augustine tarafından saklanan Temel Mektup8'tan bir parça, karanlıklar diyarının beş bölgesini (bu sefer ters sırada) izlenimci bir şekilde derin ve ölçülemez büyüklükte tanımlamaktadır; içinde ateşli bedenler, zararlı türler yaşar. Burada aynı prensipten doğan sınırsız ve hesaplanamaz bir karanlık, kendi nesliyle birlikte ortaya çıktı. Karanlığın ötesinde, sakinleriyle birlikte dönen pis sular uzanıyordu; daha içeride hükümdarları ve atalarıyla birlikte korkunç ve şiddetli fırtınalar vardı. Bunu, liderleri ve halklarıyla birlikte yıkımın kurbanı olan başka bir ateşli bölge izledi. Aynı şekilde, içinde de kasvet ve dumanla dolu bir tür yaşıyordu; aralarında tüm bu dünyaların korkunç hükümdarı ve lideri, çevresinde sayısız prens toplamış olan ve kendisi de hepsinin ruhu ve kaynağı olan kişi dolaşıyordu (çev. Hendry).⁹ Buna ek olarak Antakyalı Severus, "Karanlık Ağacı'nın tüm üyelerinin... nasıl yükseldiğini ve hesaplanması imkansız sayısız güçle yükseldiğini" anlatan bir ifade kaydetmişti.¹⁰ Bu tür açıklamalar görünüşe göre buradan alınmıştır. Kanonik yazılar Kephalaia derleyicilerinin aradığı açıklığa ve spesifikliğe ulaşamaz. Bu belirsizlik (kelime oyunu için kusura bakmayın), Büyüklük Babası'nın, gördüğümüz gibi, Beş Uzuvuyla birlikte yaşadığı ve İlk İnsan ve Beş Oğlu, Yaşayan Ruh ve Beş Oğlunun yanı sıra Üçüncü Elçi, Işık Bakiresi ve İhtişamlı İsa dahil olmak üzere iyi bilinen bir karakter kadrosunun ortaya çıktığı ışık alemiyle tam bir tezat oluşturuyor. Öyle görünüyor ki, Bölüm 6'yı derleyen kişi, bir nedenden dolayı, Mani'nin görünüşte kısaltılmış veya kısaca 6 Cumont, Recherches I, 11 n. ifadesiyle tam olarak ne kastettiğini açıklama zorunluluğu hissetmiştir. 3. 7 Funk, kişisel iletişim. 8 Bu yazının Maniheist kanonla ilişkisinin kesin doğası belirsizliğini koruyor. 9 Feldmann, Die 'Epistula Fundamenti', parça 6a. Çeviri için bkz. Gardner ve Lieu, Roma İmparatorluğu'ndan Maniheist Metinler, 169-170. 10 Kugener ve Cumont, Recherches sur le manichéisme II, 125.

--- SAYFA 72 ---

teolojik modelleme ii: karanlık alem 59 belirsiz, karanlık alemin tanımı ve Işık Dünyası ile daha büyük derecede paralellik yaratmak. Ancak çabaları bir takım bariz izler bıraktı. Bu açıklamayı çerçevelemek ve yeniden güçlendirmek için Bölüm 6'nın derleyicisi beş parçalı yapılara merkezi bir kompozisyon rolü verdi. İlk olarak, bölüm başlığı (aslında metinsel tarihin daha sonraki bir aşamasında eklenmiş olabilir) biraz beceriksizce bölümde tartışılacak beşli beş grubu sıralıyor: 1) Beş Ambar, 2) Beş Yönetici, 3) Beş Ruh, 4) Beş Beden ve 5) Beş Tat; giriş çerçevesi (gördüğümüz gibi) yeniden vurguluyor. Beş ifadeden oluşan bir küme aracılığıyla beşin tematik merkeziliği (yukarıya bakın). Daha sonra, kendisi de Karanlığın Beş Kralıyla ilgili beş bölüme ayrılmış olan merkezi söylem başlar ve (ayrıca gördüğümüz gibi) Duman Dünyasının Kralı hakkındaki bölümün de beş bölüme ayrılmasıyla başlar: 1) Duman Dünyasının Kralı, kötülüğün şefi (1Ke 30.25-33) 1) 5 Form onun içindedir (1Ke 30.33-31.2) i) baş aslan yüzlü ii) eller-/ ayaklar iblis-/ şeytan yüzlü iii) omuzlar kartal yüzlü iv) göbek ejderha yüzlü v) kuyruk balık yüzlü 2) Ayrıca onda 5 (ek) form (1Ke 31.3-7) i) karanlık ii) pis koku iii) çirkinlik iv) acı v) ateş 3) diğer 3 şey (1Ke 31.8-32.13) i) vücut her türlü metalden daha serttir ii) büyü sanatlarıyla öldürür (Ara değerli uyarı [?]: Büyüden uzak durun! [1Ke 31.24-33]) iii) 5 dünyanın dilini bilir 4) Ayrıca (1Ke 32.14-32.30) i) uzuvlarını bir böcek gibi uzatabilir veya içine çekebilir. ii) sesi gök gürültüsü gibi korkunç iii) uzakta olanı göremiyor 5) Bunlar onun kötü işaretleri ve sembolleridir (1Ke 32.30-33.8) i) bedeni altındır ii) tadı tuzludur iii) dünyanın güçlerine ve otoritelerine hükmeder.

--- SAYFA 73 ---

60 üçüncü bölüm 2) Ateş Dünyalarının Kralı (1Ke 33.9-17) i) aslan yüzlü ii) piriç gövde iii) ekşi tat iv) ruhu dünyanın krallarına ve ateşe tapan mezhebe hükmeder 3) Rüzgar Dünyalarının Kralı (1Ke 33.18-24) i) kartal yüzlü ii) demir gövde iii) sıcak zevk iv) ruhu hükmeder putlara tapanlar 4) Su Dünyasının Kralı (1Ke 33.25-32) i) balık yüzlü ii) gümüş gövdeli iii) tatlı tadı iv) ruhu vaftizcilere hükmeder 5) Karanlık Dünyasının Kralı (1Ke 33.33-34.1) i) ejderha yüzlü ii) teneke gövde iii) acı tadı iv) ruhu kahinlere ve kahinlere hükmeder Bölüm 6'daki Beş Kral, bölümün bir bütün olarak yapısal olarak beş beşli grubu sıraladığını ortaya koyan aşağıdaki tabloyla özetlenebilir: 1) beş yönetici, 2) beş yüz, 3) beş beden, 4) beş tat ve 5) ruhlara veya etki alanı: 5 yönetici 5 yüz 5 beden 5 tat 5 ruh (kural) (Duman Kralı) (tüm yüzlü) (altın gövde) (tuzlu tat) (güçler) Ateş Kralı aslan yüzlü piriç gövde ekşi tat ateşe tapanlar Rüzgar Kralı kartal yüzlü demir gövde sıcak tat putlara tapanlar Su Kralı balık yüzlü gümüş vücut tatlı tat vaftizciler Karanlığın Kralı ejderha suratlı teneke vücut acı tat kahinleri vb. Karanlığın Beş Dünyası kavramı kanonik kaynaklarda nispeten iyi bir şekilde tasdik edilirken (Theodore bar) Khonai 313.19 [Scher]; Fundamental Epistle, Frag. 6b; al-Nadīm, Fihrist, 777 [Dodge]), 11 Kephalaia'da sadece "Karanlığın Beş Dünyası" olarak bilinmezler (1Ke 31.2; 32.2; 48.17; 48.15; 58.9; 74.29; 77.28; 78.3; 167.23; 169.10; 11 Bununla birlikte, Gardner ve Lieu'nun yakın zamanda öne sürdüğü gibi, "karanlık krallığının ve onun güçlerinin ayrıntılı açıklamalarının, kanonik kaynaklardan türetilmiş olması gereken" olduğunu söyleyemeyiz. 199).

--- SAYFA 74 ---

teolojik modelleme ii: karanlık-alem 61 169.13), fakat aynı zamanda "Betin Beş Dünyası" (1Ke 26.33; 48.19; 121.20; 123.3; 177.18; 266.14) ve "Beş Depo" (1Ke 28.8; 30.13; 30.17; 155.19). Beş Kral veya Arkon'un açık fikri neredeyse yalnızca Bölüm 6,12'den bilinmektedir; burada aynı zamanda "Beş Ruh" olarak da adlandırılırlar (1Ke 30.15; 30.23; 34.9). Bölüm 6,13'ün derleyicisi için (yukarıda gördüğümüz gibi) "Karanlığın Kralı" unvanını "duman"ın kanonik Beş Karanlık Unsurdan ilki olduğu gerçeğiyle bağdaştırmakta zorlanan kişi için yaratılmış gibi görünen kafa karışıklığı göz önüne alındığında, bu o kadar da şaşırtıcı olmayabilir. Bununla birlikte, karanlığın baş yöneticisini beş alt yöneticiye ayırma ihtiyacı, esasen derleyicinin dünyada olumsuz etkinin beş alanı olarak algıladığı şeye belirli bir yönetici ruhu veya otoriteyi tanımlama ve atfetme arzusunun bir yansımasıdır. Sonuçta bu çağrışım, bu bölümün eve götürülecek mesajı olarak hizmet ediyor. Bu Beş Ruh'un tehlikesi, Mani'nin ağzında yer alan ciddi bir öğüdün yer aldığı 6. Bölümün sonunda vurgulanmaktadır: "Bu nedenle, kardeşlerim ve üyelerim, mükemmel sadık ve kutsal seçilmişler olarak size söylüyorum: Kalplerinizi yanınızda tutun ve kendinizi Beş Kara Ruh'un Beş Köleliğinden uzak tutun. Onların Beş Bedenlerine tapınmayı bırakın. Onlarla etkileşime girmeyin, böylece onların bağlarından ve cezalarından sonsuza kadar kurtulabilirsiniz" (1Ke 34.6-12). Anlaşılır hale gelmesi için bu pasajın sosyal bağlamına yerleştirilmesi gerekir. Bu nedenle, Duman Dünyasının Kralı, şefin, hem Pers hem de Roma İmparatorluklarındaki yetkililere makul bir şekilde uygulanabilecek bir referans olan, "dünyanın ve tüm dünyanın güçlerine ve otoritelerine ... tüm yaratılışı yönetenlere, insanları kendi iradeleri doğrultusunda tiranlıklarıyla alçakgönüllü hale getirenlere" (1Ke 33.6-8) hükmettiği söylenir. Ateş Dünyasının Kralı'nın "dünyanın krallarına" ve "ateşe tapan mezheplere" (1Ke 33.15-17) hükmettiği söylenir; bu, şüphesiz Sasani Krallarına ve onların Zerdüşd din adamlarına daha açık bir göndermedir. Rüzgar Dünyasının Kralı da, muhtemelen geleneksel kültleri takip eden "her tapınakta, eidoleionda, ibadet yerinde, heykellerde ve resimlerde, dünyevi Hata türbelerinde" (1Ke 33.22-24) hüküm sürer. Su Dünyasının Kralının "su ile vaftiz edenleri" yönettiği söylenir (1Ke 33.31), Hristiyanlara, Elkasaitlere veya belki de 12'ye atıfla. Her dünya için bir yönetici fikri Temel Mektupta da ima edilmektedir (Parça 6b [Feldmann]). 13 Bu, Bölüm 6'nın derleyicisi açısından bir yeniliği bile temsil ediyor olabilir.

--- SAYFA 75 ---

62 üçüncü bölüm Mandaean'larda bile bulunurken, Karanlıklar Dünyasının Kralı kahinlerin, kahinlerin ve kahinlerin (1Ke 34.3-4) sözlerinde, görünüşe bakılırsa zamanın daha popüler dini uygulamalarında bulunabilir. Derleyicinin bu etki alanlarının her biriyle karanlık bir hükümdarı ilişkilendirme çabası, muhtemelen ya Maniheist kilisenin üyelerini kendilerinden uzak tutma ya da onları kendi aralarına çekme arzusundan kaynaklanıyordu. Mani'nin 276/277'de idam edilmesiyle sonuçlanan Pers imparatorluk desteğinin geri çekilmesinden sonra, topluluğu sert bir baskı, zulüm ve şüphesiz dinden dönme dönemi yaşadı. Sonuç olarak, Maniheist öğretmenler, misyonerler ve din bilginleri açısından, bu baskıcı ve rekabet halindeki siyasi ve dini etki alanlarıyla ilişkili tehlikeleri açıkça tanımlama ve bunu Maniheist sistemin tutarlılığına ve simetrisine katkıda bulunacak ve güçlendirecek bir şekilde yapma konusunda güçlü bir istek vardı. Bu nedenle, Maniheist misyonerler ve din bilginleri Mezopotamya'dan Mısır'a göç ettikçe ve Kephalaia (bildiğimiz şekliyle) şekillenmeye başladıkça, özellikle beş bölümlü yapılar açısından sayısal kalıplar, bu tutarlılık ve simetrisinin nasıl elde edildiği ve iletildiği konusunda önemli bir rol oynadı. Astrolojik Polemik Kephalaia derleyicilerinin karanlık alem tanımlarında değindikleri üçüncü ana tema, karanlık güçlerin, özellikle de Karanlığın Beş Dünyasının, Zodyak'ın on iki işareti ve yedi gezegensel güçle olan ilişkisidir. 15. Bölümde "On İki Hata Ruhuna" göndermeler olsa da "[Üzerinde]... Beş [Parça]... Dünyası..." (1Ke 48.34) ve bunların kozmik dağılımına ilişkin antropomorfik anlatımlar, Bölüm 70 "Vücutun Kozmos'a benzeyecek şekilde yapıldığı hakkında" (1Ke 173.21-175.4), karanlık güçler ile Zodyak arasındaki ilişkinin en açık tanımı Bölüm 69 "Zodyakın On İki Burcu ve Beş Yıldız Üzerine"de bulunabilir. Bu bölümde öğrenciler Mani'ye Zodyak ve sözde "Beş Yıldız" üzerinde hangi güçlerin hüküm sürdüğü konusunda sorular sorarlar. Cevap olarak Mani, on iki işareti çiftler halinde Karanlığın Beş Dünyasına dağıtma yönündeki (başarısız) bir girişimle söylemine başlar; bu da kaçınılmaz olarak üç işaretin iki dünyaya atfedilmesine yol açar.

--- SAYFA 76 ---

teolojik modelleme ii: karanlık-alem 63 Ancak şu şekilde anlaşılmalıdır: Onlar/Karanlığın Beş Dünyasından alınmıştır, Küre/Küreye bağlıdır ve her dünya için iki burç alınır. İkiz14/ve Okçu15 Duman Dünyasına, yani Akıl'a aittir. Ayrıca Ram16 ve Lion17, Ateş Dünyasına aittir. Boğa,18 Su Taşıyıcısı,19 ve Terazî20 Rüzgâr Dünyasına aittir. Yengeç21 ve Bakire22/ve Balık23 Su Dünyasına aittir. Keçi boynuzu24/ ve Akrep25 Karanlık Dünyasına aittir. Bunlar kötülüğün on iki Archon'udur, kötülüğü yapmayanlar/ Çünkü onlar her kötülüğü yaparlar ve/ ... [dünyada], ya ağaçta ya da bedende (1Ke 167.22-167.33). Bunu takiben, "Beş Yıldız"ın (yani gezegenlerin) her biri belirli bir karanlık dünyayla ilişkilidir: 1) Zeus/Jüpiter Dumana, 2) Afrodite/Venüs Ateşe, 3) Ares/Mars Rüzgara, 4) Hermes/Merkür suya ve 5) Kronos/Satürn Karanlığa (1Ke 167.34-168.6). Daha sonra söylemin üçüncü bölümünde burçlar gökyüzünün çeyreklerine göre bölünmüştür (1Ke 168.16-23). Aşağıda bir tür astronomik revizyonizm yer alıyor; burada antik astronomide normal olarak yedi gezegen arasında sayılan ancak Maniciler tarafından Işık Gemileri olarak el üstünde tutulan Güneş ve Ay'ın yerine "İki Yükselen" yerleştirilmiştir. Bölüm 69'a göre Mani'nin şunu belirtmesi sağlanır: "Adını verdiğimiz bu yedi - Beş Yıldız ve İki Yükselen (anabibazwn) - onlar her ülkede her kötülüğü ve kötülüğü sürdüren kötülük yapanlardır" (1Ke 168.11-13). Roger Beck'e göre anabibazon, katabibazon ile birlikte Güneş ve Ay'ın yörüngelerinin aylık olarak kesiştiği iki noktayı (veya "düşümleri") temsil eden astronomik bir kavramdır.26 Beck'e göre, görünüşte basit olan bu astronomik kavram, Maniciler tarafından 14 yani İkizler burcu tarafından uğursuz bir şekilde yorumlanmış olabilir. 15 yani Yay. 16 yani Koç. 17 yani Leo. 18 yani Boğa. 19 yani Kova. 20 yani Terazî. 21 yani Yengeç. 22 yani Başak. 23 yani Balık. 24 yani Oğlak burcu. 25 yani Akrep. 26 "Anabibazontes", 193.

--- SAYFA 77 ---

64 üçüncü bölüm, Güneş ve Ay tutulmalarının bu iki noktadan birinde meydana gelebileceği gerçeğine işaret etmektedir.²⁷ Ayrıca, bu düğümlerin "hareket ediyor" gibi görünmesi, onların yarı gezegenler olarak kabul edilmesine ve sonunda tutulmalardan sorumlu büyük bir ejderhanın "başı ve kuyruğu" olarak geç antik astrolojiye dahil edilmelerine yol açmıştır.²⁸ Üstelik, Zerdüşt geleneğinde, düğümler bir "Karanlık Güneş"i temsil ediyordu ve Ahriman'ın ajanları olarak hareket eden "Karanlık Ay".²⁹ Ancak Beck'e göre, Kephalaia'daki anabibazontlara yapılan bu atıf muhtemelen "ay düğümlerinin şeytanlaştırılmasının en eski, kesin ve kanıtlanmış örneğini" temsil etmektedir.³⁰ Bu, Maniheizt teolojisinin, Güneş ve Ay'ın yedi gezegenden oluşan standart diziden çıkarılmasını talep etmesi³¹ ve dolayısıyla anabibazontlar biçiminde ikamelere gerek duyulması nedeniyle gerekli hale geldi. Bununla birlikte, Bölüm 69'un derleyicisinin gezegenlerden beşini Karanlığın Beş Dünyası ile ilişkilendirmeye kararlı olmasına karşın, antik astronominin yedi gezegeni tanıdığı gerçeği göz önüne alındığında, bu değişiklik biraz tuhaf olmaya devam ediyor. Güneş ve Ay'ın düğümlerle yer değiştirmesi olmasaydı, Maniheiztlerin antik astronomik koineyi ihlal ettiği ve bu nedenle, özellikle Zerdüştiler ve Mandenler gibi rakip dini grupların astrolojik spekülasyonlarla dolu olduğu Mezopotamya'da, astronomik ortodoksluğa yönelik her türlü iddiayı itibarsızlaştırdığı görüldü.³² Ancak Maniheiztlerin astronomik kavramlar hakkında konuşma çabalarına rağmen, böyle gözlemciler, Lycopolisli İskender ve daha sonra Augustinus ikna olmamıştı.³³ That 27 "Anabibazontes," 193-194. 28 Beck, "Anabibazontes", 194. MS yedinci yüzyıl Süryani yazarı Severus Sebokht, bu ejderhanın hem Maniheizt Mezmur Kitabı'nda (2Ps. 196.8: acalia) hem de Süryanice Maniheizt parçalarında (Burkitt, Religion of the the Maniciler, 114: . El-Biruni, Hint astronomisine ilişkin açıklamasına göre, "ejderha başının" Hindular tarafından uğursuz yıldızlar arasında sayıldığını belirtir (Hindistan, 212 [Sachau]). 29 Beck, "Anabibazontes," 195. Bkz. Bundahi'sn, 49.12 (MacKenzie, "Zerdüşt Astroloji", 8). 30 "Anabibazontes", 195-196. 31 Mani, el-Biruni tarafından korunan bir parçada Güneş ve Ay'ın gerçek doğasının tanınmasını İsa'ya atfetmiştir (Hindistan, 284 [Sachau]). 32 Örneğin Mandaeanlar "yedi ve on iki"den kötü niyetli güçler olarak söz ediyorlardı (Widengren, Mani, 69). 33 İskender, Maniheiztlerin "gökbilimcileri ara sıra ziyaret etmeleri" gerektiği konusunda şaka yapmıştı (Contra Manichaei ideas disputatio, 22), Augustine ise kendi özel astronomi çalışmasını Maniheizt öğretilerle bağdaştıramıyordu (alıntı: Lieu, Manichaeism in the Later Roman Empire, 178). Ayrıca bkz. Ferrari, "Astronomy and Augustine", 263-276, Augustine'in tanık olduğu tutulmaların onun Maniheizm'den kopmasında rol oynadığını öne sürüyor.

--- SAYFA 78 ---

teolojik modelleme ii: karanlık dünya 65 Maniheiztler astrolojide "amatörlerdi"³⁴, önemli kompozisyon veya editöryal kusurlar içeren Kephalaia Bölüm 69'u yakından okuduğumuzda durum böyle görünüyor.³⁵ Benzer şekilde, bir sonraki bölüm olan 70. Bölüm "Kozmos'a benzeyecek şekilde yapılmış olan Beden Üzerine" iki çelişkiyi içeriyor. melothesiak³⁶ Burç açıklamaları: Burçlar Açıklama A: 1Ke 174.3-10 Açıklama B: 1Ke 174.21-175.2 Koç/Koç Baş Sağ Şakak Boğa/Boğa Boyun ve Omuzlar Sağ Omuz İkiz/İkizler 2 Önkol Sağ Önkol Yengeç/Kanser Yemek Borusu Sağ Kaburga Aslan/Aslan Mide Sağ Mide Bakire/Başak Kalp Sağ Bağırsaklar Pullar/Terazi Omurga ve Bağırsaklar Sol Göbek Akrep/Akrep Göğüs Sol Kaburga Okçu/Yay Belleri Sol Göğüs ve Böbrek Keçi boynuzu/Oğlak Ayakları Sol Dirsek Su Taşıyıcı/Kova Kaval kemiği Sol Omuz Balık/Balık Ayak tabanları Sol Şakak Gardner'ın önerdiği gibi bu bölüm muhtemelen "bir dizi farklı kaynaktan" alınmıştır³⁷, ancak derleyicinin evrene ilişkin antropomorfik görüşü, onun ciddi bir astrolog olarak yeterliliğini kanıtlamak için çok az şey yapar. O halde astrolojik spekülasyonlara olan bu canlı ve biraz tutarsız ilgiden ne anlam çıkaracağız? Stegemann, Zodyak burçlarının Beş Dünya ile ilişkilendirilmesinin, burçların birbiriyle düşmanca ilişkisini göstermeyi amaçlayan yönlerle ilgili bir tür oyun olduğunu öne sürdü.³⁸ Ancak bu açıklama, eğitilmiş bir Maniheizt Seçilmiş için bile herhangi bir gerçek anlam üretemeyecek kadar belirsiz ve teknik görünüyor. Bunun yerine, 69. Bölümün amacının hiç de astrolojik olmayıp polemik olabileceğini öne sürüyorum. 34 Lieu, Manichaeism in the Later Roman Empire, 179. 35 Üç burcun beş dünyadan ikisine atfedilmesi gibi. 36 Bedenin kısımlarını Zodyak ile ilişkilendiren benzer bir kavram, el-Biruni tarafından Hint astronomisi bölümünde anlatılmıştır (Hindistan, 218 [Sachau]). Nagel, bu düzenlemeleri Yuhanna'nın Apocryphon'undaki melothesiak listeleriyle karşılaştırdı, ancak bunlar Zodyak ile ilişkilendirilmemiştir ("Anatomie des Menschen," 91). Nagel'e göre, bu tür formülasyonlar Maniheizt söylemin tipoloji, analogi, uyum ve simetriye yönelik eğiliminin (veya bu konuda "çılgınlığının") bir yansımasıdır ("Anatomie des Menschen," 91). 37 Gardner, Kephalaia of the Teacher, 179. 38 Stegemann, "Zu Kapitel 69," 217-218, ardından Widengren, Mani, 70-71.

--- SAYFA 79 ---

66 bölüm üç cal. Gördüğümüz gibi, derleyiciler 6. Bölüm'de Beş Karanlık Dünyanın her birini belirli siyasi veya dini etki alanlarıyla ilişkilendirmek için büyük çaba harcadılar. Dolayısıyla benzer bir manevranın en azından Bölüm 69'da deneniş olması mümkündür. Örneğin, Bölüm 6'da Duman Dünyası Roma ve Sasani imparatorluk otoriteleriyle ilişkilendirilirken, Bölüm 69'daki İkiz (İkizler) ve Okçu (Yay) atfedilmesi benzer bir sembolik çağrışım içerebilir. Benzer şekilde, Yengeç (Yengeç), Bakire (Başak) ve Balık'ın (Balık) Su Dünyasıyla ilişkisi, Bölüm 6'nın bu dünyayı rakip Hristiyan ve "Baptist" gruplarla ilişkilendirmesini yansıtabilir. Bu yorum (zaten Khosroyev tarafından ima edilmişti),³⁹ son derece spekülatif olmasına rağmen, derleyicilerin mitolojik oluşumları somut toplumsal gerçekliklerle ilişkilendirme eğilimi göz önüne alındığında en azından makul görünüyor. Sonuçta, burçların alegorik yorumları Yahudi,⁴⁰ Yahudi-Hristiyan,⁴¹ Gnostik,⁴² ana akım Hristiyan⁴³ ve hatta Mitraik⁴⁴ çevrelerde bilinmektedir ve gezegenlerin kendileri bazen Helenistik astrologlar tarafından belirli dini gruplarla ilişkilendirilmiştir.⁴⁵ Her halükarda, bu tür formülasyonların arkasında ne tür polemik veya bilimsel niyetler olursa olsun, Kephalaia'nın en azından açık olduğu açıktır. derleyiciler, gerçekliğin diğer pek çok yönü gibi, astrolojik güçleri de yapı olarak temelde beşli olarak görüyorlardı. Bu aynı zamanda (yine bir küme biçiminde) Mani'nin, Onların nasıl çoğaldığını ve tekrar azaldığını anlatmak için yapıldığı "Adem'in Nesli Hakkında" 57. Bölümden bir pasajla da vurgulanmıştır, çünkü Zodyak küresinde ve onun üzerindeki göklerde/yerinde Beş Tür Otorite ve/Rehber vardır. Onların çağrıldıkları (Beş)⁴⁶ isimleri vardır. İlk isim "yıl", ikincisi "ay", üçüncüsü "gün", [dördüncü] "saat", (ve) beşincisi "dakika"dır. Bunlar 39 Khosroyev, "Zu einer astronomischen Realie", 349. 40 Bir dizi antik sinagog Zodyak'ın mozaik temsillerini içeriyordu. Bkz. Goodenough, Yahudi Sembolleri; Hachlili, "Eski Yahudi Sanatında Zodyak", 61-77; Ness, "Astroloji ve Yahudilik", 126-133. 41 İşaretler ilk önce on iki patrikle ilişkilendirildi ve daha sonra on iki havariye aktarıldı (Daniélou, "Les douze apôtres et le zodiaque", 14-21). 42 Welburn, "Arhontların Kimliği," 241-254. 43 Bkz. Zeno of Verona, Tractatus de duodecimsignis ad neophytos (CCSL 22), 105-106; Hübner, "Das Horoskop der Christen," 120-137. 44 Goodenough, Yahudi Sembolleri, 153. 45 Örneğin Jüpiter Zerdüştlikle, Mars putperestlerle veya Venüs Arap diniyle (Khosroyev, "Zu einer astronomischen Realie," 349 n. 32). 46 Polotsky/Böhlig, 145.10 not.

--- SAYFA 80 ---

teolojik modelleme ii: karanlık-alem 67 Beş/Yer ve bu Beş Konut, kürede ve/göklerde bulunur. Bu bölgeleri yöneten Beş Güç vardır (1Ke 145.7-16). Bu bölümde Babilli bir din adamı Mani'ye, Adem'in ve onun neslinin ömrünün neden kendi zamanlarındaki insanlardan çok daha uzun görüldüğünü sordu. Mani, Beş Otoritenin dünyadaki varlıkların çeşitli yaşam sürelerini yıldan aya, günden güne, saatten dakikaya yönettiğini söyleyerek yanıt verdi. İnsanların ömrünün giderek kısılması, sonun yaklaştığı ve hafif maddelerin azaldığı anlamına gelmektedir. Adem ile Havva hafif maddelerle doluyken, yaşamları daha uzundu, daha büyüktüler ve daha çok çocuk sahibi oldular; çağdaş insanlar ise küçük, çirkin ve kötüdür, yani neredeyse ışıktan yoksundurlar. Bu söylem, İncil'deki figürlerin ve sonraki nesillerin yaşam süreleri arasındaki bariz farklılığa değinmeyi amaçlasa da, açıklama, hem astrolojik güçlere hem de bunların tarih üzerindeki etkilerine ilişkin beşli bir anlayışla çerçevelenmiştir; bu anlayış da beş aşamadan oluşmaktadır. Bu elbette derleyicilerin sunduğu beş parçalı yapılara yapılan yaygın vurgunun bir başka örneğini temsil ediyor. Beşlilere dayalı bir dizi astrolojik spekülasyon sunma arzusu, şüphesiz yukarıda gözlemlenen aynı beşlileştirme sürecinden etkilenmesine rağmen, bu durumda aynı zamanda Maniheistlerin Güneş ve Ay'a hürmet etmeleri ve kanonik yedi gezegenden beşine ilişkin genel olarak olumsuz değerlendirmelerinin yarattığı sistemik bir çelişki tarafından da yönlendiriliyordu. Bu şekilde, gezegenlerin beşlileştirilmesi, üslupsal veya ideolojik bir tercihten çok, gerçek bir doktrinsel soruna yanıt olarak görülebilir. Peki, eğer bu zaten Işığın güçlerinin sahip olduğu bir nitelikse, Karanlığın güçlerinin beşli yapısını vurgulamak için neden bu kadar çaba sarfedelim ki? Doktrinsel düzeyde, sistem bunu talep ediyor gibi görünüyor, özellikle de İki Ağaç imgesinde olduğu gibi, doğalar, varlığın iki ebedi kaynağına bağlı olan paralel Beş Uzun kümeleri ile yönelim açısından esasen simetrik olarak tasvir edildiğinde. Ayrıca, gördüğümüz gibi, Mani'nin kendisi de Karanlıklar Ülkesi'ni Beş Element Dünyasından oluşan bir yer olarak tanımlamış gibi görünüyor, ancak Işık Diyarı'ndan farklı olarak böyle bir yapının kötülüğün diğer yönleri üzerinde ne gibi bir etkisi olduğuna dair daha az ipucu bırakmış gibi görünüyor. Böylece Kephalaia derleyicileri mevcut materyali geliştirmeye ve genişletmeye zorlandı. Derleyiciler için özellikle zor olan bir konu, öyle görünüyor ki

--- SAYFA 81 ---

68 üçüncü bölüm Mani'nin Karanlık Unsurları nasıl sipariş ettiği, önce Duman ve en son Karanlık olmak üzere. Bu, 6. Bölüm'de gördüğümüz gibi, "Karanlığın Kralı" olarak adlandırılan bir varlık ile Karanlıklar Dünyası'nın kanonik seride beşinci sırada yer alması gerçeğini bağdaştırmakta zorlanan derleyici için büyük bir kafa karışıklığına neden oldu. Benzer şekilde Güneş ve Ay'ın gezegenlerle ilişkisi de teolojik bir ikilem yarattı. Çelişkili ve çelişkili fikirlerin bu tür izleri, hayatta kalan metnin düzenlendiği aşamada bile Kephalaia derleyicilerinin kanonik geleneğin içerdiği bazı zorlukları çözmeye çalıştıklarını gösteriyordu.

--- SAYFA 82 ---

Dördüncü Bölüm DİĞER DESEN TÜRLERİ Aydınlik veya karanlık alemlerin belirli yapısal ve operasyonel yönlerini ele alan beş bölümlü kalıpların yanı sıra, Kephalaia'da 1) soteriolojik, 2) etik 3) dini, 4) polemik ve 5) etiolojik temaları ele alan çeşitli başka beşli formülasyonlar da bulunabilir. Soteriolojik Modelleme Kephalaia derleyicilerinin genel soteriolojik temaları beş bölüm halinde sunma çabaları, Bölüm 13 "Beş Kurtarıcı, Ölüler Dirilteler ve Beş Diriliş Üzerine", Bölüm 16b (Beş Geliş Üzerine), Bölüm 18 "Işığın Oğullarının Karanlığın Oğulları ile yürüttüğü [Beş] Savaşlar Üzerine", Bölüm 19'da açıkça görülmektedir. "Beş Sürüm Hakkında; ne anlama geliyor?" Bölüm 103 "Işık Zihnini Seçilmişlere açıkladığı Beş Harika Eser Üzerine" Bölüm 112b (İsa tarafından Ortaya Çıkarılan Beş Şey Üzerine) ve Bölüm 176 "Beş(?) Formdaki Ruhsal Geçiş ve Kilisenin değiştiği şey Üzerine." Bölüm 13'te bir dizi "Yeniden Dirilen Beş Kurtarıcı" (+ou nS'Hr nreftounous) (1Ke 45.17) sunulmaktadır, ancak metnin parçalı yapısı yalnızca üçüncü ve dördüncünün tanımlanmasına izin vermektedir. Bu seride, Baba üçüncü sıraya yerleştirilmiştir; bu, sonraki tüm varlığın temeli olarak genellikle ona verilen önem göz önüne alındığında garip görünürken, Işık Zihin dördüncü konuma yerleştirilmiştir. 18. Bölümde, karanlık alemle yüzleşme, "Işığın Oğulları" (nšhre mpouaine) (1Ke 58.2-3) tarafından yürütülen bir dizi "[Beş] Savaş" ([+ou] mpoemos)1 olarak sunuluyor. Burada, bu sefer ilk İnsan, Yaşayan Ruh, Üçüncü Elçi, İhtişamlı İsa ve Çağrı ve Yanıt gibi normalde "oğullar" olarak adlandırılmayan birincil aktörler kullanılarak "beş oğul"dan oluşan ek bir dizi yaratılır. Yine Bölüm 16'da olduğu gibi, mitin üç bölümlü kanonik versiyonu dönüştürülmüş veya yeniden canlandırılmıştır (1Ke 58.2). Savaşlardan sadece dördü okunabilir olsa da, bu restorasyona dayanarak beş savaşın anlatıldığını varsayıyorum.

--- SAYFA 83 ---

70 dördüncü bölüm beş çatışmadan oluşuyor. İlginç bir şekilde, aynı beş figür Bölüm 16b2'de beş "geliş" (nqinei) dizisi olarak karşımıza çıkıyor ve her failin "geliş" belirli bir metaforla ilişkilendiriliyor. Örneğin İlk İnsan'ın gelişi, düşmanları tarafından aldatılan soylu bir oğulla karşılaştırılırken (1Ke 50.19-20), Yaşayan Ruh'un gelişi ise bir kral tarafından bir isyanı bastırmak için gönderilen bir yargıçla karşılaştırılır (1Ke 50.28ff.). Üçüncü Elçi'nin gelişi, zanaatkarlarının çalışmalarını denetlemek için gelen bir krala benzetilirken (1Ke 52.22ff.), Görkemli İsa'nın gelişi ise kötü ağaçların kökünü kazımak ve yakmak için gönderilen bir adamın imajını çağırıştırır (1Ke 53.19-27). Son olarak, Çağrı ve Yanıt'ın ortaya çıkışı, tereyağının ılık sütte eritildiği sade görüntüyle karşılaştırılıyor (1Ke 54.26ff.). 19. Bölüm yine aynı seriyi sunuyor, ancak bu sefer "Beş Sürüm" (t+e nqinrbal) veya "Kurtuluşlar" (nqin+ouw) olarak tanımlanıyor. Bölümün parçalı durumu birçok ayrıntıyı gizlemiştir, ancak genel olarak burada Maniheizm soteriolojinin beş bölüm halinde ek bir formülasyonunu buluyoruz. Ayrıca soteriolojik düzeyde, özellikle Işık Zihnini birey üzerindeki etkisiyle ilgili az sayıda beş bölümlü yapı vardır. Örneğin, Bölüm 103'te "Işık Zihnini Seçilmişlere Gösterdiği Beş Harika İş Üzerine" Mani, Işık Zihnini Seçilmişler arasında çalıştığı "Beş Işık İşaretini" (+ou mme"ine noua"ine) (1Ke 257.13) tanımlamak için yapılmıştır: 1) Bilgelik, 2) İnanç, 3) ..., 4) Sevgi ve 5) Yargının Sertliği (1Ke 257.13). 257.13-24). Bu Beş İşaret aracılığıyla Işık Zihin Yeni İnsanı "arındırır, arındırır, yükseltir ve kurtarır" (1Ke 257. 29-30). Her ne kadar bu nitelikler dizisi yukarıda tartışılan ve 1) Sevgi, 2) İnanç, 3) Mükemmellik, 4) Sabır ve 5) Bilgeliği içeren kanonik Beş Erdem'den farklı olsa da, 103. Bölüm'ün düzenlemeyi haklı çıkaran dini bir bağlamı vardır. Bilgelik Seçilmiş'in vaaz etme faaliyetinin ürünüken, İnanç onu dinleyenler arasında arzu edilen sonuçtur. Bilinmeyen üçüncü nitelik toplumda barışı teşvik ederken, sevgi de erkek ve kız kardeşler arasında doğar. Son olarak Yargının Şiddeti, Seçilmişlerin topluluğu hatalardan arındırmasını sağlar. Bu şekilde, "Beş Işık 2 Görebildiğimiz gibi, Bölüm 16, biri Beş Büyüklük ve diğeri (muhtemelen) Beş Advent olarak etiketlenen iki farklı diziyi biraz garip bir şekilde yan yana getiriyor. Bu, iki ayrı kephalaia'nın tek bir bölüm oluşturmak üzere bir araya getirildiğini gösterebilir. Sonuçta, 16. Bölümün sonundaki kutsama, yalnızca ayrıntılı olarak açıklanan bir dizi olan Beş Advent'ten bahsederken, Beş Advent'ten söz edilir. Büyüklüklere yalnızca kısaltılmış, kalıplaşmış bir tanım verilmiştir (bkz. Gardner, Kephalaia of the Teacher, 54).

--- SAYFA 84 ---

Işık-Zihin tarafından ortaya çıkarılan diğer türdeki İşaretler", doğası gereği soteriolojik olmasına rağmen, yönelim açısından dinseldir ve dolayısıyla bu kategoriye geçtiği görülebilir. Ek bir soteriolojik model Bölüm 112b'de (İsa Tarafından Ortaya Çıkarılan Beş Şey Üzerine) bulunabilir.³ Bu bölüme göre, İsa'nın insanlığa "Beş Büyük Şeyi" (1Ke 268.4) açıkladığı söylenir: 1) onun Tanrı ile olan bağlantısı Işık ırkı, 2) Yücelik Aeon'unun durumu, 3) Işığın kahramanca faaliyetleri, 4) misyonunun amacı ve 5) isyancıların hapsedilmesi (1Ke 268.5-18). Bu liste esas olarak İsa'nın Adem ve Havva'ya (1Ke 268.2) ve daha sonra tüm "havariler" tarafından insanlığa ilettiği "gnosis'i" oluşturur. İsa'nın Adem'e gerçek doğasını açıkladığı motif kaydedilmiştir. Hem Theodore bar Khonai (317/15-28 [Scher]) hem de el-Nadim (Fihrist, 784 [Dodge]) tarafından Mani'ye atfedilmiştir, ancak her iki kaynak da bu mesajın bu kadar spesifik, beş bölümlük bir detaylandırmasını kaydetmemektedir. Dolayısıyla, derleyicinin kanonik materyali bir kez daha beşli bir çerçeveye dönüştürdüğü görülmektedir. Beş(?) Formda Ruhsal Geçiş ve Kilisenin değiştiği şey." Oldukça parçalı olan bu bölümde, beş "geçiş"ten (mmetabasis) oluşan birkaç dizi anlatılmaktadır. İlk seri bireyin doğruluğa ve Kutsal Kilise'ye girişe doğru hareketini tanımlıyor gibi görünürken (1Ke 453.4-455.6), ikinci seri ise ruhun ölümden sonraki kaderini, çeşitli istasyonlardan ve hafif araçlardan geçerek Baba ile nihai yeniden birleşmesine kadar anlatır (1Ke 455.7-456.17). Bu ikinci seri daha sonra yeniden ifade ediliyor gibi görünüyor, ancak bu sefer ayrıntılarda küçük değişiklikler ve "Beş Konut" (+ou mmonh) (1Ke 458ff.) ile ilişkilendirilmeye birlikte. Bu geçiş serilerinin tam ayrıntılarını yeniden oluşturmak imkansız olsa da, en azından ruhun hareketlerinin beş aşamada gerçekleştiğinin görüldüğü açıktır. Bu bölümler, Kephalaia'yı derleyenlerin kurtuluş dramalarını, dinlerinin kurucusu tarafından oluşturulan üç perdeden ziyade, beş perdelik bir oyun olarak ne ölçüde gördüklerini göstermektedir. 3 Burada 1Ke 267.18-268.18'in, Bölüm 112 "İnsan, Kozmostaki Bütün Şeylerden Daha Azdır ve O, Hepsinden Daha Fazla Gemi Kazasındadır" (1Ke 266.3-268.27) içine yerleştirilmiş ayrı bir bölüm oluşturmuş olabileceğini öne sürüyorum. Bu bölümün, ayrı bölümlere özgü kendi Soru ve Cevap çerçevesi (1Ke 267.18-28) bile vardır.

--- SAYFA 85 ---

72 dördüncü bölüm Etik Kalıplama Pentadik yapıların Maniheizm etikte de bir rol oynadığı görülmektedir, özellikle Bölüm 91 "Tek Bir Bedende Kurtarılan Kutsal Kitap Hakkında", Bölüm 146: "Yaşlı Adamın Yaşayacak Beş Yiyeceği Vardır; Yeni Adamın Beş Besleyicisi Daha Var", Bölüm 165 "Kıskançlık Beş Şekilde Vardır" ve Bölüm 189 "[Beş Ayartma Üzerine]." 91. Bölüm Katekümen etiği üzerine iki söylem içermektedir. İlk konuşmada Mani, bir Seçilmiş tarafından bir Katekümen'in reenkarnasyon sürecinden nasıl kaçınabileceği konusunda sorgulanır. Yanıt olarak Mani'nin, Katekümen'in sahip olması gereken beş özellikten oluşan üç grubu tanımlaması istenir. İlk olarak, Katekümen 1) karısını bir yabancı olarak, 2) evini bir han olarak, 3) ailesini yol arkadaşı olarak, 4) eşyalarını ödünç alınmış olarak görmelidir ve 5) düşünceleri her zaman Tanrı üzerinde olmalıdır (1Ke 228.24-229.6). İkinci olarak, Katekümen 1) et yemeyerek, 2) oruç tutarak ve dua ederek, 3) sadaka vererek, 4) kötü niyetten uzak durarak ve 5) kiliseye bağlılık yoluyla kendine hakim olma (enkrateia) uygulaması yapmalıdır (1Ke 229.20-29). Üçüncüsü, iyi Katekümenler, 1) Mani'nin Hayat Hazinesi'nde bahsedilen "iyi inci" gibi olmaları, 2) düşman tarafından bağlanmamaları, 3) yaptıklarına göre arınmış olmaları, 4) iyileştirilmiş ve arınmış olmaları ve 5) sürekli dua etmeleri (1Ke 230.6-29) ile tanınabilirler. Konuşmanın ikinci bölümünde Mani'ye putperest, kâfir, katil ve sihirbaz olan İlmihalcilerin kiliseye girmeden önceki günahlarına ne olduğu sorulur (1Ke 231.12-24). Yanıt olarak Mani, böyle bir Kutsal Kitap 1) inancı kabul ettiği, 2) Işığı Karanlıktan ayırdığı, 3) Yaşayan Ruhun gizemini algıladığı, 4) huzurun sağ elini aldığı ve 5) Işık Zihninden bağışlanma için dua ettiği (1Ke 232.1-8) sürece önceki tüm günahların affedileceğini iddia etmeye zorlanır. Ek olarak, Katekümen'in konumu 1) perhiz, 2) nöbetler, 3) oruç, 4) Yaşayan Ruh'a bakım ve 5) dua (1Ke 233.5-14) ile iyileştirilebilir. Aşağıda, Katekümen'in günahının nasıl beş parçaya bölündüğü anlatılmaktadır. Bu parçalardan dördü kilise tarafından affedilebilirken, beşincisi daha fazla arınmayı gerektirir (1Ke 233.21-234.20). Esas olarak Bölüm 91'de sunulan şey, ikisi birinci söylemden (Söylem A) ve ikisi ikinci söylemden (Söylem B) olmak üzere beş bölümlük dört etik kalıp kümesidir:

--- SAYFA 86 ---

diğer kalıplama türleri 73 Söylem A (1) Söylem A (2) Söylem B (1) Söylem B (2) yoksunluk vejetaryen beslenme inanç yoksunluk misafirperverlik oruç ve dua doğanın ayrılması nöbetler aileden ayrılma Yaşayan Ruh'un gizemi oruç şeyler şeylerden kopma kötülükten yoksunluk barışın sağ kolu Yaşayan Ruh dindarlığı kilise duasına bağlılık Işık-Zihin duası ile olan ilişkisini karşılaştırmak ilginçtir. el-Nadım'a göre Mani'nin İşitenler (yani Katekūmenler) için oluşturduğu (Fihrist, 789 [Dodge]) ve Maniheizm'in çeşitli dallarında4 bilinen, 1) putperestliğe, 2) yalana, 3) açgözlülüğe, 4) öldürmeye, 5) zinaya, 6) karşı çıkan "On Emir" ile etik kalıplar bulunabilir. hırsızlık, 7) sahtelik/yanlış öğretisi, 8) büyücülük, 9) şüphe ve 10) tembellik.5 Aslında, 91. Bölümdeki listelerin hiçbirinde en-Nadım'ın kanonik listesiyle herhangi bir uygunluk olduğunu düşündürecek çok az şey vardır, ancak Mani'ye putperestlerin, kâfirlerin, katillerin ve din adamlarının önceki günahları sorulduğunda kanonik emirlerden dördü ima ediliyor gibi görünmektedir. sihirbazlar ikinci konuşmadan hemen önce. Görünüşe göre 91. Bölümün derleyicisi, görünüşe göre İlmihal'in On Emri ile ilgilenirse de, bunların iki farklı grubunu beşli iki gruba ayırmaya karar vermiş ve bunlara her durumda beş bölümlük bir saflık tartışması eklemiştir. Bunun neden yapıldığını hayal etmek zor; belki de Katekūmenliğe giren kişinin türüne bağlı olarak daha fazla etik esnekliğe duyulan ihtiyaçtan kaynaklanıyor olabilir. Kiliseye giren genel olarak dürüst bir kişinin, suç geçmişi olan birinden biraz farklı kriterlere tabi olması mümkün olabilir mi? Emin olamayız. Açık olan şu ki, Bölüm 91'i derleyen kişi, on bölümlük etik çerçeveyi reddedip, beş bölümlü bir çerçeveyi tercih etti. 146. Bölüm, dönüşümden önce ve sonra bireyi etkileyen ve ayakta tutan şeyler arasındaki radikal farkı sunuyor. Oysa dönüşümden önce birey 1) fiziksel güzellik, 2) kötü söylemler ve mitler, 3) güzel eserler (bir tür), 4) dünyevi 4 Bkz. Sims-Williams, "The Manichaean Commandments", 577-578. 5 Sims-Williams, "Maniheist Emirler", 578.

--- SAYFA 87 ---

74 dördüncü bölüm yiyecekler ve 5) cinsel arzu (1Ke 349.24-350.3), dönüşümden sonra bu rızık 1) kilise liderlerinin ruhuyla, 2) ayinle ilgili duayla, 3) sevinçle, 4) gezici vaazla ve 5) kutsal yazılarla (1Ke 349.5-18) değiştirilir. Kephalaia teolojisinde sıklıkla olduğu gibi, iyi ve kötü, doğaları itibarıyla kökten farklı olmasına rağmen, yapısal olarak benzer olarak düşünülür. İyi ve Kötü Ağaçların her ikisinin de Beş Uzaması olduğu gibi, Yaşlı Adam ve Yeni Adam da beş besin kaynağı tarafından yönlendirilir. Bu da yine iki karşıt doğanın temelde paralellliğini güçlendiriyor. Ne yazık ki, Bölüm 165'teki yetersizlik, kıskançlığın beş biçimini tamamen gizlese de, beş ayartmadan ikisi Bölüm 189'dan okunabilir, yani dördüncüsü kadınlara duyulan arzu (1Ke 485.23) ve beşincisi, zulüm sırasında irtidat (1Ke 485.30-486.7). Bölüm 193'te Kötü Olan ile İyi Olan'ın "Beş Özelliği" arasında yapılan ayırım biraz daha açıktır. "Kötü Olan"a 1) ..., 2) iftira, 3) cinayet, 4) açgözlülük ve 5) aydınlık ile karanlığın karışımı (1Ke 490.27-29) atfedilirken, "İyi Olan"a ise 1) oruç, 2) keder, 3) sadaka, 4) inanç ve 5) ışık ile karanlığın ayrılması (1Ke 491.5-6) atfedilir. Burada yine iki doğa arasındaki yapısal farklılıktan ziyade niteliksel farklılık vurgulanmaktadır. Bu etik bölümlerin hiçbirinde, Mani'nin Mektuplarından (50.9-14) ve el-Nadım'dan (Fihrist, 777 [Dodge]) bilinen 1) sevgi, 2) inanç, 3) mükemmellik, 4) sabır ve 5) bilgeliğin şeklindeki kanonik "Beş Erdem"e atıf yapılmaması ilginçtir. Bu, derleyicilerin kanonik geleneklerden bir kez daha saptığını gösteriyor. Ekleziyolojik Modelleme Yukarıda tartışılan soteriolojik kalıplardan bazılarının belirli dini imalara sahip olduğunu görebilsek de, özellikle Kephalaia'daki bir bölüm olan Bölüm 137 "Birbirinden Ayırt Edilen Beş Kardeşlik Türü Üzerine", dini konularla ilgili önemli bir tartışma içermektedir. Bu bölümde, Kutsal Kilise'nin bir parçasını oluşturan veya onunla ilişkili olan beş tip birey arasında bir ayırım yapılır: 1) kardeşler, 2) çocuklar, 3) öğrenciler, 4) "gündelik işçiler" ve 5) köleler (1Ke 338.25-27). "Kardeşler", Işık Zihni tarafından yönlendirilen "doğruluk insanlarıdır" (nrwme ntd[ikaaiosunh]) (1Ke 338.29), "çocuklar" ise her zaman gerçeğin yollarını takip eden "düşünceli insanlardır" (nrmmmakmek) (1Ke 339.9). "Müritler" "ihtişam" olarak tanımlanıyor.

--- SAYFA 88 ---

"gündelik işçiler" (nja"ibeke) Kilise'ye tam bağlılığı olmayan kişilerdir (1Ke 339.21-29). Son olarak, "köleler" (nqaouone) zulmün ilk işaretlerinde kaçan kendini beğenmiş ve itaatsiz insanlardır. (1Ke 340.1-12) İlginç bir şekilde, söylem Kilise üyelerini bu beş gruba göre sınıflandırırken, okuyucunun son ikisini "yabancı ırklar" (mpigenos sneu nšmmo) olarak reddetmesi teşvik edilmektedir (340.14).6 Kilisenin bu beş katlı bölümünün resmi, beş parçalı hiyerarşisiyle hiçbir ilgisi yok gibi görünmektedir: 1) Öğretmenler, 2) Piskoposlar, 3) Presbiterler/İhtiyarlar, 4) Seçilmişler ve 5) Çeşitli Maniheizt kaynaklardan bilinen dinleyiciler,7 Bölüm 137'de anlatılanların resmi, dini sınıflar değil, daha çok ilişki türleri olduğunu hatırlamak önemlidir; Kilise'nin kabul edilebilir üyeleri "kardeşler", "çocuklar" veya "müritler" gibi davranırken, kabul edilemez üyeler "gündelik işçiler" gibi kayıtsızlıkla hareket ederler. hepsinden kötüsü, "kölelerin" sadakatsizliğidir.8 Her ne kadar esrarengiz olsa da, beş parçalı dini yapılara ilişkin ek bir referans, "Mutluluk, Bilgelik ve Gücün Yorumlanması Üzerine" 3. Bölüm'de bulunabilir; ne demek istiyorlar?" Bu bölüm, bu üç kavramın bulunabileceği beş varoluş düzeyini sıraladıktan sonra, "Beş Mutluluk, Beş Bilgelik ve Beş Güç'e (1Ke 25.3-4) yapılan bir dizi referansla kapanıyor ve bunlar daha sonra (bir boşluğun ardından) "Beş Kilise" (1Ana 25.4) ile bir tür ilişki içine sokuluyor. Ancak Beş Kiliseye yapılan bu göndermenin ne anlama geldiği tamamen gizemli kalıyor. Polemik Modelleme 6. Bölüm ve 69. Bölüm'de polemik amaçlar için beş parçalı kalıpların kullanıldığını görmüş olsak da, benzer bir teknik rakip dini gruplarla ilgili iki ek polemik9 tartışmasında da kullanılıyor. İlk örnek 6 Bu, Kephalaia'da bazen kullanılan, beş bölümlük bir serinin üç iyi ve iki kötü bileşene bölündüğü bir tür üslup ayrımını temsil eder. Benzer bir etki, "Üç Vakit" doktrininin Karanlığın iki yenilgi anı ile karşılaştırıldığı "Üç Gün ve İki Ölüm Üzerine" 39. Bölüm'de de elde ediliyor. 7 Tardieu, Le manichéisme, 77-78; Lieu, Manichaeism in the Later Roman Empire, 27. 8 "Gündelik işçiler" ve "köleler" in "yabancı ırklar" olarak metaforik olarak aşağılanması araştırılmaya değer bir toplumsal boyutu olduğuna şüphe yoktur. 9 İlginç bir şekilde her iki bölümde de mntparapexout kelimesi kullanılıyor. Bu kelimenin tam anlamı bir sır olarak kalsa da, rakip bir öğretiyle bağlantısı göz önüne alındığında, muhtemelen hatayla ilgili bir şeye işaret ediyor.

--- SAYFA 89 ---

76 dördüncü bölüm, Mani'den "Baptistlerin öğretisinde ilan edilen Beş Kelimeyi" (1Ke 44.25-26) ve diğer mezhepleri açıklamasının istendiği Bölüm 12'de bulunabilir. Ne yazık ki metnin eksik yapısı, serinin ikincisi olan "Üçüncü Haberci" (1Ke 44.36-45.1) hariç, bu "Beş Kelime"nin ne olabileceğini yeniden yapılandırmamızı bir kez daha engelliyor. Benzer şekilde, Bölüm 100'de "On Dört Başlı Ejderha Hakkında; nedir ve ..." Mani, bir mürit tarafından "Beş Yadigarlar"da (+ou nšafšf) (1Ke 252.1-3) ikamet eden, "Magi kanunları"nda adı geçen on dört başlı bir ejderhanın varlığı konusunda sorgulanır. Cevap olarak Mani'ye, ejderhanın on dört başının başın yedi (aynen böyle!)10 ve bedeninin yedi duyusunu temsil ettiği söylenen antropolojik bir yorum yapması sağlanır (1Ke 252.19-253.2). Ancak ejderhanın yaşadığı "Beş Çukur"un (+ou nbhb) beş iç organı temsil ettiği söylenir (1Ke 253.2-7). Etiyolojik Modelleme Son olarak, Mani'nin belirli doğal veya biyolojik olayların varlığını açıkladığı bölümlerde, etiyolojik11 modeller olarak adlandırılacak küçük bir sınıf tanımlanabilir. Örneğin, 95. Bölümde Mani'den bulutun beş farklı görünümüne ilişkin bir açıklama sunulurken (1Ke 240.19-244.13), 65. Bölümde ise güneşin beş yönünü, yani onun 1) ışığı, 2) güzelliği, 3) huzuru, 4) yaşamı ve 5) gücünü (1Ke 162.1-13) tanımlaması istenir. Benzer şekilde Bölüm 68'de Mani ateşin beş etkisini anlatmak için yapılmıştır; örneğin 1) malzemeleri yok eder, 2) ateşi, ışığı, külü ve dumanı tahtadan ayırır, 3) yemeğe tat verir, 4) zanaatkarların çalışmasına yardımcı olur ve 5) insanların görmesine yardımcı olur (1Ke 166.19-30). Ek olarak Bölüm 104, gıdayla sağlanan enerjinin insanlar tarafından 1) entelektüel zevk, 2) konuşma, 3) fiziksel aktivite, 4) cinsel ilişki ve 5) üreme (1Ke 258.10-23) yoluyla harcanmasının beş yolunun özellikle gizemli bir tartışmasını sunar. İlginç bir şekilde, refaha vurgu yapılıyor ve 10 Mani'nin başın ve bedeninin beş duyusunu tanımlaması beklenir, ancak on dört baştan bahsedilmesi, yedinin tanımlanmasını gerektiriyor. Üstelik iki kulağı, iki gözü, iki burun deliğini ve bir ağız sayarsak yedi sayıya ulaşırız. Bkz. 1Ke 173.1-4. 11 Etiyolojik terimini, yazar(lar)ın çeşitli dünyevi fenomenlerin varlığını Maniheizt ideolojinin merceğinden açıklamaya ve açıklamaya çalıştıklarını belirtmek için kullanıyorum.

--- SAYFA 90 ---

Beşinci ürün olan çocuğun ihtiyaçları en önemlisi iken diğer dördü önemsiz ve tesadüfi olarak görülmektedir. Son olarak Bölüm 107, zanaatkarların çalışmalarını içeren bir metafora dayalı olarak konuşma üretiminin (1Ke 261.3-12) beş bölümlük bir açıklamasını sunar. Bu tür bölümler genellikle çok kısadır ve Maniheizt ideolojinin merceğinden bakıldığında muhtemelen sorunlu görülen sıradan konular hakkında basit etiyolojik tartışmalar olarak hizmet etmiş gibi görünmektedir. Örneğin ateşin hem Aydınlık hem de Karanlık Unsur olarak statüsü, şüphesiz onun faydası konusunda kafa karışıklığına neden oldu. Benzer şekilde, Maniheiztlerin üremeye yönelik kınamaları muhtemelen bazı Katekümenlerin aileleri konusunda kafasını karıştırmıştı. Bu tür konuların beş bölümlü kalıplarla açıklanabileceği gerçeği, Kephalaia'nın beşli bir gerçeklik vizyonunun inşa edildiği hedef kitlesi için güven verici olabilirdi.

--- SAYFA 91 [Görsel / Boş] ---**--- SAYFA 92 ---**

SONUÇLAR VE ÇIKARMALAR Maniheizt Kephalaia'daki beş bölümlü sayısal kalıplar üzerine yapılan bu çalışma, tek bir temel sonuca yol açmıştır; yani metin, kanonik Maniheizt gelenekler hakkında bildiklerimizle veya çıkarımlarda bulunabileceğimiz şeylerle çelişen önemli sayıda teolojik formülasyon içermektedir. Bu, çalışmayı derleyenlerin, acil veya sadece ilgi çekici görülen çeşitli temaları ele almak için kurucularının öğretilerini değiştirmeyi, genişletmeyi ve doğaçlama yapmayı gerekli gördükleri anlamına gelir. Eğer durum böyleyse, bunu neden yaptılar? Mani'nin kesin olmasını beklediğini varsaydığımız öğretilerden ve geleneklerden bu ayrılığı teşvik eden faktörlerden bazıları nelerdi? Buna karşılık, sayısal modellemenin bu yaratıcı kullanımına yol açan üç faktörün iş başında olduğu görülüyor: 1) akademik redaksiyon, 2) zorluklara tepki ve 3) misyoner genişleme. Ayrıca sonuç olarak özellikle beş rakamının neden tercih edildiğine ve bu rakamsal ilginin arkasındaki itici gücün kim olabileceğine dair bazı öneriler sunulacaktır. Skolastik Redaksiyon Yukarıda belirtildiği gibi, Mani'nin kendi yazılarının dağınık kalıntılarından bir araya getirebildiğimiz kadarıyla, onun çalışmasının doğası gereği çok sistematik olduğu görülmemektedir. Mani'nin yazıları, muhtemelen çok uzun bir süre boyunca değişen koşullar altında yazılmış olsa da, büyük ölçüde tesadüfi gibi görünüyor; geniş bir yelpazedeki (çoğunlukla çeşitli) teolojik, polemiksel ve pastoral kaygılarla ilgileniyor (Gizemler ve Mektuplar Kitabı'nda olduğu gibi). Bazı durumlarda kozmogonik, kehanetbilimsel veya eskatolojik fikirlerinin az çok basit bir anlatımını sunmuş gibi görünüyor (Shabuhrgan, Living Gospel ve 1'de olduğu gibi).

--- SAYFA 93 ---

Theodore bar Khonai ve el-Nadım tarafından kullanılan 80 sonuç ve çıkarım kaynağı), diğerlerinde ise (Devler Kitabı'nda olduğu gibi) önceden var olan geleneklerin bir koleksiyoncusu gibi görünmektedir. Ayrıca Resimli Kitabı aracılığıyla kendi vizyonunu sanatsal bir şekilde tasvir etmeye çalışması, Mani'nin mesajının sistematik sunumundan çok estetik etkisi ile ilgilenmiş olabileceğini ima etmektedir. Ancak daha da önemlisi, bu kanonik yazıların hiçbirisi, Kephalaia'da çok belirgin bir şekilde ifade edilen rakamlara ve sayısal kalıplara aynı derecede ilgi göstermiyor gibi görünüyor. Bu, eserin (büyük ölçüde belirsiz) edebiyat tarihinin bir noktasında, Kephalaia'yı derleyenlerin, kanonik gelenekteki önemli sayıdaki "açık noktalar" ve belirsizlikleri çözmek için bu kalıpları dahil etmeyi uygun gördükleri anlamına gelir. Bunu yaparak, kozmosun daha uyumlu ve dolayısıyla daha rekabetçi bir teolojik vizyonunu inşa etmeye çalışıyorlardı. Bu kadar çok bölümü derleyenlerin beş yönünde belirgin bir tercih göstermeleri gerçeği, onların giriştiği editoryal çabaların, esasen skolastik bir beşli redaksiyon süreci olarak makul bir şekilde tanımlanabileceği anlamına gelir. İlk olarak, Kephalaia'yı derleyenlerin genel bir teolojik prensip olarak ilahi varlıkların -hem iyi hem kötü, aydınlık ve karanlık- beş temel özelliğe sahip olarak düşünülmesi gerektiği fikrini benimsemiş göründüklerini gözlemledik. Bu, gördüğümüz gibi, 2. Bölüm'de dramatik bir şekilde (ve programatik bir biçimde) "İki Ağaç" arasındaki radikal karşıtlık aracılığıyla ifade edilmişti; bu, iki kökten karşıt ilke için erken bir Maniheist metaforu. Bu durumda, Maniheist kozmoloji için çok temel olan iki karşıt doğanın, yapısal olarak aynı olmasına rağmen niteliksel olarak farklı olduğu düşünülür. Daha sonra dikkatimizi ışık alemine yönelttik; burada ilahi varlığın beş katlı doğasını aktarmaya yönelik bu ilginin, bu tür varlıkların en çok saygı duyulmasına kadar uzandığını gördük; o, kanonik (ve daha sonra doğu) geleneklerde hem "Dört Yüzlü Tanrı" hem de "Beş Uzuvara sahip" olarak bilinmesine rağmen, 21. Bölümün derleyicisi tarafından beş nitelikle karakterize edilen bir varlık olarak tasvir edilmiştir. Bunu takiben, Kephalaia derleyicilerinin ışığa özünü veren kurucu unsurları tanımlama çabalarında önemli kavramsal ve terminolojik zorluklarla ne ölçüde karşılaştıklarına baktık. Aynı zamanda "İlk İnsanın Beş Evladı", "Beş Aydınlık Tanrı" ve hatta bazen "Beş Entelektüel" olarak da bilinen bu "Beş Element", çoğu zaman şaşırtıcı bir dizilim içinde bulunur.

--- SAYFA 94 ---

sonuçlar ve çıkarımlar 81 kavramların net bir şekilde farklılaştırılmasına her zaman izin vermeyen bağlamlar. Bununla birlikte, bu bariz terminolojik değişkenliğe ve karışıklığa rağmen, derleyicilerin bunları ayıklamakla ilgilenmediğini de kaydettik. Aksine, bu seri, özellikle "Beş Oğul" kisvesi altında, diğer sayı kalıplarını içeren daha ayrıntılı kalıpların ve formülasyonların inşası için uygun bir edebi ve retorik araç olarak hizmet etti. Daha sonra, Kephalaia'nın birinci cildinin ana parçası olarak kabul edilebilecek bir metin olan 38. Bölümün hem teolojik hem de edebi formülasyonlarında beş bölümlük kalıpların ne ölçüde önemli bir rol oynadığını inceledik. Gerçekten bir inceleme olan bu bölümde Mani, suskun bir müridine, insan bedeninin aslında makrokozmosun mikrokozmos bir temsili olduğu ve her iki alanın da, ilahi bir koruyucunun, karanlık güçlerin isyanları tarafından sürekli olarak rahatsız edilen beş bölgeyi gözetlediği eşit derecede beşli bir yapı sergilediği yönündeki iddiasını açıklamak için büyük çaba harcamıştır. Işık alemine son girişimiz, Kephalaia derleyicilerinin, Maniheist ilahi aktivite anlayışlarının temel modelini üç aşamaya dayalı bir aşamadan (en açık şekilde Theodore bar Khonai'nin anlatımıyla kanıtlanmıştır) beş aşamaya dayalı bir modele dönüştürmeye nasıl çalıştıklarının incelenmesini içeriyordu. Bu, "Beş Baba" olarak bilinen oldukça değişken seriler ve "Beş Büyüklük" olarak tanımlanan gruplandırma aracılığıyla ifade edildi. Bu vakaların her biri, Maniheist söylemin beşli redaksiyonuna yönelik kasıtlı bir girişimi temsil ediyor gibi görünüyor. Karanlık dünyaya gelince, derleyiciler redaksiyon çabalarında daha yaratıcı olmak zorunda kaldılar, çünkü anlayabildiğimiz kadarıyla Mani'nin karanlıklar ülkesine ilişkin tanımları o kadar da spesifik görünmüyor. Bu, derleyicilerin eşit derecede beş parçalı kalıplara dayanan ve bu nedenle ışık alemine simetrik olarak karşıt olabilecek bir karanlık alem vizyonu inşa etmeleri gerektiği anlamına geliyordu.2 İlk olarak, derleyicilerin karanlık alemin temel evrimini "Madde", "Karanlık", "Günah" ve "Ölüm" olarak bilinen kötü prensipten yola çıkarak açıklamaya çalıştıklarını gördük. Bu, özellikle kanonik geleneklerde (yukarıya bakınız) "Beş Uzuvar" ve "Beş Element" gibi ışıklı serilerin bariz ve ağır basan önemi göz önüne alındığında, Couliano'nun Beş Gezegenin tüm Maniheist beşlilerin temeli olduğu ve bu nedenle karanlık alemin Maniheist'teki ışık aleminden önce gelmiş olması gerektiği yönündeki önerisini kabul etmiyorum. ideolojik formülasyon ("Sahte Ruh," 57). Aslında bu çalışma durumun tam tersi olduğunu gösteriyor.

--- SAYFA 95 ---

82 sonuç ve çıkarımlar karanlık dünyayı beş ayrı temel dünyaya ayırıyor. Bununla birlikte, bu bireysel yetki alanlarının nasıl tanımlanacağı bir zorluk haline geldi, çünkü "duman"ı ilk sıraya ve "karanlığı" son sıraya yerleştiren karanlık unsurların kanonik sıralaması, derleyicilerin tam olarak üstesinden gelemediği terminolojik bir zorluğa yol açtı. Gördüğümüz gibi, bu sorun, "Karanlığın Beş Dünyası"nın baş hükümdarına en az dört farklı ismin verildiği 6. Bölüm'de en belirgin hale geldi, ancak burada da, 38. Bölümde olduğu gibi, kötülüğün esas olarak beşli doğasını ortaya çıkarmak için edebi ve retorik yapıya beş bölümlü kalıplar dokunmuştu. Daha sonra Maniheistlerin, serbest kalan ışık parçacıklarını anavatanlarına geri götüren ışık gemileri olarak gördükleri Güneş ve Ay dışında, antik çağda bilinen yedi gezegenden yalnızca beşine kötü davranmaya kalkıştıklarında başlarının belaya girdiğini gördük. Bu durum, Roger Beck'in tanımladığı gibi, "Yükselen"in (anabibazon) bir "Torun" (katabibazon) ile iltifat edilmesi anlamına geldiğinden, tam olarak anlamadıkları görünen astronomik bir kavram olan "İki Yükselen" kavramının değiştirilmesini gerektirdi.³ Daha sonra, derleyicilerin Zodyak'ın on iki burcunu "Karanlığın Beş Dünyası" ile ilişkilendirme çabaları da eşit derecede düzensiz sonuçlara yol açtı. Bu durumda, bu yapay yapının polemik amaçlı bir motivasyonu varmış gibi görünüyor. Daha sonra, daha genelleştirilmiş bir şekilde, Kephalaia derleyicilerinin çeşitli soteriolojik, etik, dini, polemik ve etiyolojik temaları ele almak için beş bölümlü sayısal kalıpları nasıl kullandıklarını inceledik. Burada da, özellikle soteriolojik, etik ve dini bağlamlarda, derleyicilerin kanonik geleneklerden bilinenlerle çelişen beşli yapılar sunduklarını gözlemledik. Maniheist söylemin bu kadar kapsamlı, ancak çoğunlukla incelikli bir şekilde yeniden şekillendirilmesi, Mani'nin geride bıraktığı öğretisi ve yazıların yeterince açık görülmediği ve bu nedenle kapsamlı yorum ve yeniden düzenleme gerektirdiği anlamına gelir. Sonuçta, Kephalaia gibi görünüşte skolastik bir eserin bu kadar büyük ölçekteki varlığı, aslında Maniheist gelenekte ele alınması gereken önemli sayıda belirsizliğin bulunduğunu göstermektedir; çünkü birçok bölümün, kanon içinde bulunan bir tür tefsir bulmacasının çekirdeğini oluşturduğunu varsayabiliriz. Bu tür redaksiyonel çalışma yalnızca Mani'nin görüldüğü kesinliğe ve kesinliğe aykırı olmakla kalmaz.

--- SAYFA 96 ---

Ancak bu, aynı zamanda bu tür iddialardan etkilenmelerine izin veren birçok modern bilim insanının varsayımlarına da meydan okuyor. Aslında, Maniheizt Çalışmalar'da, Maniheizt doktrinin kültürel açıdan spesifik çevrelerin şaşırtıcı dizisi genelinde genel tek biçimliliğini ve tutarlılığını öne süren akademisyenlerden oluşan uzun bir gelenek vardır.⁴ Polotsky bile, Kuzey Afrika'dan Çin'e kadar Maniheizt geleneklerin temel birliğinden bahsetmiştir.⁵ Maniheizt söylem hakkındaki bu geleneksel varsayımlar şu şekilde özetlenebilir: 1) Mani, tüm ayrıntılarıyla eksiksiz bir teolojik sistem kurmuştur,⁶ 2) bu sistemin bir sosyo-tarihsel bağlamdan diğerine esas itibarıyla değişmeden aktarıldığı,⁷ ve 3) bu sistemin, kaydedildiği çeşitli fakat temelde tek tip kaynaklardan yeniden oluşturulabileceği.⁸ Ancak bugün, birleşik bir "Maniheizt sistem"den, özellikle de bizzat Mani tarafından formüle edilen ve uygulamaya konulan bir sistemden bahsetmek artık uygun görünmüyor. Aksine, bu çalışmanın gösterdiği gibi, Maniheizt teoloji, nispeten erken bir aşamada bile, içinde dolaştığı bağlama bağlı olarak değişen akış ve evrim aşamalarında var olmuş gibi görünmektedir.⁹⁴ Örneğin bu tür varsayımlar, Lieu'nun, Mani'nin öğretilerine ilişkin "literalist" anlayışların Maniheizmi "statik bir din" haline getirdiğini iddia etmesine bile yol açmıştır (Geç Roma İmparatorluğu'nda Maniheizm, 32). Ancak bu, söylemin temel özelliklerinin değişmediği ve kolaylıkla felsefi saldırılara açık hale geldiği anlamına gelmektedir. 5 Polotsky, "Manichäismus", 101 [240]. 6 Son zamanlarda Gardner ve Lieu, doktrinsel formülasyonlarını yüzyıllar boyunca geliştiren ana akım Hristiyanlığın aksine, "Mani'nin kendi kapsamlı kutsal yazılarına ve vaazlarına dayanan tam bir din oluşturmak için büyük çaba sarf ettiğini", dolayısıyla "Maniheizm araştırmalarında doktrinin evriminin izini sürmek için daha az kapsam bulunduğunu, çünkü tüm öğretinin Mani'nin kutsal yazılarındaki ilahi sözün ayrıntılarına katı bir şekilde bağlı olduğunu" belirtmektedir (Manichaean Texts from the Roman Empire, 9-10). 7 Rudolph, Kıpti kaynaklarının "orijinal sisteme en yakın" olduğunu öne sürerken (Gnosis, 334), Heuser ise, Kıpti metinlerindeki Maniheizt mit üzerine yaptığı çalışmada sınırlı bir sosyo-tarihsel kaynak temeline odaklanma çabalarına rağmen, "Maniheizt mitinin bütünüyle bu kaynaklardan çıkarılabileceğini" ileri sürmektedir ("Maniheizt Efsanesi," 5). 8 Maniheizt "sistem" sunumunda Hans Jonas, öncelikle Theodore bar Khonai'den yararlandığını, "paralel metinlerden belirli bir pasaja uyan her türlü materyalle desteklendiğini" belirtti (The Gnostic Religion, 209). Daha sonra Klimkeit, Maniheizt kaynakların "dikkate değer derecede birleşik bir sistem" ortaya çıkardığını ima edecekti (Gnosis on the Silk Road, 4). 9 Son zamanlarda BeDuhn ve Mirecki, Maniheizm'in orijinal Mezopotamya formülasyonunun daha sonraki geleneğin dayandığı "statik bir temel" olarak görülmesine karşı uyarıda bulundular ("Placing the Acts of Archelaus", 7). Aynı şekilde Sala da farklı görüşlere işaret etti

--- SAYFA 97 ---

84 sonuçlar ve çıkarımlar Bununla birlikte, Jason BeDuhn'un işaret ettiği gibi, doktrinin aksine, Maniheizt ritüel, dinin çok çeşitli kültürel ortamlarda özellikle tutarlı kalan bir yönü gibi görünmektedir ve aslında teoloji, ritüeli desteklemeyi amaçlayan kavramsal bir çerçeve olarak daha çok hareket etmiş olabilir.¹⁰ Bu nedenle, Maniheizt teolojinin aşamaları hakkında konuşmak daha uygun görünmektedir. Ana akım Hristiyan teolojisinin İznik öncesi, Kalsedon sonrası vb. gibi herhangi bir sayıda niteleyici tarafından doğru bir şekilde tanımlanabilmesi gibi, bilim adamlarının da kaynakların eleştirel değerlendirmesine dayalı benzer terminoloji geliştirmeleri arzu edilir. Bu kısmen, bazı bilim adamlarının Mani'nin özgün sesini, kendisini (yapay olarak öyle sanıyorum) onun söylemlerinin bir kaydı olarak sunan Kephalaia gibi metinlerde korunduğunu duyma arzularında bir dereceye kadar aşırı hevesli olmalarının bir sonucudur. Böyle bir istek, şaşırtıcı olmasa da, eserin bu çalışmada belirlenen işlevine ve amacına aykırıdır. Metodolojik bir ders, birçok Yeni Ahit bilginlerinin, müjdelerdeki materyallerin ne kadarının doğrudan İsa'ya atfedilebileceği konusunda genel olarak şüpheli olma derecesinden öğrenilebilir ve öğrenilmelidir. İsa elbette hiçbir zaman bir din kurmayı amaçlamasa da, kanonik erken Hristiyan yazılarının, az çok doğrudan onun öğretilerinden alınan (özellikle varsayımsal olarak öne sürülen Q-belgesi tarafından kısmen yansıtılan) en azından bir özgün materyal özü içerdiği düşünülmektedir. Onlarca yıl süren dikkatli çalışma, bu materyalin ne ölçüde ilk Hristiyan kuşaklarının redaksiyon ve editoryal çabalarıyla şekillendiğini göstermiştir. Kephalaia gibi bir eser ile Mani'nin sözleri¹¹ arasında da benzer bir ilişkinin var olduğunu varsaymalıyız; her ne kadar onun durumunda Mani kasıtlı olarak kendi gerçek din kavramını kurmaya (veya en azından reform etmeye) çalışmış gibi görünse de. Belirli bir düzeyde Kephalaia materyalinin belirli bir miktarının ya Mani'nin kendi yazılarından ya da ilk müritler ve öğretmenler tarafından aktarılan sözlü geleneklerden alındığı varsayılabilirken, büyük çoğunluğunun önemli miktarda genişleme ve revizyondan geçmiş olduğu görülmektedir. Maniheizt öğretinin bazı türleri de öyle oluyor ("Maniheizt Eskatolojide Anlatı Seçenekleri," 65-66). ¹⁰ BeDuhn, Maniheizt Beden, 6-7. ¹¹ Aslında, temel düzeyde, Manichaïos'a atfedilen herhangi bir şeyin Mani'nin kendisinden uzaklığına karar vermek zordur, çünkü isminin bu yaygın formunun dayandığı Süryanice "Yaşayan Mani" (Mani hiyya) sıfatı, en azından bir dereceye kadar menkıbe yazısını ortaya koyuyor gibi görünmektedir.

--- SAYFA 98 ---

sonuçlar ve çıkarımlar 85 bu özel çalışma, sayısal modelleme yoluyla redaksiyon eğilimlerine odaklanmıştır, ancak kesinlikle keşfedilmeye değer başka tematik kapılar da olacaktır. Zorluk ve Zulüm Kurucunun öğretilerini açıklığa kavuşturma arzusu, pek çok Kephalaia bölümünün böyle bir redaksiyon eğilimi tarafından şekillendirilmesinin tek nedeni olmayabilir, çünkü beş bölümlü kalıplarla en derinden ilgilenenlerden bazıları aynı zamanda topluluk tarafından algılanan hem dış hem de iç baskılara ilişkin keskin bir farkındalığı ortaya koymaktadır. Örneğin dış baskılar, en açık şekilde 6. Bölüm'de Karanlığın Beş Dünyası'nın özelliklerini tanımlama çabalarında ortaya çıkar; bu çabalar sonuçta bu dünyaların sadece Zerdüştler, Hristiyanlar ve "paganlar" gibi rakip dini topluluklarla değil, hatta büyük Duman Dünyası örneğinde olduğu gibi "var olan güçler" ile de ilişkilendirilmesine yol açar. Bu nedenle, bize en vurgulu şekilde şöyle anlatılıyor: "Karanlığın Kralının (olanların) ruhunun, bugün dünyanın ve/tüm dünyanın güç ve otoritelerine hükmeden kişi olduğu. Yani tüm yaratılışın üzerinde hüküm süren/insanları kendi iradeleri doğrultusunda zulmünde alçakgönüllü hale getirenleri kastediyorum" (1Ke 33.5-8). Bu açıklama şüphesiz Sasani ve Romalı yetkililerin elindeki zulmün acı anılarını yansıtıyor. Her ikisi de Mani'ye ve onun öğretilerine olumlu yaklaşan Kral I. Şapur (MS 272 civarı) ve onun halefi Hüzmüz'ün (MS 273) ölümünden sonra, Sasani yönetimi içinde yeni, sonradan ortaya çıkan dine karşı dini ve siyasi entrikalar başladı. Özellikle, Zerdüşti "başrahibi" Kirdir, imparatorluğun dini azınlıklarını kontrol altına almaya çalıştı¹²; günümüze ulaşan yazıtlarından birinde Orta Farsça şöyle yazmaktadır: "Yahudiler, Budistler ve Brahmanlar, Nasıralı (yani Aramice konuşan Hristiyanlar) ve Hristiyanlar (yani Yunanca konuşan), Baptistler ve Maniheiztler ülkenin dört bir yanında saldırıya uğradı."¹³ Sonunda bu, Mani'nin hapsedilmesine ve ölümüne (yaklaşık MS 276 veya 277) ve Maniheiztlerin Mezopotamya'dan dağılmasına yol açtı. On beş yıl içinde, kilisenin başı olarak Mani'nin halefi olan Mar Sūsūn (yani Sisinnios) veya 12 Lieu, Manichaeism in the Later Roman Empire, 108. ¹³ Gignoux, Les quatres yazıtları du Mage Kirdir, 69-70. Ayrıca bkz. Hutter, "İran'da Maniheizm", 308.

--- SAYFA 99 ---

86 sonuçlar ve çıkarımlar archegos, II. Vahram (MS 292) tarafından da idam edildi.¹⁴ Bu zulümden kaçan bazı Maniheistler, Seleucia-Ctesiphon'un güneybatısındaki Hira'daki Kral Amaro'nun (#Amr ibn #Adi)¹⁵ sarayına sığındılar.¹⁶ Nihayetinde Amaro, Kral Narses'i Maniheistlere yapılan zulmü durdurmaya bile ikna edebildi. Her ne kadar bu kısmen stratejik olarak yapılmış olsa da, İmparator Diocletianus yakın zamanda 303 yılında kendi topraklarındaki Maniheistlere karşı bir ferman yayınlamıştı. Bu Narses tarafından Maniheistlerin desteğini kazanma fırsatı olarak görüldü. Ancak çok geçmeden, II. Hürmiz (MS 303-309) yönetimi altında Zerdüşt rahipliği, kralın Maniheistlere saldırması için yeniden kışkırtma yaptı.¹⁷ Benzer şekilde, Roma İmparatorluğu döneminde Maniheistler periyodik olarak zulüm ve hoşgörüyü karşı karşıya kaldılar. Suriye, Filistin ve Mısır'a ilk akınları yaptıktan sonra, Mani'nin takipçileri Diocletianus tarafından (haksız yere)¹⁸ "Perslerin lanet olası geleneklerini ve sapkın yasalarını" yaydıkları iddiasıyla kınandılar.¹⁹ Ne var ki sözde "Milano Fermanı" (M.S. Kıpti Kephalaia'nın muhtemelen üretildiği Nil Vadisi, Julia gibi bir öğretmenin gelişebileceği²⁰ Filistin ve Augustine'in oldukça iyi bağlantıları olan bazı Maniheist "azizlerin" tavsiyesi üzerine Milano'da Retorik Başkanı olarak atandığı İtalya gibi yerlerde bulunuyordu.²¹ Bu göreceli dinsel barış kısa sürdü, çünkü Theodosius'un katılımıyla sapkınlık karşıtı önlemler güçlendirildi (MS 380). Sonuçta Justinianus dönemine gelindiğinde Maniheistler yasa dışı ilan edildi ve Seçilmişler ölümle tehdit edildi.²² Bu zulümlerin acı anıları Maniheist Vaazların, özellikle de "Sert Chronicle"ına göre 14. Vaaz'ın iyi bilinen bir özelliği olsa da, Sasani İmparatorluğu'ndaki Maniheistler ve Hristiyanlar arasındaki yakın ilişki, Vahram II'nin her iki gruba da zulmetmesine yol açtı (Patrologia Orientalis). 4.3:237). 15 Bkz. Pedersen, "A Manichaeon Historical Text", 196. 16 Hutter, "Manichaeism in Iran", 309. 17 Hutter, "Manichaeism in Iran", 309. Ayrıca bkz. Lieu, Manichaeism in the Later Roman Empire, 106-109. 18 Brown, "Diffusion", 92-103. 19 "Diocletianus Fermanı" için bkz. Gardner ve Lieu, Maniheist Metinler Roma İmparatorluğu'ndan, 117-118; ayrıca bkz. Lieu, Maniheizm in the Later Roman Empire, 122-123. 20 Mark the Deacon, Life of Porphyry, 85-91; bkz. Scopello, "Julie, manichéenne d'Antioche". 187-209. 21 İtiraf, 18. 22 Gardner ve Lieu, Roma İmparatorluğu'ndan Maniheist Metinler, 111.

--- SAYFA 100 ---

Sonuçlar ve çıkarımlar 87 Büyük Savaş"23 Kephalaia'da da yankılar duyulabilir; bu yankılar aslında Vaazlar öncesindeki geleneklere dayanabilir.24 Örneğin, Bölüm 189 "[Beş Ayartma Üzerine]" Seçilmişleri tehdit eden beşinci ayartma, muhtemelen dinden dönme, zulüm sırasında gelir: [Beşincisi şudur:] Zulüm/[olursa] ... içinde... tor . . . / . . . the Sects, those who stand in ... / ... tribulation. Or again as they . . . / ... as they strike him with whips ... / ... and they come to "crucify"25 him and he does not turn ... / ... from his truth and he bears every thing ... / ... wrath, bond, (and) crucifixion. In these Five/Temptations ... of the Elect/ ... he receives the ... / ... increases in faith and becomes true ... /his knowledge ... temptation . . . / . . . and he returns immediately and reveals/the truth and ... gives . . . (1Ke 485.30-486.13). Such a vivid description reveals that persecution formed part of the living memory of the Kephalaia compilers and influenced at least some of their pentadic formulations. The adverse effects Zulümle ilgili konular aynı zamanda "Birbirlerinden Ayırt Edilen Beş Kardeşlik Türü Hakkında" 137. Bölüm'e de dahil edilmiştir. Daha önce de gördüğümüz gibi, kilisede bulunan beş tip insanı sıralayan bu bölüm, dördüncü ve beşinci sınıfların, sözde "gündelik işçiler"in ve özellikle de "kölelerin" ilk zulüm belirtisinde kaçtıklarını öne sürüyor (1Ke 340.6-7). Zulmün, derleyicilerin bazı sayısal formülasyonlarına dahil ettikleri bir konu olduğu açık olsa da, bu tür formülasyonların gerçek veya potansiyel zulümler karşısında bir tahkimat stratejisi olarak hareket etme olasılığı daha az açıktır. Maniheist söylemi ve ideolojiyi bu tür düzenli ve yinelenen kalıplar halinde şekillendirme girişiminin, taraftarların, özellikle de Kephalaia'nın bir eser olarak kendisine yönelik olduğu anlaşılan Seçilmişlerin inancını güçlendirmenin bir aracı olarak hizmet edebileceğini öne sürmek en azından makul görünüyor. Bizzat tanrısallığın göstergesi olarak görülen beşli yapıların bu kadar geniş bir fenomen yelpazesine geniş çapta uygulanması, yalnızca Maniheistlerin hakikat iddiasını güçlendirmeye hizmet edebilir ve dolayısıyla Pedersen'in kendine özgü ama yine de kapsamlı çalışmasını destekleyebilirdi: Çalışmalar in The Sermon on the Great War. Pedersen'e göre bu vaaz metinleri "3. veya 4. yüzyıl Mezopotamya'sında zulüm gören toplumu güçlendirmeyi" amaçlıyordu (28). 24 Örneğin, "Büyük Savaş Vaazı"nda Mani'nin "Kephalaia'm için ağlıyorum" demesi sağlanır (Hom 18.6), bu da Vaazlar'ın yazılmasından önce bir çeşit "kephalaic" edebiyatın var olduğunu gösterebilir. Bkz. Pedersen, Çalışmalar, 90-93. 25 Bu durumda "çarmıha germek" muhtemelen işkenceyle eş anlamlıdır.

--- SAYFA 101 ---

88 sonuç ve çıkarım Tipik Maniheist her şey için bir açıklamaya sahip olmakla övünür. Böyle bir gerçeklik vizyonu, kendisini tüm evrende yeniden ürettiği görülebilseydi, taraftarların bir arada kalmasına yardımcı olabilirdi ve onları sıkıntı ve baskı zamanlarında sıkı tutabilirdi. Misyoner Genişleme Sayısal modellemenin katkıda bulunabileceği ek bir husus da hareketin misyoner genişlemesidir. Bilindiği gibi Maniheizm bilinçli bir misyonerlik diniydi. Lieu'nun yazdığı gibi, "misyon, en başından beri dinin arkasındaki itici güçtü."26 Mani'nin, Zerdüşt, Buda ve İsa'ya dair önceki vahiylerin haksız bir şekilde belirli sosyo-kültürel ortamlarla sınırlı olduğu yönündeki iddiası, onun mesajını geniş bir kitleye aktif olarak iletmeye çalıştığı anlamına geliyordu. Bu nedenle, kendisini Pavlus'u örnek alan Mani, Sasani İmparatorluğu'nun çeşitli bölgelerine misyonerlik yolculukları yaptı27; bu onun batıda Hristiyanlarla, doğuda Budistler ve Brahminlerle ve İran'ın merkezindeki Zerdüştlerle karşılaşmasına ve onlara vaaz vermesine olanak sağladı. Onun müritleri de aynı yolu izledi; Mar Adda batı misyonundan birinci derecede sorumluydu ve Mar Ammo da doğu misyonunun baş organizatörüydü.28 Sayısal modelleme bize, en azından metinlerimizin tanıklık ettiği batı bağlamında, Maniheistler tarafından kullanılan misyonerlik tekniklerinden birine dair bir bakış sunabilir. Asmussen'in gözlemlediği gibi: "Mani ve misyonerleri tekrarın önemini biliyorlardı. Tanınmış malzeme ve isimler tekrar tekrar geçtiğinde, dinleyicilerin zihninde bir güvenlik ve güven duygusu oluştu."29 Bu nedenle, Maniheist doktrinlerin, örneğin beşi kapsayan tahmin edilebilir ve kendi kendini güçlendiren kalıplarda tekrar tekrar sunulması, misyonerin öğretisinin kabul edilebilirliğine ve inandırıcılığına katkıda bulunabilirdi. Ayrıca beş rakamının bu kadar sık kullanılmasının anımsatıcı bir değeri de olabilirdi, çünkü beş noktadan oluşan bir dizi beş parmak kullanılarak kolaylıkla hatırlanabilirdi.30 Sonuçta Kephalaia'nın bir kısmı 26 Geç Roma İmparatorluğu'nda Maniheizm, 88. 27 Lieu, Geç Roma İmparatorluğu'nda Maniheizm, 88. 28 Lieu, Maniheizm, 88. Geç Roma İmparatorluğu, 90. 29 Maniheist Edebiyatı, 113. 30 Aslında eski teorisyenler, elin beş parmağının hareket edebildiğini ileri sürdüler.

--- SAYFA 102 ---

Beş noktayı detaylandıran 89 bölüm son derece kısadır -neredeyse öğretiseldir (bkz. örneğin Bölüm 25, 33, 37, 68, 107, 193) - çok az edebi çerçeveye vardır veya hiç yoktur. Bu tür bölümler “proto-kephalaia”yı³¹ temsil ediyor gibi görünmektedir ve daha birçok ayrıntılı bölümün kökeninin bu kadar kısa, anımsatıcı olarak sindirilebilir, didaktik metinlerden kaynaklanmış olması pekâlâ mümkündür. Bu, sayısal modellemenin, özellikle de beşi içeren kalıpların, Maniheist misyoner için değerli bir pedagojik araç olarak hizmet edebileceği anlamına gelir. Neden beş? Peki Maniheist dünya görüşünün büyük bir kısmının etrafında örgütlendiği bir figür olarak neden beşin tercih edildiğini sorabiliriz? Maniheist söylemin gelişiminde beşin bu kadar merkezi bir rol oynaması gerçeği, gördüğümüz gibi, Mani ve Maniheistlerin genel bir prensip olarak çoğu varlığın (hem Aydınlık hem de Karanlık) beş niteliğe sahip olduğuna inandıkları gerçeğinden kaynaklanmaktadır. Bu kavram, sırasıyla, beş uzuv, beş duyu, beş parmak ve (her uzuvda) beş ayak parmağıyla insanın hem daha geniş makrokozmosun³² hem de kaynağındaki ilahi gücün mikrokozmos bir temsili olduğu yönündeki Maniheist inançla bağlantılıydı. Sonuçta Maniheist kozmolojiye göre iblisler Adem ile Havva'yı yaratmak için komplo kurduklarında, model olarak Üçüncü Elçi'nin çift cinsiyetli imajını kullandılar (Theodore bar Khonai 317.7-11 [Scher]). Ancak beşin bu temel antropolojik önemi, büyük olasılıkla, Ephraim'e göre tüm varlıkların beş duyuya karşılık gelen beş yöne sahip olduğunu öğreten 2. yüzyıl Süryani filozofu Bardaisan'dan alınmıştır. Her birinin kendi rengi, kendi kokusu, kendi tadı, kendi dokusu ve kendi sesi olmalıdır;³³ 6. Bölüm'deki karanlık cetvelin tanımında bu duygular kesinlikle yankılanmıştır. Ayrıca Mani'nin bir söylemin ezberlenmesinde değerli bir araç olarak hizmet eden bir kavramı miras almış gibi görünmesi (Kennedy, *A New History of Classical Retic*, 124). 31 Bkz. T. Kell. Kıpti. 1, Gardner, *Kellis Literary Texts*, 2. 32 Örneğin, Kephalaia 70. Bölüm, “Evrene benzeyecek şekilde yapılmış olan Beden Üzerine” olarak adlandırılmaktadır. Ayrıca, *Acta Archelai*'deki Maniheist kayıt şunu belirtir: “Bu bedene büyük kozmos (yani makrokozmos) ile ilişkili olarak kozmos adı verilir” (τ. γ/ρ σ μα τ τ κ σ μ ζ καλε-ται πρ.ς τ.ν μ)γαν κ σμ v [9.4]). 33 Bkz. Ephraim, Mani, Marcion ve Bardaisan'ın Düzyazı Reddi, 223 (Mitchell).

--- SAYFA 103 ---

90 sonuç ve çıkarımlar Hem ruhun hem de onun maddi antitezinin temel yapı taşları olarak, belki de Bardaisan okulundan gelen Beş Element ve Beş Uzuv kavramı, Maniheist teolojideki en temel kavramlardan bazılarının kanonik olarak beşli olarak ifade edildiği anlamına gelir. Bu da daha sonraki öğretmenlere ve ilahiyatçılara bu temel paradigmayı kullanma, genişletme ve yeniden icat etme konusunda emsal teşkil etti. Kim sorumluydu? Anonim derleyiciler olduğu iddia edilen bir grubun yöntem ve motivasyonlarını yeniden yapılandırmaya çalışırken, bu sıralama ve sistemleştirme sürecini kimin kışkırttığına veya en azından etkilediğine dair bir ipucu, Tadmor/Palmyra'daki Nafsha'nın iyileşmesi üzerine Turfan'dan alınan bir Soğd fragmanında bulunabilir. Bu metinde, batıdaki başlıca Maniheist misyoner Mar Adda'nın, ustanın kendisinden bir görüntü aldığı söyleniyor; burada bize her şeyin “tamamen ve eksiksiz olarak sayılarla” açıklandığı anlatılıyor.³⁴ Michel Tardieu, kilisede “öğretmen”³⁵ rütbesini taşıyan Adda'nın aslında Kephalaia'nın yazarı olabileceğini öne sürdü.³⁶ Bu kadar cesur bir öneriyi hiçbir zaman doğrulayamayabiliriz, ama en azından öyle. Adda'nın, Kephalaia'nın gerçek “yazar”ı olmasa bile, bu sayım ve sistemleştirmeye olan ilginin gelişmesi için ana itici gücü veya modeli sağlamış olabileceği makul görünüyor. Bu İran parçası, Mani'nin büyük dini projesinin gereksiz kıldığı varsayılan bir şeyi, yani Tanrı'nın nihai elçisinin öğretisinin yorumunu, açıklığa kavuşturulmasını ve sistemleştirilmesini yapmak için Adda'ya (ve/veya ortaklarına) Mani'den çok ihtiyaç duyulan “izni” sağlıyor gibi görünüyor. Mani'nin kanonik yazılarının kesin olduğu düşünülüyordu, ancak Kephalaia'nın “giriş bölümünde” de ortaya çıktığı gibi (1Ke 8.34-35), burada 34 So. 18223 + Yani. 18222 (Gardner ve Lieu, *Roma İmparatorluğu'ndan Maniheist Metinler*, 113). Ayrıca bkz. Sundermann, *Mitteliranische manichäische Texte*, 44 (3.3). 35 Funk, ilk Kephalaia cildinin başlığında bahsedilen “öğretmen”in aslında Mani'den ziyade yazar olup olmadığı sorusunu gündeme getirmiştir (“Yeniden Yapılanma”, 154, n. 17). 36 Tardieu, “Principes de l'exégèse manichéenne”, 134, n. 73. Funk tarafından (geçici olarak) alıntılanmıştır, “Reconstruction”, 154. Adda'nın, bazen Mani'ninkilerle karıştırılan kendi yazılarını yazdığı bilinmektedir (Lieu, *Manichaeism in the Later Roman Empire*, 91). Aslında bu, Kephalaia'da bulunan durumdan farklı olarak, bilinçli olarak taklit edilmesinin veya onun sözlerinin ustaya atfedilmesinin sonucu olabilir.

--- SAYFA 104 ---

Sonuçlar ve çıkarımlar 91 Mani, müritlerini onlara öğrettiklerini kaydetmeye teşvik etmek için yapılmış olsa da, Mani'nin yazılarını paketlediği kesin ve nihai iddia, geride bıraktığı toplulukların ihtiyaçları ve koşulları tarafından hızla geçersiz kılındı.

--- SAYFA 105 [Görsel / Boş] ---**--- SAYFA 106 ---**

bölüm ii ÖĞRETMENİN KEPHALAIA'SINDAN ÇEVİRİLER [BERLIN KODEKSİ]

--- SAYFA 107 [Görsel / Boş] ---**--- SAYFA 108 ---**

Çevirilerle İlgili Not Aşağıdaki çeviriler, Bölüm I ile çapraz referans vermeyi ve orijinal baskıyla (okuyucunun başvurması şiddetle tavsiye edilen) karşılaştırmayı kolaylaştırmak amacıyla kodeks sayfası formatında bırakılmıştır. Ayrıca, Bölüm I'le özellikle ilgili olan mitolojik figürler ve teolojik kavramlar, yalnızca vurgu amacıyla italik olarak yazılmıştır. Ayrıca W.-P.'nin (henüz yayınlanmamış) Addenda et corrigenda (A&C) kitabını da dahil etmek için her türlü çabayı gösterdim. Bu seçilmiş bölümlerin çevirisine katılın. Bu A&C'nin yayınlanan son versiyonunun Kephalaiia'nın birinci cildinin Polotsky/Böhlig/Funk baskısının sonunda çıkması planlanıyor. Bu nedenle, A&C'ye yapılan atıflar, yalnızca geliştirilmiş veya alternatif bir okumanın mevcut olduğunu belirtmek anlamına gelir. Ancak, bir bütün olarak çevirilerde olduğu gibi, bu değerli A&C'nin çevirisindeki her türlü yanlışlık bana aittir. Ayrıca, ardından (?) gelen herhangi bir kelime veya ifadenin varsayımsal yeniden yapılandırmalar olduğunu unutmayın.

--- SAYFA 109 [Görsel / Boş] ---**--- SAYFA 110 ---**

bölüm 2 ikinci, ağaç benzetmesi hakkında 16.35 Ona sordukları (ve) 16.36 onlar için yorumlaması için yalvardıkları ilk benzetme şudur: [Kalabalıklar]1 17.1 toplanmışken... öğrencileri 17.2 onun önünde durdular (ve) ona soru sordular ve şöyle dediler: 17.3 Rabbimiz, sana yalvarıyoruz, sen bunları [bize öğret] ve bizim için yorumla. 17.4 [İsa'nın] öğrencilerine tanımladığı iki ağaç, İncil'de[pe]l 17.5'te yazıldığı gibi, şöyle diyor:2 İyi ağaç 17.6 [iyi meyve] verir ve kötü ağaç kötü meyve verir 17.7 [. . . Kötü meyve veren iyi bir ağaç da yoktur, 17.8 İyi meyve veren kötü bir ağaç da yoktur. 17.9 [Her ağaç meyvesiyle tanınır]. 17.10 O halde, size yalvarıyoruz, [şimdi bize bu iki ağacı öğretin] 17.11 ve onları [bizim için] yorumlayın. . . 17.12 . . . onlar yeryüzünde büyüdükçe. Çünkü onlar anlatılıyor... 17.13 yazılarda... . . . onlar... 17.14 kelime (?) ... 17.15 gizem üstüne gizem. 17.16 Mezhepler3 arasında bu iki ağacı 17.17 yorumlayan ve onları bu karışık dünya üzerindeki diğer iyi şeyler4 17.18 ile birlikte iyi ağaçlar olarak sayan bazıları vardır. Her biri [bir(?)] 17.19 onlara, bunlarla ilgili ... 17.20 tek bir yorum. 17.21 Sonra Havari Rabbimiz Manichaios, Yüceliği göndererek 17.22 öğrencilerine konuştu: [sizin söylediğiniz...] bu konu çok büyüktür 17.23 17.24 17.25
. 1 Funk, kişisel iletişim. 2 Bkz. Luka 6:43,44 ve Matta 7-17-20. 3 ndogma: Greko-Kipti Maniheist metinlerde herhangi bir sayıda rakip dini grup için kullanılan genel terim. 4 A&C: M'Nnet.an.it [eusa] |18 .[j] .p. Öğrenciler, Mani'nin bu benzetmenin, Mani'nin İki Doğayı radikal bir şekilde ayırmasına ters düşen bir yorumuna değinmesini istiyor gibi görünüyor. 5 A&C: pa.b.a.l [x] .n .t .m .n |22 tnaq.

--- SAYFA 111 ---

98 çeviri 17.26 kendi ağzından ... 17.27 kötülük. Mezhepler... 17.28. 17.29
 17.30 Ancak bu (gerçek), onların iki ağacı dikkate alarak [yorumlamalarıdır] 17.31 . . . ağaçlara... tek
 yorumla... 17.32. İçin ... 17.33 . . . bu karışık toprakta yetişen ağaç 17.34 . . . hurma ağacı. İçin ...
 17.35 . . . hurma ağacının tam anlamıyla yararlı olmadığını ortaya koydular 18.1 . . . çocukları
 yaralanırken... 18.2 . . . ilk olarak a(?) ... içlerinde 18.3 . . . sonuna kadar [tatlı(?) olurlar]... Lifleri ve
 dalları 18.4 oldu... ve ölürlər.6 18.5 Aralarında şeytani bir duman vardır... 18.6 hurma ağacı... ağacın
 önünde ... 18.7 şeytani. Çünkü hüküm verecek... 18.8. ya da ... 18.9. . . [hurma ağacı(?)]
 onların adını verdikleri şey... 18.10 tür ... 18.11 ona "ağaç" adını verin ... 18.12 tatlı
 ... 18.13 içinde ... 18.14 18.15 18.16 18.17 yazıyor ...
 18.18 18.19 . . . o ... onlar kuruyorlar ... 18.20 insan ... 18.21 . . . ki... çok tatlı...
 18.22. . . tohumu ... ve yiyecekleri için faydalıdır 18.23 ... 18.24 18.25 18.26 .
 18.27 18.28 . . . ağaçtan ... ki ... 7 18.29 18.30 18.31 . . .
 yorumlayacak ... 6 A&C: .Nfm .o .u. 7 Klima ve Kontrol: .p[. .] . . . ab.a[l] .Mpş.h[n] . ve [. .]

--- SAYFA 112 ---

bölüm 2 99 18.32 . . . katılmayacağım ... 18.33 18.34 adı verilen kişiler. 18.35 . . .
 18.36 18.37 . . . onlar ... 19.1 [Apo]stle. O [on iki] arasında sayıldı, 19.2 ama,8
 sonuçta onun hakkında Şeytanın [içine girdiği] yazılmıştır. 19.3 Kurtarıcı'yı Yahudilere teslim etti (ve)
 onlar onu yakalayıp [çarmıha gerdiler]9 19.4 ağaca. Böylece, Judas Isca[ilk isyan oldu] 19.5 iyi bir adam
 olarak adlandırıldı, [ama sonuçta kötü bir adam]10 19.6 bir hain ve bir katil ... [Hakkında yazılmıştır] 19.7
 Pavlus'un ilk başta bir zulmeden olduğu, ... kilise 19.8 Tanrı'nın, zulmettiği sırada ... 19.9
 ... 19.10 19.11 büyük bir vahiy, o [bunu ...'da ilan etti]11 19.12 Rabbimin kilisesinde, o ...
 19.13 [a] b ad [. .] ilk başta ... ve ... 19.14 yorumlama ... 19.15 yorumlanması ...
 19.16 iyi bir adam, doğru ... 19.17 . . . tamamen kötü olmak. Çünkü ... 19.18 onlar [Işık ve
 Karanlık(?)] karışımıyla yaratıldılar 19.19 hepsi [aşk(?)] içinde durdukları için ... 19.20 onlar her şeyde
 karışık olan ... ve ... 19.21'de şekillendiler ve kuruldular. Bakın! ... Mezheplerin 19.22 yorumu 12 ...
 19.23 ile aynı fikirde değildir . . . dinleyin ve ben size ... 19.24 Kurtarıcı'nın iyi ağaç ve 19.25 kötü ağaç
 hakkındaki [meselde] açıkladığı şeyi açıklayacağım ... onları çağırın ... 19.26 İçlerinde ve dışlarında ne
 tür bir şey olduklarını bilmiyorlar, 19.27 bilgisiz, onları eşitliyorlar ... 19.28 yorumlarında bu iki ağacın ne
 tür bir şey olduğunu. Ama, nasıl olduğunu dinleyin13 19.29 Size ... [meselin (?)] yorumunu
 açıklayacağım14 8 A&C: de yerine je. 9 A&C: auq.a .p.[f] [aus] .t.a[ure Mmaf]. 10 A&C: [a] .t.[x][ah de r]
 .M[bw] |6 nef. 11 A&C: eu.g.g .e.l[ize ±10. 12 A&C: sn.h[u] .e .n axrN .p(gerisi belirsiz). 13 A&C: .a.l.l.a s
 .w .t .m [a]. 14 A&C: [et].b .e .txermhn.i.a [N] .t .par.r.a.b .o.l[h N] (?).

--- SAYFA 113 ---

100 çeviri 19.30 ağacın ve kullanışlılığı(?) ... Baba ... 19.31 . . . her şey, olduğu gibi ... 19.32
 dünyanın ... içinde ... 19.33 bu güzel ağacın [doğruluğu] ... 19.34 bu güzel ağacın ışığı ...
 19.35 [Zafer] Sütunu, Kusursuz Adam 15 20.1 . . . bedenini giydiren bu [Beş] Entelektüel... 20.2 . . .
 20.3 Işığın Elementleri olan bu güzel ağacın evrende karışmış (ve) birleşmiş hali. İyi ağacın meyvesi 20.4,
 tüm Havarilerin Görkemli, görkemli, Babası 20.5'tir. Ama [iyi] 20.6 ağacının meyvelerinin tadı,
 Öğretmenleri ve 20.7'si ile Kutsal Kilisedir. [Seçilmiş ve onun] İlmihalleri. Bakın! Bu iyi 20,8 ağacıdır]
 20,9 20.10 kötü meyveler 20.11 [sana] açıklayacağım 20.12 . . . o
 (yani iyi ağaç) Beş Uzuv'a sahiptir 20.13 [bunlar: Düşünme, Öğüt, İlgörü, Düşünce] 20.14 Zihin. Onun
 Düşüncesi Kutsal Kilisedir. Öğüt 20.15, Şan Sütunu, Kusursuz Adam'dır. Onun Insight 20.16'sı, Yaşayan
 20.17 Sularının Gemisinde ikamet eden İlk İnsandır. Onun Düşüncesi, 20.19'da [dünyada] parlayan Canlı
 Ateş Gemisi'nde [oturan] Üçüncü Elçi 20.18'dir. Ancak Zihin, Yücelik'te ikamet eden, Işığın
 Sonsuzluğunda mükemmel bir şekilde var olan Baba'dır. 20.21 . . . bu, 20.22 Kutsal [Kilise]'ye gelip elde
 eden ruhların ve aynı zamanda Kutsal Kilise 20.24 tarafından arındıkları için Cate-20.23 [chumen'lerin]
 verdiği sadakaların da olduğu anlamına gelir. . . her eylem. Dikkate alınacak olan ... 20.25 . . . onlar
 Öğüt'e yükselirler, 20.26 [Onlar] İlk İnsan olan İlgörü'ye yükselirler, 20.27 Gecenin Gemisinde ikamet
 eden. 20.28'de İlgöründen, 20.29'da Günün Gemisi'nde ikamet eden Elçi olan Düşünce'ye yükselirler.
 Ama o, Büyük Düşünce, kim 20.30. . . onları Baba, Hakikat Tanrısı 20.31, tüm Sonsuz Görkemin yüce
 Zihni olan Zihne götürün. 20.32 Bu, iyi meyve veren iyi ağaçtır... 20.33. . . tüm yaşam ve sonsuz ışıktır ...
 ... 20.34 . . . var... her zaman... Kutsanmıştır... 20.35. . . iyi ... kötü 15 A&C: p[s]tulos [Mpeau p].r .w
 .m[e] .e .t[jhk].

--- SAYFA 114 ---

bölüm 2 101 21.1 . . . kim var 21.2 itibaren 21.3 ayrıca 21.4. 21.5
 yaşında olduğu için. 21.6 21.7 21.8 21.9
 21.10 21.11 21.12 iyi ağaç 21.13 ateşten 21.14
 . [yöneten(?)] olanlar 21.15 cennet ve çark [yıldızların(?)] 21.16 onlar giden Beş
 Et'tir... 21.17 . . . meyve 21.18 . . . Hata Olarak İlgörü, gizem... . . Şeytan'ın evrene yerleştirdiği
 21.19. Ama 21.20 bu kötü meyvelerin [tadı] o kötü insanlardır, Mezheplerdir... 21.21 çeşitli kanunlara
 bağlı olanlar, onlar ve onların öğretmenleri... 21.22 Ölüm Kanunu, onlar onu tadarlar (ve) susarlar 21.23
 ve ruhları ölüme [verir]. Bu, 21.24, iyi [meyve veren] ağaçtır; Rabbimiz şöyle adlandırmıştır: 21.25 İyi
 meyve veren, iyi ağaç. Yazılarında [belirtti(?)] ... 21.26 ... bütün Mezhepler bunu biliyor. 21.27
 [Ben] sana (ve) sana açıklayacağım ... 21.28 kötülüğün [ağacın] Beş Uzuvları vardır 21.29
 [bunlar]: Düşünce, Öğüt, İlgörü, Düşünce, [Zihin] 21.30 Onun [Düşüncesi] Mezheplerin 21.31 öğrettiği
 Ölüm Yasasıdır. Onun Öğretisi, hicrettir... 21.32, [çeşitli] türlerde. Ama onun Bilgisi 21.33'ün [ateşli]
 fırınlarıdır. Dumanla dolu Cehennem. Düşüncesi... 21.34. gemi. Onun Zihni... 21.35.
 yumru, son bağ, ... 21.36 Şeytan'ın [döktüğü] kişiler 22.1 22.2 22.3 . . .
 22.4 22.5 22.6 22.7 22.8 22.9
 22.10

--- SAYFA 115 ---

102 çeviri 22.11 büyük 22.12 ve düşüyorlar 22.13 Karanlık 22.14 hepsini alıp götürüyorlar... 22.15. . . yumrunun içine gömüldü ve bağlandı . . . 22.16 Karanlığın meyvesi, ki onlar . . . 22.17 sonsuza kadar. 22.18 . . . yüzü... her aksilik.16 Oraya varacak olan 22.19 bahtsızlarının 22.20 tövbe şansları yok. 22.21 . . . bu bende bulunan kötülük ağacının yorumudur 22.22 . . . [yorumlandı] . . . sizin için . . . 22.23 güzel meyve 22.24 meyveleri kötüdür 22.25 var olduğu günlerde 22.26 . . . BT. Bu nedenle 22.27 ve sevgilim 22.28 onlar gerçekte değiştikleri şekliyle 22.29 onlar 22.30 . . . İyi Topraklarında kalanlar 22.31 . . . yaşam ve ışık, Ölüm ve Karanlık [varolmadığına göre] . . . 22.32 . . . Ama kötü ağaç Maddedir 22.33 . . . kendine 22.34'te şekil verdi. . . onun Kötü Ülkesinde var olan 22.35 Karanlık ve Ölüm. Ne mutlu herkese 23.1 [kim(?) bu iki ağacı tanıyan ve onları birbirinden ayıran, 23.2 ve onların birbirlerinden gelmediklerini, 23.3 birbirlerinden gelmediklerini ve birinden çıkmadıklarını bilen herkese. Onları ayıran 23,4 kişi Işığın Aeon'una girecektir. 23.5 [benim onları size açıkladığım gibi] ve o da görecektir... 23.6 kötü meyve 23.7'den kaynaklanmamıştır . . . Onu ayırmayan... 23.8. birbirinden karaya düşecek... 23.9 23.10'a ulaşana kadar. 23.11. Ne mutlu iman edene ve... 23.12. Büyüyen karanlık . . . 23.13 sonsuza kadar. 16 A&C: xn ba .nša"i n.i .m.

--- SAYFA 116 ---

3. Bölüm Mutluluğun, bilgeliğin ve gücün yorumlanması; ne demek istiyorlar 23.17 Yine, Aydınlatıcı, 23.18'de kilisenin toplantısında [o(?) otururken müritleriyle konuştu: Kozmosta "mutluluk", 23.20 ["bilgelik"] ve insanların 23.21'de kendileriyle gurur duydukları "güç" olarak adlandırılan bu 23.19 [üç şey] ne anlama geliyor? . . evrenin mutluluğu . . . 23.22 [bilgelik(?)] kozmosta bir . . . 23.23'e sahiptir. . . Dünyanın [gücü(?)] yok olacak. 23.24 [İnsanlar] onlarla övünüyor (ve) övüyorlar... 23.25 Şimdi . . . şey harika bir 17 23.26'da ortaya çıkıyor. bunu sana söylemişim. 23.27 [Ben]18 size [yok olmayan(?)] başka bir mutluluk öğreteceğim... 23.28 [başka]20 bitmeyen bir bilgelik ve 23.29 [geçip(?)] olmayan başka bir güç. Ama şimdi dinle! 23.30'da size bu üç şeyin [mutluluk,] 23.31'de bilgelik ve güç olduğunu açıklayacağım. 23.32 [İlk]21 görkemli [mutluluk] Baba'dır, 23.33 [Gerçeğin] Tanrısı. Büyük [Işık] Ülkesinde yerleşik olan kişi. 24.1 Ama onun görkemli bilgeliği, Büyük Ruh'tur ki o da . . . 24.2 aşağıda, tüm Aeon'ları boyunca akan 24.3, onlar da onun içinden geçerken. Onun büyük gücü 24,4 kendisinden çağrılan tüm Zengin Tanrılar ve Meleklerdir 24,5, onlar gibi 24,6 "Sonsuzluklar" olarak adlandırılanlar 24,7 24,8 24,9 [Güneş] isimli 24,10 . . . Diri Ateş [Gemisi] . . . [Üçüncü] 24.11 Elçi, İkinci Büyüklük . . . [] 24.12 görkemli mutluluk, [Yaşayan] Ruh'tur . . . 17 A&C: oun.a.[q]. 18 A&C: [anak de] .[+][na] .tseb .othne. 19 A&C: .e .m.a .s. 20 Klima ve Kontrol: .a[. . a].[x][a] .n [keso] .via. 21 A&C: [tşarP Neudaimo] .nia.

--- SAYFA 117 ---

104 çeviri 24.13 . . . [bilgelik(?)] Hayatın Anasıdır . . . 24.14 [hepsi] Zengin 24.15 Gemide bulunan Tanrılar ve Melekler. 24.16 Mutluluk, bilgelik ve güç Gemide de mevcuttur. 24.17 [Sularda] Mutluluk . . . 24.18 Babanın Akli. Ama bilgelik Işığın 24.19'udur. Gemide bulunan güç de, 24.20 Gemide bulunan Zengin Tanrılar ve Meleklerdir. 24.21 Bu üç (şey) aynı zamanda Elementlerde de mevcuttur - mutluluk, bilgelik, 24.22 ve güç. Mutluluk [Şan Sütunu], 24.23 Kusursuz İnsandır, bilgelik 24.24 Yaşayan Ruh'un [Beş Oğludur], ama büyük güç 24.25 İlk İnsanın Beş Oğludur... . . . 24.26 Evrenin içine [kapatılır] (ve) yoğrulur, ki bu 24.27 Evreni destekler. 24.28 Sonra yine mutluluk, bilgelik ve güç 24.29 Kutsal Kilise'de [bulunur]. Büyük, görkemli [mutluluk,] 24.30, Baba tarafından 24.31 [gönderilen] Işık Elçisidir. Bilgelik [Liderlerdir] 24.32 ve Kutsal Kilise'de yolculuk yapan, 24.33 bilgelik ve gerçeği [duyuran] Öğretmenler. Büyük [güç] 25.1 . . . tüm Seçilmişler, Bakireler ve İffetliler, 25.2 [Kutsal] Kilise'de bulunan Katekümenler [ile birlikte] . . . 25.3 . . . Beş Mutluluk, Beş Bilgelik ve Beş Güç... 25.4 Beş Kilise'de. Onları tanıyan herkese 25,5 ne mutlu, çünkü o 25,6 . . . sonsuza kadar krallık.

--- SAYFA 118 ---

birbirinden gelen dört büyük güne ilişkin 4. bölüm; dört geceyle birlikte 25.11 Aydınlatıcı yine konuştu: Dört Büyük Gün vardır ki, 25.12 [birbirlerinden] gelmişlerdir, birbirlerinden çağırılmışlardır. İlk 25.13 [Büyük Gün] Baba'dır, Gerçeğin Tanrısı, ilk... 25.14 Yaşamındaki Yüceliğinin Aeonları Arasında 25.15 [Krallık]. Bu Büyük Günün 25.16 on iki saati, Büyüklüğün On İki Büyük, Zengin Tanrısıdır, 25.17, onun Büyüklüğü 25.18'e göre çağırdığı ilk Çağrılardır. Bunları her iki tarafa da 25.19 adet olmak üzere Dört Bölgeye dağıttı. 25.20 İkinci Gün, 25.21 Işık Gemisinde ikamet eden Üçüncü Elçidir. Onun on iki saati, 25.22'de, Yüceliğinde çağırdığı On İki Bakire'dir. 25.23 Üçüncü [Gün], Yücelik Sütunu'dur, [büyük] 25.24 [Hamalcilerden] daha üstün olan, destekleyen ... 25.25 tüm bunları ... yukarıdakileri ve aşağıdakileri. On iki saati, on 25.29 kardeşleri arasında sayılan Çağrı ve Yanıt ile birlikte 25.28 kozmosun tüm yüklerini destekleyen İlk İnsanın Beş Evladı, 25.27 Yaşayan Ruh'un Beş Evladıdır. Bunlar Üçüncü 25.30 Günün on iki ışık saatidir. Dördüncü Gün, kilisesinde [oturan] Görkemli İsa'dır 25.31. Onun on iki 25.32 saati on iki Hikmettir ki bunlar da onun 25.33 [ışık saati]'dir. Bunlar, 25.34'te [birbirinden gelen] (ve) birbirlerinden çağırılan Dört Büyük Gün'dür. Onlar ... 25.35 . . . Onları tanıyan herkese ne mutlu ve 25.36. . . Işık. 26.1 [Şunu da bilin!]: Dört Gün [var olduğu] gibi, 26.2 de Dört Gece de vardır. 26.3 İlk Gece Karanlıklar Ülkesidir. 26.4 on iki karanlık [gölgesi] vardır, bunlar saatlerdir

--- SAYFA 119 ---

106 çeviri 26.5 Darkness. İlk Gece 26.6'nın on iki gölgesi, Karanlıklar Diyarı'nın Beş Elementidir; 26.7, Beş Duyusunda ortaya çıkmıştır ve ... 26.8, Beş Elementinde ve Beşinde ... 26.9, Elementlerinde yaşayan Beş'tir [Ruh(?)]. .. 26.10 Bunlar ilk Gecenin on iki gölgesi ve ruhudur. 26.11 İkinci Gece, heykeltıraş Maddedir. .. 26.12 kim yarattı ... 26.13'ü ve 26.14'teki [Karanlık Dünyası'ndaki] her egemen güç, onu Beş Duyu, Beş [Erkek] 26.15 ve Beş Dişi'de biçimlendirdi, ikisi bir dünyaya, ayrıca ateş ve [şehvet] 26.16 [ki] erkeklerde ve kadınlarda yaşıyor ve onları birbirlerine 26.17 ateşliyor. Bunlar bu 26.18 ikinci Gecenin on iki Ruhudur. Ancak bu Madde, 26.19'da Karanlığın Kralı'nın ve güçlerinin 26.20'deki Büyüklük Aeons'una karşı savaşa ve savaşa hazırlanmasına neden olan Ölüm Düşüncesidir. Ancak 26.21'de İlk Adam tarafından yakalandı (ve) tuzağa düşürüldü (ve) 26.22'de güçler tarafından ... Ölüm Ülkesinden 26.23 getirildi (ve) ... [tüm] kozmosta 26.24'ün üstüne ve altına, yukarıda göklerde olan Beş Bölüm 26.25'e, aşağı diyarlarda 26.26'nın altında olan Beş [Parçalar] ile birlikte, 26.27'nin baba ve anne, onların ateşi ve arzuları olan sıcak [ve] soğukla birlikte yerleştirildi. 26.28 Bu, ilk 26.29 Gecemizden doğan ikinci Gecedir. İlk İnsan tarafından tuzağa düşürüldü (ve) 26.30'da Yaşayan Ruh tarafından getirildi (ve) bu karışık dünyaya yerleştirildi.. . 26.31 üstü ve altı. [Üst kısım(?)] 26.32 İnsanın duyuları; kadınların alt kısmı [... duyular(?)] 26.33. Üçüncüsü [Gece Beş'tir] 26.34 Et Dünyaları [beş(?)] 27.1 [erkek] ve beş kadın, güçlerden doğanlar 27.2 . . . 27.3'te kurulum ve soğukun yanı sıra içlerinde yaşayan ve onları birbirlerine doğru iten ateş ve arzu 27.4'te açığa çıkarken yeryüzüne düştüler. Ancak 27.5 [Madde], 27.6'nın [Ana'sı] olan Ölüm Düşüncesidir, aralarında "Gece" olarak adlandırılmıştır, 27.7 etin erkek ve dişi [güçleri]22, ateş ve 27.8 [arzu] ile birlikte... on iki saat 27.9. . . Gece. Bu da yine 27.10 Et Dünyası'ndaki üçüncü Gecedir ve Yaşayan Ruh'un 22 A&C'de çarmıha gerdiği ikinci 27.11 Gecesinden doğar: [Nq]a .m.

--- SAYFA 120 ---

bölüm 4 107 27.12 [tüm23 kozmos, yukarıda] ve aşağıda cennette ... 27.13 . . . Dördüncü Gece, [Günahın] Yasasıdır, 27.14 [ki bu] on iki 27.15 [ruhlar], on iki Mezhep, onların tahtları olan 27.16 Maddenin on iki Zodyak'ı aracılığıyla konuşan Karanlığın Ruhudur. O (yani Madde) Yaşlı Adam'da kalıplandığı ve 27.18'in tezahür ettiği şekilde duyurulur. Ancak, Mezhepler arasında hüküm süren Yaşlı Adam olan bu dördüncü 27.19 Gecesinin saatleri, 27.20 on iki kötü ruhtur... Yaşlı Adam... 27.21. 27.22 27.23 27.24 [Ne mutlu geceyi gündüzden ayırana(?)]... 27.25 Ölüm. Bu dördüncü [Gece] 27.26. birbirinden çıkanlar, biri ... 27.27 Işık Günleri 27.28 gibi ortaya çıktılar24 (ve) birbirlerini ortaya çıkardılar. 27.29 da öyle. . . [Geceler(?)] birbirlerinden mi oluşuyor? 27.30 Ne mutlu bilen ve ayırt edene, 27.31. sonsuza kadar. 23 A&C: [smos th].r.[f]. 24 A&C: [je] .nt[auei abal] au.[q]wlp.

--- SAYFA 121 ---

başlangıçtan beri karanlıklar diyarından fıskıran beş ambarla ilgili 6. bölüm; beş arkon, beş ruh, beş beden, (ve) beş tat 30.17 Aydınlanmacı yine müritlerine konuştu: Beş Mağaza - 30.18 Ev, Karanlıklar Diyarı'nda başlangıçtan beri var olmuştur. Onlardan beş adet 30.19 Elementi fışkırdı. Ayrıca Beş 30.20 Elementinden Beş Ağaç, (ve) Beş Ağaç 30.21'den her Dünyaya göre 30.22 erkek ve dişi olmak üzere Beş Yaratık Türü oluşturuldu. Ama aynı zamanda, Beş Dünya da, her bir dünyaya göre, [birbirine] benzemeyen, 30.23 Beş Kral, Beş Ruh, [Beş] Beden ve (ve) Beş [Tatlar] 30.24'e sahiptir. 30.25 Duman Aleminin Kralı, [o] ... 30.26 O, [karanlığın derinliğinden geldi. 30.27 Bütün kötülüklerin ve kötülüğün başı olan budur. Savaşın ilk 30.28'lik yayılımı onun aracılığıyla gerçekleşti; 30.29'luk savaşların, kavgaların, münakaşaların, çatışmaların, yıkımların, 30.30'daki mücadelelerin, hataların, çekişmelerin tümü. 30.31'de dünyaları [ve] güçleriyle birlikte çatışmayı ve savaşı ilk kıskırtan oydu. Daha sonra 30.32'de Işık'la savaşa girdi ve 30.33'te yüce krallıkla savaştı. Fakat, 25 Karanlığın [Kralına] gelince, 30.34 onun içinde Beş Form vardır: başı [aslan suratlıdır,] 30.35 elleri ve ayakları şeytan [ve şeytan] suratlıdır, [onun] 30.36 omuzları kartal suratlıdır, karnı [ejderha suratlıdır] 31.1 (ve) kuyruğu balık suratlıdır. Onun 31.2 [Beş] Dünyasının izleri olan bu Beş Form, Karanlığın Kralında (ait olanlarda) bulunur. 31.3 Onda da Beş Nitelik vardır. Birincisi onun 31.4 karanlığıdır. İkincisi onun kokusu. Üçüncüsü ise 31,5 çirkinliğidir. Dördüncüsü onun acısıdır; onun ruhudur. 31.6 Beşincisi, alev tarafından eritilen 31.7 pei26 demir gibi yanan ateşidir. 31.8 Onunla ilgili üç şey daha var: Birincisi onun [bedeni(?)]27 25 A&C: ek[i de appro] (cf. 1Ke 173.27). 26 Peiş'in anlamı bilinmiyor, bkz. Polotsky/Böhlig 31 n. 7. 27 A&C: swma (şüpheli okuma).

--- SAYFA 122 ---

bölüm 6 109 31.9 [serttir] (ve) çok güçlüdür, sanki acılığıyla Madde 31.10 onu inşa etmiş gibi. . . , Ölüm Düşüncesi olan, 31.11, 31.12 Karanlık Ülkesinin doğası gereği onu oluşturan şey. [Duman] Arhontunun [bedeni(?)] böyledir. Tüm demirden, pirinçten, çelikten ve 31.14'ten [kurşun] 31.13 daha serttir, çünkü 31.15'i deiecek veya kesecek herhangi bir satır veya alet yoktur28. Onun tasarımcısı Matter için onu 31.16'da inşa etti. . . güçlü ve sert. İkincisi, 31.17'yi vurur [ve] büyüünün söylenmesiyle öldürür. Onun vaazı ve 31.18'deki duruşması, tüm budalaca konuşmaları29, 31.19'daki büyüü ve duaları onun için yapar. Hoşuna gittiğinde 31.20'de kendisi çağırır ve büyüüyle 31.21 arkadaşlarından saklanır. Ayrıca, hoşuna gittiğinde, 31.22'deki güçlerine kendisini gösterir [ve] onlara görünür, böylece 31.23'teki insanların bugün uyguladığı büyücülük ... bu dünyada 31.24'teki Karanlığın Kralı'nın gizemleridir. Bu nedenle, size her zaman emrediyorum 31.25: Kendinizi sihirden ve Karanlığın büyüünden uzak tutun 31.26, çünkü onları öğrenen ve 31.27'yi [uygulayan] ve mükemmelleştiren kişi, sonunda Karanlığın Kralı 31.28'in ve onun güçlerinin bağlanacağı yerde, 31.29'da onlarla yaşayan kişinin ruhu da bağlanacaktır ve 31.30 Hatanın [sihrinde] [yürür]. İster erkek, ister 31.31 [kadın] olsun, verilen hüküm budur. 31.32'de kesilirler. . . 31.33 . . . ve onların kralı. 32.1 Üçüncüsü, Karanlığın Kralı (olanların) Beş Dünyanın 32.2 konuşmasını ve dilini bilmesidir. Onlar kendi dillerine göre 32,4 birbirleriyle konuştuklarından, onların ağızından duyduğu her şeyi 32,3 anlıyor. Ona karşı tasarladıkları 32.5 planlarının (ve) 32.6'yı onun başına getirmek için birbirleriyle tartıştıkları her hilenin 32.5'i - o onları biliyor. 32.7 Aynı zamanda birbirlerine 32.8 işareti veren jestleri de bilir. Ancak güçleri ve emrindeki arkonlar 32.9 onun konuşmasını anlamıyorlar. Bütün bu şeyler 32.10 ona açıklanıyor, ancak kalpleri ona açıklanmıyor. 32.11 Onların aklını ve düşüncelerini bilmez, 32.12'nin başlangıcını veya sonunu dikkate almaz, ancak sadece 32.13'te gözlerinin önünde olanı bilir ve algılar. 28 A&C: [jw]te. 29 A&C: devam etmek yerine ayrı.

--- SAYFA 123 ---

110 çeviri 32.14 Karanlığın Kralı (ait olanlar)'da da farklı bir şey daha var 32.15. Yürümek hoşuna gittiğinde bütün uzuvlarını açar, 32.16 ve yürür. Aklına gelince 32.17'yi uzuvlarına çeker, kendine alır, 32.18'i birbirine yuvarlar ve üzüm ya da 32.19'luk büyük bir demir top gibi yere düşer. Sesi berbat. 32.20 Sesiyle korku verir (ve) güçlerini korkutur. 32.21 Çünkü o konuştuğunda gök gürültüsü gibidir 32.22 bulutların arasında ve ... 32.23 Bağırduğunda ve o ... ve ağladığında ... 32.24 onun gücüyle titrerler, dönerler ve ayaklarının dibine düşerler 32.25 kuşlar gibi, onlar ... kuş ... 32.26 ve yere düşerler. Ancak tek bir şey vardır: 32.27 kendisinden uzak olanı bilmez. 32.28'in uzakta ne olduğunu görmüyor ve duymuyor. Fakat 32.29'da yüzünün önünde olanı işiterek (ve) 32.30'da bilerek bunu görür. Bu işaretler ve kötü semboller 32.31, iblislerin başı ve 32.32, tüm karanlık dağların Kralı olan şeytanlarda bulunur. [Ne zaman]30 32.33 Karanlıklar Ülkesi onu yarattı, 32.34 zulmüyle, kötülüğüyle, gazabıyla ... tüm dünyalarındaki tüm Archon arkadaşlarından 33.1 daha fazla [onu doğurdu. 33.2 Altın, Karanlığın Kralının bedenidir. 33.3 33.4 Duman Dünyasına ait tüm güçlerin bedenleri altındır. Ancak meyvesinin tadı %33,5 tuzludur. Karanlığın Kralının (ait olanların) ruhu, bugün yeryüzünün ve tüm dünyanın 33.7 güç ve otoritelerinde 33.6'yı yöneten ruhtur. Yani tüm yaratılmışa hükmedenler, 33.8 insanları kendi iradeleri doğrultusunda zulmünde aşağılayanlar. 33.9 Ancak Ateş Dünyalarının Kralı aslan suratlıdır, 33.10'daki tüm hayvanların ilkidir. Gövdesi pirinçtir. Ateşe ait olan tüm Arhontların [bedenleri] de öyle. 33.12 Onların tadı her türlü ekşi tattır. 33.13 Ancak Ateş Dünyasına ait olanların Kralının ruhu, 33.16 dünyasının güç ve otoritelerinin ve krallarının komutası altında 33.15 olan soylular ve liderlerde hüküm süren 33.14'tür. Onun ruhu aynı zamanda ateşe tapan ve kurbanlarını ateşe sunan Mezhepler 33.17'de bulunan ruhtur. 30 A&C: .p[sa] .p .a .n [eta]-.

--- SAYFA 124 ---

bölüm 6 111 33.18 Ayrıca Rüzgar Dünyalarının Kralı kartal suratlıdır. 33.19'luk vücudu demirden. Ayrıca 33.20 rüzgarına ait olanların hepsinin bedenleri demirdir. Tadı her şekliyle yanık tadı 33.21'dir. Onun ruhu putperestlerin ruhudur, 33.22 her tapınakta, eidoleion'da, 33.23 ibadet yerlerinde, heykellerde ve resimlerde, dünyevi Hata'nın türbelerinde 33.24 bulunan Hata ruhları. 33.25 Ama Su Dünyasının Kralının balık suratı var. 33.26'lık gövdesi gümüş. Aynı şekilde suya ait olan tüm Arhontların vücutları gümüştür. Ayrıca meyvelerinin tadı 33.28 suyun tatlılığıdır; her biçimde tatlı tadı. 33.29 Ayrıca Su Arhontları Kralı'nın ruhu, bugün 33.30'da Hata Tarikatlarında hüküm süren ruhtur. 33.31'de su vaftiziyle vaftiz edenler, umutlarını 33.32'de su vaftizine güvenenler. 33.33 Karanlıklar Dünyasının Kralı bir ejderhadır. 33.34'lük [vücudu kurşundan] ve kalaydan. Aynı şekilde, Karanlıklar Dünyasına ait olan tüm Archonlar 33.35'in gövdeleri kurşun ve 34.1 kalaydır. Ancak meyvelerinin tadı acıdır. 34.2 Ayrıca, onlara hükmeden ruh, bugün bile kehanetlerde bulunan kahinlerde, 34.4 her türden kahinlerde, (ve) çılgınlarda, 34.5 ve ayrıca her türlü kehanet veren ruhlarda konuşan ruhtur. 34.6 Bu nedenle size söylüyorum, kardeşlerim ve 34.7 Mükemmel sadık ve kutsal seçilmiş uzuvlarım: 34.8 Kalplerinizi yanınızda tutun ve kendinizi Beş Kara Ruh'un Beş Köleliğinden uzak tutun. 34.10 Beş Bedene olan ibadeti terk edin. 34.11 onlarla etkileşime girmeyin, böylece onların 34.12 bağlarından ve cezalarından sonsuza kadar kurtulursunuz.

--- SAYFA 125 ---

Bölüm 7, yedinci, beş baba hakkında 34.16 Yine, Aydınlatıcı, babamız gerçek Havari olarak, 34.17 öğrencileri arasında oturdu ve 34.18 onlara Tanrı'nın büyüklüğünü ilan etti, vahiylerinde 34.19 onlara tekrar şu şekilde söyledi: Beş Baba vardır, 34.20, biri diğerinden çağrılmıştır ve biri diğerinden gelmiştir 34.21. İlk Baba, 34.22 Büyüklüğünün Babasıdır, övülen yücedir, büyüklüğü 34.23 ölçüsü olmayan, ilk monojen olan, Beş Baba ile sonsuza kadar var olan ilk 34.24 ebedi olandır. 34.25 Var olan her şeyden önce var olan ve 34.26 var olacak olandır. O halde o, yüce Baba, 34.27'ye kendisinden üç yayılım adını verdi. Birincisi Büyük 34.28 Ruh'tur, İlk Anne, Baba'dan gelen, 34.29'da ilk açığa çıkandır. İkincisi, 34.30 Işıklarının Sevgilisi, büyük, şanlı, onurlandırılan, 34.31 Baba'dan gelmiş ve ondan ortaya çıkmış olan Sevgili'dir. 34.32 Üçüncü {Baba}31 Üçüncüdür [Elçi,] 34.33 tüm danışmanların ilki, [O'ndan gelen] 35.1 İlk Baba (ve) ortaya çıkmıştır. Bu, üç büyük gücün geldiği İlk Baba, 35.2 İlk Güç'tür. 35.3 Bu İlk Babadır, ilk ebedidir, tüm ışıkların kökü 35.4'tür. Üç yayılımın geldiği kişi. 35.5 Karanlığa boyun eğdirdiler (ve) onu yok ettiler. 35.6 Zaferin yalnızca onlara verilmesi onu memnun etmedi, (böylece) zafer onların Aeon'larına da verildi. 35.7 İlk Baba'dan çıkan İkinci Baba, Işık Kralının kopyası olan 35.8 Üçüncü Elçidir. 35.9 Ama o da üç 35.10 gücünü çağırdı (ve) yaydı. Biri Görkem Sütunu, Kusursuz İnsan, 35.11 her şeyi destekleyen, Büyük Lütuf Sütunu 35.12, Büyük Hamal, 31 Baba'dan (e"iwt) daha büyüktür. Burada "yayılma" (probolh) (Funk, kişisel iletişim) için bir hata vardır.

--- SAYFA 126 ---

Bölüm 7 113 35.13 tüm hamallar.32 İkincisi, Görkemli, görkemli, 35.14 aracılığıyla sonsuz yaşamın verildiği İsa'dır. 35.15'in üçüncüsü, Işık Bakiresi, Görkemli Bilgeliktir; 35.16'da, Büyüklüğün iradesini yerine getirerek, kendi imgesiyle Arhontların ve Güçlerin kalplerini çalan kişidir. 35.18 İkinci Baba'dan çıkan Üçüncü Baba, 35.19 O, Görkemli, görkemli İsa'dır. O da İkinci Baba gibi 35.20 üç çağrı yaptı. 35.21 Onun çağırdığı ilk güç Işık-Zihindir, 35.22 Tüm Havarilerin Babası, tüm kiliselerin ilki, 35.23 İsa'nın bizim benzerliğimize göre Kutsal Kilise'ye koyduğu kişidir. İsa'nın 35.25 olarak adlandırdığı ikinci güç, insanların tüm ruhlarını yargılayan Büyük Yargıçtır 35.26, çadırı yıldızların çarkının 35.27'sinde havaya [altında(?)] kuruludur.33 Üçüncü güç 35.28 Genç'tir, onun iki kişisindeki büyük ışık [gücüdür]34. .. Çağrı'da 35.30'u kurduğu kişiden bahsediyorum. Kendisini babası aracılığıyla [kabul etti] 35.31 ... Kurtarıcı'nın Kralı ... 35.32 [Yahudilere(?)]35 "Babam aracılığıyla ne gördüm, 35.33 [bunu sana söylüyorum.] Siz de, gördüğünüzü 35.34 [babanız aracılığıyla] yapıyorsunuz." 36.1 Dördüncü Baba, tüm kiliseleri seçen Işık Zihindir. 36.2. O da İsa'nın benzerliğinden sonra üç 36,3 kuvvetini adlandırdı. İlk güç, İnsanoğlunun etinin 36.5'ini Kilise'ye taktığında gelen ve 36.6 Doğruluğun lideri olan Işığın Havari 36.4'üdür. İkincisi (güç), 36.7 Havari'ye gelen ve onun arkadaşı olduğu için kendisini ona gösteren, 36.8 her yerde ona bağlı olan (ve) 36.9'daki tüm sıkıntı ve tehlikelerde ona her zaman yardım eden ikizdir. Üçüncü (güç) 36.10, Seçilmişlerin ve 36.11 İlmihallerinin dünyadan vazgeçtiklerinde üstlendikleri Işık Formudur. 36.12 Beşinci Baba, 36.13'ün, kendisiyle birlikte gelen Üç 36.15 Büyük, Görkemli Melek ile birlikte, Havari ile aynı şekilde 36.14 bedenini terk eden herkese kendini gösteren Işık Formudur. Biri 32 tutarken, benzer bir formülasyon Mani'nin Yaşayan İncil'indeki (Synaxeis) bir ilahide/tekrarda bulunabilir (Funk, kişisel iletişim). 33 A&C: [Mp]troyos [N'N]siou. 34 Funk, kişisel iletişim. 35 Bkz. Polotsky/Böhlig 35.32. 36 Bkz. Yuhanna 8.38 (Polotsky/Böhlig 35 n. 32).

--- SAYFA 127 ---

114 çeviri 36.16 Zafer ödülünü elinde tutuyor, (ve) ikincisi Işık Elbisesi 36.17'yi giyiyor, üçüncüsü ise Diadem 36.18'i ve Çelengi ve Işık Tacını tutan kişi. Bunlar, bu Işık - 36.20 Formu ile gelen ve onunla Seçilmişlere ve 36.21 İlmihallerine ifşa edilen 36.19 Üç Işık Meleğidir. Bunlar, 36.22'den gelen, birbirlerinden ortaya çıkan (ve) 36.23'ten ortaya çıkan Beş Baba'dır. Ne mutlu onları bilen ve anlayana, 36.24 çünkü o sonsuz yaşamı bulacak ve 36.25 Doğrulara, [Sadıklara], Barış Verenlere, 36.26 ve İyilik Yapanlara verilen Işık Elbiselerini giyecektir.

--- SAYFA 128 ---

9. bölüm Barış (işaretinin) yorumlanması, ne anlama geldiği, sağ el, öpücük, tapınma 37.31 Yine Havariler Elçi'ye sordular ve şöyle dediler 37.32 (ona): Bu dünyada bulunan bu Barış (İşareti) ve bu Selam, 37.33 kimden [geldiler]? Veya 37.34'te [dünyada] var olan Sağ El, insanlar tarafından şerefendirildiğine göre kimindir? Veya insanların birbirini selamladığı 37.35 Öpücüğün [Sırrı], 37.36. Veya insanların birbirini onurlandırdığı bu 38.1 Hayranlığı ortaya çıkaran kimdir? Veya, büyük olanın, onu onurlandırmak (ve) büyük kılmak için önünde 38.3 eğilen kişiye sık sık uyguladığı 38.2 Ellerin Yerleştirilmesi, kimin 38.4 Ellerin Yerleştirilmesi? Daha sonra Müritleriyle konuştu: 38.5 Sorduğunuz bu beş mesele, dünyada 38.6 küçük ve önemsiz gibi görünse de, 38.7 aslında büyük (ve) muhteşemdirler. 38.8'e onların gizemlerini açıklayacağım. Bu Beş İşarete gelince, 38.9 onlar, onlarla birlikte gelen İlk İnsan'ın gizemidir. 38.10 Işığın Sonsuzluğundan. Ayrıca, mücadelesini 38.11'de tamamladıktan sonra, bu iyi işaretlerle 38.12'ye çıktı (ve) Işığın Aeon'una kabul edildi. 38.13 İlk (İşaret) Barış, Ülkedeki Tanrıların ve Meleklerin 38.14 Işık'ın İlk İnsan'a 38.15 Düşmana karşı çıktığında verdiği işarettir. Tanrılar ve Melekler 38.16 onunla birlikte gittiler, ona eşlik ettiler (ve) ona Barış (İşaretlerini) ve 38.17 güçlerini, bereketlerini ve zaferlerini verdiler. Bu, Tanrıların ve Meleklerin, Işığın Sonsuzluğundan çıkan İlk 38.19 Adamına verdikleri İlk 38.18 (İşaret) Barıştır. 38.20 Birinci Sağ El, Yaşam Annesinin İlk 38.21 Adamına mücadeleye çıktığında verdiği eldir. 38.22 İlk Öpücük, Yaşam Annesinin 38.23 İlk Adam'ı selamlamasıdır, o ondan ayrılırken (ve) 38.24'te mücadeleye doğru ilerlerken. Geri kalan tüm Tanrılar ve

--- SAYFA 129 ---

116 çeviri 38.25 Işığın Aeon'undaki Melekler ve tüm 38.26 onu öptüler. . . ve 38.27 halkının evine ait olan Kilise ve Sahabelerin türbeleri(?). 38.28'de kendilerinden ayrılacağı için onu öptüler. Ona eşlik ettiler, sevgi ve şefkat öpücüğüyle onu öptüler. 38.30 İlk Hayranlık, İlk İnsan'ın (38.31) aşağıdaki [derinlikten] 38.32'ye geldiğinde ona taptığı hayranlıktır. 38.33 Gerçeğin Tanrısı'na ve halkının evine ait olan tüm Aeon'lara (39.1) [hayranlık duyarak] diz çöktü ve ayrılırken kendisine eşlik edecek bir güç için 39.2 yalvardı. 39.3 Yaşam Ana'nın İlk İnsan'ın kafasının 39.4'e yerleştirdiği İlk Ellerin Yerleştirilmesi onu silahlandırdı (ve) onu 39.5 güçlendirdi. Ona ellerini koydu (ve) onu savaşa gönderdi. 39.6 geride kaldı (ve) Büyük Güçler ve Düşmanlığa karşı mücadelesini 39.7 tamamladı. Bu Beş İşaretle, bu Beş Gizemle, 39.8 İlk İnsan, Işığın Sonsuzluğundan 39.9 Düşmana karşı geldi. Onu onlarla alçalttı (ve) mağlup etti. 39.10 Ayrıca savaştan çıktığında, bu Beş Gizem aracılığıyla halkının evlerinin Krallığına 39.11 girdi. 39.12 Ortaya çıktığı Barış (İşareti), 39.14 Dirilerinin Babası tarafından gönderildiğinde, 39.13 Çağrısının ona verdiği Barış (İşareti)'dir. Ona karanlıklar aleminde barış (işaretini) verdi. 39.15 Onun aşağıya indiği bu Barış (İşaret), 39.16 ile mücadeleden çıktığı barıştır. Böylece, Çağrı'nın 39.18 İlk İnsan'a verdiği bu Barış (İşareti)'nin 39.17 gizemine göre, Baba'nın güçleri arasında isimlendirilen ve duyulan Barış (İşareti) burada bulunur. Ancak 39.20 saniyelik Sağ El, Yaşayan Ruh'un 39.21 Birinci Adam'a mücadeleden çıktığında verdiği eldir. 39.22'ye göre o Sağ El'in gizemi, bu (diğer) Sağ El'i meydana getirmiştir. 39.23 İnsanlar arasında, birbirlerine verdiklerinde var olan, 39.24 onlar arasında saygı duyulan ve [takdir edilen]37 şeydir. Ancak, bu ikinci Öpücük, 39.25, Yaşamın [Babası] ve 37'nin Annesinin birlikte olduğu öpücük Bkz. Polotsky/Böhlig not 24. Ayrıca Funk, kişisel iletişim.

--- SAYFA 130 ---

bölüm 9 117 39.26 Yaşayan İlk Adam'ı mücadeleden döndükten sonra öptü 39.27, bu Öpücük 39.28 kişi arasında da bulunur, birbirlerini öptüklerinde veya 39.29 ayrılıp birbirlerinden uzaklaştıklarında veya 39.30'da bu gizeme uygun olarak birbirlerine yaklaştıklarında. 39.31 [Bu] İkinci Hayranlık, İlk İnsan'ın 39.32 [bundan önce]38 kez Hakikat Tanrısı'na ve 39.33 [on iki(?)]39 kutsanmış Aeon'lara ve tüm Aeon'lara taptığı 39.34 [tüm Büyük Işık [Dünyasında] var olan]40, 40.1 Yaşam Babası ve Yaşayanların Annesi, 40.2 İnsanı dirilttiğinde. mücadelenin derinliği. Bu ikinci Hayranlığın gizemi 40.3'e göre bu Hayranlık var mıdır? Bu, bugün 40,5'e tapan ve birbirini onurlandıran insanlar arasında bulunan 40,4'tür. İkinci 40.6 El Yatışı şudur: Yaşayan Ruh, İlk 40.7 İnsanı savaştan çıkardıktan sonra, onu tüm 40.8 dalgalarından kurtarmıştır. Onu büyüttü (ve) halkının evine ait olan Büyük 40.9 Işık Çağında dinlenmesini sağladı. 40.10 Onu Her Şeyin Efendisi Baba'nın huzuruna çıkardı. 40.11 Sonra, 40.12 Işığın büyük Babası'nın yanına çıktığında, ona yukarıdan bir ses geldi: 40.13 "İlk oğlum olan oğlumu sağıma koy, 40.14 bütün düşmanlarını onun ayaklarının altına tabure olarak koyayım." 40.15 Bu büyük El Teslimini, Yeni Aeon'daki kardeşlerinin 40.16 lideri olabilmesi için aldı. Ayrıca ikinci El Yatma'nın 40.17 gizemine göre El Koyma 40.18 var. 40.19 Büyüklerin küçüğe yetki vermesi gibi, insanlar arasında el ele tutuştuklarında bulunan şey budur. İlk kez tanrısallıkta var olan bu Beş 40.20 Gizem, bu Beş İşaret, 40.21 bu dünyada bir havari aracılığıyla duyurulmuştu. Halk 40.22 onları öğrenmiş (ve) aralarına yerleştirmiştir. Ancak41 bu gizemler, Karanlığın 40.24 güçleri arasında en başından beri 40.23 mevcut değildi. Ayrıca 40.25'te dünyaya gelen Işık-Zihin bu çeşitli formlarda gelir. Bu Beş 40.26 Kelime ile Kilisesini seçer. Her şeyden önce 38 A&C: [x].a .t[ex].h .mpineu. 39 A&C: [pefM'Ntsnaus]. 40 A&C: [etšoop xM pnaq N].k[a].x]. 41 A&C: al].la.

--- SAYFA 131 ---

118 çeviri 40.27 Barış (İşareti) olan Kilisesini seçer 40.28 ve insanlara ilk başta huzur verir. Bir kişi 40.29 (İşaret) Barışını alıp Barış Çocuğu olursa, daha sonra 40.30 iman için seçilir.42 Yani o kişi Barış (İşaret)'i aldığı anda 40.31 [Sağ] Eli alır ve Sağ Ele aittir. Böylece Sağ 40.32 Eli aldığı anda, Işık Zihin onu kendine çeker ve 40.33 Kilisesine yaklaşmasını sağlar. Sağ El ile, [Sevgi Öpücüğü]'nü alır 40.34 ve [Barış'ın Çocuğu olur43 ...] 41.1 Öpücük ile Hayranlığı alır ve Tanrı'ya tapar 41.2 Gerçeğin ve ayrıca Kutsal Kilise'ye tapar ... 41.3 iyi şeylere olan inancın umuduna. 41.4 Barış (İşaretini) ve Sağ Eli, Öpücüğü ve Tapınmayı aldıklarında, 41.5 bunların sonunda üzerlerine Merhametin Sağ Eli'ni koyarlar. 41.6 Onlar da üzerlerine yatırılacak olan Ellerin Yerleştirilmesini alırlar ve 41.7 onlar hakikate göre kurulup inşa edilecekler ve ondan sonsuza kadar kuvvetlendirilecekler. 41.8 Onlar bu iyi işaretlerle Işık Zihnine gelirler 41.9 ve insanları mükemmelleştirirler ve tapınırlar ve 41.10 Gerçeğin Tanrısını yüceltirler. 41.11 Dahası, ortaya çıktıkları anda, Işık-41.12 Formu önlerinden çıkıp onları Karanlıktan 41.13 Işığa yaydığı anda ve [onların içinde olduğunda],44 Işık-Formu, 41.14 adamını Öpücük ile ve onun geri kalanını, benzerliği ve 41.16 görüntüsüyle bedenini yok eden 41.15 şeytanlarının dehşetinden sakinleştirir. 41.17'de bedenini terk eden Seçilmiş'in kalbi orada huzur bulur ve ardından 41.18 Ödülünü tutan melek ona Sağ Elini uzatır ve onu 41.19'daki bedeninin derinliğinden çeker ve onu Öpücük 41.20 ve Sevgiyle kabul eder. Bu ruh, kurtarıcısı olan 41.21'e, yani Işık Formu'na tapmaktadır. Ama aynı zamanda 41.22'yi ... 41.23'e göre mükemmelleştirir ve arttırır. . . . [ve kral olur]45 Yaşayanların ve Tanrıların Evi'nde 41.24 ve Melekler ve tüm Havariler ile Seçilmişler 41.25 ve tacı, kutsamayı46 ve sonsuz yaşamdaki yüceliği alır. 41.26 [Bu nedenle] kardeşlerime ve Uzuvarıma söylüyorum, 42 Alıntı: Crum 365a. 43 A&C: nte.[+].r.h .nh . . . 44 Funk, kişisel iletişim. 45 A&C: [N'FRR].ro xm. 46 A&C: .p .s .mou .m .n peau.

--- SAYFA 132 ---

Bölüm 9 119 41.27 Ellerinizde bu Beş [İşaret] olsun, çünkü onlar her biriniz 41.28'den önce onurlandırılırlar; bunlar Barış (İşareti), Sağ El, 41.29 Öpücük, Tapınma ve El Koymadır. Bunu size 41.30'u Yaşayanlar Evi'nden, 41.31'i olan Baba'dan getirdim. Bilin ki 41.32 büyük bir gizemdir. 41.33 getirdiğim bu Beş İşaretle ona. 41.34'ten itibaren dünyadan ayrılacaksınız. ilk 42.1 (İşaret) Barışı, ilk Sağ Eli, ilk Öpücüğü, 42.2 ilk Tapınmayı ve ilk El Koymayı biliyorsunuz. 42.3 Bu nedenle, 42.4 Öğretmenleri, Deacon'ları ve Presbyter'ları onurlandıran ve onlara tapan sizler arasında bu El Koyma harika olsun. 42.5 Ellerini koyduğum kişilerin üzerine büyük 42.6 Ellerin Yerleştirilmesini koydum, çünkü bunlar büyük bir gizem içinde oluşturulmuştur: 42.7 (yani) Kutsallığın Ellerin Yerleştirilmesi Öğretmenin 42.8 başı üzerine yerleştirilmiştir. Bu nedenle, onu reddeden, 42.9'u küçümseyen ve onu hiçbir şey olarak görmeyen kişi, hem Tanrı'ya karşı hem de bana karşı büyük bir 42.10 günah işlemiş olur. 42.11 Ama sen sevgilim, bu Beş 42.12 [İşaret(?)] konusunda gayretli ol sen ve 42.13 bu (şeylerde) mükemmeldir. Her seferinde [siz] 42.14 . . . istersen sana cevap verecektir 42.15 [sizinle] konuşan kişi gibi 42.16 adına 47 42.17 [Karanlığın(?)] Depolarında bulunanlar isteyecek(?) 42.18 kalpleriniz 42.19 sizin aracılığınızla kurduğu ... her biri 42.20 seni duyuyor, yaptığı her şeyi biliyor 42.21 . . . birbirleriyle bu 42.22 kendini sana teslim ediyor ve yapacak ... 42.23 . . . sıkıntısını senden 47 Funk, kişisel iletişim.

--- SAYFA 133 ---

Bölüm 10 Sethel'in duasında bahsettiği on dört [büyük] zamanın anlamı hakkında 42.27 Yine havariler Elçi'ye sordular (ve) ona şöyle dediler: 42.28 Sana, Rabbimiz, Adem'in ilk oğlu Sethel'in duasında 42.29'da yazılı olan bu ifadeyi bize açıklamalısın, 42.30 "Sen" diyor. muhteşem, siz on dört büyük Işık Aeon'u. 42.31 Söyleyin bize Rabbimiz, On Dört Büyük 42.32 Işık Aeon'u ne anlama geliyor? Sonra Aydınlatıcı 42.33 [onlara] [konuştu]: İzin verin sizin için [ondört] 42.34 büyük Işık Aeon'larını yorumlamama izin verin, onun hakkında konuştuğu ... 42.35 Bunu bilin, şunu 43.1 . . . aşağıda On Dört [Büyük Çağlar] 43.2'de yer almaktadır. Beş Element, İlk 43.3 İnsanın Oğulları, Çağrı ve Yanıt ile birlikte, çünkü onlara 43.4 eklenmiştir(?)48 ve onların içinde ikamet ederler. Bunlar yedi, beş ve iki 43,5 eder. Dünyanın tüm [ağırlığını] 43.6 [destekleyen] Yaşayan Ruh'un [Beş(?)] Evladı ve Yaşayan 43.7 [Ruh ve İlk] İnsan, onların ebeveynleri. Bunlar, ilan ettiği On Dört 43.8 Nimettir; on dört 43.9 [yönü(?)49 olan ve dünyanın kendisi aracılığıyla kurulduğu Nimettir. 43.10 [Bunlar On Dört] Işık Aeon'udur, [büyük]50 43.11 Sethel'in duasında [konuştuğu(?)], çünkü onlar yorumlanmıştır 43.12 . . . Görünmeyen [Arazi]. Bu Ülkenin ... 43.13'ü var. . . onları [kurdular] (ve) Düşmanı taşıdılar... 43.14 . . . onlara [geri ödendi]. Gizli dolgunluk... 43.15. [Üçüncü(?)] Peygamber, Baba'dan gelen... 43.16 o geldi (ve) onu bunların arasına yerleştirdi ... 43.17 ona verdikleri isimle: [tüm Ezellerin ve Tanrıların] İyi Babası, 43.18 saf olanlar ve karışık olanlar. Lider oldu ve 48 .e .u .taxs (twxs (bilinmeyen anlamına geliyor; twxs "mesh" değil) oldu. 49 πρ σευ veya πρ σ*π ν (Polotsky/Böhlig 43.9). Bkz. A&C: πρ σευ Kephalaia'da nadiren kullanılır. 50 Funk, kişisel iletişim.

--- SAYFA 134 ---

bölüm 10 121 43.19 Tüm bu öğütlerin Rabbi olan İlk Baba gibi büyük kral. 43.20 Dünya bu irade sayesinde bir arada tutulmuştur 43.21 her şeyin sonuna kadar.

--- SAYFA 135 ---

bölüm 12, kozmosta mntparapehout 51 olarak ilan edilen beş kelimenin anlamları hakkında 44.23 52 44.24 Öğrenciler yine Havari'ye sordular ve şöyle dediler: 44.25 ona: Rabbimiz, Baptistlerin öğretisinde 44.26 olarak ilan edilen Beş Kelimeyi ve [bunları] İncil'de bulunan diğer kelimeleri 53 44.27 söyle. diğer mezhepler. Kendi adlarını, yani "saf" olarak adlandırılan 44.28'i söylerler ve bu [ilk] 54 44.29 yaşamın ve ikinci yaşamın ... 44.30 olduğunu söylerler. . . . akıllarıyla birlikte kalplerini de yap... ve ... 44.31 ... 55 ... 44.32 Yasası. . . . 44.33 44.34 Ona "baba" ismiyle isim verin 44.35 bu isimsiz, kimsesi olmayan. . . . 44.36 . . . onun adı. İkinci [kelime] 45.1 Üçüncü Elçi ... 45.2, aynı zamanda "baba" dedikleri Hayatın ... 45.3 45.4 45.5 İlk Baba. Kanun ... 45.6 yaşayan ... İyinin ve Kötünün Kanunu, 45.7 çünkü bu, Aeons of Light'a [(üzerinde?) zafer kazandıran kişidir 45.8 Düşman (ve) isyancıları alçaltan ... 45.9 [onların] 45.10 varlıkları ve dünyaları. Kıyamete kadar(?) ... 45.11 onları bu sınırdaki tutuyordu. ... 51 Mntparapexout'un tam anlamı belirsizliğini koruyor. Aynı kelime Bölüm 100'de (1Ke 252.10) benzer bir polemik bağlamında da geçmektedir. 52 A&C: Polotsky/Böhlig baskısında satır sayısı hatası; 11. satır atladı. 53 A&C: m] .n [ni].k .e .s[e].[j] .e [et]. 54 Funk, kişisel iletişim. 55 Klima: pno [30 .mos .n .t 56 A&C: tas gar [te] .t.a .s+.

--- SAYFA 136 ---

bölüm 12 123 45.12 dünyanın kendilerinde oluşturduğu 57 güçler 58 45.13 [hepsi(?)] tek bir canlı vücut mudur 45.14 45.15 birbirlerine karşı. 57 A&C: .n[et] .e.r .e. 58 A&C: n.[x].h .t .o .u.

--- SAYFA 137 ---

Bölüm 13, beş kurtarıcı, ölüleri diriltirenler ve beş diriliş hakkında 45.19 Yine Aydınlatıcı konuştu ... 45.20 45.21 45.22 45.23 45.24 onda 59 ... 45.25 [ikinci Diriltici] ... 45.26 45.27 Ama üçüncü Diriltici Baba'dır, ilki ... 45.28 onun sözünden beri tüm hayatı 45.29 toplanıp yanına gider ve (?) 45.30 alır. işlerini bitirip dinleniyorlar. 45.31 [Dördüncü Diriliş] 45.32'den beri Işık Zihindir. 46.1 . . . her biri Beşinci Diriltici 61 ... 46.2 . . . İyiliğe Doğru Beşinci Diriltici... 46.3 Baba, ilk kurulan 46.4 tüm yetkiler ve o 46.5'i kurar. onların üzerine ... 46.6'yı açıklar onları ve onları kendine çekiyor ... harika 62 ... 46.7 onu memnun ediyor(?) ... ayrıca 46.8 ve onları belirliyor ... 46.9 onun içinde ve 46.10'a kadar kalacaklar. Kutsanmış olan 46.11'dir. ve o ... 46.12 günü. sonsuz yaşamda mükemmel. 63 59 A&C: maf nxhtf. 60 A&C: ş].a .ukwn. 61 Klima: [.] nim vacat .p .m.a.[x]+ .o .u r .ef .s .e.[x][o axrh"i]. 62 Klima: B t m .m[a]u .n.[F]sakou araf [. . .] .o .unaq .m. 63 A&C: x .M .pwn[x şa]anhxe.

--- SAYFA 138 ---

14. bölüm Sükutun, orucun, [huzurun], günün ve geri kalanın anlamı; ne demek istediklerini 46.16 Müritler yine Aydınlatıcı'ya sordular ve şöyle dedi: 46.17 46.18 dünyasında konuşulan Beş Kelimeyi bize açıklayın, çünkü onlar ... "Barış", bir başkası, 46.19 "Sessizlik" diyorlar (ve) ["Oruç"(?)], başka bir "Gün" (ve) başka bir 46.20 ["Dinlenme"(?)] diyorlar ... [Yalvarıyoruz sen], Babamız, 46.21'i bizim için açıklamalısın 64 46.22 46.23 46.24 46.25 46.26 46.27 46.28 toplayıcı ... 46.29 . . . Bedene ... 46.30 dünyanın bütün arzularını yaptırdığı için ... 46.31 . . . doğruluk içindeki beden ... 46.32 . . . Zafer Sütunu ... 46.33 . . . beri ... 47.1 47.2 47.3 . . . 47.4 İlk İnsan dedikleri kişi, Yaşayan Suların Gemisinde ikamet eden kişidir 47.5 . . . [Işık] ... ona 47.6 diyorlar. 47.7 47.8 47.9 muhteşem ... 47.10 Aydınlatıcı ... 47.11 . . . ona "Gün" deyin ... 47.12 47.13 47.14 Büyük Aeon'da, o ... 47.15 dünyaya dağılmış, kim ... 64 A&C: .n .o .u["i] .e .t .N [a].b[a].l [. . . vesaire.

--- SAYFA 139 ---

126 çeviri 47.16 47.17'de kurulmuştur. ve ruhlar ... 47.18 sonsuz yaşamın tadını çıkarın.65 47.19 Ne mutlu [kim...] olana ve büyük 47.20'ye sonsuza kadar ve 47.21'e inanan kişiye. 65 A&C (Polotsky/Böhlig'de 18-19. satırlar karıştırılmıştır): [. . .] ounaf xmp .w .n.[x] .[ş]aanhxe vacat |19 ne.ıie .t.[f] m .p .e .t +sen .n .u .e .e nfnaxte [a].

--- SAYFA 140 ---

bölüm 15 [üzerinde] . . . beş [parça(?)]66 . . . dünyası. . . 47.26 [Yine, Aydınlatıcı] müritleri arasında oturuyordu 47.27 [ve onlara Tanrı'nın büyük ve gizli şeyleri hakkında(?) vaaz veriyordu] 47.28 [ve]68 İki Doğa hakkında, öğrencileri 47.29 [ona] dediler ...: Ölüm yükseldi mi (ve) kendini kurdu mu 47.30 yoksa kendisi mi değişti... 47.31. zırhı... içinde... 47.32. Ama yerine getirdi... temeli attı69 47.33. 47.34 bu Ölüm Düşüncesi var70 47.35 48.1 ve onu hareket ettiriyor ... 48.2 . . . Karanlıklar Ülkesi'nde olanlar... 48.3 ilk bölüm. 48.4 Ama, içinde huzurun olmadığı uzun bir sürenin ardından71 ... 48.5 Ölümün Düşüncesi ... 48.6 fıskırdı (ve) döküldü. [Bunlar Ölümün Beş Elementidir(?)]72 48.7, fıskıranlardır ... 48.8 bunlar [Duman] 48.9 [Ateş, Rüzgâr], Su ve [Karanlık] ... 48.10 . . . ikinci kez ... 48.11 Üçüncü Bölüm73 ... 48.12 . . . onlar oluştu ... 48.13 Ölümün içlerine yerleştirdikleri ... 48.14 Dördüncü Kısım kötü meyvedir .. . Karanlıklar Diyarı'nın Beş [Dünyası] 48.16'sında bulunan Beş Ağaç üzerinde oluşturulmuştur74 48.15. 48.17 Beşinci kez kendisini [Beş'te] var olan yavrularına yaydığında 66 Her ne kadar taie'nin yeniden inşası kabul edilebilir olmasa da bölüm bir dizi parçayı sıralıyor gibi görünüyor (Funk, kişisel iletişim). 67 Polotsky/Böhlig tarafından önerilmiştir 47.27. 68 Polotsky/Böhlig tarafından önerilmiştir 47.28. 69 A&C: a|f .s .mN tsn .t[e. 70 A&C: [±11 encu] .m.h .s.is etM .m .e[u] .nte pm .o .u ş .o .o .p .e. 71 A&C: eM'N [ei].r.hnh [nx].h .tf. 72 Polotsky/Böhlig tarafından önerilmiştir 48.6. 73 A&C: .t .max.[ş].a .n .t .e .n .t.a.ıi .e .p .e .n 74 Klima: [. etauplas]15 .s .e mmau xm.

--- SAYFA 141 ---

128 çeviri 48.18 Beş 48.19 Ölüm Meyvesinden oluşturulan (ve) dünyalar, bunlar 48.20 Etten Oluşan Beş Dünya, Ölümün 48.21'de oluşturduğu Karanlığın Beş Yaratılışı. Kendini On Parça, Beş Erkek Parça ve 48.22 Beş Dişi [Parça] arasına yaydı ... 48.23 48.24 Karanlıklar Diyarı'nda olduğu gibi, Beş Elementi besleyen onun ruhu ve ... 48.25'idir ... 48.26 [erkeklerde ve] 48.27 dişilerde (bulunan) On Kısım için de aynı şey geçerlidir, ateş ve etin arzusu ... 48.28 bunlar birbirleriyle birleşerek ... 48.29 onları birbirine karşı [kurmuşlardır] İlk Adam. Bu ... 48.30 Karanlığın 48.31'ini sonsuza dek mahkum ettiler. Karanlıkta bulunan bu 48.32 On İki Parçanın gizemine göre ... 48.33 İlk İnsan, On İki'ye karşı ... 48.34 On İki Hata Ruhu, On İki Zodyak'ta [var olanlar] 48.35 ... 49.1 Kutsal Kilise'de yaşayan İkinci Yaşayan İnsan'a karşı çıkıyorlar, 49.2. Ona zulmediyorlar, tıpkı başlangıçta Karanlığın İlk Adamı 49.4'e [zaten]75 zulmettikleri gibi. İlk Adam Karanlığı alçaltırken 49.5 49.6 Kilisede ikamet eden Işık 49.7 On İki Mezhep 49.8 kutsal Babası sonsuza kadar ve 49,9 [her zaman]. 75 A&C: .N[şarp N] .txouıite.

--- SAYFA 142 ---

bölüm 16 karanlığa karşı çıkan [beş] büyüklük hakkında 49.13 Aydınlatıcı müritlerine [Yine konuştu: Işık] 49.14 Karanlık, onu Beş Büyüklükle fethetti. 49.15 [İlk Büyüklük], Büyüklüğün Babasıdır; 49.16 sessizlik ve gizlilik içinde [varolur, 49.17'yi [Işık] Ülkesinde, kendi uygun yerinde kurar. 49.18'de dört azamet ortaya çıktı (ve) ondan çıktı. On parça halinde düzenlenmişlerdi ve 49.19 tam on iki olarak belirlendi. Dökülen, ortaya çıkan (ve) ilk 49.21 Büyüklüğü tarafından tezahür ettirilen ikinci Büyüklük, 49.20 İlk İnsan (ve onun) Beş Oğlu ile birlikte Yaşamın Anası, Büyük Ruh'tur. [Bunlar ikincisidir] 49.23 Büyüklük. Üçüncüsü [Büyüklük] 49.24 Işıkların, Büyük İnşaatçının, Yaşayan Ruhun ve 49.25 Yaşayan Ruhun Beş Evladının [Sevgilisidir.] Bunlar üçüncü Büyüklüktür. 49.26 [Dördüncü] Büyüklük Üçüncü Elçidir ve 49.27 Yücelik Sütunu ve 49.28 [O'ndan vahyedilen] tüm ışık güçleridir. Bunlar] dördüncü Büyüklüktür. 49.29 Baba'dan gelen beşinci Büyüklük, İsa'nın ihtişamıdır. 49.30 Onun çağırdığı tüm güçler, onun yayımları... 49.31 onun tarafından dökülen (ve) açığa çıkan. 49.32'de ortaya konmuş olmaları gerçeğine gelince. İlk İnsanın Beş Oğlu 49.33 tüm inşaat. Diğer beşi Beş 49.34'tür [Yaşayan Ruhun Oğulları], bunlar beş yere yerleştirilmiştir ve 49.35'i destekler. 50.1 on iki parça halinde tamamlandı ki Onlara 50,2 eklenmiş iki tane daha var, yani Çağrı ve [Yanıt], ki 50,3, Görkemli İsa'nın 50,4 gelişile onun yerine halefler olarak atadığı baba ve annedir ... büyük Ülke. 50.5 of Light 77 50.6 onların içinde. 76 A&C: a .p[o] .u[a]. "ine. 77 A&C: Mp .o .u.a."i .n[e].

--- SAYFA 143 ---

130 çeviri 50.7 50.8 Gelen İlk İnsan 50.9 50.10 50.11 kendi krallığında var olan 78 50.12 kendi [evine] ait olanlardan önceki sıralarda 50.13 50.14 düşmanları 50.15 ve onların kötülüklerinden dolayı acı çekiyorlar ve ondan alıyorlar ... 50.16 ve krallığı ve onu esaret altına alıyorlar 50.17 ve ondan arkadaşlarını uzaklaştırıyorlar. Ama o... 50.18 alçakgönüllülüğüyle kendine güvenir ve düşmanını 50.19 dizginler. . . sessizce. Nasıl ki bu adam, bu asil oğul, 50.20, düşmanları tarafından kuşatılmışsa, 50.21 de, Işığın düşmanları olan İlk İnsan'ın (50.22) [Arhontların ortasında] gelişidir. 50.23 Ancak Yaşayan Ruh'un gelişi ve 50.24'te aldığı ve tüm Arhontlara saldırdığı emir, 50.25 İlk İnsan'inkinden farklıdır. Onun gelişi... İlk 50.26 Adam'ın gelişi. Yaşayan Ruh'un gelişi 50.27'deki gibidir: Büyüklükten 50.28'de İlk İnsan'ı geri getirmek için gönderildiğinde, o, düşmanlarının 50.31'de günah işlediği asil evlat olan bu kişinin 50.30'daki şiddetini bastırmak için kralın gönderebileceği bir yargıç 50.29'a benzer. Ama bu adam... yargıç 79 50.32 güçlü, kararlı ve sert... . . . 50.33 ve o... . . haklılığıyla -80 51.1 iyiliği ve gücüyle ve asi kalplerine göre tüm mahkumları 51.2 mahkum ediyor ve 51.3 herkese değerine göre karşılığını veriyor. 51,4 dayağa layık olanlara sert kırbaçlarla vurur. Bununla birlikte, bazı uzuvlarının kesilmesine 51,5, hatta 51,6 layık olanlar. . . .ve onlara 51,7 oranında borcunu ödüyor. ve onları bağladı, zincirledi ve 51.8 kadarını astı. ve o, [dürüst] 51.9 kararıyla onlara bu şekilde davranır [ve] derilerini yüzdürmek için onları öldürür 51.10 katledilerek öldürülmeleri 51.11 ölene kadar. Ancak kendisi için uygun olanlar 51.12 onları evlerinden çıkarmak için 78 A&C: efş .o .o .p .[x]n-. 79 A&C: pirwmek[ri] .t.h[s . .] 80 Klima: [. . . xN tefdikai].

--- SAYFA 144 ---

bölüm 16 131 51.13 tıpkı soylu oğula karşı 51.14 suç işleyenler [(ve) günah işleyenler gibi] adil yargıya göre [onları ortadan kaldıran. Ayrıca, bu hakim 51.15'teki meslektaşları [ve hizmetkarları], 51.16'ya [ona] ait olanlar, büyük bir kuvvetle, aniden ve 51.17'de hızla, efendilerinin iradesini yerine getirirler. 51.18 Saf yargıcın 51.19 kral tarafından bu adamı, soylu oğlunu kurtarmak için gönderilmesi gibi, 51.20 Yaşayan Ruh da Işığın Kralı tarafından gönderildi 51.22 yargıyı getirmek ve İlk İnsan'ı kurtarmak için, 51.23 Karanlığın Kralı'nın günah işlediği (ve) suç işlediği kişi. 51.24 Asi güçleriyle birlikte ona karşı günah işledi. 51.25'te geldiğinde İlk İnsan'ı gündeme getirdi. Ayrıca, tüm Arhontlar, 51.26 Günahın Güçleri, İlk İnsan'ın Oğullarına 51.27 karşı suç işleyen (ve) günah işleyenler, onları adil 51.28 hükmüne göre yargıladı. Onları göklerde ve yerde bağladı. Her birini 51.29'unu kendisine uygun olan yere yerleştirdi. Her birini zalimliğine ve tevazusuna göre 51.30 olarak ölçtü. Bunlardan 51.31'ini kapattı, 51.32'sini [cezaevinde] kapattı, bir kısmını da baş aşağı astı. Bazıları 51.33. . . . diğerleri çarmıha gerilirken diğerleri sürekli oturmaya zorlanırlar. 52.1 Bazıları, sert bağlardan sıkıntı çeken arkadaşlarına 52.2 bağlanır. 52,3 Diğerlerini, 52,4 kendi isteğini yerine getirsinler diye kendi aralarında olmak üzere birbirlerine bekçiler atadı. 52,5 Kendi emrindekilere. 52.6 Bu nedenle, ey sevgilim,83 şunu bil ki, 52.7'den sonra Yaşam Babası yargıyı vermiştir... .. 52.8 (kendisini) Karanlığın tüm güçlerine gösterdi (ve) 52.9 onları adil bir yargıç gibi yargıladı ... 52.10 52.11 [Bu], [Yaşayan] Ruh'un Arhontlara karşı [verdiği] ilk hükmüdür. 52.12 İlk İnsanla ilgili. [İlk İnsan'a] 81 Yani, Yaşayan Ruh. 82 Dittografi (Polotsky/Böhlig). 83 A&C: kayıt yok.

--- SAYFA 145 ---

132 çeviri 52.13 zaferine göre zaferi ödüllendirirken, [Archon84 of Darkness] 52.14 hata yaptığı kınamaya göre kınadı ... 52.15 . . . günah işledi.85 ... Onun için böyle bir bağ bulundu... 52.16 Dünya, kıyamete kadar, o zaman [dünya] yok olacak ve 52.17 büyük ateş tarafından yok edilecek ve ayrılacak. 52.18 Işık (iradesi) kendi yurduna giderken, Karanlık (iradesi) 52.19'da [bağda] kalır ve sonsuza kadar zincire vurur. 52.20 . . . 52.21'de Bölge'de hapsedilenleri [teftiş etmek için] gelen Üçüncü Elçi'nin gelişine gelince, o 52.22, gelip zanaatkarlarını 52.23 teftiş eden büyük bir kral gibidir. . . . ve ... 52.24 . . . Zanaatkarlar ve inşaatçılar arasında iyi olanlara 52.25 ve her birine 52.26 sıra verdiği ustalara, işlerini iyi yaptıklarını 52.27 (ve) işlerine kendi tarzlarında baktıklarını görünce sevinir 52.28 [çok] ... eşyalarını tamir eden (ve) emirlerini [yerine getiren] bu ustalara teşekkür eder 52.29. 52.30 Büyük kralın gelip işlerini ve ordugâhlarını denetlemesi gibi 52.31 de, 52.32, Üçüncü Elçi'nin gelişidir, [çünkü] 52.33 geldikten sonra, o da [işlerinin] sabit, tamamlanmış, (ve) 53.1 Arhontların saflarının, yukarıda ve aşağıda, dışarıda ve dışarıda dağıtıldığını görür. 53.3 içeride, büyük bir ustalıkla, kardeşlerinin yaptığı gibi, mücadeleye ondan önce gelen 53.4; o gelmeden önce dünyayı sabitleyenler (ve) yaratanlar. Tanrıların ve 53.6 meleklerin sağlam durduklarını (ve) kamp kurduklarını gördü 53.7. . . İktidarın tamamını izlemek... 53.8. . . ilk güçlerin yaptığı, 53.9 [bunlar] İlk İnsan, [Yaşayan Ruh] 53.10 ve Büyük [Ruh, Yaşamın Anası]. Sonra 53.11'i gördükten sonra onların bütün işleri büyük bir hikmetle [tamamladıklarını] gördü. 53.12 gördüler, yağladı(?) .. 53.13 . . . kendisinin geldiği (ve) 53.14'ü [vahyettiği] onun [gelişi]. Yaşayan Ruh'a şöyle dedi: Verdiğin hüküm... 53.15. . . iyi, ilan ettiğin şey... .. 53.16 onlara buna göre [verdin] çünkü onlar, layık olmayanları harekete geçirdiler (ve) dirilttiler. 53.18 Görkemli İsa'nın geliş, geldiğinde... .. 84 A&C: p.a.r[ywn de Mpkeke]. 85 Klima: . . . af.R.n.a.be.

--- SAYFA 146 ---

bölüm 16 133 53.19 hepsi, çünkü 53.20'de kökünü kazımak için [gönderilen] bir adam gibiydi 53.21 sert bir kamış86 ateşle yakıldı. Ve böylece 53.22, 53.23 baltasıyla kötü ağaçları ilk kez kestiğinde, [onların] kökünü kazıdı 53.24 ve onların bedenlerini ateşle yok etti, böylece artık yeniden büyümesinler 53.25 ve kötülerin yiyeceği meyve vermesinler 53.26 . . . daha sonra, [o] kendi adına, iyi meyve veren [iyi] bitkisini, 53.27 Hayat Ağacını dikti. 53.28 Görkemli İsa'nın gelişinde de durum böyledir, 53.29 [bu şekilde] oldu. Çünkü kendisi de 53.30'u atadı. onun gücü ve bilgeliği, 53.31'de. onu kral ve kurtarıcı olarak atadı(?) 53.32 görkemli bilgeliğiyle 54.1 onları yok etti, bağladı ve yok etti. Tıpkı 54.2'de ateşin ağaçları yakıp yok etmesi gibi, o da 54.3'ü Bölge 54.4'te pek çok güçle iradesini gerçekleştirdi, ta ki ilk insanlar olan Adem ve Havva'nın 54.5 bedensel formuna ulaşana kadar (ve Havva aracılığıyla iradesini 54.6 yaptı). O... Adem'e de 54,7 umut verdi ve müdeyi verdi... . 54.8 . . . şanlı, [yükseklige] kadar çıktı ... 54.9 . . . ışıktan. Daha sonra [Çağrı ve] 54.10 Yanıtı, Elementlere gelen büyük öğüt, 54.11 bir karışım halinde duruyordu, onlarla [birleşti] (ve) sessizce 54.12'yi kurdu. Uyanacağı ve kendisini Büyük 54.14 Ateş ile kuracağı ve kendi ruhunu kendinde toplayacağı ve 54.15'i Son Heykele dönüştüreceği zaman olan ... [Sona kadar] 54.13'ü [Zamana] alır. 54.16, kendisine yabancı olan 54.17'yi süpürüp atarken (ve) kirliliğe atarken onu da bulacaksınız. Ancak her şeyde bulunan Hayat ve Işık 54.18'i kendine toplar ve 54.19'u bedeninde toplar. Bu Son Heykel 54.20 tüm uzuvları mükemmel olduğunda, o zaman 54.21'den ayrılacak ve 54.22'de bu büyük mücadeleden, gelen ve yok eden Yaşayan Ruh, babası aracılığıyla yükselecek... 54.23 uzuv ve onu toplantıdan kaldıracak(?) ... çözülme 54.24 ve her şeyin sonu. Şimdi, onun tavsiyesi olan 54.25 Çağrı ve Yanıt, 54.26'lık bir parça tereyağına benziyor, (ki) bir kişi onu alıp 54.27'lik ılık sütün içine koyuyor. Bu ılık sütle 54.28 oranında eriyip karışır. 86 A&C: "iaxk .e[m] ortasında 54.29 sessizlik ve dinginlik içinde yeniden eriyor.

--- SAYFA 147 ---

134 çeviri 54.30 ama, bu [sütün] gücü ve tadıyla ... 54.31 ona çekilir ve sabitlenir ve [süt] soğuk hale getirilir ... 54.32 içinde . . . ve [bu süt] 55.1 onu atar ve dışarı atar. Ayrıca kaymak ve 55.2 yağ oranı ve sütün güzelliğini kendine çekiyor. 55.3 Bu aynı zamanda 55.4'ün, Elementlere gelen Çağrı ve Yanıt olan yaşam öğüdü olan coşkunun gelişi gibidir. 55.6 Yani, sonunda uyanacak ve kendini kuracak ve 55.7'yi tüm yaşamı ve her şeyde 55.8 [solda] olan ışığı kendisiyle birlikte toplayacak. 55.9'u kendi gövdesine yerleştirerek kendisinde toplayacaktır... 55.10 . . . sonsuza kadar onun imajında 55.11bu zamandan itibaren. Bu Beş Geliş'e [inanın] ve bunların bilgisinde kendini güçlendiren 55.13 kişi, yükseklerle çıkacak ve kurtaracak olan herkese 55.12 ne mutlu... 55.14 . . . ve o sayılmıyor ... 55.15 . . .

--- SAYFA 148 ---

bölüm 18 Işığın oğullarının karanlığın [oğullarıyla] yürüttüğü [beş] savaş [üzerine] 58.4 [Yine]87 Aydınlatıcı konuştu: Işığın Oğulları Karanlığın Oğulları ile Beş 58.5 [Savaş] yürüttüler, burada Işığın Oğulları 58.6 Karanlığın Oğullarını tamamen [bastırdılar]. 58.7 [Birinci] Savaş, İlk Yaşayan Adam'ın savaşıdır; Karanlığın Kralı ve Beş [Karanlık(?) Dünyasından] 58.9 [gelen tüm Arhontlar ile] 58.8 [(savaş yapmış olan) kişi... 58.10'u, Yaşayan Ruh olan ağıyla [onları] yakaladı. O ... 58.11 . . . tuzakta ve ... karşısında ... 58.12 . . . bakiresi, Yaşayan Ateş... 58.13 Ağından [kaçma imkânları yoktu]... 58.14 . . . onları balık gibi yakaladı... 58.15. . . Beş Elementin Beş Öğütleri... 58.16 . . . [Beş'in] köklerini kesti (ve) kökünden söktü. 58.17 [Ağaçlar(?)]88 ... kötü ağaçların köklerini balta gibi kesti. 58.18 Kurtarıcı'nın dediği gibi: İşte, balta kötü ağacın kökündedir 58.19, öyle ki, bundan sonra kötü meyve vermesin.89 58.20 İkinci Savaş, Yaşayan Ruh'un savaşıdır... 58.21 . . . eserleri ve Işık Dünyalarını kurdu. 58.22 Arhontları dağıttı (ve) ortadan bağladı... 58.23 Sekiz90 Dünyadaki yıldızlar... Üç Araçtaki 58.24. Arhontlar için 58.25 Yaşayan Ruh'a isyan etti (ve) ayaklandı. 58.26'yı istediler. . . çünkü onlar onun onları bağlayacağını [ve] 58:27 sert bağlarla köstekleyeceğini biliyorlardı (ve) algılıyorlardı. Ama o, Yaşayan Ruh, 58.28 birçok yüzüyle (ve) birçok dehşetiyle, birçok eliyle 58.29 (ve) büyük bir katı yüreklilikle, kendisini onlara [gösterdi], 58.30 (ve) onları büyük bir ustalıkla hapsetti. 58.31'den hiçbirinin onun [büyük] bağından ve prangasından kurtulamadı91 58.32 çünkü o 58.33 . . . onları böldü 87 A&C: [palin an p]aj[e]. 88 Bkz. Polotsky/Böhlig 58.17. 89 Bkz. Matta 3:10. 90 A&C: xM .p.[š] .m[ou] .n. 91 A&C: j .n .n[t].[F][naq M] .mRre .m .n .p[Fs]32 nax.

--- SAYFA 149 ---

136 çeviri 59.1 59.2 59.3 [Üçüncü Savaş(?)] Üçüncü Elçi'ninkidir, 59.4 Onun suretini [inşa ettiği zaman92] 59.5 aşağıda 59.6 berabere kaldı tüm ışık ve eşyalar. 59.7zulmedenler... 59.8. tüm Yönetici Güç 59.9 ışıkla övünmek93 59.10 kendini genişletirken 59.11 Bir adam güçlü olarak geldiğinde, 59.12 zenginliğine sahiptir 59.13 gümüş ve 59.14 kibri ve ahlaksızlığı. 59.15 Bu da İktidar Gücü gibidir... 59.16 hepsi zengin... yürüyen... 59.17. Işık 59.18 . . . onu temizledi ve arındırdı. 59.19 Dördüncü Savaş, Görkemli, görkemli İsa'nın yukarıdan ve aşağıdan isyan eden tüm asilerle 59.20'de yaptığı savaştır. 59.21 Üçüncü Elçi'nin sureti aracılığıyla Işık onlardan arındırıldığında, 59.22 Elçilerin bağları çözülmüştü... 59.23 . . . Dördüncü Savaş'taki ihtişamla geldi ve savaştı... 59.24 . . . tüm İktidar Gücünün isyanı. Vurdu... 59.25 tamamını... yine tüm inşaatı kurdu (ve) yaptı... 59.26.büyük bir mücadele. 59.27'yi bastırdı. Büyüklüğün iradesini yerine getirdi. [O] 59.28 Adem'e umut [verdi] . . . Işık Gemisi 59.29 Hayat Nasihati olan 59.30. Çağrı ve Yanıt olanlardır . . . 59.31 . . . harika . . . 59.32 59.33'e . . . yerleştirdi. ve . . . 60.1. 60.2 ölüm . . . 60.3 onunla fethetti ve . . . sonsuza kadar 60,4 ve krallığı verdi 60,5 Büyük Savaş 60.6 Karanlığın Oğulları ile savaş95 92 A&C: pshu etaf-. 93 A&C: m] .N .tşoušo. 94 A&C: [tefM'Nt]-. 95 Klima: . . . [. mi].[ş] .e M'N.

--- SAYFA 150 ---

bölüm 18 137 60.7 [kötülüğe(?)] karşı iyi mücadele96 . . . 60.8 sonsuzluktan sonsuzluğa . . . 60.9 her seçilmiş kim 60.10 ona yerleşir ve onu fetheder 60.11 bu Beş gibi 60.12 . . . zaferi (?) alın 96 Polotsky/Böhlig çevirisinde önerildi.

--- SAYFA 151 ---

Bölüm 19, beş yayın hakkında: ne anlama geliyorlar 60.16 [Yine,] Babamız konuştu: Işığın tüm 60.18 [Arhontlardan ve] Karanlığın Güçlerinden kurtarıldığı Beş [Yayın] var 60.17. 60.19 [İlk] kurtuluş ve kurtarma İlk İnsan'ındır. 60.20 Çünkü, İlk İnsan 60.21 ona gelen Yaşayan Ruh aracılığıyla Arhontların [hapishanesinden] kaçtığında 60.2297 60.23 İlk İnsan, çok fazla ışık ve [çok] güç 60.24 tüm Yönetici Güçten kurtarıldı. İlk İnsan ile birlikte 60.25'te Büyüklüğün Sonsuzluğuna yükseldiler. Bu [İlk] 60.26 Sürümüdür. 60.27 İkinci Kurtarma, Yaşayan Ruh'undur, çünkü 60.28 Yaşamın Babası ve Yaşayanların Annesi 60.29 gökleri ve dünyaları kurduğunda. 60.30 dünya, yeryüzü ve onların yöneticileri. 60.31'lik Işık'ın büyük bir kısmı onlar tarafından kurtarıldı... Yutulmuş İlk 60.32'lik Adam... . . . Işık... 61.1. 61.2 . . . üçüncü savaş 61.3 . . . ta ki 61.4 . . . yukarıda 61.5 . . . üzerinde 61.6. . . dünya. 61.7 [Üçüncü Kurtuluş(?)] Üçüncü 61.8'dir [Elçi... o] 61.9'u [imajını] ortaya çıkardı o 61.10 . . . yetkili, o 61.11 hangisi 61.12 61.13 onlardan 61.14 Şimdi, bu 61.15 . . . 61.16 Üçüncü Haberci tarafından aydınlatılan [onun] görüntüsü. 61.17 [Dördüncü] Kurtarıcı İsa'dır [İhtişam'ın, şu zamanlar için] 97 A&C: x[ire]22 .t.[f].

--- SAYFA 152 ---

bölüm 19 139 61.18 Bölge'de ortaya çıktı, 61.19 görüntüsünü göklerin önünde ortaya çıkardı. Üstteki [ışık] 61.20'yi damıttı (ve) tüm kiliselerin başlangıcı 98 61.21 olan Orijinal Sadece Bir'i kurdu. Benzerliğini aldı. .. 61.22 . . . 61.23'e kadar gidip bedensel forma indi ve 61.24'te dünyaları ve tüm demirbaşları kurdu. Ayrıca 61.25'i serbest bıraktı. . . tüm yapıdaki ölçülemez Işık. O, 61.26 Çağrısını ve Unsurlara Yanıt'ı verdi (ve) 61.27'yi Genç İsa'yı biçimlendirdi. Yukarı çıktı (ve) 61.28 Işık Ülkesi'nde kaldı. Beşinci Sürüm 61.29 ve Kurtarma, Büyük Öğüt'ün, 61.30'dur [ki bu] Çağrıdır [ve] Yanıttır. Onun için de 61.31 Büyüklük [Ülkesinden(?)] gelen ruh. 62.1 62.2 onu vurdular(?) ... 62.3 62.4 62.5 [the] Yaşayan Ruh ... 62.6 62.7 62.8 62.9 verdiği gibi ... 62.10 kurtuluş ... 62.11 . . . İlk ... 62.12 [o] yükseldi (ve) o ... 62.13 kendisi gibi ... 62.14 bilgelik ... 62.15 62.16 . . . Dördüncü ... 62.17 onun bilgeliği 62.18'de. . . Ama Beşinci ... 62.19 ona ve o onu ... 62.20 Işık-imgesini bu Son Heykel'e yerleştirdi. Bu Beş Büyük 62.21 Güç. . . vahyedildi ve onlar iyiliğe geldiler [fakat] 62.22 kötülüğe. 99 Onlar ... 62.23 First Man... 62.24'e geldikten sonra. mücadeleden 62.25'i emretti (ve) kurdu. dünya ... 62.26 İlk Adam 62.27 onun gelişi. 62.28'de bu şekilde ... 98 A&C: mparıydik.a.i .o .s tar.a.r |21 .y.h. 99 A&C: .a .u |22bo .n[e] .n .t.a[f e] .n.

--- SAYFA 153 ---

140 çeviri 62.29 62.30 62.31 62.32 62.33 63.1 . . . kopardığı Işık yüzünden ... 63.2 . . . Elçi. 63.3 Öğüt, Çağrı ve Cevap olan Hayat, ... 63.4'ü yapacaktır. . . emri mühürleyin ve .. Bu son dönemde tüm havariler 63,5, onlar ise... 63,6 . . . Heykelin yaşamı [ve] ruhların kınanmasını gerçekleştirecek 63.7 [o] gönderecek ... 63.8 güç ... itibaren ... 63,9. . . yaşadığı gibi ... irade ... 63.10 Baba, kuruluş ... 63.11 kuvvetle gittiler ... düşman (ve) onlar ... 63.12 ... bu toprakları fethettiler ki ... 63.13 sonsuza kadar onun içinde ... 63.14 başlangıçta ondan geldiler ve 63.15 sonunda tekrar Işığa dönecekler. 63.16 Ne mutlu bu sırları anlayacak olan herkese... 63.17. . . yukarı ... baştan ... 63.18'e kadar . .

--- SAYFA 154 ---

bölüm 20 babaların isimleriyle ilgili bölüm 63.22 Aydınlatıcı yine müritleriyle konuştu: Büyüklük [Baba] 63.23 Büyüklük, kime bu şekilde isim veriliyor, neden ona "Baba" deniyor 63.24 Büyüklük? Öğrencileri ona 63.25 dediler: Rabbimiz, sana yalvarıyoruz, 63.26'da bu Büyüklüğü bize açıklamayı, yani 63.27 Büyüklüğün "Babası" olarak adlandırılmasının ne anlama geldiğini açıklamayı istiyoruz. Daha sonra havarilerine 63.28 konuştu: Baba ilk kurulan (varlıktır), 63.29 Büyüklüğün "Babası" olarak anılandır, 63.30 onun büyüklüğü, yaşadığı (ve) kurulduğu Büyük Dünyadır 63.31 63.32 tüm Zenginleri ve Melekleri ve meskenleri destekleyen Işığın özü 63.33 onun üzerine kuruldu. 63.34 [Ayrıca] Üçüncü Elçiye 63.35 ["Baba" denir. Onun büyüklüğü] Diri Ateşin Işık Gemisidir, 64.1 [içinde ikamet eder] (ve) kurulur. 64.2 [Ayrıca] Görkemli İsa'ya da "Baba" denir. 64.3 Onun büyüklüğü, içinde ikamet ettiği Yaşayan Suların Gemisidir. 64.4 [(ve) kuruludur.] 64.5 Şan Sütunu, "Baba" [aynı zamanda denir]. Büyüklüğü 64.6 . . . 64.7 onların içinde yaşayan [(ve) yerleşik olan] kutsalların Beş Tanrısı... 64.8 Ayrıca Işık Zihin 64.9'dur, "Baba"dır. Onun büyüklüğü [Kutsal] 64.10 Kilisedir, çünkü o orada ikamet eder (ve) [yerleşir]. O da 64.11. onun içinde... . yalnız. Onlar 64.12. . . Işık.

--- SAYFA 155 ---

21. bölüm, büyüklüğün babası, onun nasıl oluşturulduğu ve tanımlandığı hakkında 64.17 Yine, Havari öğrencilerine [konuştu]: Size duyuracağım 64.18'i [bu ifadeyi] dinleyin: 64.19, Büyüklüğün ilk Babası ile ilgili bunu duyan ve anlayanlar önünde Işığın 64.19 [boyutu(?)]100'ü çok büyüktür. Tıpkı 64.21'in Beş Işık Uzuvarında, yani 64.22'de kurulmuş olması gibi. . . ölçüsüz ve limitsiz depolar 64.23 . . . Akıl, Düşünce, İlgörü, Öğüt ve [Düşünce] 64.24 . . . 64.25 Onun On İki Bilgeliği olan On İki Işık Uzuvarları. Her birinde Beş Büyük Uzuvar 64,26 Işık bulunur... Beş Büyük 64,27 Bereket Pınarı fışkırır... Beş Büyük 64,28 [Ağaç(?)]101 Işık vardır. 64.29 İlk onun Işığıdır, aydınlatır... 64.30'da fışkırdı ve tüm Aeon'ları döktü. 64.31 İkincisi, 64.32'nin Güzel Kokusudur ve tüm Büyüklük Çağlarına nüfuz eder. 64.33 Üçüncüsü O'nun Yaşayan Sesidir 64.34 . . . tüm Aeon'ları 64.35 Dördüncüsü onun ... -liğidir 65.1 . . . fışkırıyor'dan ... 65.2 Beşinci onun Yüce [ve] muhteşemidir ... ki ... 65.3 her zaman kendini ortaya koyan, her zaman süren ... 65.4 onlar tarafından şekillendirilen 65.5 onlar tarafından mühürlenmiş ... mühürlenmiş ... 65.6 onlar gönderdikçe 65.7 . . . beslenirler. ... [onun] 65.8 Yaşayan Sesi, ayrıca neşe ... 65.9 yeniden oluştu, fışkırdı ... 65.10 . . . onlar ... ve zenginleştikçe ... 65.11 ayrıca, güzeller ... tasvirler ... 65.12 süslemeler ... yaşıyorlar ... 65.13 . . . sonsuza kadar. 100 Çok belirsiz, belki "merak" ya da "şaşkınlık" gibi bir şey (Funk, kişisel iletişim). 101 A&C: o[u]n +ou nnaq [N] |28šhn (çok belirsiz).

--- SAYFA 156 ---

bölüm 24 [zamanlar üzerine. . .] 70.12 harika bir hakem 70.13 . . . sonra bir zaman da ... 70.14'te tasvir edilen. . . İlk yerleşik varlık olan Baba tarafından [açığa çıkarıldı]. 70.15'ten sonra. çağırdığı iki Çağrı, Babalarının huzurunda 70.16 idi.102 Hayatın Anası, Yüce 70.17 [Ruh(?)] ... İlk Baba'da uzun bir süre... 70.18 70,19 ölçüsündeki biri için dağların kum taneleri veya kayaları(?) veya 70,20 denizin kumu veya gök kubbenin gövdesi 70,21 ufalanır. . . dünyayı çevreleyen Dört Dağ ve Üç 70.22 Taşıt'ın gövdesi. Hepsi parçalanırken 70.23 (ve[?]'ye indirgenmiştir) ince toza(?) 70.24 Tüm dünyadaki [(?)'de bulunan] kum tanelerinin bir sınırı olduğunu bilin. 70.25. Kum tanelerini yılda 70,26 saymak [ve tüm dünyanın kum tanelerini 70,27 saymak(?)] mümkündür, ancak Büyük Ruh'un, ilk yerleşik varlık olan Baba ile geçirdiği zaman dilimi 70,28 sayılamaz. Başlangıçta onu 70.29'da bu şekilde şekillendirdi; onu iç deposuna, 70.30'da sessizlik ve sessizlik içinde yerleştirdi. Ona 70.31 ihtiyaç duyulduğunda çağrıldı (ve) Baba'nın yanından çıktı. 70.32 Tüm Sonsuz Işıklarını gördü. 70.33 Üstelik, 71.1 olarak çağrıldığı ve ortaya çıktığı ve [bedeninde] 103 71.2 tarafından güçlendirildiği andan itibaren ... tüm Aeon'lar ... 71.3 aynı zamanda hepsinden güç aldı. Bu aynı zamanda İlk İnsan'ın 71.4 yoludur. 71.5'lik Adam, Anne'nin 71.6'lık iç odalarında kalarak(?)104 uzun bir süreyi bu şekilde geçirdi. Size 71.7 olarak ilan ettiğim zaman aralığı, İlk İnsan'ın mücadelesi 71.8'e geldiğinden onun [...]105 102 A&C: n[tau?] .a .utwk |16.a.re .t .o .u .m .p .m .t .o .a.b.a.l [M] .p .o .u"i .wt. 103 A&C: a.[x][oun] as.[j][iq].a .m .n[tn] .N.[š]. . . 104 Polotsky/Böhlig tarafından önerilmiştir. 105 A&C: Muhtemelen Polotsky/Böhlig'in önerdiği "Heykel" (andreas) değil. etere pf .o .u gibi bir şey okuyun. [. . n]hı.

--- SAYFA 157 ---

144 çeviri 71.9 bu sefer geliyor ... 71.10 ... ortaya çıkardı ... 71.11 ... 71.12'de onu çağırıldıkları (ve) geldiği andan, kendisinin de 71.13'te kendi oğulları olan [Beş Parlayan Tanrı'yı] çağırdığı zamana kadar. Onlar da 71.14'te Baba'yla [uzun bir süre] vakit geçirdiler; bu 71.15, 71.16'nın [İlk İnsan] inişinden Son Heykel'in yükselişine kadar geçen süredir. 71.17 [Beş Tanrı], İlk İnsan'da(?) gizli olarak bu kadar uzun bir süre geçirir. 71.18 Ama bekledikleri süre içinde çağırıldılar (ve) dışarı çıktılar. 71.19 Size öğreteceğim diğer şeyi de dinleyin 71.20 Hayat Anası, 71.21 Büyüklük Babası'ndan çağırıldığı zaman - Eğer kendini itip kendi arzusuyla 71.22 Baba'nın yüksekliğinden yeryüzüne inmiş olsaydı, o zaman yeryüzüne ulaşana kadar 71.23 [bin] yıl ve onbinlerce yıl [geçirirdi]. 71.24 [Gerçi] Baba'nın boyunun hiçbir ölçüsü ya da sınırı olmamasına rağmen, [ne zaman(?)] 71.25 O, Büyük Ruh'u'nu çağırdı, böylece onu 71.26 On ikilere ait üç kişiden biri aracılığıyla, 71.27 Işık perdesinde saklı olanlardan, 71.28 Güney bölgesinde yerleşik olanlardan biri aracılığıyla Büyüklük Ülkesine yerleştirdi. 71.29 Hayat Ana'nın [İşi], 71.30'da [Baba] onu çağırdığında (ve) onu, 71.31 onun insanların Düşüncesi olarak kurulmasını istediği yere yerleştirdiğinde, 71.32 ... çok sayıda ve 71.33'ün olduğu her yer arandı. ... göz açıp kapayıncaya kadar veya 72.1 olarak. ... bir kuş (?) ... 72.2 ... Bu aynı zamanda ... 72.3 gibi. ... Hayatın Annesi ... ne zaman 72.4 ... onu ... yere at ... 72.5 ... Büyük Ruhunu mükemmelleştirir ve onu [kendi iradesine] göre 72.6'ya [istediği yere] yerleştirir. 72.7 ... Babaları tarafından çağırıldığında 108 Beş Tanrı 109 72.8 onun istediği gibi onun önünde [durdular] ki... 106 İnişi kendi iradesiyle gerçekleşen Barbelo gibi Gnostik figürlere karşı bir polemik unsuru olabilir. Bkz. Yuhanna'nın Gizli Kitabı. 107 A&C: .p .s.h[u]?. 108 Klima: .m .pshu. 109 A&C: Mpou. i .w .t.

--- SAYFA 158 ---

bölüm 24 145 72.9 ... 72.10 ... 72.11 ... 72.12 ... 72.13 ... 72.14 aşağıda, böylece onlara hükümsinler ... 72.15 birbirlerine. Onları emretti (ve) etrafa yaydı... 72.16 ... oğlunun. Kendini onlardan ayırdı ... 72.17 ... kendini silahlandırdı (ve) kendini ... 72.18'e bağladı. ... dünyanın bir ucundaki sessizliğin... 72.19 O da İlk İnsan, Oğullarına güç verene, onları doğurana kadar 72.20 uzun bir süre harcadı. Bunları taşıdıktan sonra, sınır arasındaki 72.22 yükseklikte dururken, dünyaya 72.25 derece düşen yağmur damlalarının sayısı ve miktarı, 72.24 çiy ve sis gibi 72.23 saatini de bu şekilde geçirir. Mücadelede 72.27'ye indiği ana kadar sınırlar arasında 72.26 durarak da bu şekilde vakit geçirdi. 72.28 Yüceliğin Babası, Büyük Ruh'u 72.29 ve İlk İnsanı ve ondan aynı anda ortaya çıkacak olan(?) 72.30 Görkemli Tanrıları [çağırdığında], 72.31 Işık [Ülkesinde] Büyük İnşaatçı'yı ve 72.32 Ondan gelen Yaşayan Ruh'u ve güçlü ve etkili Tanrıları yarattı. Ayrıca bu sırada Elçi 72.34'ü, Görkemli İsa'yı ve Işık Bakiresi'ni 72.35 ve Yüce Sütun'u ve [onlardan gelen] Tanrıları şekillendirdi. 73.1 ... Baba [onları şekillendirdi(?)] 111 73.2 ve aynı zamanda [onları] oluşturdu. Birer birer geldiler, 73.3. ... ve iş. 73.4 [Duyun] bu diğer [(?)] [benim] size ilan edeceğim ... 112 73.5 Karanlığın 73.6'ya yükseldiği andan itibaren. ... ışığın özü 73.7 ... bu üç yayılım 73.8 ... Baba'nın Düşmana karşı iradesinden... 73.9. ... o ... 73.10'a sahip. ... karanlık ... 73.11 ... vasiyete göre ... 73.12 ... 110 A&C: xM .p.i[shu p].i .s.hu etmmeu. 111 Klima: ... bir piwt ... [. afzw].g.r[a] .v[e] Mmau xN]. 112 A&C: [s] .w .t[m] .e .an .a .p.i.ke . . [.] . . [. e].[+] .nateouaf arwtN .[j] .e. Polotsky/Böhlig baskısında, çevirinin 3. satırının iki kez yer aldığı dittografi vardır (73).

--- SAYFA 159 ---

146 çeviri 73.13 73.14 dünya 73.15 onun içinde(?) 73.16'dan ayrılmış. bu şekilde dinlenir ve sevinir ... 73.17 . . . Baba'nın 73.18 [yüzünün], görkemli 73.19 Tanrıların ve tanrısallık açısından zengin olanların, 113 73.20 Düşmana karşı çıkan yayılımların önünde açılacağı [zamana] kadar krallığında. 73.21 [Bu zamandan], Üç Çağrı'yı oluşturduğu zamandan 114 73.22 Baba'nın yüzünü açığa çıkaracağı zamana kadar 73.23 [ve onların gizli Ambarlarına gelip] onları çağırdığı zamana kadar 73.24 ve ayrıca 115 her birini [kendi yerine] kurduğu zamana kadar, bu zamana kadar 73.25'in ölçüsü [veya sınırı] yoktur. Ve böylece o zamana kadar, 73.26'nın tüm [Öğretmenleri] ve Kurtarıcıları ve 73.27 Gücünün Havarileri için 73.28'in ne olduğunu ve ne olacağını konuşmak ve açıklamak mümkündür. Ancak 73.29 yukarıda oluşturulmadan önce, her 73.30 Havarisi ve [Öğretmen]'in bu başlangıç olan 73.31 hakkında vaaz vermesi mümkün değildi. sonsuza kadar. Ayrıca [tüm] 73.32'nin [Havarilerin] ve Öğretmenlerin 73.33'ten bahsetmesi ve açıklaması mümkün değildir. 116 tüm Babaların 74.1 [Işığın Baba'nın gizli olanlarına girip orada ikamet ettikleri] zamandan itibaren 117 74.2 onun yerine onlarda güç bulun 74.3 . . . Tanrı'nın . . . sonsuza kadar var olduğundan, 74.4 Aeons'ta kalır. Sonu yoktur, 74.5 ama onların kuruluşu sonsuz 74.6 onların yaşamıdır (ve) her nesilde vardır. 74.7 Birisi sorarsa ve 74.8 bu sonsuz son hakkında . . . harabede 74.9 . . . Ama 74.10 . . . ilan ettiği 74.11 . . . ona kim sordu 74.12 . . . müritler 74.13 74.14'ten beri. . . ve o verdi 74.15 . . . Madde yüzünden, [Ölüm] Düşüncesi . . . 74.16 . . . sana şöyle dedim: [Bu] nasıldır . . . 74.17 . . . depolarına gelin . . . 74.18 . . . Beş Elementinde. O da . . . 74.19 . . . 113 A&C: Nt .e .t .mnt .n .o .u .t .e .m[pro] ortaya çıkana kadar geçirdiği süre. 114 A&C: nt .w |22[xme]. 115 A&C: [an n].[f]sekswu. 116 Klima: j .Nmpshu. 117 A&C: Nseou |2wx.

--- SAYFA 160 ---

Bölüm 24 147 74.20'yi kendi Elementlerine ayırdı, Ağaçlara gelmeden önce, 74.21'i 74.22'yi oluşturmak için uzun bir süre harcadı. . . ağaçlara inmeden/yukarı(?) gelmeden önce, ağaçlarda . . . 74.23 yaptı (ve) uzun bir zaman geçirdi ve büyük 118 bir gecikme yaşadı . . . 74.24, meyveyi oluşturmadan önce 74.25 . . . ve meyveyi oluşturdu. Ayrıca meyvede 74.26 gibi uzun bir süre geçirdi. Meyve oluşmadan önce 74.27 harcadığı zaman az bir zaman değil . . . 74.28 . . . uzun bir süre sonra . . . Beş Dünyasının [iblisler] 74.29'u ölçülemez formlarda 74.30 . . . 74.31 ve şeytanlardaki meyvelerin üretiminde(?). Topraklarına düştüler . . . 74.32 besleniyor. 75.1'in ortasında besleninceye kadar 74.33 dünyalarında [geçtikleri] az bir zaman değil. yapmak . . . 75.2 . . . o parlayan topraklar 75.3 ve orada yaşayan Büyük [Kral]. 75.4 Bilin ki kimde . . . 75.5 o sırada . . . 75.6 özünde 75.7 taşıyordu. Madde . . . savaşa . . . 75.8 75.9 olan kişi mükemmeldir. [Savaşın] gerçekleştiği [zamandan itibaren] . . . 75.10 75.11 75.12'de mevcuttu. bununla bir tuzağa düşürdüler . . . 75.13 [İkincisi] . . . onun inşa ettiği . . . 75.14 . . . [the] dünya kuruldu. Bölge 75.15 . . . 75.16 yayınlanıncaya kadar aşağıda. Üçüncüsü . . . -ing 75.17'dir. eserler ve dünya ortadan kalkacaktır 119 75.18 yeniden kurulacakları zamandan 75.19 sonlarının gelip yok olacağı zamana kadar . . . 75.20 [Dördüncüsü, dünyanın serbest bırakıldığı kurtuluştur 75.21 ve her şey onarılır ve yok olur 75.22, onları on dört kişi için yakacak olan Büyük Ateşte onlara ulaşır: 75.23 yüz ve altmış sekiz yıl. 120 75.24 [Beşinci], Son Heykel'in nasıl biçimlendirileceğidir 75.25 her şeyin kalıntılarından ve Işık 75.26'yı yerinden ayırır ve yükselir ve krallığında hüküm sürer ve 118 A&C: oueske .e[našws]. 119 A&C: mn nkosmos na[o] .u'i .n .e. 120 Bkz. Shaburagan (MacKenzie, 517).

--- SAYFA 161 ---

148 çeviri 75.27 Öte yandan Karanlık dönüştürülecek ve mezara yerleştirilecek ... 75.28 ve ona [ebedi] bir pranga ile bağlanacaktır. 75.29 Bu ilk savaşın gerçekleştiği zamandan 75.30 bu bağlanma zamanına kadar ... bu Beş Şey ... 75.31 . . . Işık. 75.32 [Bilin]121, hareket ettiği ve 75.33 yeryüzünde yükseldiği andan bağlandığı zamana kadar, 75.34 [Havariler ve Seçilmişler ve Öğretmenler için] bunun hakkında konuşmaları ve açıklamalarda bulunmaları mümkündür 76.1. Ama önce ... 76.2 güçlerden, [kimse sayamaz]122 76.3 onu ölçemez, çünkü sonsuzdur. 76,4 Zincire vurulup bağlandığı andan itibaren 76,5 Topak [içinde] ... [hiçbir ölçüsü yoktur]123 76,6. [Kimsenin ... yapması mümkün değildir] 124 76.7 Havari ve Öğretmen için ... 76.8 Yumru içinde ebedi bir bağ ... 76.9 76.10 birbirleriyle kavga ettikleri zamandan125 zamana kadar ... 76.11 [biri] diğeri ve her biri ... 76.12 . . . bağlı ... 76.13 . . . ve ilan ediyorlar ki ... 76.14 an ve zaman. 121 A&C: [šwpe etet] .n .sa .u[ne] je. 122 A&C: [M'N qam Nrwe atrefwp] |3 .m[ma] .s. 123 A&C: M'N ši |6a+ ara. 124 A&C: M'N qam]. 125 A&C: +[t] .w .n mn.

--- SAYFA 162 ---

Bölüm 25, beş126 [babalar: hangi uzuvlardan geldikleri] hakkında 76.18 Havari yine birbiri ardına Baba'dan [Beş Baba'nın yayılımı]127 76.19 hakkında konuştu. Böylece şöyle konuştu: [Elçi] 76.20 Aklından, Işıkların Sevgilisi 76.21 [Düşüncesinden], Hayatın Anası Anlayışından, [İsa]128 76.22 Sevgili Öğütünden, Işık Bakiresi 76.23 Düşüncesinden [geldi. Bu, [bu Beş] Babalar 76.24'ün çağırılmasının (varoluşunun) yoludur. Bu Beş Geliş, 76.25 Babanın Beş Uzuvundan geldi. Biri diğerinden sonra geldi (ve) onun zamanında ortaya çıktı. 126 A&C: .e .t.b .e .p.[+] .o .u . . . vb. 127 A&C: etbe .t[pro].b[ol].h .m .p[+ou. 128 A&C: .i[hs].

--- SAYFA 163 ---

bölüm 27, karanlığın arkhonlarında var olan beş form hakkında 77.25 [Yine] Havari toplulukta otururken, 77.26 [kendisi] öğrencilerine şunları söyledi: Tüm güçlerin lideri olan Archon'a gelince 77.27 [Karanlığın], var olan [Beş] Yaratılışın mührünün 77.28 [formuna] göre vücudunda [Beş Form] vardır Beş 77.29 Karanlığın Dünyasında. Başlı aslan suratlıdır ve 77.30 Ateş Dünyasından gelmektedir. Kanatları ve 77.31 [omuzları] Rüzgarın Oğulları'nın formuna göre kartal yüzüne sahiptir. 77.32 [Elleri] ve [ayakları] Duman Dünyasının 77.33 [Oğullarının] şekline göre şeytanlardır. Karnı 77.34'lük (Karanlık Dünyası'nın şekline göre bir ejderha) yüze sahiptir. Kuyruğu 78.1 Su Oğulları Dünyasına ait olan balık biçimine sahiptir. Bu 78.2 Beş Form129 onda bulunur; onlar Karanlığın Beş Dünyasının Beş [Yaratılış] 78.3'ünden [geldiler]. Dilediği zaman, 78.4 iki ayağı üzerinde ve ... [Duman] âlemi [gider] 78.5 Ayrıca, istediğinde onlara ateş oğulları gibi dört130 ... 78.6 elleri ve ayakları üzerinde131 [görünür]. 78.7 Dilediği zaman, 78.8'in [Rüzgar] Oğulları gibi kanatlarıyla (kendini) kaldırır. Ayrıca canı istediğinde sulara atlar(?)132 78.9 Su Oğulları gibi. Ayrıca istediği zaman Karanlığın Oğulları gibi 78.10'un [karnının] üzerinde sürünür. [Bu Beş] Form 78.11'de onda mevcuttur. Onun içinde ayrıca üç kişi daha var. [Birincisi]: 78.12 . . . güçleri ... 78.13 ikincisi : ... 78.14 büyü. O, [istediğinde onu çağırır] 78.15 [kendisi] ve güçlerinden saklanır. [Ayrıca, istediği zaman] 78.16 onlara kendini gösterir (ve) yaralar açar ve 78.17 büyüyle [katliam] yapar. Ara sıra söylediği sözle [büyüsünü] yapar. 129 Yoksa "görünüş" mü? 130 Yani dört ayaklı olarak. 131 Klima: eksiklik yok. 132 A&C: baqF?.

--- SAYFA 164 ---

bölüm 27 151 78.18 onunla birlikte. Üçüncüsü: Vücudu kuvvetlidir ki, kudretinin bütün dişleri ve pençeleri onu delmesin. 78.20 Hiçbir demir ve bakır cisim ona uygun olmayacak ve 78.21 onu hapsetmeyecekler, çünkü o, 78.22 iblislerin ve kötü ruhların Anası olan Maddenin acı Düşüncesinden yaratılmış ve biçimlendirilmişti. Onda ayrıca üç (form) daha vardır. 78.24'ü istediğinde ateşi yanar ve bütün vücudu 78.25'lik bir ateş gibi olur. Ayrıca istediği zaman 78.26'lık don gönderir ve tüm vücudu ... 78.27'lik kar gibi soğur. Üçüncüsü: Kudretleri 78.28'in önünde durduğunda onlara bakar ve kalplerinde 78.29'un ne olduğunu bilir. 78.30 O, huzurunda durdukları sürece [onların kalplerinde olanı] ve yüzlerini bilir. 78.31 Onlar ondan uzaklaşırlar ve ondan uzaklaşırlar [o bilmez] 78.32 onların kalplerinde olanı bilmez. [Onun içinde] 78.33 hiç hayat yoktur, fakat onun hayatı yüzünde [öfke] ve [zehir134 görünen] 78.34'ün öfkesinden ibarettir. Dehşetiyle... 79.1'lik hapis(?) cezası onun önünde duruyor. Bakın, sevgilim, kendinizi 79.2'yi, her türlü kötülüğün kökü 79.3'ü, her çirkinliğin koynu ve kampı 79.4 olan bu Archon'un biçimlerine teslim etmeyin. Ama siz, kendinizi 79.5'ten ve onun 79.6 bedenlerinizde yaşayan kötü bilgeliğinden uzak tutun, yoksa sizinle karışıp 79.7 yumuşaklığınızı yok ederler ve bilgeliğinizi yalana dönüştürürler. 79.8 Ama gayretli ve mükemmel olun 79.9, kendisini size ifşa eden Gerçeğin Akli önünde, 79.10 ... ve yukarı çekilin ... 79.11 yüksekliğe ve [sonsuzluktan] [hayatı] miras alın 79.12 sonsuzluğa. 133 A&C: .o[ute]. 134 A&C: m[n p] .met .o[u].

--- SAYFA 165 ---

bölüm 33, arkonların sert bedenleriyle inşa ettiği beş şey hakkında 86.22 Aydınlatıcı yine konuştu: Yaşayan Ruh [Beş] inşa etti 86.23 Damarlardan, beyinlerden, [ve] sert [bedenlerden] Büyük Şeyler. 86.24 İlki, Kapıcı'nın 86.25 omuzları üzerinde oturan disktr. [İkinci], önündeki 86.26 sütununun kemeridir. Üçüncüsü, gehenna formunun 86.27 şeklidir. Dördüncüsü, dünyanın 86.29 Yedi Parçasında Büyük Deniz'e diktiği [Yedi] 86.28 Sütunlardır. Beşincisi, geçidi çevreleyen Dört 86.30 Duvardır.

--- SAYFA 166 ---

Bölüm 37 üç bölge hakkında 89.3 Aydınlatıcı yine Yaşayan Ruh'tan bahsetti: 89.4 dünyaları inşa ettiğinde (ve) inşa ettiğinde, 89.5 bölgelerini kendi bölgeleri içinde yeniden askıya aldı. İlk Bölge(ler) 89.6, Karanlığın Beş Gücüdür, erkek ve dişi. 89.7 Bu (ifade), "bir bölgede bir bölgeyi askıya aldı" (anlamına gelir), 89.9 İnsan Oğlu'nun Beş İhtişamı'nda Karanlığın Beş Gücünü 89.8 askıya aldı. Çünkü bütün düşmanlık onlara bağlı ve bağlı. 89.10 Ayrıca, bölge içerisinde [Yaşayan] Ruh'un Beş Oğlu da bulunmaktadır, 89.11, çünkü tüm yapı onlara asılıdır, 89.12 onu da duydu. Diğer... 89.13 onlardan sonra. [Bölgeleri(?)] askıya alması (anlamına gelir) 89.14 [onları üst gökkubbelerden [daha aşağı gökkubbelerine kadar] askıya aldı] 89.15 bir bölgede bulunan Büyük [Şanlı Kral], 89.16, ... içinde ... 89.17'de var olandır. . . dünya.

--- SAYFA 167 ---

38. bölüm hafif zihin, havariler ve azizler hakkında 89.21 Yine bir keresinde, bir öğrenci [Havari'ye] soru sordu, 89.22 ona şunu söyledi: Bize Işık Zihin 89.23'ün gelip azizleri destekleyen şey olduğunu söylediniz. [Siz söylediniz] 89.24 bize bu nedenle tanrılardan biri olmasına rağmen ... 89.25 . . . içinde birçok tanrı bulunur. Ayrıca 89.26'ya, etin 89.27'sine girdiğinde ve Yaşlı Adam'ı Beş Öğüt'üyle bağladığını, 89.28 Beş Öğüdünü onun üzerine Beş Uzuv'unda 89.29 yerleştirdiğini de söylediniz. Yaşlı Adam 89.30 bedenine bağlı olduğuna göre o nerede? Zira 89.31 tahvilinde zaman zaman isyanlar yaşandığını görebiliyorum. İkinci olarak size soruyorum 89.32: Eğer o gerçekten büyük, değişmez ve 89.33 ölçülemez bir tanrıysa, nasıl oluyor da 89.34'lük bedenin küçüklüğünde ortaya çıkıyor? Bana söylemeni istediğim üçüncü şey 89.35 [şu: Eğer(?)] Zihin kutsal ve safsa, 89.36 [nasıl oldu da bu bedenin saf olmayanlığına(?) katıldı? 90.1 Dördüncüsü, eğer Işık-Zihin gerçekten 90.2 azizlerinde mevcutsa, neden onun benzerliği bize 90.3 olduğu gibi görünmüyor? Beşincisi: Bana havariliğini anlatmanı ve açıklamayı istiyorum. 90.5 Çünkü, bakın, bu benim için açık değil, çünkü onlar size 90.6 baskı yapıyorlar ve dünyada size zulmediyorlar. 90.7 Size sorduğum bu şeyler konusunda beni ikna etmeniz için size yalvarıyorum. 90.8 Sonra bu öğrenciyle konuştu: Vahyettiğim 90.9'un tamamını Kiliseme bildirdim 90.10 (ve) bu sizin önünüzde doğrudur. Her yerde aynı şey var. [Öyleyse,] 90.11 neyi kaçırıyorsun? 135 Bu mürid [Havari'ye] şöyle dedi: 90.12 Aslında sen her şeyi açığa çıkardın (ve) [bizi] 136 bunların 135 A&C: .e[u pet] [11k[şa].at Mmaf olduğuna ikna ettin. 136 A&C: akp.i .c .e [Mman] .e[uo Mmh]]e.

--- SAYFA 168 ---

bölüm 38 155 90.13 önümüzde doğru, yine de Işık-90.14 Zihni olduğu gibi tanımak isterim. 90.15 Sonra Elçi onunla konuştu: Eğer (zaten) bilgili olduğun bu şeyleri sana bir kez daha 90.16 anlatmaya devam edersem, bunlar senden önce doğruydur 90.17, (o zaman) bilgili olduğun bu şeyler sayesinde 139, 90.18 [neyi kaçırdığını] anlayacaksın. Senin hatırın için algılayanların algısını vereceğim. 90.19 Susayanların içip yaşamaları için diri pınarın fışkırmasına izin vereceğim. 90.20 Bunun üzerine Elçi ona şöyle dedi: 90.21 Işığın Düşmanı bunu kurduğunda tüm yanlışlar, 90.22 insanoğlunun benzerliğine göre oluşturuldu. Evrenin başı giysilerin kenarındır. 90.23 Boynu elbisenin yakasıdır 140. Midesi 90.24'tür ki bu da elbiselerin beş katıdır. 90.25 Onun kaburgaları göklerdenidir. Onun göbeği yıldızların ve Zodyak'ın 90.26 devresi 141'dir. Bununla birlikte, 90.27'nin göbeğinden {[göbek deliğinden] beline kadar uzanan [parçaları] [...] 90.28'dir. . . Dört 90.29 Dünyanın devresinden [köşelerine] uzanan. Bel kısmı ... Porter'ın kafasındaki ... 90.30'un altında. ... 90.31'den Kapıcı'nın üzerinde durduğu dünyaya. 90.32 Kaval kemikleri ve ayakları ... [Porter(?)]'a aittir 90.33 ve ait olduğu tüm Bölge'dir ... 91.1 Onun kalbi insandır, karaciğeri dört ayaklı hayvanlardır. 91.2 Akciğeri, havada [uçan] 91.3 kuş türündendir. Dalağı sularda yüzen balık türüdür. 91.4 Onun böbrekleri, 91.5 yeryüzünde sürünen sürüngenler dünyasıdır. Onun dış derisi duvardır... [ki] 91.6 demirbaşları ve büyük ateşi çevreliyor. Bu... 91.7 büyük ateşin geçitleri. Eti Karanlığın 142 ... 91.8'idir. Onun safrası ... 143'ün 91.9'luk kalın bağırsağı, dünyaların büyük ... 91.10'unun genişliğidir. Damarları ... hepsi [kaynaklar] 91.11 ve kaynaklar. Gözleri [vardır]. ... 137 A&C: asou .w[n] .[x][wt] .m[p]n .o .us. 138 A&C: atoo .t [an] .N .t[a] |16 .t[e] .o .uo arak. 139 "sizin önünde doğru olmak" yazar tarafından çizginin biraz üstüne eklenmiştir (Polotsky/Böhlig 90.17). 140 Crum 162b. 141 Kelimenin tam anlamıyla "küre, küre". 142 A&C: tefsar3 s.e. .m.h. . . . 143 A&C: pe pma .n.[j].i .ore nnp .e.[f] |9naq.

--- SAYFA 169 ---

156 çeviri 91.12 . . . Ayakları Dört Bölgedir¹⁴⁴. .. 91.13 ki ... 91.14 Her birinin dünyalara méte sağladığı yol budur. 91.15 Beş Tanrı onun içinde sabitlenmişken 91.16 onlar onun ruhu ve yaşamıdır 91.17 günahkâr bir kişidir 91.18 . . . Yaşayan Ruh ve Elçi... 91.19 Beş Uykusuz Gözcü. O... 91.20 Görkem Bekçisi, Akıl, ki o ... üst Akılın 91.21 [dünyasında]dır. Bu... 91.22 Cennetin güçlerinin tümü... içinde... . . . 91.23, Yedinci Gök'te 91.24 [bulunan Düşünce] olan büyük Şan Kralı. Alçakgönüllüydü 91.25 . . . aynı zamanda İçgörün olan Işığın Adamas'ı da... 91.26 bu m'ete'de. O verdi... Maddenin Arzusu nedeniyle.¹⁴⁵ 91.27 aynı zamanda Öğütçü olan Görkem Kralı'nı da yerleştirdi... 91.28 Üç İmge'ye, rüzgara, 91.29 ateşe (ve) suya tahammül yerleştirdi. Ona ... 91.30'u verdi. . . kötülük yap. 91.31 [...] aynı zamanda Düşünce olan Kapıcı'nın da... 91.32 Yukarıdaki ...'deki hikmet, onu yarattı... 91.33 temel, [aşağıdadır] ... 92.1 Yine Elçi, onlardan Beş 92.2 Hayat Aydını'nı damıttı. Ayrıca, Çağrı ve Yanıt, onlara 92.3 olarak ayarlandı; şimdi onları, İlk İnsan'ın altı Evladı ile birlikte, Yaşayan Ruhun altı Evladı, 92.4 yapıyor. 92.5 Yine Elçi onlara Yüce Akıl'ı, 92.6 Yücelik Sütunu, Kamil İnsan'ı yerleştirdi. 92.7 Yine, 92.8 Yaşayan Sözün, Bildirinin ve İştmenin Sureti olan Genç İsa onların arasına yerleştirildi. 92.9 O, yukarıda ve aşağıda bulunan bu kampları güçlendirdi 92.10 böylece her biri kendi 92.11 nöbet noktasının çevresinde kendini güvence altına alabilsin (ve) böylece onun gözetiminde isyan ve hile meydana gelmesin. 92.12 O halde bakın ve görün: Görkem Bekçisi, 92.13 Yüce Akıl'da, bağlı olanların 92.14 hapishanesinin üzerindeki kampta duruyor, böylece ölümün tüm kasvetini boşa çıkarabilir. 92.15 Fakat hile ve isyan meydana geldi. Günah kesildi, 92.16 ruhla [iç içe geçti] ve 92.17'de Elçi'nin suretinden serbest bırakılan Işık ile karıştı (ve) ... 92.18'e çıktı. . . [içinde] Gözetleme kulesi 144 A&C'nin üzerinde bulunan Üçüncü Gökkuşbu: pf[t].a .u .nkl.i .m.a. 145 A&C: tepicu .m.i.a n .t.[x] .u[lhaf].

--- SAYFA 170 ---

bölüm 38 157 92.19 . . . İhtişamın Bekçisi. Buradan da 92.20'yi Işık'la iç içe geçirdi. Çıktı (ve) kuru ve nemli olarak 92.21'e düştü. Ağaçları 146 92.22 kuru [şekillendirdi], denizde ise hemen 92.23 şekil aldı ve denizde büyük bir isyan çıkardı. 92.24 Bakın ve görün ki, Üçüncü Gök'te bulunan 92.25 Düşünce olan büyük Şeref Kralı, 92.26 gazapla [korkunç]. Ancak, kampta hile ve 92.27 nefret bulunduğundan isyan (hala) [meydana geldi], (yani), onun nöbeti sırasında yeryüzüne inen cennetin Gözcüleri 92.28: 92.29 her türlü hile eylemine giriştiler. Onlar dünyada 92.30 sanatlarını açıkladılar (ve) insanlara 92.31 cennet sırlarını açıkladılar. 92.32 yeryüzünde meydana gelen isyan ve yıkımın haddi hesabı yok. Adamas 92.33 . . . mükemmellik, o 93.1'in üzerinde duruyor ve onun kampında hile meydana geldi: yani, 93.2'de kürtajlar düştüğünde, Adem ve Havva 93.3 oluştu ve onlar aracılığıyla dünyaya hükmetsinler diye doğruladılar. 93.4 Onlar Arzunun tüm işlerini 93.5 dünyasında gerçekleştirdiler; bütün dünya onların Arzularıyla doluydu. Bu méte¹⁴⁷ aracılığıyla 93.6 aracılığıyla aynı zamanda kiliselere zulmediyorlar (ve) zaman zaman kuşaklar boyunca Adamas 93.8 Işığın nöbet bölgesinde havarileri ve dürüstleri 93.7 öldürüyorlar. 93.9 Ayrıca, 93.10 büyük Danışman olan (ve) Üç 93.11 Çark üzerinde yetkiye sahip olan büyük Şan Kralı'nın gözetiminde, karışıklık ve sıkıntı meydana geldi, çünkü onlar . . . 93.12 Dünya (ve) Üç Dünyayı rahatsız etti. Elçi 93.13 suretini ortaya çıkardığında yollar onların [kaçış(?)]'ına kapandı 93.14 . . . onların gidişi engellendi [ne zaman(?)] 93.15 rüzgar, su ve ateş onlara geldi. 93.16 Ayrıca, Hamal'ın gözetiminde, alçakgönüllü olan ... 93.17 alt derinliklerde isyan 93.18 eğilmiş, alt donanımlar soyulmuştur 93.19 alt temelde. 93.20 Görkem Bekçisi 93.21'in nöbetinde meydana gelen deprem nedeniyle, Görkem Sütunu ortaya çıktı ve Görkem Bekçisi'nin 93.22 [a(?)] yardımcısı olarak hareket etti. 93.23'lük ağırlığın tamamını taşıyordu. Ayrıca 146 A&C: .[x][M]'nin aldatmacası ve isyanı yüzünden. 147 Anlamı bilinmiyor, ancak "boşluk"(?) gibi bir şey.

--- SAYFA 171 ---

158 çeviriler 93.24 büyük Şeref Kralı'nın (yani) nöbeti sırasında meydana geldi 93.25 göklerden yeryüzüne inen Gözcüler 148 onlar yüzünden 93.26 Dört Meleğe Gözcüleri 93.27 sonsuza dek siyahların zindanında bir bağla bağlamaları emredildi. 149 93.28 Oğulları silindi (yüz) Dünyanın 93.29 Adem'in nöbeti sırasında kurtajlar da indiğinden 93.30 (ve) Adem ile Havva'nın babası olduğundan, bu büyük aldatmacadan 93.31 ve kötülüğün gizeminden dolayı İsa'yı gönderdi 93.32 . . . Beş Oğul'un duasını taşıdı ... 93.33 . . . kurtajları 93.34'ün altına bağladı. . . Adem'in Akli. 94.1 Ayrıca, bu Üç 94.2 Dünya'da meydana gelen deprem nedeniyle ve yolların sona ermesi (ve) 94.3 rüzgar, su ve ateş pınarlarının durması nedeniyle İsa indi (ve) 94.4 Havva'yı doğurdu. Rüzgarın, suyun ve ateşin yollarını düzleştirdi, onlara çeşmeleri açtı (ve) onlar için 94.6 yükseliş yollarını inşa etti. Yine Porter'ın altındaki 94.7'lik toprak, 94.8'lik demirbaşlardan arındırılmıştı. . . gerçekten de bu yüzden İsa 94.9'u [Havva] taşımak için indi. Oraya varmadan önce, 94.10'daki demirbaşları emretti (ve) güçlendirdi, (sonra) geri döndü (ve) 94.11'deki dinlenme[yerine](?) çıktı. Sonra Havari ona şöyle dedi: 94.12 Bu büyük tanrıların 94.13 efendileri olduğu Bölge'nin tüm bu nöbetlerine bakın, onları gözetiyorlar ... 94.14 içlerinde isyan ve hile meydana geldi. ... 94.15 . . . 94.16 Onlar, zaman zaman büyük bir tevazu içinde, düşmanlık güçlerini alçaltıncaya kadar içlerinde bulunurlar. 94.17 Bedende de durum böyledir; içinde büyük bir güç 94.18'i barındırır. Form olarak küçük olmasına rağmen Sin 94.19, içinde ikamet eden Yaşlı Adam ile birlikte onun içinde yaşamaktadır. Işık-Zihin 94.21 bu bedeni alçakgönüllü hale getirmenin ve onu 94.22'ye göre kendi iradesine yönlendirmenin yolunu bulana kadar, 94.20'de çok büyük bir bilgelik tarafından iskan edilmiştir. Bölge'de efendi olan büyük kardeşlerinin 94.23 numaralı nöbetlerinde olduğu gibi - 94.24 (yani) deprem ve hilenin zaman zaman meydana geldiği büyük beden 94.25 - aynı şekilde 148'in gözetleme kulesinde de Henning'e göre bu pasajlar Mani'nin Devler Kitabı'ndan bir parçayı temsil ediyor (W.B. Henning: Selected Papers II [Leiden: Brill, 1977], 135). 149 Bkz. Polotsky/Böhlig 93.27. Bu pasaj, Maniheizm kozmolojisinin kafa karıştırıcı bir parçasıdır ve muhtemelen başka bir (Enochik?) geleneğin etkisini yansıtmaktadır.

--- SAYFA 172 ---

bölüm 38 159 94.26 Bedenin bedeni olan akıl, zaman zaman bedendeki heyecanlarını 94.27 yükseltir. 94.28 Ancak bu şekilde Işık 94.29'un güçlerinin iyi olduğunu bilin. Onlara başlangıcı ve sonu açıklanıyor. 94.30 Yaptıkları her şeyi doğru muhakemeye yaparlar. 94.31 Bundan dolayı bir süreliğine 94.32 düşmanlığının Hatayı başlatmasına ve 94.33'ün iradesini yapmasına izin verirler. Daha sonra ele geçirilirler... 95.1. . . ilk önce onlar doğru karar vererek hareket ettiler. 95.2 Ama sorduğunuz diğer (soruya) gelince: Işık - 95.3 Zihin nasıl geliyor, bu kadar büyük bir güç ve bu kadar küçük bir 95.4 et bedenine dayanıyor? İşte, bir kez daha bakın ve şu tanrıları görün ki 95.5 . . . onlar büyük ve güçlüdürler, yine de her biri sınırlıdır (ve) 95.6'sı, ağaçların 95.7'sinin ana köküne ayrılması gibi, bulunduğu yere hapsedilmiştir. 150 Bu aynı zamanda, her birinin 95.8'inin, bulunduğu yerin büyüklüğüne göre, 95.10'a kadar dayandığı, dünyadaki ana köküne 95.8'i bağlı olduğu yoldur. . . son 151 ... Ama aynı zamanda 95.11'i de biliyorum. . . . dünya ayakta duruyor, kuruluyor ... 95.12 . . . Bütün Uzuvarında Yaşayan Ruh 95.13 Sin bu bedeni [Ülkeden] 95.14 [Işık] aldı ve(?) Uzuvarına yerleştirdi. Onun [bedenini] 95.15 [Beş] Karanlığın Bedeninden çıkardı (ve) bedeni kurdu. Ancak 95.16'sını [ruhunu] Beş Işıklı Tanrı'dan 95.17'yi aldı (ve) onu Bedenin Beş Uzuvarına bağladı. Akıl 95.18'i kemikle, Düşünceyi sinirle, İçgörüyü damarla, Öğüt 95.19'u etle, Düşünceyi deriyle bağladı. 95.20'yi Beş Gücünde belirlemiştir: Zihni ruhun Zihniyle ilgili, 95.21'i ruhun Düşüncesi ile ilgili Düşüncesi, ruhun İçgörüsü hakkındaki İçgörüsü 95.22, Nasihati ruhun Nasihati üzerine, (ve) 95.23'ü Ruhun Dikkate Alınması Üzerine Düşünce. Beş 95.24 Meleği ve Otoritelerini, aldığı (ve) ete bağladığı Beş Uzuvar 95.25'e [Ruhun] yerleştirdi. 95.26 . . . Ruh hamile bırakmak, onu her defasında 95.27 bütün kötü işlere, bütün arzu günahlarına, 95.28 putlara tapınmaya, sapıklık mezheplerine, 95.29 kölelik alçakgönüllülüğündeki tevazuya çekmek, 95.30 kalıcı olmayan kötü şeylere hizmet etmek, 95.31 ibadet etmek. . . . ahşap, altın ve gümüşten putlar 95.32 onlar 'caj'e(?), 152 pisliğe hizmet ediyorlar 150 Bkz. Gardner, Kephalaia of the Teacher, 99. 151 A&C: Ntxa.h. 152 qajh?: anlamı bilinmiyor ve okunuşu belirsiz (Polotsky/Böhlig'de belirtildi).

--- SAYFA 173 ---

160 çeviri 96.1 ve görünüşleri ve 96.2 biçimleri çirkin olan kirli hayvanlar. Hatayı ve unutkanlığı giydirdi (ve) özünü, ırkını ve türünü unuttu. 96.4 mescidin kapısını tanımayarak 96.5 ona bağırdı (ve) babasına düşman oldu... 96.6 . . . kendisi kötü olmak ... 96.7 . . . kendi ışığına. Ayrıca, Işık153 Zihin gelip ruhu bulduğunda, o... ve ona bir ... 154 96.9 verdi. . . onu ... 96.10'a taktı . . . onun bilgeliği ... 96.11 . . . bunun için gelir a ... 96.12 . . . bağlar ... 96.13 Vücuttaki uzuv(lar). 155, Ruhun Zihnini serbest bırakır ve 96.14, onu kemikten [serbest bırakır]. [Ruh'un] Düşüncesi 96.15'i kaslardan kurtarır ve sırasıyla 96.16'nın Düşüncesini bağlar. 96.17 numaralı damardan Ruhun İçgörüsünü serbest bırakır ve sırasıyla Günahın İçgörüsünü damara bağlar. O 96.18 Ruhun Öğütünü serbest bırakır ve onu etten kurtarır 96.19 ve sırasıyla Günahın Öğütünü bedene bağlar. 96.20, Ruhun Düşüncesini deriden serbest bırakır ve 96.21 Günahın Düşüncesini deriye bağlar. 96.22 Ruhun Uzuvlarını bu şekilde serbest bırakır 96.23 ve onları Günahın Beş Uzuvundan özgür kılar. 96.24 Serbest bırakılan bu Beş Günah Uzuvunu, 96.25 onları bağlar. Ruhun Uzuvlarını oluşturur, onları inşa eder, 96.26 onları arındırır ve onları 96.27 doğruluğun oğlu olan Yeni İnsan'da yerleştirir. 96.28'i biçimlendirip kurduğunda ve Yeni İnsan'ı saflaştırdığında, Beş Büyük Uzuv'dan (96.30) Beş 96.29 Büyük, Yaşayan Uzuv elde eder ve onları Yeni İnsan'ın Uzuvlarına yerleştirir. Sevgi olan 96.31 Zihnini Yeni İnsanın Zihnine yerleştirir. Öte yandan Düşünce 96.32, yani İnanç, arıttığı 96.33 İnsan'ın Düşüncesini yerleştirir. Insight, ki bu Mükemmelliktir, Yeni İnsanın İçgörüsünde 97.1'i yerleştirir. 97.2 Sabırlı olan Öğütleri, O'nun Öğütleri arasında yer alır. Onun Düşüncesi olan Bilgelik156 97.3'ü Yeni 97.4 İnsanın Düşüncesine yerleştirir. Kelimenin suretini 97,5 Sin kelimesinden arındırıp kendi (kendi) kelimesine ekleyerek 97,6 olur. . . Besleyici ve güçlendirici olabilir... 153 A&C: p .n[e] .u [an] .e .t[e]ş.a.r[e] .p .n .o[us]. 154 A&C: ş[a].[f] nf[+] n .es [N] .ou[.]. 155 Yani Işık Zihin. 156 Polotsky/Böhlig, "bilgelik" ve "düşünceli olma" unsurlarının tersine çevrilmesi gerektiğini ileri sürmektedir (97 n. 2).

--- SAYFA 174 ---

bölüm 38 161 97.7 97.8'i mükemmelleştirdiğinde. on iki uzuv, sonra157 ... 97.9 ve onun bilgeliği. Onun ... 97.10 doğru ve mükemmel olur... 97.11 önce koştu... 97.12. bunun yerine artık ... 97.13 çalışıyor. . . onun yolu ve yolu ve onun ... 97.14 [o] aynı zamanda Büyük Aeon'a da [yükselir] ... 97.15 . . . Bu nedenle Yaşlı Adam ... 97.16'ya bağlı. . . ve onun esiri, onun ... Vücudun bu Beş Uzuvunda yaptığı aptallık. [Tıpkı] 97.18 Karanlığın Ruhu'nun onlarla bir bağla ve 97.19'da şiddetli bir tutkuyla çevrelenmiş olması gibi, diğer taraftan Yeni İnsan da 97.20'yi Sevgisinde, İncasında, Kusursuzluğunda, 97.21 Sabrında ve Bilgelğinde yönetir. Ayrıca onun kralı, yani Işık-Zihindir, her şeyin kralıdır. 97.23 Kendi iradesine göre [ona hükmeder. Sin'in Uzuvları bu şekilde bağlı olduğu sürece] 97.24 Günah kontrol altında tutulur. Light-Mind 97.25 kral olmasına rağmen, 97.26'dan itibaren vücutta hala zaman zaman sıkıntılar meydana gelebilir. Bazen Günah, Düşüncesinde 97.27 yükselir ve Öğüt'ü rahatsız eder ve 97.28 Bilgelik ile insanın anlayışını karıştırır ve 97.29 gerçeğin onu şüpheye sürüklemesine ve 97.30 anlamsız ve tuzsuz açıklamalar yapmasına neden olur.160 Onun 97.31 aptallığının işareti geldiğinde ... Kilise'de, Öğretmenlerde ve 97.32'de [. . .] ve Deacon'lar,161 ve Yaşlılar 97.33'ü toplar. . . [ve] onun yardımcılarını olun ve Hikmetini düzeltin 97.34 Onun Düşüncesi bunda (adam) 98.1 olarak belirlendi. Hikmeti yerini sağlamlaştırdı (ve) 98.2'yi emretti. . . Peki. Bununla birlikte, kardeşlerinin ve yardımcılarının 98.3 azarlamasını ve teşviklerini162 kabul etmezse, o zaman 98.4 Sin, Düşünceden 98.5 Öğüt'e tekrar yükselir ve Tahammülünü [ondan] alır ve onu 98.6 korkaklık ve kayıpla giydirdi ve (bunun) işareti163 kardeşleri arasında 98.7, kendi ... 98.8'inde açıkça ortaya çıkar. [eylem] ki... 98,9 kardeşlerinin tavsiyesini yapar ve ... 98,10 aptallık olur. 157 A&C: t .o .te. arasında bir mücadele ve savaş meydana gelir. 158 A&C: p fRro .a .n [e] .t .e. 159 A&C: M .p .n.a.b .e [m].h.r. 160 A&C: xnseje euba [30[ba] .t emn xmou m .m.a .u. 161 A&C: M'NN[di]a.k .o .n .os. 162 Crum 122b. 163 A&C: Nte p[o] .u .m .e."ine .o .uwnX.

--- SAYFA 175 ---

162 çeviri 98.11 Nasihatte Aydınlik Zihin ve Günah. 98.12 kardeşler bir araya gelerek¹⁶⁴ olurlar ve ... 98.13 olurlar . . . onu ve onlar susturdular ... 98.14 . . . onu tekrar yerine koydular... mücadelesinde birbirlerine 98.15. Ancak, eğer ... 98.16 o noktaya gelirse, o zaman Sin tekrar ... 98.17'ye yükselir. . . ve ona Arzu, gösteriş ve gurur giydirir ve Öğretmenini ve kardeşlerini bırakır. 98.19 Her zaman tek başına girip çıkmak ister, 98.20 Tek başına, tek başına yemek (ve) içmek ister. 98.21 her zaman yalnız yürümek ister. O halde bu, kardeşlerinin alışkanlıklarının onu memnun etmediğinin 98.22 işaretidir. Eğer 98.23 kalbi şehvete [yenilirse(?)] Sin, Düşüncesindeki Ölüm arzusunu yeniden 98.24 yükseltecektir. O ... 98.25'e kibirten vazgeçer ve inancından vazgeçer ve hakikati 98.26'yı bırakır. Aptallığının işareti 98.27 ortaya çıktığında ve kötü şöhreti Kilise'ye yayıldığında, Kilise'nin 98.28 bilgeleri onun [kalbini] 98.29 güçlendirmek ve onu Tanrı'nın kuralına¹⁶⁵ göre güçlendirmek için bir araya gelirler. (Sonra), eğer kardeşlerinin 98.30 tavsiyesini kabul etmiş ve ... 98.31'i duymuş ve öfkesinden dönmüşse ve, 99.1 (o zaman) mümkün olur ki, Sin'i ve onun tüm 99.2 savaşlarını yaşayıp yenebilir. Ama eğer bu saati güçlendirmezse, 99.3'e geri döner ve başlangıçta 99.4 olan Zihnini takar ve rahatsız eder. Öğretmenine ve 99.5 hocasına olan sevgisini bozar. Kalbinden Kilise sevgisini 99,6 çıkarıp tamamen nefretle dolduracak ve tüm kardeşleri ona karşı 99,7 nefret dolu olacak. Onu seven kardeşleri, sevdiği ve ashabı 99.8 ona düşman olurlar. 99.9 Şimdi, eğer 166 bu adam bu şekilde rahatsız edilirse ve 99.10 sevgisinden ve kendini değiştirme arzusundan vazgeçerse, (o zaman) bu 99.11 adamı da kayıp bir gemi olur ve 99.12 Kilisesini terk eder ve dünyadaki sonuna ulaşır. 99.13 Onda bulunan Akıl ondan dağılacak ve 99.14 onu gönderen Elçi'ye geri dönecektir. Kötü ruhlarla dolar 99.15 ve onunla oynarlar, onu oraya buraya çekerler ve o da dünyevi bir adam gibi olur, değişir ve 99.17'de tüylerinden koparılmış bir kuş gibi olur {ve dünyevi hale gelir}. 164 A&C: š.a.r[e] .n [12s[nh]u swux. 165 Crum 122b. 166 Klima: ešante-.

--- SAYFA 176 ---

bölüm 38 163 99.18 İşte!¹⁶⁷ Size (ler.) gösterdim ve sizin için açıklığa kavuşturdum ki, 99.19'da Bölge'de çalkantı meydana geldiği gibi, 99.20'nin kamplarında da bu büyük ve kudretli tanrılar var. Aynı şekilde, 99.22 Işık Zihninin yetki alanında¹⁶⁸ zaman zaman 99.21 rahatsızlığı da meydana gelir. Tıpkı bu gözlemcilerin 99.23 [içinde] Bölgede durması (ve) görülememesi gibi, aynı şekilde 99.24 Işık Zihni için de öyledir, [çünkü] o bedende görünmez. 99.25 Ayrıca, nasıl ki bu dışsal [izleyiciler] büyükse, 99.26 ama her birine verilen görevin büyüklüğüne göre 99.27 eğilir (ve) [eğilir] (ve) büzülür, 99.28 Zihin için de öyledir. O da büyük ve yücedir, ama bu küçük, itici bedene göre kendini 99.29 eğmiş (ve) küçültmüştür. 99.30 Tıpkı dış Bölgedeki tanrıların mükemmel olması, 99.31 saf olması, Tüm'ün karışımında yerleşik olması ve henüz kirlenmemiş olması gibi, 99.32 Işık-[Akıl] da 99.33'ünde durur. 100.1 Işığın gücüne ve verimliliğine bakın - 100.2 Zihin: 100.3 bedenin tüm gözetleme kulelerinde ne kadar muhteşem. Kampında durur (ve) beden her dürtüsünü Günah'ın çekiciliğinden 100,4 oranında korur. 100,5 Onları kendi iradesine göre düzeltir, dağıtır (ve) düzeltir 100,6. Aynı zamanda başka bir mükemmel (ve) 100,7 olağanüstü şey daha yapıyor; 100,8 Seçilmişlere harika bir ruh katıyor. Gerçekten siz (ler) onu yeryüzünde yerleşik, kalbinde 100.9 yükselirken (ve) 100.10 Hakikat Tanrısı Baba'ya, tüm kayıp işlerinde 100.11'in üzerinde kurulmuş olan Baba'ya doğru giderken buluyorsunuz. Aynı zamanda 100.12'de İçgörüsü ve Düşüncesi'nde hızla ilerliyor ve Karanlığın ortaya çıktığı 100.13 Karanlıklar Ülkesi'ne iniyor. 100.14 Kalbi koşar ve her şeye kavuşur, sonra ... onlara. 100.15 Sonra o öğrenciye şöyle dedi: Bakın!¹⁶⁹ Ben size (yaklaşık) 100.16 Işık Aklının işlerini öğrettim. 100.17 açık ve algılayıcı gözleri olana görünür, (fakat) 100.18'de bu gözleri olmayana görünmez. 100.19 Size [açığa çıkan] (ancak) açıklanmayan çalışmalarına - 100.20 yaptığım işlere - gelince, onlara öğretecek olan benim 100.21 ve işlerimin ve önderliğimin bu harikalarını size açıklayacağım¹⁷⁰ 100.22. 100.23 Buna dikkat edin! ben, tek bir Manichaios olarak 167 A&C: [e].iste'ye geldim. 168 A&C: xM pra N.[x] .e .p. 169 A&C: ei[s].[x].h .te. 170 A&C: [nte] .p.a.[x] .w[b].

--- SAYFA 177 ---

164 çeviri 100,24 yalnızca dünya. Hem bedenın biçimleri [ve] türleri, 100,25 hem altın hem gümüş, hem pirinç... para ve 100,26 sayısız hediyeler, hem zırh hem de silahlar, [] 100,27 kalabalık insanlık bana teslim etti - 100,28 fırından 100,28 birçok tanrı ve put. Dünyanın [krallığını], 100.30'un pek çok lütuf ve armağanlarla, 100.31 zırh ve savaş ve [şiddet] ile 100.32 şehirlerini nasıl zar zor boyun eğdirdiklerini ve toprakları zapt ettiklerini gördünüz. [Ancak ben,] 100.33'ü zırhsız ve [silahsız ...] 171 uzak [şehirleri] 101.1'i Tanrı'nın sözüyle bastırdım. Uzak diyarlarda 101.2 ismimi kutsuyorlar ve o bütün diyarlarda yüceltiliyor. 101.3 Size öğreteceğim diğer şeyi de bilin: 101.4 kralları, prensler ve 101.5 görevlileri ve onların görevlileri ile birlikte bu gerçeği yok etmek için benimle mücadele ettiler, 101.6 (ama) bu konuda benim üzerimde hiçbir güçleri yoktu. Şimdi eğer yalnızsam 101.7 neden onların, yani benimle 101.8 uğraşanların benim üzerimde hiçbir güçleri yoktu? Üçüncüsü şu ki, dünyada 101.9 kendi çocuklarına, 101.10 kardeşlerine ve akrabalarına özgürlük veren (ve) onları her şeyin değişkenliğinden kurtaran (ve) 101.11 benim tüm oğullarımı her türlü zahmetten özgür kıldığım gibi 101.12 ve her özgürlüğü [nasıl verdiğim]172 101.13 (?)173 Dördüncü şey: Ben 101.14 onları bilgelik zırhıyla [giydirdi], böylece siz (ler) onları fethedecek tek bir 101.15 kişi bulamayacaksınız. Nasıl ki dünyada 101.16 beni yenemediyse, çocuklarımda da 101.17 yenemedi. Hiç kimse onları fethedemeyecek. 101.18 Beşinci şey: Bu büyük 101.19 seçiminin tamamını gücümle seçtim. Çocuklarıma bilgi asalarımı174 101.20 ve büyük bilgelik pınarlarını verdim. Önceki175 101.21 havariler, benim 101.22 benimkine verdiğim gibi176 kendi kiliselerine bilgelik vermedikleri için, kilisemi güçlendirdim (ve) ona her (tür) işte yararlı olan her iyi şeyi 101.23 bıraktım. 101.24 101.25'e yakın ve uzak her ülkeye iyilik ettim ve gerçeği ettim. 101.26 Her ülkeye elçiler ve ihtiyarlar gönderdim. Çünkü önceki 171 A&C: elyazmasındaki boşluk. 172 A&C: M'N .t[xe e] .ta"i. 173 Funk, kişisel iletişim. 174 A&C: nt .e .p[s].a.u .n .e. 175 A&C: Mp .e[n].[ş].a.r .p. 176 Klima: veya .s .o .via. 177 A&C: .t.[x] .e .a .n.a.k [22[et].a."itees ntw"i.

--- SAYFA 178 ---

bölüm 38 165 101.27 Daha önce onlara giden havariler, benim bu geçmiş nesilde 101.28'de başardıklarını başaramadılar; tüm havarilerin babası olan Yücelik 101.29'un oğlu olan yalnızca İsa dışında. 101.30 Çünkü tüm havariler 101.31'de [benim] başardıklarını başaramadılar. Bakın ve şimdi benim 101.32 [gücüm] ve çalışkanlığımın ne kadar büyük olduğunu görün. Zira önceki 101.33 [benden önce ortaya çıkan(?)]178 havariler arasında hiç kimse 101.34'teki benim gibi değildi. benim aracılığım. Çünkü benim açtığım bu büyük 102.1 kapısı tanrılara, meleklerle, 102.2 insanlara ve 102.3 yaşam ve sonsuz dinlenmeye hazırlanan tüm ruhlara ve yaşayan ruhlara açıldı. 102.4 Daha sonra öğrencileri, 102.5'in kendilerine bildirdiği tüm bu sözleri duyduklarında, ona cevap verdiler (ve) dediler: Bize bildirdiğiniz tüm bu şeyler büyüktür ve güçlüdür; 102.7 kendi gücünüzle ve sizi gönderenin gücüyle yaptığınız (şeyler). Seni gönderenin dışında, 102.9'un bizim için yaptığın lütfun karşılığını kim 102.8 sana tam olarak ödeyebilir? Ancak, size geri ödeyebileceğimiz tek 102.10 teşekkürü budur, (yani) 102.11'de inancınızı güçlendirmemiz ve emirlerinizi yerine getirmemiz ve ayrıca 102.12'de bize bildirdiğiniz sözlerle yetinmemiz. 178 Polotsky/Böhlig tarafından önerilmiştir, 101.33.

--- SAYFA 179 ---

Üç gün 179 ve iki ölümle ilgili 39. bölüm 102.16 Havari yine müritleriyle konuştu: 102.17 Bilin! sevgililerim, evrende üç büyük, kudretli gün (102.18) ve iki büyük, 102.19 acı ölüm meydana gelir. Öğrencileri (bunu) 102.20'yi duyunca ona dediler: Söyle bize babamız, bu 102.21'lik üç büyük gün nedir, ya da bu iki acı 102.22'lik ölüm nedir? Onlara şöyle dedi: 102.23 İlk gün Babamız, İnsan'dır - 102.24'te İlk İnsan'ın Karanlığın derinliğine indiği (ve) 102.25'te onun içine battığı andan itibaren. (Sonra) Yaşayan Ruh gönderildi(?), o da (aşağıya indi) 102.26 (ve) onu kaldırdı. İnsan yükseldikten sonra, 102.27 Yaşamın Babası ve Büyük Ruh, işleri ve 102.28 (her ikisi de) yukarıdaki ve aşağıdaki dünyaları düzene koydu. Üstelik şanlı Elçi 102.29 gelip Günün Gemisine bindi. 102.30 O, muhteşem suretini ortaya çıkardı (ve) [Işığı] her şeyden arındırdı. 102.31. 102.32'de dünyanın yok olacağı, 102.33'te her şeyin yok olacağı, Büyük [Ateş'in] serbest kalacağı, 102.34'te Son Heykel'in yükseleceği zamana kadar göklerin yükseklikleri boyunca yolculuk etti. Bu üç iş (102.35), bu ilk [İlk İnsan'ın] 102.36'nın Beş Oğul'uyla birlikte gönderildiği gün başladı. Ancak ilk ölüm]180 103.1, İlk İnsanın Beş Oğulları 103.2 ile karışan Karanlıktır. İkinci gün 103.3, mücadelede galip gelen Işık Babalarının, 103.4'ün Yeni Çağ'da tahtlarına oturacağı ve 103.5'in Yeni Dünya'da ikamet edeceği gündür. Onlar Yeni [Çağ] 103.6'da, Baba'nın üstlerindeki imajını 103.7 açıklayacağı zamana kadar hüküm sürecekler. Onun [ıstırap içinde] geçirdiği ilk gün boyunca Yeni Çağ 103.8'de kalmaları gerekir181. 103.9 Bu şekilde hüküm sürecekler ve [Yeni] 103.10 Çağın tadını çıkaracaklar. Büyük üçüncü gün [o zamandır] 179 En-Nedim'e göre "üç gün" konusu, Mani'nin Hayat Hazinesi adlı eserinin bir bölümünün konusuydu (Dodge, 798; Tardieu, Le manichéisme, 52). 180 Burada "gece" gibi bir şey daha anlamlı olabilir (Funk, kişisel iletişim). 181 Klima ve Klima: tou(ou)wx.

--- SAYFA 180 ---

bölüm 39 167 103.11 Baba onların üzerinde kendi [imajını] açığa çıkaracak... 103.12 ve onları kaldır ... 103.13 ve onları gizli deposuna götür ... 103.14 ve ... ruhuna ver. O, üzerlerine dökülecek... 103.15 ambrosia'sını ve tatlı aromasını, 103.16 (kendi) gözleriyle gördükleri tüm sıkıntıları ortadan kaldıracak ve onlara ferahlık ve sonsuz sevinç verecek.182 103.17. 103.18 lütfu onları tatmin ettiğinde ve onlara meyvesini verdiğinde183 ve 103.19 yenilenirler, sonra onları barış 103.20 olarak adlandıracak ve sessizlik ve özlerini önceki çağları ile aynı 103.21 ölçüsünde mükemmelleştirecek ve her gücü 103.22 kendi sonsuzluğunda, kendi ikamet yerinde açığa çıkaracaktır. Yeni 103.23 Çağı'nda çağlarıyla birlikte yaşayacaklar. Sonsuza kadar yaşadıklarında, 103.24, ebedi sonsuzluk boyunca 103.25 ölçülemeyecek kadar zengin olacaklar. Şu andan itibaren, ne bu 103,26 süresini, ne de her nesildeki gün ve saatlerin 103.27 sayısını, sonsuza kadar 103,28'i saymayacaklar. Baba bu 103.29 anından itibaren onlardan gizlenmeyecektir. Onlara perdesi açıldıktan sonra saat 103.30'da sonsuza kadar açık kalacak. Bunlar, Yüceliğin [Babasının] 103.32 [sayı] gün hesabıyla hesapladığı üç büyük gün 103.31'dir.184 Ancak benim 103.33 [size ilan ettiğim iki ölüm şunlardır: 104.1 İlk ölüm, Işığın 104.2 Karanlığa düştüğü (ve) Karanlığın Arkonları ile karıştığı andan itibaren. 104.3 Işığın o Büyük Ateş sayesinde arınacağı ve 104.4 Karanlıktan ayrılacağı an. 104.5'te kalacak olan geri kalan kısım, bu Son 104.6 Heykeli'ne inşa edilecek (üzerine) ve eklenecektir. İkinci ölüm, 104.7 günahkar insanların ruhlarının öldüğü, 104.8'de dünyayı aydınlatan parlak Işık'tan yoksun bırakıldıkları ve 104.9 nefes aldıkları Yaşayan Hava'dan ayrılıp 104.11 Yaşayan Ruh'tan yoksun kaldıkları ölümdür. . . dünyada ve onlar ayrılıp 104.12 bu Son Heykel'den uzaklaştırıldılar ... 104.13 . . . ve her uzuvdan bağıldırlar 104.14 kadın(?)185 ... ve ... 104.15 onların işkencesi ve sıkıntısı olacak, çünkü yaptıkları ... 182 A&C: [n].[f].[+] .n .e .u N-. 183 A&C: Nnefka.r.p.o.s. 184 A&C: N] .n.[x][ooe]. 185 Alışılmadık bir okuma, belki "terör" (Funk, kişisel iletişim).

--- SAYFA 181 ---

168 çeviri 104.16 bu üç yer. Dünyanın her neslinde Kutsal Ruh'a küfrettikleri (ve) küçümsedikleri için. Bunlar 104.18'deki iki ölümdür: ilk ölüm geçicidir, ikinci 104.19'daki ölüm ise ebedidir - 104.20'dir [ikinci ölüm!]

--- SAYFA 182 ---

bölüm 48 kanallar hakkında(?)186 120.23 Aydınlatıcı yine konuştu: Tüm Bölgede (koşarak) derinlikten yüksekliğe kadar üç kanal bulunur 120.24. 120.25 İlk kanal tüm yüksek güçlerin köküdür: 120.26 tüm göklerde bulunanlar; 120.27'den aşağıya inenler (ve) aşağı dünyalara bağlı olanlar. Aşağı dünya 120,28 deri,187 elbise ve yüksek güçlerin bedeni 120,29 göklerde olduğundan. Çünkü Yaşamın Babası 120.30 cennet dünyalarını kurduğunda, onların bedenlerini çıkardı (ve) 120.31 onları aşağı dünyalara attı. Üst dünyalar (120.32) psişik ve pnömatik hale gelirken, alt dünyalar (120.33) somatik ve leş benzeri hale geldi ... 121.1 Bu nedenle, o ... cennetin güçleri (ve) onu onların bedenleri ve yeryüzündeki leşleri üzerine mühürlledi 121.2, böylece 121.3 Hayat bu dünyaların doluluğundan ortaya çıktığında, 121.4 tamamen dünyaya çekilebilir. yükseklikten gökselin köklerine, bedenlerine çivilenmiş olan 121.5'e ve tüm Hayat bu 121.6 yerden damıtılacaktır. Ancak yüksekliğe çıkan 121.7 saflığından süpürülen tortular, 121.8 oranında kanalların(?)188 kanallarına düşerek ... 121.9'a kadar akmaya ve derinlere atılmaya bırakılır.189 Bu, 121.10'un cennet güçlerinden bedenlerine ve 121.11 leşlerine uzanan ilk kanalıdır. yeryüzünde. (O) aynı zamanda onların vücutlarından ve yeryüzündeki 121.12 leşlerinden göklerin güçlerine (kaçar). 121.13 İkinci kanal tapınaklardan, 121.14 konutlardan ve cennetteki şehirlerden 186'ya kadar uzanan kanalıdır. Lixme'nin kesin anlamı belirsizdir. 187 Theodore bar Khonai'ye göre, Yaşayan Ruh, gökleri inşa etmek için Arhontların derisi yüzülmüş derilerini, yani "derilerini" (! /)1) (315.10 [Scher]) ve yerleri inşa etmek için onların cesetlerini kullanır. Polotsky/Böhlig'in das Ausgezogene ve Gardner'ın "soyunmak" olarak tercüme ettiği Kıpti terimi pkwk axhu'nun yansıttığı fikir bu olabilir. 188 Her ne kadar aynı kelime, lixme kullanılsa da, "kanal"ın başka bir yönünü ima ediyor gibi görünüyor. 189 Burada bir çeşit damıtma aparatı hayal ediliyor.

--- SAYFA 183 ---

170 çeviri 121.15 Yeryüzünde yetişen Beş Ağaç Türü. Hayat Ağaçlardan tapınaklara ve şehirlere kadar geliyor. Fakat 121.17 Hayat ve semavîlerin Ateşi 121.18 kanallarında Ağaçlara iner. Ancak üçüncü kanal, tüm göklerde yaşayan tüm güçler ve yoldaşlardır, 121.20 kökleri onlardan yeryüzünde sürünen, birbirlerine sabitlenmiş Beş 121.21 Et Dünyasına uzananlardır. 121.22 Güç ve Yaşam, Bedenin 121.23 Dünyalarında bir araya gelip onlardan çeşitli biçimlerde çıkarken, cennetin 121.24 güçleri onu kanallar aracılığıyla yukarıya doğru çeker. 121.25 Bununla birlikte, 121.26 cennetin güçlerinde bolca bulunan tortular ve arzular, kötülükler ve öfkeler, 121.27 çeşitli kanallara dökülüyor. Bunlar insanlara 121.28 [ve] diğer hayvanlara dökülür. Göksel güç 121.29 pislikleri, pis kokuyu ve zehri aşağıdaki et yaratıklarına 121.30 akıttığında, yaratıklar 121.31 arzu, gazap ve (ve) kötülük bakımından 121.32 yükseklerdeki babalarının enerjisiyle çoğalır. 121.33 Elçi [konuştu]:190 Yıldızların çarkına gelince. 121.34'e [bu dünyada bir kökü] yoktur, ancak kökleri 121.35'e [Tüm'e] bağlıdır. Ancak [yıldızların çarkı], Güç 122.1'de ve kanallar 122.2 ve yukarıdaki gökkubbe aracılığıyla dünyadan çıkan Hayat üzerinde gelişen, göklere ve dünyalara giden bu kanallar 122.3'ten Yaşam çeker. 122.4 cennetin üstünde, o yerden Hayat çekiyor. 122.5 Sonra öğrenciler Aydınlatıcı'ya sordular (ve) ona şunu söylediler: Eğer 122.6 tekerleğin bu dünyada kökü yoksa, o zaman yıldızlar 122.7 ve burçlar bu Beş 122.8 Et ve Beş Ağaç üzerinde efendi olma gücünü nerede buluyorlar, siz bize 122.9 tekerleğin kökü olmadığını söylemenize rağmen? Çünkü bize, 122.10'daki her şey yeryüzünde azaldıkça, 122.11'deki yukarıdaki güçlerin göklerdeki bunları bir kanal aracılığıyla topladığını söylemişsiniz. Ayrıca, 122.12'de bir adamın başına gelen her şeyin - ister zenginlik gelsin 122.13 ister yoksulluktan etkilensin, 122.14 hastalığı ya da sağlığı olsun - Zodyak ve altında doğduğu yıldızlar aracılığıyla 122.15 başına geldiğini görüyoruz. 122.16 Sonra öğrencilerine konuştu: 122.17'de size duyurduğum şeyi - tekerleğin kökü olmadığını - 122.18 size doğru olarak duyurdum. Burada kesinlikle doğrudur, çünkü 190 Bu aslında ayrı bir bölüme işaret ediyor olabilir.

--- SAYFA 184 ---

bölüm 48 171 122.19 Yaşayan Ruh, Yaşamın Babası, gökleri ve 122.20 yukarıdaki gök kubbeleri kurdu; onların köklerini, 122.22 onlardan söküp çıkardığı leşlerinde aşağıdaki topraklarla 122.21 birleştirdi. Ancak tekerleği kurduktan sonra 122.23 kökünü dünyaya bağlamadı, bunun yerine tekerleğin 122.24 kökünü deniz devine bağladı. Sonra, 122.25 Elçi geldiğinde, kendi suretini ortaya çıkardı, 122.26 arındırdı ve tüm göklerden ışığı [uzaklaştırdı], sonra sırasıyla tüm Arhontlarda bulunan Madde 122.27 onlardan Elçi'nin suretine doğru sıçradı (ve) ona ulaşmak için 122.29'a yükseldi, (ama) ona ulaşamadı. Döndü ve 122.30'a düştü. Daha sonra 122.31 yüksekliğinden düştüğünde kendini üç parçaya ayırdı. İlk kısım 122.32 tekerleğin üzerine düştü, bir kısmı [bir kısmı yere düştü (ve yine) bir kısmı] 123,1 bir kısmı denize düştü. 191'den 123,2'ye düşen kısım küre, kökler ağaçlara ve ete bağlıydı. 123.3 Bu nedenle, gücü ele geçirdiler ve Beş 123.4 Et Dünyası'nda ve Ağacın Beş Dünyasında hüküm sürdüler. 123.5 Tekerleğin üzerine inen doğa (yani Maddenin) aracılığıyla, 123.6 kök ağaçlara bağlandı. Ayrıca 123.7'nin düştüğü kurtajlarla ete başka kökler de bağlandı. Bundan dolayı da 123.8'den dolayı yıldızlar ve burçlar, 123.9'da ağaçlara ve etlere, 123.10'da düşen Sin kökü ve 123.11'de kurtaj yapıp düşen kurtlerin köküne hakim oldu. Ancak, Yaşayan Ruh'un (123.12) dünyalara bağladığı, Elementlerin ruhunun (123.13) göklere geldiği bu diğer kanallar, tekerleğe (123.14) bağlı değildirler fakat bağlı oldukları çarkın (123.15) güçlerinden yoksun bırakılmışlardır. Öğrenciler 123.16 Aydınlatıcı ile konuştular: Size yalvarıyoruz efendimiz, bize 123.17'yi ilan ederken (ve) bu sözleri toplarken... 123.18 bize ilk tür boruyu (hakkında) anlattınız. 123.19 Birincisi, gökkubbeden dünyaya uzanan ve 123.20 çarktan deniz devine uzanandır. 123.21 Bu sadece bir tanesidir, fakat diğer kök 123.22'de [tapınaklardan] ağaçlara kadar uzanmaktadır. Üçüncüsü, 123.23 bedendeki düşüklerle bağlanandır. Ayrıca, 123.24 kurtaj yapanların babaları da bedenlen bağlı olup cennettedirler... ve zincire vurulmuşlardır ve 123.25 . . . Efendimiz, 123.26'yı bizim için açıklamanızı rica ediyoruz, 192 kanalının 191 A&C'yi aşan şey olduğunu: j]nN-. 192 A&C: [nou]"ie .t .n .a[ba].l .[j] .e .e.[š] n[i].[x]me.

--- SAYFA 185 ---

172 çeviri 123,27 [muadili] ... emsalinden daha fazla hayat ve ruh 123,28 [onun tarafından] çekilmiştir. 123.29 Aydınlatıcı müritleriyle [konuştu]: 123.30'u incelediniz. . . Bu ifadeyi büyüklükle sordun, harika 123.31. . . [toprağa] birçok hayat düşüyor 123.32 Yaşamın Babası onları çekti 124.1 (ve) onları [her(?)]193 güçten bağladı. Onları, her yönetici gücün kökleri 124.3 olan topraklarla 124.2 birbirine bağladı. Bunlar (kanallardır) aracılığıyla 124.4 Yaşayan Ruhun Yaşamının düzenlendiği, 124.5'ten tüm dünyadan, tüm dağlardan, tarlalardan 124.6 ve adalardan ortaya çıkar. Bu ilk büyük kökten (124.7) sonra ikinci olarak tapınaklara (124.8) ve yukarıdaki binalara bağlı olan ağaçların kökü gelir. O halde, ağaçtan ve tüm haçtan bu kadar çok hayat çıktığı için, 124.10 onlardan yüksekliğe çekildiğinden, 124.11 gibi büyük bir ev sahibidir. Ama, küçültülmüş olan... 124.12 onların kanalları... yerküredeki köklerin... 124.13 yerini (?)194 kaplıyor195. Onlar, tüm dünyalardaki 124.14 dünyanın tamamıyla dokunmuştur (ve) örülmüştür. Ayrıca ağaçlara ait olanlar da, 124.15'te, küçük veya büyük, bütün yeryüzü üzerinde bulunur. Ancak insanların ve hayvanların 124.16 kökü196 tüm dünyada 124.17 değil, yalnızca 124.18 güneydeki bu dünyada bulunur. Bu etler henüz güneyin tüm dünyasında... yok. .. güney dünyasında 124.21'in üzerinde 124.20'lik küçük bir grup var 124.22'nin ötesindeki sayılarında da 124.23'ü sana, onlarda bulunan kökler [ve o şeyler]197 hakkında açıkladım. [Ben] 124.24 sana onların [köklerinden] bağlı olduklarını öğrettim... 124.25 birbirlerine bağlılar. Hepsinin içinde yaşayan doğaya doğru hareket eden yüksek güçlerin enerjisi aracılığıyla 124.26 yaşamı birbirlerinden çekerek birbirlerine doğru hareket ederler. 124.28 Ama içlerindeki maddeyi ezdikleri zaman ve 193 A&C: [nim?. 194 A&C: .k.a.at?. 195 A&C: [etxn]. 196 A&C: .m .n .t.a .n .T'.Bnaue. 197 A&C: nna.a .n .o .u [mn net].[š] .o .op.

--- SAYFA 186 ---

bölüm 48 173 124.29 onu yağmalayın, sonra o da, bu Madde, ... 124.30 uzuvları ve taşması 124.31 birbirinize ... hareket edin 124.32

--- SAYFA 187 ---

Bölüm 57 Adem'in nesli hakkında 144.15 Yine bir Babil katkımeni 144.16 Aydınlatıcı'yı sorguladı ve ona şöyle dedi: Konuş benimle lordum ve 144.17 benim için ilk insan olan Adem'i açıkla. 144.18 ne zaman yaratıldı, nasıl oluştu, 144.19 ya da nasıl doğuruldu? 198 Onun 144.20 nesli, 144.21 insanlık arasında bugün doğan nesile benziyor mu, yoksa onun 144.22 doğumuyla bugün olanlar arasında bir fark var mı? Çünkü işte, 144.23 Adem'in özü güçlüydü, 144.24 boyu büyüktü ve (ve) yılları uzundu. Dünyada 144.25'lik uzun yıllar geçirdi. Ancak 144.26'da güçlü olduğunu tespit ettiğimiz tek kişi o değil, aynı zamanda onun neslinde 144.27'de doğan diğer herkes de odur. Onların yılları da uzundu. Ancak bugün dünyaya gelen bu 144,28 kişinin malları 144,29'un güçleri azalır ve geri kalan yılları azalır. Öyleyse neden 144.30'da, bugün doğanların doğumu 144.31'de ilkinin doğumundan farklı 145.1'de. Bir de yıldızlar ve burçlar var, 145,2 yerlerinde kalıyorlar. Peki neden bu sonuncuların ömrü ve 145,3 yılı, bu ilk nesilden sayılan eskilerin ömrü 145,4'ten kısaldı? 145.5 Ama o, Aydınlatıcımız, derin bilgeliğiyle 145.6 ve büyük anlayışıyla kendisine soran bu din adamı 145.7'ye şunu söyledi: Onlar arttı ve tekrar azaldı 145.8 çünkü Zodyak küresinde ve onun üstündeki 145.10 göklerde Beş Tip Otorite ve 145.9 Rehber var. 145.11 ile çağrıldıkları (Beş)199 isimleri vardır. İlk isim "yıl", 145.12 ikincisi "ay", üçüncüsü "gün", 145.13 [dördüncü] "saat", (ve) beşincisi "dakika"dır. Bu Beş 145.14 Mekan ve bu Beş Mekân kürede ve 145.15 göklerde bulunmaktadır. Bu bölgelerde 198 A&C'yi yöneten Beş Güç vardır: [a].ra oun. 199 Bkz. Polotsky/Böhlig, 145.10 not.

--- SAYFA 188 ---

bölüm 57 175 145.16 onları. Yılın hükümdarı, ayın hükümdarı, 145.17 günün hükümdarı, saatin hükümdarı, 145.18 (ve) dakikanın hükümdarı; (her biri) 145.19'luk arkadaşının üstünde. Her durumda yukarıda olan, kendisinden aşağıda olanın hakimidir. 145.21 Hayvanlarla birlikte doğurulan insanlığa gelince, bu güçler aracılığıyla doğurulur; ama onlar, bu güçler, 145.22, yaratılışın başlangıcından 145.23 dünyanın sonuna kadar yetkiye sahiptirler. Nesillerin başında 145.24 yıl boyunca hüküm süren güçler oldu. Bu nedenle, kendi nesillerinde ve çağlarında doğan yavrular (145.25), 145.26 yıl uzunluğunda buldular ve birçok yaşam süresini Adem'in ve 145.27 oğlu Sethel'in ve ondan sonra gelenlerin (neslinin) neslinde geçirdiler. 145.28 Onlar, yani 145.29 yıl boyunca hüküm süren güçler sona erdikten sonra, ayları yöneten güçler sırasıyla hüküm sürdü. 145,30 ay, yıllardan daha kısa olduğu gibi, 146,1 yıla hükmeden güçlerin neslinde, onların evlat edindikleri yavruların ömrü de 145,31 [evlat edinilenlerin ömründen] 145,32 daha kısadır. 146.2 ayını yöneten güçlerin otoritesi sona erdiğinde, 146.3'ten sonra günlerin güçleri iktidara geldi. Dolayısıyla günler aylardan daha kısa olduğundan, onların doğurduğu yavruların ömrü de 146,4 ay boyunca hüküm süren güçlerin doğurduklarının ömründen 146,5 daha kısaydı. Aynı şekilde 146,7 saat ve dakika ile dünyaya gelen yavruların lihme200'leri 146,8 ay ve günlerinkinden daha kısadır. Aydınlatıcı, 146.9'luk bu Babil katkımeniyle konuştu: Bakın, dünyanın sonu 146.10 nasıl da yakın! 146,11 kişinin ömrü sıfıra indi. Günleri kısılıyor (ve) yılları 146.12'de azalıyor çünkü bu önceki nesillerde 146.13'te dünyada bulunan Yaşam ve Işık, bugün 146.14'tekinden daha büyüktü. Bundan dolayı madde bakımından küçülmüşler (ve) ömürleri 146.15 kısalmıştır. Yine bu Babil 146.16 katkımeni Aydınlatıcı ile konuştu: 146.17 Size yalvarıyorum lordum! Tıpkı benim için açıklayıp ikna ettiğiniz gibi 200 Belki de bu, yaşamın her varlığa aktığı "kanalların" kısaldığı veya daha da kısıtlandığı anlamına geliyor (Funk, kişisel iletişim).

--- SAYFA 189 ---

176 translations 146.18 me regarding the years—why the 146.19 years of these ancients increased and why, in turn, 146.20 these latter ones decrease; you told me, also, that they have lessened 146.21 in their substance (and) you said that all these ones lessen because 146.22 of the Life and the Light which they received in the world— 146.23 proclaim to us this other thing, by what sort of birth was all this 146.24 offspring of humankind made by one man and one 146.25 woman, Adam and Eve? The Enlightener spoke to this 146.26 catechumen: You rightly ask about this 146.27 matter, so know and understand it. For, just as these 146.28 first generations were greater in their Light, 146.29 purer in their substance, and also greater are their years, so too 146.30 were their offspring more numerous than the offspring of this time. 146.31 They passed a longer time being ... in [the] 146.32 belly of their mother. Afterwards ... 147.1 conceived a multitude in a single womb. Sometimes they would beget 147.2 five in a single womb. Sometimes they would beget six in a single 147.3 belly—sometimes less, sometimes 147.4 more. Because of this, the offspring of Eve and that of her children were more 147.5 numerous and the earth was filled with them alone. 147.6 Since the offspring of the generation of the ancient people who were 147.7 begotten in the world was much different than that of today, 147.8 their conception and their birth does not resemble that of those born 147.9 later, who are born today in the womb of a woman. 147.10 For those who are begotten today in these latter generations, 147.11 standing small, they are crippled and, it is even as single ones that they are 147.12 begotten in a single belly, barely two, more or less, 147.13 being ugly in their appearance, reduced in 147.14 their size, and weak in their limbs. Their teachings and [their] 147.15 thoughts are filled with evil. They are evil-doers. They are drowned. 147.16 They consume their life-span with suffering (until) death takes them 147.17 quickly. After this catechumen 147.18 heard these words, he adored and gave glory, saying to the Enlightener: 147.19 I thank you, my lord, for you have satisfied my heart (and) 147.20 persuaded me by making progress about these things that I asked you about.

--- SAYFA 190 ---

bölüm 65b (güneşin beş niteliği hakkında) 161.31 Yine ekledi ve müritlerine şunu söyledi: 161.32 Güneş'te tezahür eden Beş Nitelik [vardır] 161.33 [her zaman]201 dünyaya gelir. 162.1 Birincisi onun ışığıdır, çünkü ışığı aracılığıyla dünyayı ve içinde bulunan tüm yaratıkları 162.2 aydınlatır. 162.3 İkincisi onun güzelliğidir, çünkü parladığında 162.4 tüm yaratıkların ve her şeyin üzerine güzellik ve ihtişam saçar. 162.6 Üçüncüsü barıştır, çünkü Güneş 162.7 dünyayı aydınlatıldığında bütün insanlar onunla 162.8 selamlaşır ve birbirlerine barış sunarlar. 162.9 Dördüncüsü, 162.10'u göklerin ve yerin tüm bağlarından ve prangalarından kurtaran Yaşayan Ruhun Hayatıdır. 162.11 Beşincisi: Elementleri güçlendirir ve aynı zamanda tüm Işık Haçına 162.12 kokusu ve tadı verir. Siz 162.13'ün ışığının dünyadaki tüm ışıklardan 162.14 daha fazla aydınlatıldığını gördüğünüz gibi, 162.15'in güzelliği de tüm insanların güzelliğinden daha güzeldir. Onun huzuru da 162.16, dünyada 162.17 bulunan tüm güçleri ve gözlemcileri aşıyor. Yaşayan Ruhu 162.18 özgürleştirdiği kurtuluşu, tüm özgürleşmelerden 162.19 tam bir gün daha fazladır. Uzuvarı 162.20'de bulunan güç, büyük bir güçtür ve tüm güçlerden daha güçlüdür. 201 A&C: [Nsap nim].

--- SAYFA 191 ---

Bölüm 68 ateşle ilgili 166.19 Yine konuştu: 166.20'de yanan (ve) açığa çıkan bu ateş Beş Şey yapar. 166.21 Yaptığı ilk şey şudur: 166.22'yi yok eder (ve) odunu ve üzerine konulan her şeyi yakar. 166.23 İkincisi: Ahşaptan dört özelliği ayırır. Bu 166,24 ateş ve ışık, kül ve 166,25 dumandır. Üçüncüsü: 166.26, kendisi tarafından pişirilen şeye tat ve aroma verir. Ayrıca yanına getirilen kişiye sıcaklık ve neşe verir. 166.28 yaptığı dördüncü şey: Bütün zanaatkarlar, yaptıkları aletleri 166,29 kalıplarlar. Beşincisi: 166.30 Işığı ortaya çıkarır ve onun yardımıyla insanlar görebilir.

--- SAYFA 192 ---

Zodyak'ın on iki burcu ve beş yıldızla ilgili 69. bölüm 166.34 Yine bir defasında, Havari 167.1'de toplulukta otururken, bir mürit onun önünde durdu (ve) ona sordu 167.2 ve şöyle dedi: Efendimiz, bize 167.3'ü duyurmanı ve Küre'de yer alan Zodyak 167.4'ün on iki burcunu açıklamayı rica ediyoruz. Bunlar nasıl sıralanmıştır veya tabiatlarına göre hangi yere aittirler? Peki ya onları çevreleyen bu Beş Yıldız 167.6, nereden geliyorlar ya da usta neden onları otorite ve rehber olarak atamış 167.7? Tüm yaratılışı kuran Büyük 167.8 Kurucu, onları bağladı (ve) 167.9 onları Küre'de kapattı. 167.10 efendimize, herkesten gizlenen bu şeyler konusunda bizi tatmin etmenizi rica ediyoruz. 167.11 Daha sonra kendisine soran bu öğrenciyle konuştu: Hem 167.12 Küreye koyduğu bu on iki burç, hem de onların üzerinde dönen bu 167.13 Beş Yıldız, doğaları gereği tüm Arhontlarda mevcutturlar. 167.14. Hepsi 167.15'e düşman ve hasımdır. 202 Tüm dünyaları biçimlendiren Büyük 167.16 Kurucu'nun faaliyetleri aracılığıyla birbirlerini yağmıyorlar. 167.17'yi yerleştirdi (ve) onları her zaman dönen yukarıdaki Küre'ye bağladı. 167.18 Dönüp onları hareket ettirdiğinde, yukarıda ve aşağıda kendilerini memnun eden her şeyi 167.19 kendi iradeleri doğrultusunda yaparlar. 167.20 Ama onların üzerinde bir yönetici, bir alacak tahsilcisi vardır. 167.21 Onları harekete geçiren, onları zorlayan (ve) 167.22 kendilerine ait olanı onlardan alan. Ancak şu şekilde anlaşılması gerekir: 167.23, Karanlığın Beş Dünyasından alınmıştır, 167.24 Küresine bağlıdır ve her dünya için iki burç alınır. İkiz203 167.25 ve Okçu204 Duman Dünyasına aittirler ve 202 15. satırın üzerinde yazılmıştır: "biri diğerine baskı yapmaktadır; birbirlerine asılmışlardır" (Polotsky/Böhlig). 203 İkizler. 204 Yay.

--- SAYFA 193 ---

180 çeviri 167.26 Zihindir. Ayrıca Ram205 ve Lion206, 167.27 World of Fire'a aittir. Boğa207 Su Taşıyıcısı208 ve Terazi209 167,28 Rüzgar Dünyasına aittir. Yengeç210 ve Bakire211 167.29 ve Balık212 Su Dünyasına aittir. Keçi boynuzu213 167.30 ve Akrep214 Karanlıklar Dünyasına aittir. Bunlar 167,31 kötülüğün on iki Archon'udur, kötülük yapmayanlar 167,32. . . . Çünkü onlar her kötülüğü yapıyorlar ve 167.33 . . . [dünyada], ya ağaçta ya da ette. 168.1 Aynı zamanda bu Beş Yıldız215 hakkında gezginler(?),216 bunların nasıl yerleştirildiğini de bilin. Zeus'un yıldızı 168.3 Duman Dünyası, yani Akıl tarafından üretilir. Afrodit ise 168.4 Ateş Dünyasından geldi. 168.5 Ares ise Rüzgar Dünyasına aittir. Hermes 168.6 Su Dünyasına, Kronos ise Karanlığın Dünyası 168.7'ye aittir. Ancak Yükselen İkizler217 168.8 ateş ve şehvete yani kuruluğa ve 168.9 neme aittirler, onlar tüm bunların anası ve babasıdır. Fakat 168.10 Onlarla birlikte sayılan Güneş ve Ay, kendi ırkları arasında {...'de} [sayılırlar], ama yapay olarak onların arasında sayılırlar218 168.11 ki yönetilsinler. 168.12 Her an kendilerine eziyet ettiklerini göreceksiniz. Beş Yıldız ve 168.13 İki Yükselen adını verdiğimiz bu yedi kişi, 168.14 her toprakta, 168.15'in üzerinde ve altında, her yaratılışta, kurulukta 168.16 ve nemde, ağaçta ve ette her türlü kötülüğü ve kötülüğü yapan kötülük yapanlardır. 168.17 Yine size şu burçları açıklıyorum: Onlar 205 Koç burcudur. 206 Aslan. 207 Boğa. 208 Kova. 209 Terazi. 210 Kanser. 211 Başak. 212 Balık. 213 Oğlak. 214 Akrep. 215 Zeus = Jüpiter; Afrodit = Venüs; Ares = Mars; Hermes = Merkür; Kronos = Satürn. 216 Yani gezegenler. 217 Anabibazontlar, yukarıdaki tartışmaya bakınız. 218 10 ve 11. satırların arasına eklenmiştir (Polotsky/Böhlig 168). Axoun nemeu'nun iki kez ortaya çıkması nedeniyle bir homioleteuton oluşmuş gibi görünüyor. A&C'ye bakın.

--- SAYFA 194 ---

bölüm 69 181 168.18 bu dört yerde her köşede üçer tane olmak üzere dört tarafa dağıtılmış ve sıralanmıştır. Dönen Küreye bağlanırlar. Koç, 168.20 Aslan ve Okçu, bu üçü bir tarafa aittir. 168.21 Ancak Boğa, Keçi Boynuzu ve Bakire, 168.22 bu üçü diğer tarafa aittir. Ancak İkizler, 168.23 Terazi ve Su Taşıyıcı başka bir tarafa aittir. Akrep, 168.24 Balık ve Yengeç başka bir köşeye aittir. 168.25 bu şekilde ayarlanmışlar. Bunlar bu dört tarafa sabitlenmiştir (ve) Kürede 168.26 oranında dağıtılmıştır. Koç tarafı, 168.27 Aslan ve Okçu, onun üstündeki vali (168.28) tarafından yağmalandığında, 168.29 onun üstüne çıkan rehber (yıldızlar) ile birlikte onu zorlayan, 168.29 nolu sıkıntı bu yerin altındaki her dört ayaklı canavarı ele geçirir. 168.31 Fakat Boğa'nın, 168.32 Bakire'nin ve Keçi Boynuzu'nun [yan tarafı] yağmalandığında, 169.1 [sıkıntı] hemen bitkilerde ve sebzelerde ve 169.2 ağaçların tüm meyvelerinde ortaya çıkar. Ancak 169.3 Akrep, Balık ve Yengeç tarafı yağmalandığında 169.4 yeryüzünde su kıtlığı yaşanacak 169.5 ve her yerde kıtlık yaşanacak. Ancak 169.6 İkiz, Terazi ve Su Taşıyıcı 169.7 tarafı yağmalandığında, insanlığın 169.8 kategorisindeki eksiklik ve eksilme her yerde meydana gelecektir. 169.9 İşte, bu on iki 169.10 zodyak burcunu sizin için açıklığa kavuşturdum; bunların Beş 169.11 Karanlık Dünyadan oluşturulduğunu ve Küreye bağlandığını. 169.12'yi ayrıca size Beş Yıldız'ı da öğrettim, onların da Karanlığın Beş Dünyası'ndan 169.13'e geldiklerini. 169.14'te ayrıca İki Yükselen hakkında da size, onların 169.15'e göre ateş ve şehvet gizemine, yani 169.16 kuruluk ve nem, baba ve anneye dayandıklarını duyurmuştum. 169.17 Ayrıca sana Güneş ve Ay'ın kendilerine yabancı olduğunu da açıklamıştım. Fakat 169.19 planlı düzenlemenin (karşı konulamaz) kuvveti, yani bir şeyin diğerini alması ve yağmalanması 169.20 nedeniyle, Güneş ve Ay Büyüklükten gelmelerine rağmen 169.22 (ve) yıldızlara ve burçlara ait olmadıkları halde 169.21 sayısal değerine göre aralarında sayılmışlardır.

--- SAYFA 195 ---

vücutla ilgili 70. bölüm, kozmosa benzeyecek şekilde yapıldığını 169.27 [Yine], Havari 169.28 toplantıda cemaatin ortasında otururken 169.29 müritlerine şöyle konuştu: Yukarıdaki ve aşağıdaki 169.30 kozmosun tamamı insan vücuduna benzerken, 169.31 bu et bedeninin yapısı (ayrıca) 170.1 kozmosa benzer. Başı Beş Elbise örneğinde olduğu gibi 170.2'ye benzemektedir. Fakat 170,3 boyundan, kalbinin olduğu yere kadar 170,4 On Arş'a benzer. Kalp, Kürenin dönen çarkına 170,5 oranında benzemektedir. Kalbinden (170,6) orta kısmına kadar Küre'den yeryüzüne akan havaya (170,7) benzer. Vücudun erkek (bölümü) 170.8'i Büyük Dünya'ya benzer. 170,9'luk bağırsaklarından beline kadar 170,10'luk kısmı Üç Dünya'ya benzer. Ancak ayağının (170.11) kaval kemikleri Porter'ın durduğu alanı andırıyor. 170.12 Ayak tabanları, 170.13 Porter'ın üzerinde durduğu Büyük Dünya'ya ve onun 170.14 ayağının altındaki Dört Demirbaş'a benzer. Karaciğeri Ateş Aracına benzer. 170.15 Eti Karanlığın Aracına benzer. 170.16 kanı Su Aracına benzemektedir. Bu şekilde, 170.17 küçük beden, size 170.20'yi açıkladığım gibi, gökkubbesi, sırası, 170.19 dağları, duvarları ve araçlarıyla büyük 170.18 kozmosu andırır. Tekrar, 170.21'de size, Yaşayan 170.23 Ruhaniyeti'nin Beş Evlatının hüküm sürdüğü bu 170.22 büyük dış bölgede Beş Büyük Kampın bulunduğunu açıklıyorum. İlk üst gözetleme kulesinde, 170,24 Görkemin Bekçisi'nin hüküm sürdüğü, 170,25 her şeyin zirvesinde, onun yetkisi Üç Göklerin üzerinde 170,26 yerleştirilmiştir. Onun emrindékiler yine de büyük Şeref Kralının 170,27 üstündedir. 170.28 Büyük Şeref Kralı 170.29'un hüküm sürdüğü ikinci gözetleme kulesine gelince, onun yetkisi onun altındaki Yedi 170.30 Gök'ün üzerindedir. Üçüncüye gelince

--- SAYFA 196 ---

bölüm 70 183 170.31 gözetleme kulesi, üzerinde Adamas'ın [yetki sahibi olduğu]219 171.1 gökten [dünyaya] kadar hükmeden, 171.2 kendi yetkisine göre Küre'ye ve 171.3 hava dünyalarına ve bu dünyada 171.4 sabitlenmiş olan diğer dört dünyaya komuta eder220. 171.5 Glory Kralı'nın sahip olduğu dördüncü gözetleme kulesi Üç Tekerlek'tir. Ancak onun 171.6 yetkisi, Kapıcının 171.7 üzerinde olan Üç Dünya'nın üzerindedir. Beşinci gözetleme kulesi, Kapıcı'nın üzerinde yetkiye sahip olduğu gözetleme kulesidir, çünkü 171.9 aynı zamanda kendi yetkisine göre, onun üzerinde kurulu olan bu Büyük Dünya'yı (171.10) ve onun 171.11 fiti olan Dört Armatür'ü de yönetir. 171.12'den itibaren Beş Gözetleme Kulesi'nde zaman zaman sıkıntılar yaşandı. 171.13 Sin, İhtişamın Bekçisi'nin gözetleme kulesinde, Elçi'nin 171.14 suretinin üzerine doğru fıskırmak istedi, ancak 171.15 noktasında engellendi. Utançla onu çevirdi. 171.16 Ayrıca, büyük 171.17 Şeref Kralı'nın, yani 171.18'de var olan gözcülerin gözetleme kulesinde bir deprem ve hile meydana geldi, onlar aşağıya indiler, yani gönderilen 171.19'lar alçaltılınca kadar. Ayrıca Adamas'ın 171.20 gözetleme kulesinde kürtaajlar gerçekleşti (ve) 171.21 et figürünü oluşturdu. Ayrıca, Şan Kralı'nın gözetleme kulesinde, 171.22, Kapıcı'nın 171.23 üzerinde bulunan bu Üç Dünya'da hareket vardı. Bu Üç Tekerleğin (171.24 rüzgar, 171.25 su ve ateş) rotası ve yükselişi engellendi. Ayrıca 171.26 Porter'ın gözetleme kulesinde alt donanımlar söküldü (ve) 171.27 tahvilleri dengelendi. O yerde büyük bir deprem meydana geldi. 171.28 [Tıpkı] bu Beş Gözcü'nün size 172.1 olarak ilan ettiğim bu büyük 171.29 [bu Beşin bağı] Kamplarında bulunması gibi, 172.2 Seçilmişlerin taşıdığı bu beden için de durum aynıdır. İçinde Beş Kamp Yeri 172.3 daha var. Işık Zihin, beraberindeki 172.4 Yeni Adam ile birlikte onları korur. 172.5'lik, 172.6'lık bedeninin üzerinde bulunan yüzünün çehresine hakim olan ve onu alçaltan ve onu iyiye yönlendiren seçilmiş kişi, Bölge'nin üzerindeki gözetleme kulesine 172.8 gücü sahip olan İhtişam Bekçisi'nin 172.7'lik gizemini simgeliyor. 219 A&C'yi yöneten kişi: [o Ne3ousia ajws ef]. 220 A&C: .e.[f]jiouw.

--- SAYFA 197 ---

184 çeviri 172.9 kalbinin [üstünde] ve alçakgönüllülüğünde, 172.10 Yedi Cenneti alçakgönüllü kılan büyük Şeref Kralı'nı sembolize eder. Göğsünü yöneten ve arzusunu 172.12 alçaltan kişi 172.11, 172.13 Maddeyi alçaltan Işık Adamas'ın gizemi gibi olur. Mideyi alçakgönüllü kılan ve 172.14, içindeki ateşi yöneten, aynı zamanda mideye giren yiyeceğin saflığını da 172.15 yöneten kişi, 172.16, çarkları döndüren (ve) 172.17 yaşamı yukarı gönderen Yüce Kral'ı simgeler. Ayaklarının altındaki 172.18'lik arkhon rütbesine hükmeden ve bunu 172.19'luk barış bağıyla bağlayan kişi, 172.20'yi ayaklarıyla alt uçuruma indiren Kapıcıyı simgeliyor. Ayrıca, bu bedende dolaşan 172.21 bilgelik öğretisi, 172.22, 172.23 yukarı çıkan (ve) yukarıdaki ve 172.24 alttaki Bölgeye inen Işık Bakiresini sembolize eder. Ayrıca kişinin yaşadığı Sevgi ve Neşe, İman 172.25 ve Hakikat de bu İki Işık Gemisini 172.26 sembolize eder. Çünkü Diri 172.27 Ruhunu onlar aracılığıyla yükselir, özgürleşir, 172.28 alt uçurumdan ayrılır ve 172.29 üst yüksekliğe ulaşır. Yine, şu diğer şeyi bilin, 172.30, bu Beden Bedeninde Dört Dünya vardır (ve) 172.31, [bu Dört Dünyanın] her birinde Yedi Arhont vardır. 172.32. Birinci [dünya onun] 173.1 boyundan yukarıdır, ancak bu üst dünyada 173.2 bulunan Yedi Arhont, iki göz 173.3 ve iki kulak ve iki burun deliğidir. 173.4 Diğeri ise tat alma organı olan ağızdır. 173.5 [ikinci dünya] boynundan 173.6'ya kadar tüm midesinden oluşur, ancak 173.7'si bu ikinci dünyada bulunan Yedi Arhont, onun iki koludur - 173.8 yukarıdaki birinci dünyada bulunan iki kulağını simgeleyen 173.9 - ve onun burun deliklerini simgeleyen iki 173.10 memesini, 173.11 ve kalbinin iki gözüdür. göğüste bulunan iki göğüs arasındaki derinlik 173.12 ve midenin derinliği 173.12 ise ağzı simgelemektedir. Yine, bedenün üçüncü dünyasında Yedi 173.14 Archon vardır; 173.15 bunlar yağ, akciğer(ler), dalak, karaciğer, safra, 173.16 ve iki böbrektir. Ayrıca, aşağıdaki dördüncü dünyada (173.17), aynı modelde yedi tane daha var - 173.18'de iki kalça, iki testis, iki bel, 173.19 ve tohumun geldiği, tüm formları doğuran organ 173.20. 173.21 Aydınlatıcı, kendisini dinleyenlere yine şöyle dedi:

--- SAYFA 198 ---

bölüm 70 185 173.22 Koç, Boğa, İkiz, Yengeç, Aslan, 173.23 Bakire, Terazi, Akrep, Okçu, 173.24 Keçi Boynuzu, Su Taşıyıcı ve Balık, bunlar cennet dünyasında bulunan, 173.26 Kürede bulunan on iki 173.25 burçtur. 173.27 onların zorlandığı, çivilendiği ve dikildiği bu döner tekerleğe bağlanır ve bağlanır. Ama bakın, tüm bu on iki 173.28 burç, işte bu şekilde sıralanmışlar ve baş 173.29 [ve] olmuşlar. . . 173.30 [yıldızların] çarkı olan, göğün üstündeki Kürede. İşte bu şekilde sıralanıyorlar. Bunlar birbirinizin arasında kafayı 173.31 ... ve kuyruğu bulabilesiniz diye sıralanmıştır.221 173.32 onlar da bu şekilde var olurlar, yani 174.1 bu bedende birbiri ardına ilan ettiklerimiz. Baştan 174,3 ayağa kadar toplam ve sayı olarak 174,2'si bunlar arasında sayılır. Başı Koç, boynu ve omuzları 174.4 Boğa, iki ön kolu İkiz, 174.5 yemek borusu(?)222 Yengeç, midesi 174.6 Aslan, kalbi Bakire, heykelin omurgası 174.7 ve diyaframı Terazi, göğsü 174.8 [the] Akrep, bel kısmı Okçu, ayakları 174.9 Keçi boynuzu, kaval kemikleri Su Taşıyıcısı, (ve) 174.10 ayak tabanları Balık. Bakın, bunlar da 174.11 onların arasında nasıl dağıtılıyor. Onlar bu bedende bulunurlar, 174.12 bu on iki burç gibi yana dönmüş (ve) bükülmüş. 174.13 Bunlar, tıpkı tekerlekte (174.15) olduğu gibi, baştan (174.14) kuyruğa kadar sıralanmış ve birbirleri arasında yayılmışlardır. . . göğü çevrilmiş olandır.223 Onlar da, bedeninin ve onun bütün uzuvlarının toplamı ve sayısı 174.16'dan sayılmıştır. 174.17 Fakat bizim ilan ettiğimiz şey -onların yana çevrildiği, büküldüğü (ve) 174.18 yayıldığı- bu böyledir, çünkü başından aşağı 174.19 beline kadar solunda altı, (ve) sağında altı kişi daha sayılmıştır. 174.20 Onun sağ alt kısmında bulunan altı tanesi, I 174.21'de açıklayacağım olanlardır. Sağdaki tapınak Koç, sağ omzu 174.22 Boğa, sağ ön kolu 174.23 İkiz, sağ kaburga kemiği Yengeç, midesi 174.24 Aslan ve (ve) bağırsaklarının sağ tarafı 174.25 Bakire'dir. Hakkında konuştuğumuz diğer altısı 174.26 sol tarafta bulunurlar ve 221 A&C: .o .u .twf nkeoue'ye giderler. 222 şaşıpe normalde "mide" anlamına gelse de, listede midenin ikinci sırada gelmesi nedeniyle Böhlige yemek borusunu (Speiseröhre) önermiştir. 223 A&C: ve .s[ite].

--- SAYFA 199 ---

186 çeviri 174.27 belinden başına kadar. Sol... 174.28 Terazi, sol kaburga kemiği Akrep, 174.29 sol göğsü ve sol böbreği [] 174.30 Okçu, sol dirseği Keçi boynuzu, 175.1 sol omzu Su Taşıyıcısı, (ve) 175.2 sol tapınağı Balık. Bu, gövdenin 175.3 ustasının sipariş ettiği (ve) 175.4'ün onları baştan sona [kuyruğa] birbirlerine göre hizalama (ve) yapma şeklidir. 175.5 Yine konuştu: 175.6 Size duyuracağım bu diğer sözü dinleyin. Bilin ki bu bedende 175.7 bulunan pek çok güç vardır; bunlar onun lideri olan sahabelerdir. 175.8 İnsan vücudu üzerinde hüküm süren sekiz yüz kırk sayısız Archon 175.9 vardır. 175,10 (ve) bir konuta dört adet dağıtılırlar. Konutlarının toplamı ve 175.11 sayısı iki yüz on on bindir. 175.12 Tüm bu Arhontlar beden içinde sürünerek (ve) dolaşarak 175.13 geldiklerinde ve birbirleriyle karşılaştıklarında, 175.14 birbirlerine karşı kırırlar ve birbirlerini yok ederler ve ... 175.15 orada onların içindedirler. Güçler ne zaman... . . 175.16 birlikte(?) kişinin öleceği bedenden dışarı fırlarlar 175.17 ve vücutta kötü tümörlere, darbelere ve yanıcı yaralara 175.18 sebep olurlar. Ya onu içeriden hasta ederler [ya da]224 175.19 yoksa dışarıdan onun üzerine çıkarlar. Bu yaralar ilk başta kasılır ve sıvılarını dışarı akıtır. 175.21 Büzülene kadar sızıntılarını salıverirler... 175.22. . . ve yaranın çekirdeği çıkarılıyor. Daha sonra yaraları oyularak 175,23 çıktıkları yerde 175,24 iyileştirilir ve rahatlatılır. 224 Klima: [h].

--- SAYFA 200 ---

bölüm 91, tek bir bedende kurtarılan katekümen hakkında 228.8 Yine, bu Seçilmiş, Havari ile konuştu:225 Efendim, tek başına bundan başka bir bedene girmeyen bir Katekümen olduğunu söylediğini duydum 228.10. Aksine 228.11 bedenini terk ettiğinde, ruhu 228.12 . . . yukarıdaki gök kubbede ve [dinlenme]'nin 228.13 numaralı yerine yolculuk ediyor. Şimdi, size yalvarıyorum, lordum, 228.14 başka bir bedene girmeyen bu İlmihal 228.15'in yaptıklarına gözlerimi açmanızı rica ediyorum - Onlar ne türler veya 228.16 onun şekli veya işareti nedir ki, bunu bileyim ve geri kalan kardeşlerime 228.18 anlatsınlar ki, onlar yüceltilsinler. 228.19'a kadar bu ve barış içinde İyiye doğru yükselmek mi? 228.20 Sonra Havari ona şöyle dedi: 228.21 gözlerini, (başka) bir bedene girmeyen bu İlmihal 228.22 imanlıların amellerine açacağım. 228.23 Bu mükemmel Katekümen'in işareti şudur: Karısını226 228.24 evde onunla birlikte, sanki yabancılar gibi onunla ilgilenirken bulursunuz. 228,25 Ayrıca evine bir han gibi davranır. 228.26 "Ben 228.27 gün ve aylara göre kiralanmış bir evde oturuyorum" diyor. Kardeşleri ve akrabaları 228.28 onun tarafından kendisine bağlı yabancılar olarak kabul edilir, 228.29 onunla birlikte yolda seyahat ederler, bunu bilerek ... 228.30 ondan ayrılacaklarını ve her birinin [kendi yerine] döneceğini.227 228.31 ... 229.1 evinin altın, gümüş ve kapları, onun tarafından ödünç alınmış gemiler gibi sayılır. [O] 229.2 onları alır ve ona hizmet ederler, (fakat) daha sonra onları sahiplerine 229.3 verir. Onlara ve malına güvenmez. 229,4 Düşüncesini dünyadan uzaklaştırır ve 229,5 kalbini Kutsal Kilise'ye yerleştirir. Düşüncesi 229.6 her zaman Tanrı üzerine kuruludur. Ama tüm bunların ötesinde - 229.7 kendisiyle birlikte olan azizlere duyduğu ilgi, saygı ve sevgi - 229.8, Kilise'ye evi gibi, 225 A&C: apapostolos gibi değer veriyor. 226 A&C: .t .e[f]-. 227 A&C: veya nef ap[efma].

--- SAYFA 201 ---

188 çeviri 229.9 aslında evinden daha fazla. Tüm servetini 229.10 Seçilmiş erkek ve kadınlarına emanet ediyor. Çünkü Kurtarıcı 229.11, Elçisinin ağzından şunu vaaz etmiştir: 228 Bugünden itibaren 229.12, karısı olanlar, olmayanlar gibi olsunlar. 229.13 Satın alanlar satın almayanlar gibi, sevinenler sevinmeyenler gibi, 229.14 ağlayanlar ağlamayanlar gibi, dünyadan menfaat sağlayanlar 229.15 fuhuş yapmayanlar gibi. Olanlar. . . 229.16'da ilan edilenler, bu bedenden tek başına ayrılan ve 229.18 yüksekliğe dönen bu mükemmel Katekümenler, 229.17 hakkında ilan edildi. Davranışlarıyla Seçilmişler gibidirler. 229.19 Bu, 229.20 bir bedene girmeyen bu Katekümenlerin işaretidir. 229,21 özdenetim sahibi olan, 229,22 her hayvanın etini ağzından koruyan, oruç tutmaya ve günlük dua etmeye istekli olan, 229,23 kiliseye kendi imkanlarına göre yardım eden 229,24 sadaka yoluyla yardım eden başkaları da var. Kötülük onların içinde öldü. 229.25 Ayaklarının hareketleri evlerine doğru gitmekten çok Kiliseye doğru ilerliyordu. Kalpleri her zaman onun üzerindedir. Duruşları ve tavırları Seçilmişlerinki gibidir. Dünyanın bütün 229,28 işlerini kalplerinden söküp attılar. Ancak bu kişi, 229,29 Kutsal Kilise'ye yönelik düşünceye sahip 229,30. . . her an ve hediyeleri ve 229.31 . . . ve 230.1, onlarla birlikte Kutsal Kilise'ye giderken, Kilise'ye gelenlerle birlikte 230.2, onların çocukları, karısı veya akrabalarından biri olsun, 230.3 hayatına fayda sağlayan şerefi ve lütfu. 230.4 Onlarla çok sevinir ve onları sever. 230.5 Bütün servetini onlarla paylaşır. 230.6 İşte! Bu, bir bedene (yeniden) girmeyen bu Katekümenlerin (230.7) işareti ve modelidir. Yaşam Hazinesi'nde sizin için tanımladığım "iyi inci" 230.8 gibi - 230.9 paha biçilemez.229 230.10 Aynı şey bir bedene (yeniden) girmeyen bu İlmihal 230.11 için de geçerlidir. Ancak 230.12 bedenlerini terk ettiklerinde kendi yollarına giderler ve 230.13'ü daha yüksek bir yere geçirerek hayata girerler. 230.14 Bununla birlikte, onlar düşmanın zincirleriyle mahkûm edilmemiş ve bağlanmamıştır, fakat230 230.15 onlar göklerde artırılmışlardır ve bir meyve gibi koparılmışlardır 228 Bkz. 1 Korintliler 7:29-31. 229 A&C temposu Böhlig: "die keinen Wert hat." 230 A&C: Orijinal baskıda taslağın 14. satırı atlanmış. Okuyun ve uygun şekilde yeniden numaralandırın: mau[t].ajau Ntaf N .s .emarou xN t .mRre .M .pjaje alla.

--- SAYFA 202 ---

bölüm 91 189 230.16 olgunlaşacak ve ağaçtan koparılacak. Bu aynı zamanda Seçilmişlere aktarılan 230.17 sadakasının da birçok biçimde 230.18'e benzemesi, onu arındırması ve 230.19 Yaşayanlar Ülkesine girmesidir. Bu aynı zamanda bu Katekümenlerin ruhları da (230.20) ona, yani bir bedene (yeniden) girmeyenlerin ruhlarına (230.21) benzer. Ama Katekümenler meselesine gelince, 230.22 Bunu Yaşam Hazinesi'ne yazdım. 230.23 Nasıl ki onlar özgürleştirildiler ve birer birer arındılar 230.24 yaptıklarına göre, Kilise'ye yaklaşımlarına göre, 230.25 bu aynı zamanda yükselişlerinin, 230.26 şifalarının ve saflıklarının onlara yaklaşmasının yoludur. 230.27 Bu nedenle, tövbe etmek ve Tanrı'dan 230.29 ve Kutsal Kilise'den günahların bağışlanması için her zaman 230.28'de dua etmesi Katekümen'e de uygundur. 230.30 önceki ve şimdiki günahlarından dolayı, 230.31 önceki ve sonraki günahları toplanıp kendisine taksim edilir. 231.1 Daha sonra öğrencileri ondan bu sözleri duyduktan sonra, 231.2 onu kutsadılar ve onu büyük övgülerle yücelttiler. 231.3 dediler ki: Sen övüldün babamız, (ve) sen yücesin. Senin yüzünden içimizde kalan umut ne mutlu. Çünkü ruhlara getirdiğiniz [bilgelik] 231.5 büyüktür. Seçilmişlere 231.6 yaşayacakları seçimin eserlerini ve emirlerini 231.7 açıkladın. Ve ilmihallere ilişkin olarak bile, 231.8 onları ihmal etmediniz, fakat onlara çeşitli 231.9 dereceler, 231 aşamalar ve adımlar öğrettiniz ki, 231.10 her biri [yeteneğine] göre onlardan İyiye yükselsinler ve 231.11 Yaşayanlar Ülkesine ulaşsınlar. 231.12 Ama şimdi efendimiz, ilerlemeniz ve 231.13 size sorduğumuz bu konu hakkında bize vaaz vermeniz için size yalvarıyoruz232 ve 231.14 öğrenci olan233 (ve) ... 231.15 ve Kilise'ye giren, [ya] Seçilmiş veya234 231.16 İlmihal olan insanlara gözlerimizi açmalısınız. Mürit olmadan önce 231.17 dünyasında işledikleri eski günahlar nereye gidiyor? 231.18'den bu yana, aralarında eskiden putlara tapan, 231.19'a tapan (ve) tanrılara saygı duyanlar var. Diğerleri de aralarında Tanrı'ya küfrederek mezheplerin öğretisini sağlam bir şekilde tesis etmişlerdi. 231 Bkz. W.-P. Funk, "Prolégomènes," 11. 232 A&C: et.a .nš .n[tk a]raf. 233 A&C: eteša .u .m.a .c.h .teue. 234 A&C: ei[te x]Neklektos [ne] h xN.

--- SAYFA 203 ---

190 çeviri 231.21 Onlar aynı zamanda göklerdeki diğer aydınlatıcılara da küfretmişlerdir. 231.22 Aralarından bazıları başka günahlar da işlediler: ister hırsızlık235 231.23 ister cinayet veya zina olsun veya ... 231.24 büyü günahı veya yalancı şahitlik hatası olsun 231.25 veya başka ... Bunlar, insanların ilk kez [yürüdüğü] dünyanın kötü işlerinde açıkça görülmektedir 231.26. O halde onlar236 231.27 Allah'ın sözünü işittikleri zaman, 231.28 (kendi) geçmiş günahlarını bir kenara mı koyacaklar, yoksa bırakmayacaklar mı? 231.29 Ey Rabbimiz, sana [yalvarırız], gözlerimizi aç 231.30 sana sorduğumuz [bu soruyla ilgili olarak]237 ve kalplerimizi dinlendir. 232.1 Sonra Havari onlarla konuştu: Bana sorduğunuz bu soru 232.2 çok büyük. (Cevabı) sana açıklayacağım. 232.3 [Bilin],238 bu nedenle, 232.4 umudunu [ve inancını] kabul eden her kişi Işığı Karanlıktan ayırmıştır, 232.5 Yaşayan Ruhun gizemlerini algılamıştır, Kutsal 232.7 Kilisede ikamet eden Işık Zihnini (tarafından) getirilen 232.6 Barışın sağ elini almıştır ve Işıktan günahların bağışlanması için dua etmiştir. 232.8 Zihin. O halde bilin ki, doğduğu günden 232.10 Allah'ın ümidini kabul ettiği (ve) kalbini bütün mezheplerden ve dalalet putlarından uzaklaştırdığı 232.11 gününe kadar işlediği tüm geçmiş günahları 232.12, hepsi O'na bağışlanmıştır. Bundan sonra kendisine onlardan soru sorulmayacak, 232/13 ve eğer o, 232/14 imanında kalırsa ve işlediği bu 232/15 önceki günahları bundan sonra işlemeyen [yaşayacaksa], onlara ceza da verilmeyecektir. Daha sonra ... 232.16'yı taşıdı. . . . onu bağışladılar, 232.17 onu bundan sonra tüm önceki günahlarından koruyamayacaklar239. 232.18 Önceki eylemlerine geri dönerse 232.19 ve yeniden suç işlerse, o zaman bunlar, önceki ve sonraki tüm günahlarıyla birlikte 232.20 kendisine karşı sayılacaktır. Hepsinin için 232.21 çile alacaktır, çünkü Allah ona tövbeyi 232.22 ve ahmaklığından bağışlamayı bahşetmiştir, ancak 232.23 yine de Allah'ın kendisine bahşettiği 232.24 tövbesinde ısrar etmemiştir. Ancak, din dersi 232.25'te (ve) inancında ısrar etmiş ve önceki tüm eylemlerini 235 A&C: .h [o] .u.[j].i[o] .u .e [23[pe ho o]uvonos. 236 A&C: ve .e[ou] .e. 237 A&C: e] .t.an.[j][n]ouk. 238 A&C: [Mme]. 239 A&C: n.[š][a] .t.

--- SAYFA 204 ---

Bölüm 91 191 232.26 onun arkasında kalırsa, o zaman tüm günahları 232.27 ona bırakılacaktı; ister kendi seçiminde Seçilmiş olsun, ister 232.28 [veya] din eğitiminin bir Vaizi olsun. 232.29 O halde katekümen olan kişi, kateşümenliğinde 232.30 [sağlam duracaktır]. İşlediği son 240 günah 232.31, topluca affedilir, 232.32 orucu ve [namazı ve zekatı] nedeniyle 233.1. Şimdi size sadık Vaftizcilerin çalışmalarını 233.2 nasıl açıklayacağımı duyun. Gerçekten 233,3 sadık Katekümen, Elli Orucunu, 233,4 orucunu [yılın] Elli Rab'bin Gününde gerçekleştirir. 233.5 Aynı zamanda 233.6 karısına olan arzuyu kısıtlayarak onların saflığını da korur. O, Rabbin Günlerinin tümünde 233,7 oranında uzak durarak yatağını arındırır. Yemek yeme konusunda (kendini kısıtlıyor[?]) 233,8 ve yemeğini ... 233,9 balıkla veya et ve kanın tüm kirliliğiyle kirletmiyor. Ayrıca o, bu Rab'bin Günlerinde 233.10 kirli hiçbir şeyi yemiyor. [O] ayrıca 233.11'in ellerini Yaşayan 233.12'yi [Ruh'u] yaralamaktan veya ona acı vermekten korur. Onların duaları²⁴¹ onun tarafından yerine getirilir; onları 233.13'te kılar (ve) her gün, her 233.14 günün her saatinde namaza gelir. Tüm bu dua saatleri, yılın her günü 233,16 oranında sunduğu oruç ve zekatına²⁴² 233,15 eklenecektir. Ayrıca her hayır işi 233.17'nin mallarına eklenir: tuttuğu oruç, 233.18 Azizlere verdiği giysiler. Oruçlarında ve iyiliklerinde onlarla günlük bir paydaşlığı paylaşırlar. 233.20 Bunlar diğerleriyle birlikte sayılır ve işlerinin 233.21 yarısı iyilik için, diğer yarısı günah için yapılır. Gerçekten yılın yarısında işlediği günahlar 233,22, Beş parçaya bölünmüş 233,23'tür. Bunlardan dördü, 233.24 iman yoluyla Kutsal Kilise'nin himayesi ve 233.25 Seçilmişlerin sevgisi aracılığıyla onu bağışladı. Bir yandan bundan dolayı, diğer yandan 233.26'da bilginin (gnosis) farkında olduğu için - 233.27'yi [Işığı] Karanlıktan ayırdı (ve) gökten Aydınlatıcı'ya 233.28 ilahiler ve dualar sundu. Ayrıca geri kalanı 233,29 [aldı] ... bu ... 233.30 [yaptığı] bu iyiliklerden dolayı ona dört pay caizdir, dört 233.31 işlediği günahlar 240 A&C: .n.[x].ae .eue. 241 Yani Rabbin Günündeki dualar. 242 A&C: sena.a[p]ou a [15.[j]N tef-.

--- SAYFA 205 ---

192 çeviri 234.1 katekümen olduğu günden itibaren. Geri kalanına gelince, 234.2 tek bir parça hakkında sorgulanacak ve 234.3 bir dayak²⁴³ ve bir daldırma alacak ve daha sonra 234.4'ün üstünde veya altında arıtılacak. O, işlerinin değerine göre 234,5 oranında arınmıştır ve 234,6 oranında arıtılmış, temizlenmiş ve süslenmiştir. Daha sonra o 234.7, bir Işık-imesi 234.8 haline getirilir ve Dinlenme Ülkesine çekilir ve yükseltilir, böylece 234.9 kalbinin olduğu yerde hazinesi de orada olur. 234.10 İlahiyat alanında güçlenene kadar 234.11 iyiliğinin (çalışmalarının) karşılığını bu şekilde alacaktır. 234.12 Ancak eğer yalan söyler veya hakikatten yüz çevirirse, o zaman 234.13'teki tüm günahları, birincisi ve 234.14'ü ikinci olmak üzere yeniden kendisine karşı sayılacaktır. Günahlarını mahkûm eden hüküm onun üzerine dökülecek. 234.15 Ancak, eğer kişi inancında kendini teyit ederse ve 234.16 bu konuda güçlü olursa, o zaman ona bir kader verilecektir (verilecektir[?]) ve 234.17 tekrar geri dönecek, adil olacak, kaçacak ve 234.18 sonsuz yaşamda hayatını kurtaracaktır. 234.19'dan ayrılışı sırasında, 234.20'deki sonsuz yaşamda gidip dinlenecek. Öğrenciler bu bilgelik sözlerini duyduklarında 234.21 öğretmenlerini yücelttiler (ve) 234.22'de Zihin aracılığıyla bilgeliği ve onun bilgisinin zenginliğini 234.23 sağlayan ilk Işık üzerinde düşündüler. 243 A&C: .o[us].hše.

--- SAYFA 206 ---

bölüm 95 elçi öğrencilerine sorar: bulut ne anlama gelir? 240.16 Yine, Havari 240.17 havarilerinin meclisinde otururken, o gün gökyüzü bulutluydu, 240.18 (böylece) gözlerini kaldırdı ve bu buluta baktı 240.19 (ve) müritlerine şöyle dedi: 240.20 önünüzde beliren bu bulut, siz ona bakarken, size 240.21'i açıklayacağım ve nasıl yükseldiğini öğreteceğim. 240.22 240.23 Beş Yerden çıkarıldığını, bu Büyük Dünyanın üzerine yükseldiğini, daha sonra 240.24'te ortaya çıktığını ve havada göründüğünü bilin. 240.25 Üst ateşten 240.26, kendisine görünür kıldığı Işık Bakire suretine doğru yükselen bulut 240.27, onun işareti şimşeklerde bulunan şimşektir 240.28 ... geçip gidiyor... 240.29 Ama [Bakire Meryem suretine] doğru arınmıştır²⁴⁴ 240.30 [Kimin] olduğu Işık'a doğru arıtılmıştır görünür.²⁴⁵ 241.1 . . . Arhontlar yıldırımlardan arındırıldı. 241.2'den çıkıp ayrılırlar ama bu melekler onları yakalasınlar diye hemen 241.3'e gönderilir. 241.4 Hiçbir zaman iyilik yapmadıklarını ve dokundukları her yeri ölüme ve yıkıma uğrattıklarını bilerek 241.6 melekler onlara doğru hareket edip yanlarına(?) geldiklerinde ... 241.7 onların önünden sıkıntı içinde kaçarlar ve 241.8 neyle karşılaşılırsa karşılaşsınlar ve onu üstlenirler. Tıpkı 241.9'luk bir hırsız gibi (o da) yakalandığında (ve) kendisinden daha güçlü bir adamdan kaçtığına, 241.10 ona yetişmek için onu takip eder. Şimdi, bu buluta kaçan bu Arhontlar 241.11, karşılaştıkları 241.12'yi taşıyorlar... .. içinde... 241.13'te, onlar da bu küçük parçayı ele geçirecekler, ister yolda buldukları 241.15'i bir ağaç, ister hayvanlar, ister insanlar olsun. Kısaca 241.16 varsaydıkları her yeri yakarlar ve 244 A&C: [pine Ntparcenos M]-. 245 A&C: [nes abal].

--- SAYFA 207 ---

194 çeviri 241.17 vücutlarının ateşiyle yok eder - yani Arhontlar, 241.18 ateşin oğulları, ateşten arındırılmış olanlar. 241.19 Ancak 241.20 suyundan yükselen ve 241.21 Işık Bakiresi'ne yükselen bulut, onun işaretleri bu gök gürültüsü ve 241.22'nin havada çeşitli şekillerde bulunan ve (insanların) duyduğu bu gürültüdür. 241.23 . . . Bulutta bulunanların 241.24'üne ait olan Arhontlar zaman bulduğunda, bu bulutun 241.25'ini kendileri sıyrılırlar, 246 ondan kaçarlar ve onu 241.26'yı geride bırakırlar. Fakat onların işareti²⁴⁷ şudur ki, [yok ettikleri] her yerde 241.27 don, dolu ve kar yapmaları, 241.28 ve tohumları, meyveleri ve bitkileri çöpe atmaları²⁴⁸ ve 241.29. . . yok ettikleri her yer. Melekler de onları yakalamak için 241.30 [aşağı]²⁴⁹ gönderilir. Fakat 242.1 Melekler²⁵⁰ onları yakalamak için onları takip ederken bu helake sebep olurlar. 242.2 Rüzgardan yükselen bulut ise 242.3 orta havaya, onu görünür kılan 242.4 Bakire'nin görüntüsüne doğru gelir - burcu 242.5 acı bir şekilde esen karanlık rüzgardır. 242.6 Ancak bu rüzgârlarla, bu fırtınalarla canlı varlıklar 242.7 onda arınır. Ancak rüzgar 242.8 bulutundan sıyrılan Arhontlar, 242.9 imajında güvende olarak ondan inerler. 242.10 Ulaşıp ulaştıkları tüm bu nehirler ve denizler, içlerinde dalgalar yaratırlar ve 242.11 yükseltirler ... ve onlar ... gemiler ve onlar 242.12 yok ettikleri²⁵¹ kişilerin arasında yıkıma neden olurlar ve onları ele geçirirler 242.13 ve onları ... saptırırlar(?). 242.14 Ayrıca Işığa ait olan bulut, 242.15 ondan arındırıldığında 242.16 Bakire görünür hale gelir. 242.17 işareti(?) de... ama işareti 242.18 bu; böylece onu huzur ve sükunet içinde yolculuk ederken bulabilirsiniz. 242.19 Canlılar orada dinlenerek ve sükunetle arınırlar, 242.20 ama ondan sıyrılıp her yere koşan Arhontlar²⁵² 246 A&C: [N+k].l[oo].le mmau. 247 A&C: [swu] .p .o[u] .m .e"i .ne. 248 A&C: [Nseš] .wf. 249 A&C: [a]t[r]ouqapou. 250 A&C: [NNagg]elos. 251 A&C: Noutek[o N] .t .m[ht]e N .n .e .t .o[u] .n[a] .tex.a.u. 252 A&C: .Nsepwat ma ni[m].

--- SAYFA 208 ---

bölüm 95 195 242.21 (onlar)253 gelirler, ayrılırlar ... ve onlardan can alırlar254 242.22 ... onlara gönderilir255 ve melekler 242.23 onları yakalar. Ayrıca, karışık havadan 242.24 yükselen ve Meryem Ana'nın 242.25 [imgesine] gelen bulut, onun işareti şudur ki, [onların canlıları]256 242.26 onunla huzur ve sükunet içinde arınmışlardır257. Ancak bu buluttan sıyrılmış olan bu Arhontlar 242.27, bulundukları her yerden 242.28 aşağı iniyorlar... 242.29 Onlara sebep oluyorlar(?) 242.30 Renk258 ... ta ki [melekler gelinceye kadar. ..]259 243.1 onları yakalayıp aralarına alırlar. 243.2 ulaştıkları her yerde geride bıraktıkları 243.2, ister ağaç oluşumu, ister et oluşumu olsun, 243.4, ortaya taşıyorlar... soluyor(?), 243.5 büyük tehlike yaratıyorlar, fakat 243.6 bu Arhontlara gelince, melekler de ortaya [gönderiliyor] 243.7 ve onlardan ışığı çekiyorlar ve 243.8 iblisleri Yedi Çukur'a atın; 243.9 Büyük Deniz'in ötesinde, yani 243.10 kozmosun dışında bulunan suların geçişidir. 243.11 Sonra öğrencileri ona dediler: Gözlerimizi aç, 243.12 Rabbimiz, bu Yedi Çukur nereye iniyor 243.13. [Havari] onlarla konuştu: 243.14 Bu çukurlar ve bu yollar, 243.15'e kadar aşağı dünyalara ulaşınca kadar260 [alçalır] ve Kapıcı'nın 243.16 ayağıyla [karşılaşır]261. Şunu da dinleyin: 243.17 Bazen bu melekler Arhontları yakalamak için 243.18 onlara gönderilir. Arhontlar... 243.19 Çünkü melekler onları takip ettiğinden, onlara yaklaşırlar262... 243.20 Emir verilenlere. Fakat bu Arhontlar 243.21 kendilerini serbest bırakırlar ve 243.22 [ağacı] ve [eti] taşırlar ve onları bu iki263 yavruda, 243.23 [ağacın] ve etin 243.23 yavrularında yutarlar. Melekler 253 A&C: et(ou)naei'yi terk ediyorlar. 254 A&C: veya .wn.[x]. 255 A&C: tnn.a .u .[x].i.r .etou. 256 A&C: ş.a.r .e .o[uwnx]. 257 Klima: Nxhts. 258 Klima: çok iyi. 259 A&C: şan[t]e .nag.g .e[los ei N]. 260 A&C: ni .m[a~i] .t [bhk apitN] şan-. 261 A&C: n .s .e .t .w .m .t .a .nourh |16 .t .e. 262 Klima: se+xn .o. 263 A&C: .s[n] .eu. 264 A&C: [pap].[ş]hn.

--- SAYFA 209 ---

196 çeviri 243.24 . . . arkada, böylece 243.25 [bu] Arhontlar ağaçtan ve 243.26 [etten] sıyrılıp yüksekliğe çıkacakları ana kadar onları koruyabilsinler. Ayrıca 243,27 topluyorlar. . . .yükseklik ve onları 243.28'den çekiyorlar. . . . onlara ilk 243.29 [form ve görüntülerde],265 ilk taşıdıkları 244.1'de ve ışığı geride kalanlardan alıyorlar. 244.2 Ama onlar da onları Büyük Deniz'deki bu Yedi dış 244.3'e [Yollara], 244.4'ün bu ilkleri attıkları yere atıyorlar. Ortaya döndüklerinde ise 244,5 . . . gelin ve içlerindeki ışığı taşıyın. 244.6 İşte o halde, bu bulutun nasıl yükseklerle çıktığına ve onun içinde arınan canlılara (nasıl) ilişkin gözlerinizi açtım. 244.8 Ayrıca size, içindeki Arhontları, 244.9 onların bu olumsuzluklara nasıl sebep olduklarını ve 244.10 Bakire'nin gücüyle emir verilen melekler tarafından nasıl ele geçirilip aşağıdaki hapishaneye atıldıklarını da öğrettim 244.11 Işığın 244.12, içindeki canlıları arındırmak için tüm Bölge üzerinde yetkiye sahip olan244.13. Sonra, öğrencileri 244.14 [ondan bu şeyleri] duyduktan sonra267 onu yücelttiler ve şöyle dediler: 244.15 Sen ... tüm sırları [(açıkladın)268, ya 244.16 tüm vahiylerin eğitimci. 244.17 sana, babamıza, büyük mesleklerle teşekkür ediyoruz, çünkü 244.18, her konuda gözlerimizi açtın. Bize büyük 244,19 [asa]269 bilgi verdin ki, onlar aracılığıyla bizi duyanlara ayrımcılık 244,20 verebilelim. 265 A&C: Mmor |29[vaue M'N nouxi].kwn. 266 A&C: .a .sw |13tF. 267 A&C: swt[me a]ne~i [NtootF]. 268 A&C: Nta[k . .] [qwIP] abal. 269 A&C: xr[ab] .d .os.

--- SAYFA 210 ---

on dört başlı ejderha hakkında 100. bölüm; nedir ve . . . 251.29 [Yine] havarilerinden biri [Havari'ye...] 251.30 hızlı okuma . . . 251.31 251.32 252.1 Magi'nin kanunları, Five Hollows'taki ininde 252.3 oranında saklanan on dört başlı 252.2 boyutunda bir ejderhanın olduğunu söylüyor! Şimdi, lordum, bu ifadeyle ilgili gözlerimi açmanız için size yalvarıyorum. 252.5 Gerçekten on dört başlı gerçek bir 270 252.6 ejderha var mı, yoksa daha doğrusu ruhsal bir 252.7 açıklaması var mı? Sonra Havari ona şöyle dedi: 252.8 Mecusilerin iddia ettiği gibi, 252.9, ette hiçbir zaman ejderha yoktur ve on dört başı da yoktur. Aksine, bu ifade, onların [hata(?)]272 252.11'de ilan ettikleri bir [mesel]271 252.10'dur. . . Ancak Magi, kaydettikleri tüm ifadelerin 252.13'ün gerçek 252.12 anlamını bilmiyordu, 252.13 [varsayalım ki] gerçek.274 Bu 252.14 ejderha için de durum aynı, onlar onu . . . gerçek bir 252.15 ejderha (olarak) düşünüyorlar. . . 252.16'ya gözlerimizi açacağım. ejderha öğretidir... 252.17. etin . . . 252.18 . . . Ancak 252.19 [ejderhaya] atfedilen on dört kafa şu şekildedir: Vücutun başında 252.20 bulunan yedi duyu, bunlar da gördüğü iki göz 252.21, duyduğu iki kulak, 252.22 kokladığı iki burun deliği ve 252.23 dili275 σωματος v'yu burada "bedensel" veya "bedensel", gerçek varoluşu ima eden durumlar yerine "gerçek" anlamında alıyorum. Öğrenci böyle bir ejderhanın gerçekten var olup olmadığını bilmek istiyor gibi görünüyor. 271 A&C: veya .pa.ra[bo] |10[lh] .pe. 272 A&C: oumnt[parapehout]. 273 A&C: .d[e] .a .c .e[r] |12[mhn].i.a .m .m.h[e]. 274 A&C: a[ra] .u eu |13 .w[p M] .mau a[pswma]tikon. 275 A&C: p] .efma .n.[j].i[+p]e.

--- SAYFA 211 ---

198 çeviri 252.24 her biçimde bulunan çeşitli tatlar. 252.25 [Bunlar] ejderhanın yedi başı, insan formunun (parçası olan) yedi 252.26 duyudur... 252.27 . . . altında. Vücutun yedisi 252,28 şunlardır: iki kalça,276 iki kalça, [iki...] 252,29 . . . Archon . . . 252.30 252.31 253,1'in üstünde ve altında olan yedi [baş, toplanıp ejderha için 253,2'lik [dört] genç baş oluşturuyor. Bununla birlikte, onların 253.3 bahsettiği, ejderhanın 253.4 yukarıya doğru saklandığı (ve) yayıldığı Beş Çukur şunlardır: Birincisi dildir, 253.5 ikincisi akciğerdir, üçüncüsü kalptir, 253.6 dördüncüsü dalaktır ve beşincisi de 253.7'nin bunların içinden aktığı [kandır. Ayrıca onlardan dışarı bakıyor [ve] 253.8, on dört başıyla savaşıırken 253.9'un üstünden ve altından imajını ve görünüşünü ortaya koyuyor. 253.12 bedeninin arzusu olan 253.11 ejderhayı tanıyan, onunla mücadele eden, onu fetheden ve 253.13 içindeki onu öldüren kişi, böylece 277 253.14 doğru kişi, kutsal ve seçilmiş, iyi 253.15 adam [adlandırılacaktır. 253.16'da geliş gününde acı çekmeden fetheder. İşte, o halde, size ejderhayı, 253.17 on dört başlı olanı ve Beş Çukuru'nu, 253.18 kendisinin saklandığı ve gizlendiği, 253.19 her zaman onlardan iradesini yerine getirdiğini öğrettim. Sonra bu öğrenci ona 253.20 dedi: Efendim, bana bildirdiğiniz 253.21 ile kalbim ikna oldu. Bana on dört 253,22 başlı ejderhayı öğrettin. Ölen, öldürülen, 253.23 veya hasar gören herkese ne mutlu. Sonsuza kadar yaşayacak ve bütün işlerinde 253,24 galip gelecek bir insan olacaktır. 276 A&C: .t.k .e.[x] .t .e. 277 A&C: .N.[+].[x] .e .eunam[o] .u .t[e] .a.r.a.[f] .eun[a] .m .oute |14[a]raf.

--- SAYFA 212 ---

Bölüm 103, aydınlık zihnin seçilmişlerde ortaya çıkardığı beş harika eser hakkında 257.12 Havari yine konuştu: Işık Zihin 257.13 Seçilmişler için Beş Işık Harikası'nı çalıştırıyor. İlk 257.14 işareti, Seçilmişlerin 257.15'i vaaz ettiği ve tüm biçimleriyle, her türüyle, 257.16'yı (ve) her yerinde ilan ettiği Bilgeliktir. İkincisi İman'dır, 257.17 çünkü Bilgeliği vaaz ettikten sonra o ... Bilgeliği vaaz etti ve diğerleri bunu duyup inandı. 257.19 Üçüncüsü Bilgeliğiyle 257.20 kardeşlerinin topluluğuna Barış'ı duyurmasıyla 257.21 ... 257.22 Dördüncüsü Sevgidir, çünkü Bilgeliği ve onun huzurunda oturan 257.23 erkek ve kız kardeşleri sever. 257.24 Beşincisi, korkunç Şiddettir. 257,25 ile Tanrı'nın umudunu279 almayanları ayıran yargı. Ayrıca Kilisede hatalı bulunduğu 257,26 kişiyi, aptallıkları nedeniyle 257,27 oranında haklı olarak sert bir şekilde yargılar. 257.28 [Akıl] Işık-[Akıl] bu Beş İşareti, arındırdığı, arıttığı, yükselttiği (ve) 257.30 [kurtardığı] Yeni İnsan'a, 257.29'a yerleştirir. .. Herkese kutlu olsun 257.31 Zihin ve Bilgeliği konusunda gayretli 257.32 . . . şu diğer şey: Bu Beş İşaret 258.1 onda yerleşik ve mükemmel hale getirilmiş ve onu mükemmelleştirmiştir ki 258.2 [o] sonsuza kadar lekesiz bir kap ve paha biçilmez bir inci280 258.3 olsun. 278 Klima ve Kontrol: e[.] . . fta. . . [. .] . . at .s .ov.ia. 279 Burada "umut", "mesaj" veya "müjde" ile eş anlamlıdır (bkz. Kephalaia, "Giriş" 7.18-8.7 ve Kephalaia 371.6-30). Muhtemelen Süryanice &, &, "umut"tan gelen "müjde"nin bir yansımasıdır. 280 Kephalaia Bölüm 91 "Katekümen Üzerine" (1Ke 230.6-11) ile karşılaştırın.

--- SAYFA 213 ---

Gıda ile ilgili 104. bölüm, insan vücudundaki beş ürüne atandığını 258.7 [Yine] müritlerine konuştu: 258.8 kişinin her türden bir araya topladığı yiyecek, 258.9 onu yiyip vücuda girmesini sağlamak için, 258.10 Beş Ürüne ayrılır. İlk ürün, 258.11'in hayret içinde insandan çıktığı, 258.12'de Akıl yükselten ve tüm uzuvlardan çıkan şeydir - 258.13 ölçüsüzdür. İkincisi ise 258.14 insandan ses ve söz olarak çıkandır. Üçüncüsü, 258.15'in güç ve gayretle onlardan sızdığı şeydir. 258.16 Dördüncüsü, erkek ile kadın arasında 258.17 arzu zevkinden doğandır. Beşincisi, etten yapılan ve oluşan 258.18 ve onlardan üretilip çıkan 258.19'dur; bu, 258.20'nin bedensel ürünüdür. Ürettikleri bu ürünü sadece 258,21 ebeveyni biliyor. Onun sevgisini, 258,22'lik sebebinin ve onun sevgisini her gün 258,23'e ararlar. Diğer dört ürünü 258.24 algılamazlar ve onlara acımazlar, çünkü 258.25 onlar için açık değildir.

--- SAYFA 214 ---

107. bölüm konuşmanın türüne dair. . . 260.31 Yine, 260.32 ağızdan çıkan ve kulaklarla duyulan konuşmanın oluşumundan söz etti. 260.33 Dedi ki 261.1 . . . ve boğaz onu içeri çeker, dil 261.2 açılır, dişler onu keser ve dudaklar 261.3 bir araya getirir. Konuşma, [bu Beş] 261,4 Uzuvun gücüyle çıkar ve dışarıda duyulur. Nasıl ki 261.5 bir madeni parayı bir kişinin erittiği, 261.6'nın dövdüğü ve bir başkasının çevirdikçe kestiği, bir başkasının 261.7 mühürlediği, bir başkasının eleği sildiği gibi, 261.8 bu Beş Zanaatkar da 261.9 parasını güzelleştirip biçimlendiriyor ve insanların kullanımına giriyor ve bir mal oluyor. 261.10 onların satın alıp sattıkları - aynı şekilde bu konuşma da 261.11 Beş [Uzuvlar] tarafından şekillendirilir ve süslenir, 261.12 çıktığında (ve) 261.13 diğerlerinin kulakları tarafından duyulur.

--- SAYFA 215 ---

chapter 111 on the four qualities that are found in the eye and the fifth, which is hidden in them; to whom they belong 265.13 [Again] he spoke: There are Four Qualities found in [the eyes]281 265.14 of human beings that see, as they look at ... 265.15 [without]282 the four that are hidden in them ... they belong ... 265.16 While [the cold] that is in the [eye] belongs [to them, the heat(?)]283 265.17 belongs to the fire. The pupil,284 however, belongs to the Light- 265.18 Mind, which perceives what is hidden in all things, 265.19 since it inhabits the Living Air. 265.20 [Again] he spoke: Why does the pupil of the eye [see], 265.21 seeing during the day, but the approaching night it [does not see]? 265.22 Which mystery does this signify? 265.23 [This (thing),285 which] you do not know, I will explain [it] 265.24 [to you.286 The fact that] the pupil of the eye [cannot see at night] 265.25 [signifies the] mystery of the [First Man] ... 265.26 is the d oor ... 265.27 below ... 265.28 . . . the other four regions. Since in the ... 265.29 ab ove, he has ... 265.30 great ... they have ... 265.31 also that which comes down287 ... 265.32 the Living Spirit288 ... 266.1 [the] First Man has risen through him (and) has known 266.2 everything. 281 A&C: xn[Nbel]. 282 A&C: [yw]ris. 283 A&C: [. . . .]š men etxM p.b[e].l [e].f].h[p apma]u. 284 A&C: keke. 285 A&C: [pe"i et]etN-. 286 A&C: [nhtN abal pe"i]. 287 A&C: [±16]t an teta .sei. 288 A&C: [±15 p]pneum.a etanX.

--- SAYFA 216 ---

bölüm 112b (İsa'nın açıkladığı beş şey hakkında) 267.18 Sonra, bunu ilan ettikten sonra, 267.19 o anda havarilerinden biri, 267.20 önünde duranlar arasından ona şöyle dedi: 267.21 bize Rabbimiz'i söyle ve bu konuyu bize açıkla. 267.22 Eğer insanlığın bu benzerliği sizin bahsettiğiniz gibi 267.23 Tanrı'ya ait değilse, neden İsa 267.24 Yaşayan Tanrı'nın Oğlu olarak dünyaya geldi, 267.25 kendisini açığa çıkardı (ve) sıkıntı ve zulme maruz kaldı, 267.26 çarmıhta asıldı (ve) düşmanlarına 267.27 işkence ve kötülüklerinin utancını ona yaşattı? 267.28 Elçi ona şöyle dedi: İsa dünyaya sadece insanlık yüzünden gelmedi (ve)289 267.29 (kendisini) açıklamadı, fakat 267.30 [daha doğrusu, o gelmeden önce]290 yeryüzüne gelip (ve) (kendisini) ortaya koymadan önce, 267.31 [ilk olarak]291 267.32'nin dışında büyük ve güçlü [işlerini] gerçekleştirdi [büyük dünya].292 Ancak, 268.1 [işini] büyük dünyanın dışında yapmayı bitirdiğinde, geldi ... 268.2 [olur]293 Adem ve Havva ile çıktı (ve) [onlara] ifşa oldu. 268.3 Gerçekten de her nesle İyilik için Havarileri gönderen oydu 268.4 ve onlara Beş Büyük Şeyi vahyetti: 268.5 [Birincisi]: Onlara Işık ırkına ait olduklarını söyledi. 268.6 İkincisi: Onlara Aeons of Great- 268.7 [ness]'i, nasıl var olduklarını açıkladı ve onlara Karanlığın 268.8 [doğasını]294, onun da nasıl var olduğunu öğretti. 268.9 Üçüncü kez: Onlara Işığın [Kahramanlık]295 268.10'unu, Karanlığın 268.11 gücüne nasıl galip geldiğini (ve) onu mağlup ettiğini duyurdu. 268.12 Dördüncüsü: O, onlara fayda sağlayabilecek ve onları içinde bulundukları cehennemin kapısından 268.14 getirinceye kadar onların ortasındaki ölüm bölgesine, yani bedene geldiğini öğretti. 289 A&C: afo .u[wn].[x]. 290 A&C: [xatexh Ntaf empa] .t .e[f]ei. 291 A&C: [afeire NšaR'P Nou].[x] .wb. 292 A&C: [pnaq Nkosmos]. 293 A&C: [af] .swrš abal (bilinmeyen anlamında). 294 A&C: [tou] |8[sia M]pkeke. 295 A&C: tM'Nt[ašire].

--- SAYFA 217 ---

204 çeviri 268.15'i yutuldu. Beşincisi: O, 268.16 İyiliğe ve Elçi tarafından ilan edilen doğruluğa karşı 268.17 isyan eden isyancıların büyük bir zincirle bağlanacağı gerçeğine gözlerimizi açtı.

--- SAYFA 218 ---

Bölüm 137 birbirinden farklı olan beş kardeşlik türü hakkında 338.22 Havari yine müritleriyle konuştu ... 338.23 kendi topluluğu arasında otururken: Seçtiğim Kilisede bulunan [Beş Kardeşlik] türü var. [İlk] 338.25 "kardeşler", ikincisi "çocuklar", [üçüncüsü] 338.26 "müritler", dördüncüsü "gündelik işçiler" (ve beşincisi) 338.27. . . ("köleler")296 ... 338.28 . . . içinde olanlar ... 338.29 . . . doğruluk ehli... 338.30. 338.31 . . . hazır olduktan sonra ... 339.1 . . . onların [gölgesi(?)] Kilisedeki ışıktır ... 339.2. . . Bu taraftan. Işık Zihin ... 339.3 . . . onların çobanı olan ve onları onlardan ayıran ... 339.4 . . . her biri renk tonuna göre ... 339.5 . . . çünkü onlar, kendilerine verilen görevi 339.6'dan saklamayan, bunun yerine Kilise'de 339.7'nin yapabildikleri görevi gerçekten yapan kardeşler gibidirler, onu gerçekten yaparlar. 339.8 Ancak "çocuklar" şefkatli ve bilge insanlardır, 339.9 zanaatkarlar, düşünceli insanlardır... 339.10 . . . Her an, her zaman gerçeği vaaz ederken, 339.11 ağızlarında hiçbir yalan olmadan. Bir yargının bulunduğu her bir Kilise 339.12, onlar bu 339.13 yargısını yapmazlar, bunun yerine adil 339.14 yargısına göre yargılarlar. Daha da fazlasını yaparlar ve Tanrı'yı ararlar.297 339.15 Ama onlar O'nun "çocukları" oldukları için O'ndan ayrılmazlar. 339.16 [Müritler] de onurlu ve 339.17 sabırlı insanlardır, muhteşem koyunlardır, 339.18 bilgelik içinde yaşarlar, sabırla öğretmenlerini izlerler 339.19 . . . 339.20 Onlar için iyiye ve faydalıya doğru yol gösteren çobanlarının ayak izlerini takip ederler. 339.21 ["Günlük işçiler" ise 296 Bkz. 340.15. W.-P. Funk, Kephalaia (I): Zweite Hälfte [Lieferung 13-14] (Stuttgart: Kohlhammer, 1999), 168 not satırı 338.27. 297 Funk, kişisel iletişim.

--- SAYFA 219 ---

206 çeviri 339,22 üç şeye göre doğruluk: ... nedeniyle ... 339,23'e göre. . . ve elde etmek ve giymek için giyilen kıyafetler nedeniyle, 339,24 ve bedensel onur nedeniyle, 339,26 zamanına kadar boş övgü ile onurlandırıldıkları için 339,25. . . Bu üç [şeyden] biri eksik olduğunda 339.27 [onlar...] kaçarlar ve yabancı olurlar 339.28 onların kılavuzu 339.29 340.1 Ama ["köleler"] onlar 340.2'yi kınayan insanlardır. . . kibirle dolu olan ruhları, çünkü onlar ... 340.3 . . . 340.4 Çobanlarına kulak vermeyen, gafil ve zalimdirler. Ama onların işareti şudur: ... 340,5 olduğu sürece. . . geri kalanı kilisede oldukları gibi. Ama 340.6 sıkıntı onlara karşı çıktığında 340.7 ve zulüm onlara geldiğinde, 340.8 kendilerine gelen her şeye hemen bağlanırlar ve onu gizlice alıp 340.9 Kiliseden kaçarlar, kimsenin haberi olmadan (ve) ona yabancı olurlar ve 340.10 başka bir yabancı yere giderler - buranın insanları 340.11 bilmezken - vasiyetlerini yerine getirsinler onların 340.12 arzusu. Bu nedenle size 340.13 diyorum ki, 340.16 Kutsal Kilise'de bulunan 340.15 "gündelik işçiler" ve "köleler" olan bu iki yabancı ırkın 340.14 türünü kabul etmeyen ve kendini koruyan herkes kutludur. Aksine, o (almalı) . . . bu 340.17 diğer üçünün türü: "kardeşler" veya "çocuklar" veya "öğrenciler", 340.18 onların Yaşam Tarzında sonsuza kadar yaşayabilmesi için onların türünü kabul eden 340.19.

--- SAYFA 220 ---

Bölüm 146 Yaşlı adamın geçinmek için beş yiyeceği var; yeni adamın beş kişisi daha var 348.31 [Yine] konuştu ... 349.1 Kutsal 349.2 Ruh'un çocuklarını beslediği kutsal yiyecek var, o da ... 349.3 . . . onlar aracılığıyla kutsal görüntülerde ... 349.4 349.5 [İlk yiyecek, mükemmel Seçilmiş'in gördüğü ve 349.8'in sevindiği, [büyük(?)'ün] 349.6 öğretmeninin, liderlerin, kardeşlerin ve 349.7 kız kardeşlerin ruhudur. 349.9 İkinci yiyecek, onun (yani Seçilmiş'in) 349.10 saat sonra ettiği duadır. saat. 349.11 Üçüncü yiyecek, 349.12'nin saatlerce ilan ettiği ve sevindiği sevinçtir. 349.13 Dördüncü yiyecek, gittiği her yerde [vaaz ettiği] vaazdır 349.14. 349.15 Beşinci yiyecek, elinde 349.16 taşıdığı kutsal bir kitaptır, 349.17'de yazılan her şeyi ya okur ya da okuyanı dinler. Veya 349.18'i okuduktan sonra başkalarına 349.19'u dinletir ve okutmanın yolunu bulur. 349.20 Bunlar Seçilmişlerin Beş Yiyecekleridir 349.21 . . . uygular ve alır ... 349.22 hayatın gıdası 349.23 . . . sonsuza dek onun aracılığıyla hayat. 349.24 Yine konuştu: Beş Besin de 349.25 Beslendiği Maddeden gelir... 349.26 . . . Yaşlı Adam'ın görüntüsü. 349.27 [İlk] yiyecek, dünyanın her görüşüdür 349.28 çeşitli ... hoş biçimlerdeki 349.29 [ki] onun göreceği ve sevineceği. 349.30 [İkincisi] yiyecek, kötü sözdür... 349.31 . . . kutsal mitlerin anlatılması 349.32 . . . ve 349.33'teki yalan konuşma (bulundu). .. ifadeler ve abartmalar ... 349.34 . . . duyurmak, onlara kazanç sağlamak... 349.35 [Üçüncü yiyecek] güzel iştir...

--- SAYFA 221 ---

208 çeviri 349.36 saat ... 349.37 [Dördüncü yiyecek], insanların yediği, doyup dinlendikleri [dünyanın(?)] yemeğidir. 350.1. 350.2 [Beşinci] yiyecek, insanların zina yaptığı cinsel arzudur 350.3. 350.4 Bunlar Maddenin Beş Besinidir; 350.5 . . . günah, (ve) Yaşlı Adam'ın 350.6 yediği ve güçlendiği. 350,7 Ne mutlu, 350,8 kalbini bu Beş Gıdadan ve 350,9 Maddenin yemeklerinden uzak tutan her kutsal Seçilmiş... hepsi 350,10'u tuzağa düşürmek ve günah işlemek için. . . ve onu, onların azabına ve 350/11 azabına sürükleyin ki, onlar, yani 350/12'den yiyenlerin azabına uğrasınlar.

--- SAYFA 222 ---

Beş kitapla ilgili 148. bölüm, bunların beş babaya ait olduğu 355.4 Aydınlatıcı yine müritleriyle konuştu: 355.5 Sizin için yazdığım bu harika yazılar, 355.7 Işığın Babaları tarafından size karşılıksız olarak verilen 355.6 hediyelerdir. 355.8 Büyük Yaşayan Müjde, Elçi'nin 355.9 armağanıdır 355.10 Yaşam Hazinesi, 355.11 Görkem Sütunu'nun armağanıdır. Pragmateia ve 355.12 Gizemler ve Devlerin Yazısı Kitabı, bu 355.13 üç kutsal yazı tek bir bütün oluşturur, 355.14 bunlar Işık İkizinin armağanlarıdır. 355.15 Size zaman zaman yazdığım tüm Mektuplar da, 355.16, onlar benim hediyelerim ve 355.17 hediyelerimdir. Bu, İyi Ağaçtan [sana] 355,18 verdiğim iyi meyvedir. 355.19 [Şükredin], siz kendiniz, sevgilim, 355.20 bu güzel yazılar tarafından cesaretlendirilin, 355.21 [bunlar] size Işığın 355.22'si [Babalar] tarafından karşılıksız olarak verilmiştir. Onları 355,23 [kalplerinize] alın ve onlara inanın. Bunları üzerinize yazın 355.24 . . . hafıza, çünkü sen ... 355.25 [onlar aracılığıyla] sonsuz hayata.

--- SAYFA 223 ---

Bölüm 165 Kıskançlığın beş biçimi vardır 409.10 Aydınlanmacı müritleriyle [Yine] konuştu: ... 409.11 409.12 . . . kıskançlık nedir? ... 298 409.13 409.14 409.15 409.16 409.17 409.18 409.19 409.20 . . . bilgelik içinde bilge olmak ... 409.21 . . . Ayrıca üçüncü kıskançlık da ... 409.22 409.23 409.24 409.25 409.26 . . . ne yüzünden... kıskanıyorum... 409.27. 409.28'de yaşıyor. 409.29 409.30 ? 409.31 mi? 410.1 ya bir öğretmen adına ya da bir 410.2 öğrencisi yüzünden, ister büyük ister küçük ... 410.3 Kıskançlık 410.4 sadaka 410.5 erkek kardeş(?) 410.6 410.7 410.8 410.9 410.10 410.11 410.12 İşte, sizin için kıskançlığı (ve) 410.13 Beş Biçimini açıkladım 298 Funk, kişisel iletişim.

--- SAYFA 224 ---

bölüm 165 211 410.14 sizden ... böylece birbirinizi [kıskanmayasınız] 410.15 ... kıskançlık ... 410.16 birbirinize ... kıskançlık ... 410.17 sen 410.18 harika 410.19 kavga 410.20 zahmet . . . 410.21 Kendini her türlü kıskançlıktan [ayıran] herkese ne mutlu... . . . 410.22

--- SAYFA 225 ---

Bölüm 176, [beş(?)] formdaki manevi geçiş ve kilisenin uyum sağladığı form hakkında 452.31 Havari yine kendi huzurunda [oturan müritleriyle] 452.32 [geçiş...] hakkında konuştu 453.1 . . . kilisede yapıldı. O [onlara] şöyle dedi: 453.2 Beş Geçiş [vardır], bunların içinden geçerek ... 453.3 . . . vücuttan geçişler. 453.4 [İlk] geçiş: Cennetin ve yerin 453.5 bedeninden ve insan vücudundan geçer. Daha sonra 453.6'da bu insanlık heykelinin yanına gelecektir. 453.7 [İkinci] geçiş: 453.8'den değişir. 453.9vücudu taşımak... 453.10. . . Katekümen. 453.11 [Üçüncü] geçiş: Değişir... 453.12 453.13 . . . zenginlik ve 453.14 . . . dünya ve onun 453.15 . . . ve [adil(?)] onun doğruluğu 453.16 bedeni o taşıyor ... onların doğruluğu 453.17 453.18 453.19 453.20 453.21 453.22 453.23 453.24 . . . yerde 453.25'ten. iyi bir yere ... 453.26 ruh ... 453.27 dinlenme yerinde ... 453.28 . . . Dördüncü geçiş... . . . 453.29. . . . geçmek ... 453.30 insanın hayatı ... 453.31 454.1 ... o 454.2 . . . kirlenen tüm kâr...

--- SAYFA 226 ---

bölüm 176 213 454.3 her . . . ve toprak kaplar ve otlar. . . 454.4 . . . kap onu elde etsin diye... 454.5
 . kavga ... 454.6 . . . geri dön ... 454.7 454.8 454.9 454.10 . . .
 değişiklikler ... 454.11 . . . dinlenmek 454.12 harika ... 454.13 454.14
 harika ... 454.15 454.16 454.17 454.18 454.19
 454.20 454.21 454.22 454.23 on iki ... 454.24
 454.25 . . . her ... 454.26 454.27 454.28 . . . bir adam ve değişiyor ...
 454.29 455.1 . . . Ona gelen Yeni Adam... 455.2 . . . sağlıklı bir insan olur ... 455.3 . . . ve iyi
 doktorunun 455.4'ün kendisi için öngördüğü, [geçiş] emri olan iradeyi yerine getirir. 455.5 [O] yalnız biri
 olur... 455.6 . . . kutsal kitapta yazıldığı gibi. 455.7 [Dedi]: Beş Geçiş daha var, 455.8, insanoğlunun
 bedeninde ... 455.9 geçiş yaptığı. 455.10'un yaşadığı ilk geçiş şu: Zamanı gelip 455.11 bedenini terk
 ettiğinde, yıkım bedeninden, 455.12 et ve kan imgesinden geçip insan 455.13 geleneğini terk ederek, bu
 dünyanın tüm seraplarından 455.14 vazgeçerek Büyük 455.15'in huzuruna girer. [Yargıç]. Yaptığı işler...
 455.16 Hakikat Hakiminin huzurunda. Yaşadığı ikinci geçiş 455.17'dir: ... 455.18'den geçer. İlk
 İnsan'a... 455.19. . . Gecenin Aydınlatıcısı şu yere doğru...

--- SAYFA 227 ---

214 çeviri 455.20 . . . onu alır ... 455.21 . . . bu Kutsal Kilise. 455.22 Üçüncü geçiş şudur: Gecenin
 455.23'ünden [Aydınlatıcı] geçerek, Gündüzün 455.24 Aydınlatıcısının bulunduğu yere gider. 455.25
 Günün Gemisine girer. . . kutsal ... zenginliklerinin ... 455.26 . . . övdü(?) ... 455.27 yine 455.28'in
 Gemisine [Gece. Dördüncü] geçiş: [O] 455.29'u [Üçüncü] Elçi'den ve 455.30'u [geçişler...] geçerek Büyük
 456.1 [Birinci] Salih Olan'ın yerine gider. Ona ulaşır ve kendi içinde dinlenir... 456.2. . . öğretmenin.
 Büyük İlk Adil Olan ... 456.3 . . . kardeşlerinin ruhuyla ve onlar... 456.4. . . ve buraya varıp onlar adına
 seviniyor. 456.5 [Son] geçiş, ... 456.6'dan değiştiği zamandır. . . bitiş zamanında. Babanın ... 456.7
 [onun(?)] yüzünü ve tüm Işık Babalarını açığa çıkaracağı gün 456.8 . . . Bu Seçilmiş 456.9 da Baba'nın
 sırlarına yükselecek ve kardeşlerinin tüm ruhları 456.10'u seçecek ve 456.11 Baba'ya, Gerçeğin
 Tanrısı'na gelecek ve Babaları 456.12'de huzur bulacak. Onlar her zaman onun yanında kalırlar ki bu da...
 456.13 Onlar da bu yol onlara yetecektir. ... 456.14 . . . onları arındıracak ve onları huzura [ve] 456.15
 dinlenmeye gönderecek, onları diriltecek ve [her birine] 456.16'lık bir kişiyi kendi yerine atayacak. Onlar
 Işıktaki yaşayacaklar ve 456.17 Baba'nın kalbinde sonsuza kadar yaşayacaklar. . . 456.18 . . . Bunlar, ruhsal
 kişinin 456.20'yi bir yerden bir yere geçirdiği Beş [Ruhsal] Geçiş 456.19'dur. Ama ne zaman... 456.21 . . .
 ve [Aeon'un] huzurunda yaşamı ortaya koyuyorlar ... 456.22 . . . sonsuza kadar. Bu nedenle size
 söylüyorum 456.23 her sadık Seçilmiş kutlu olsun 456.24 bu geçişin emri büyüktür ... çünkü 456.25'i
 mükemmel ve düşünceli bir adam olacak, yani 456.26 tüm emirleri mükemmelleştireceksin ... 456.27 ve
 hatasız [olsun] ... 456.28 456.29 . . . geçiş. Tekrar [konuştu:(?) Sana yalvarıyorum(?) lordum]
 456.30 efendim, bana 456.31 geçiş emrini anlat ve [gözlerimi aç.] ... 457.1. . . . aynı zamanda geçişler
 de ... 457.2 itibaren ... 457.3'e ait [kimin gizemi]? Yoksa bunun tanıklığı mı

--- SAYFA 228 ---

bölüm 176 215 457.4 [geçiş] ...? Sonra Havari bu 457,5 [öğrenci] ile konuştu: Doğru sordun. 457.6'ya [sana] anlatacağım. . . söylemek . . . 457.7 457.8 457.9 457.10 gizeminin benzerliği Ruh da . . . 457.11 yaşayacak . . . 457.12 457.13 . . . geçiş . . . ama . . . 457.14 . . . toprakları taşıyacak ve onları giydirecek 457.15 . . . sıkıntı. . . 457.16'da dışarı atılacak . . . [Güneş(?) ve Ay ve ayılar 457.17 457.18 ruh . . . 457.19 457.20 457.21'i taşıyor. . . Yine onu damıtıp 457.22'yi saflaştırıyor. . . ve o . . . ve geçiş yapıyor 457.23 . . . dünyanın her yerinden . . . 457.24 457.25 457.26 457.27 . . . ilk. Güç . . . 457.28 457.29 457.30 458.1'den geçer, Beş Ev'de yaşayanlar. . . 458.2 bu dinginliğe geçiş. 458.3 [İlk geçiş] şudur: 458.4 Yaşayan Havaya [yükselir] ve . . . 458.5'e kutsal, damıtılmış (ve) arıtılmış olarak gelir. [İkinci geçiş]: 458.6 [Şan Sütunu'na yükselir ve parlayan İlk İnsan'ın 458.7 gemisine girer. . . 458.8 Üçüncü geçiş: İlk İnsan'ın 458.9 gemisini [terk eder(?) . . . ve gider. . . 458.10 böylece parlayan her kap arındırılır. [Dördüncü] 458.11 geçiş: O çıkar 458.12 ayrıca yaratılmışların havası ve . . . 458.13 . . . Beşinci geçiş 458.14 . . . Büyük İlk Adil Olan'dan . . . 458.15'e. . . büyüklük . . . ve onun içine girer . . . 458.16 458.17 dünyanın odalarından 458.18 458.19 çanak çömlek

--- SAYFA 229 ---

216 çeviri 458.20 458.21 . . . geride bırakıyor 458.22 . . . geçişinde 458.23 . . . parlıyor ve yüceltiyor ve . . . 458.24 . . . Sonra, ne zaman 458.25 . . . onun içinde kalıyor 458.26 . . . itibaren 458.27 . . . yaşayanlar 458.28 . . . düşmanlık yeri 458.29 da arındı. Gidiyor. . . . 458.30 [bizim] görüntümüz(?), ama . . . 458.31'i üst dünyanın arkasında [bırakıyor] ve gidiyor 459.1 459.2 459.3 . . . Kilise 459.4 . . . geçiş 459.5 . . . Kilise ve onlar . . . 459.6 . . . ve onlar 459.7 . . . ve kurtuldular 459.8 459,9 459,10 459,11 459,12 459,13 459,14 459,15 Sayfanın orta kısmı korunmamış 459,16 459,17 459,18 459,19 459,20 459,21 459,22 kutsal . . . 459.23 oruç . . . 459.24 yukarıda olanlar . . . 459.25 kutsal toplantı . . . 459.26 yükseklikte . . . 459.27 o da . . . 459.28 küçük ve onlar . . . 459.29 ayrıca . . . 459.30 459.31 460.1 460.2

--- SAYFA 230 ---

bölüm 176 217 460.3 460.4 460.5

--- SAYFA 231 ---

bölüm 189 [beş ayartma hakkında] 484.20 [Yine] 484.21 484.22 484.23 484.24 484.25 484.26 484.27 485.1 . . . ve ayartmaya direnir . . . 485.2 . . . ve kalbi batmıyor . . . 485.3 . . . bir şeyler yemek ve bir şeyler içmek arzusu. . . 485.4 . . . ayartmaya direnir ve 485,5 olur. . . yemeğinin saflaştırılması. . . 485.6 . . . mükemmel ve gerçek. 485,7 İkinci ayartma, . . . 485,8'dir. 485.9 485.10'u kurmuştur. 485.11 485.12 . . . ancak bu, 485.13'ün cazibesi. . . ve o . . . gerçek. 485.14 [Üçüncü] ayartma, . . . 485.15'tir. . . ve bundan muzdarip . . . 485.16 485.17 485.18 . . . ve . . . 485.19'u bırakıyor. 485.20 485.21 onun tarafından test edildiği . . . 485.22 485.23 . . . Dördüncü ayartma, kadınlara duyulan arzudur 485,24 485.25 mal sahibi olma arzusu 485.26 485,27'ye düşmesine izin vermek istiyor bu mükemmel Seçilmiş'in 485.28'i yok. ve mağlup olmuyor ve hareket etmiyor 485.29 . . . [ama o direniyor]. 485.30 [Beşincisi şudur:] Bir zulüm olduğu zaman

--- SAYFA 232 ---

bölüm 189 219 486.1 ... zulmün ötesinde [olur]. .. 486.2 ... Mezhepler, içinde duranlar... 486.3. . . sıkıntı. Veya yine onlar gibi ... 486.4 ... ona kırbaçlarla vurduklarında ... 486.5 ... ve onu çarmıha germeye geliyorlar ve o dönmüyor... 486.6 ... kendi gerçeğinden ve her şeye katlanır... 486.7. . . gazap, bağ ve (ve) çarmıha gerilme. Bu Beş 486.8 Ayartmada... .. Seçilmişlerin 486.9'u. . . o alır... of ... Ne zaman [o] 486.10 ... imanı artır ve doğru olur... 486.11 bilgisi... ayartılması... 486.12. . . ve hemen geri döner ve 486.13 gerçeğini ortaya çıkarır ve ... verir ... 486.14

--- SAYFA 233 ---

bölüm 191'de beş ışık babasını simgeleyen elçimizin suretinde beş özellik vardır 487.9 [Yine] müritlerine şöyle konuştu: Görüntüde Beş Özellik Vardır 487.10... Beş'te... 487.11 ... Birincisi alçakgönüllü yöndür ... 487.12 ... Kilisemi bu mülkle edindim ... 487.13 ve [iyi(?) ve] 487.14'ün sadece [ruhlar(?)] cazibesine katlanın 487.15 ... alçakgönüllü 487.16 487.17 487.18 ... havari, on iki ... 487.19 487.20 İlk İnsan ... 487.21 seçilmiş ... 487.22 Üçüncü mülk ... 487.23 487.24 İlk İnsan ... 487.25 . . . o ve 487.26 487.27 487.28 bende ... 487.29 var. Resim 488.1. . . Görüntüde size gösterilen güzellik... 488.2. ortaya koyuyor ... 488.3 . . . güzel bir görüntüde kurtardı(?) ... 488.4 . . . imajının güzelliği sayesinde. 488.5 [Beşinci] özellik benim ışık-bilgeliğimdir... 488.6 Yaşayan Ateş'ten ... 488.7. . . ot(?), ama, mülkünü alırken ... 488,8 . . . [ellerin üzerine konulması(?)].299 O'nun bilgeliğinden ve ... 488.9'dan beri. . . tüm dünyalarda 488.10'u ortaya çıkardı. 488.11 488.12 onların etini [giyar]. 299 Funk, Kephalaia (I): Zweite Hälfte, 488 [432], not 8'de yaptığı şey kendi iradesidir.

--- SAYFA 234 ---

bölüm 191 221 488.13 tüm dünyalar, onun bilgeliğiyle (ve) sevgisiyle. 488.14 [Bu da şu şekildedir] Kilisemi seçtim... 488.15 488.16 488.17 488.18'in ruhu o aldı ... 488.19 488.20 488.21 . . . Tümü . . . bunu sevmeye başladım ... 488.22 488.23 488.24 . . . Baba 488.25 488.26 488.27 . . . yine, b 488,28'e kadar uzanır. . . Bıraktım, seçtim... 488,29 488.30 489.1 . . . kötü kötülük ... 489.2 kötülüğün kötü arzusu ... 489.3 . . . Bu Görüntüde... 489.4 günlük, yani beni görenlerin... 489.5 görüntülerini tasvir ediyor, onların kalplerinde tasvir ediyor. .. 489.6 benim İmajımda mükemmelleştirilmiş iç imajı. ..489.7 . . . sessizliğin benzerliği ve vizyonu. 489.8 [Beşincisi: Işık bilgeliğim sayesinde 489.9 iyiyi kötüden, Işığ 489.10 Karanlıktan ayırdım. Hatayı ... 489.11'den ayırdım. . . onların tanrısı. 489.12'm aracılığıyla onlara zafer kazandırdım. . . zafer. Bütün Mezhepler... 489.13. vücutlarında ... 489.14 . . . geldikleri Işık Ülkesi 489.15 sonsuza kadar dinlen.

--- SAYFA 235 ---

bölüm 193 kötü olanın [beş özelliği] vardır; iyi olanın [beş özelliği daha vardır] 490,26 Yine [müritleriyle konuştu: Kötü Olan'ın] 490,27 Beş Niteliği vardır, [bunlar...] 490,28 iftira(?),300 cinayet, [açgözlülük, Işığın karışımı] 490,29 ve Karanlık. Bu 490.30 size öğrettiğim 491.1 Bunlara göre hareket eden ve onlarla yaşayan. .. 491.2 . . . hakikat ve Tanrı'nın krallığı ... 491.3 . . . sonsuza dek işkence ve ceza. 491.4 [İyi Olanın] da Beş İyi Niteliği vardır, 491.5 oruç, merhamet, [sadaka], 491.6 iman ve Aydınlığın [ve Karanlığın] ayrılması. 491.7 Bu Beş İyi Nitelikle amel eden... 491.8 [ölümü] tatmayacak ... 491.9 . . . ama hayata ortak olacak... 491.10 . . . peki ve 491.11 [Tanrı'nın] [krallığını] miras alın. 300 Funk, Kephalaia (I): Zweite Hälfte, 490 [436].

--- SAYFA 236 ---

ek THEODORE BAR KHONAI'NİN MANİHA MİTİNİN ÖZGEÇMİŞİ (AÇIKLAMALI ÇEVİRİ) Theodore bar Khonai'nin Süryanice Liber scholiorum'undan çevrilmiştir (ed. Addai Scher; CSCO 69; Louvain: Imprimerie orientaliste L. Durbecq, 1954, s. 313-318), bu alıntı, Nispeten geç bir tarihe rağmen, Mani'nin özellikle Süryanice terminolojisi açısından kendi kozmogonik mitini nasıl tasarladığının belki de en önemli ikincil tanığıdır.1 313.10 Onun iğrenç öğretisi üzerine: Bununla birlikte, Maniheistleri utandırmak için bu kitapta 313.12 kötü Mani'nin hayali küfürlerinin bir kısmını 313.11'e koymamız gerekmektedir. Çünkü 313.13'ten önce cennetin, yerin ve bunların içindeki her şeyin var olduğunu, 313.14'te biri iyi, diğeri kötü olmak üzere iki doğa2 bulunduğunu söylüyor. İyi 313.15 doğası Işık Aleminde yaşıyordu ve ona "Büyükülüğün Babası 313.16" diyor. Aynı zamanda Beş Şekina'sının da yanında bulunduğunu söylüyor:3 313.17 Zihin, Düşünce, İçgörü, Öğüt ve Düşünce.4 313.18 Karanlığın Kralı5 adını verdiği kötü doğa ve şöyle diyor: 1 Aşağıdaki notlarda aşağıdaki İngilizce, Fransızca ve Almanca çevirilere karşılaştırmalı atıflarda bulunulacaktır: Yohannan (Williams Jackson'dan, Maniheizm Araştırmaları, 121-154); Schubert (Haardt'tan, Gnosis, 289-295); Reeves (Yahudi Lore'dan, 185-206); Reitenztein ve Schaeder (Studien'den, 342-353); Pognon (Inscriptions mandaïtes, 184-193'ten). 2 # 2 . . 3 0. Yohannan: "Görkemler"; Schubert: "ikamet yerleri"; Reeves: "Shekinahlar." 4 Beş Şekina'nın terimlerinin çevrilmesinin zor olduğu herkesin bildiği gibi, Burkitt bunların şu şekilde çevrilmesi gerektiğini öne sürdü: duyu (akıl sağlığı veya sağlam akılda olduğu gibi), akıl (akıl yürütme yeteneğinde olduğu gibi), düşünce (veya zihin), hayal gücü ve niyet (iradede olduğu gibi) (Religion of the Manichees, 33). Pognon tercüme etti: l'intelligence, la science, la pensée, la réflexion ve le sense; Yohannan: zeka, bilgi, akıl, düşünce ve müzakere; Reitzenstein ve Schaeder: Bewußtsein, Vernunft, Denken, Vorstellung ve Gesinnung; ve Reeves: zihin, bilgi, zekâ, düşünce ve yansıma. 5 Scher'in metninde aslında 3) Karanlığın "meleği" bulunurken, diğer elyazmalarında "Kral" ifadesi yer alır ve bu, Acta Archelai 12.4 ve Kephalaia Bölüm 6 gibi diğer kaynaklar tarafından desteklenir (bkz. Reeves, Jewish Lore, 201 n. 18). Reeves'in işaret ettiği gibi, "Karanlık Meleği" sıfatı 1QS 3:20-22'de bulunabilir (Reeves, Jewish Lore, 201 n. 18).

--- SAYFA 237 ---

224 ek 313.19 Beş Dünyasıyla Karanlık Ülkesinde yaşadığını: 6 313.20 Duman Dünyası, Ateş Dünyası, Rüzgar Dünyası, Su Dünyası, 313.21 ve Karanlık Dünya. Ve o, Karanlığın Kralı Işık Alemine yükselmek için 313.22'yi aradığında, bu Beş Şekina'nın 313.23'ü harekete geçirdiğini ve Büyüklüğün Babası'nın o zaman 313.24'ün düşündüğünü ve şöyle dediğini söylüyor: "Bu Beş Şekina'nın dünyalarından 313.25 Onlardan savaşa göndermeyeceğim çünkü 313.26 huzur ve barış için benim tarafımdan yaratıldılar. Daha doğrusu ben kendim yapacağım" git ve 313.27 savaşı yap." Ve Yücelik Babasının, Yaşamın Annesini 313.28 olarak adlandırdığını ve Yaşamın Annesinin İlk İnsanı çağırdığını, 7 ve İlk 314.1 İnsanın, savaş için 314.2 zırhını giyen bir adam gibi Beş Oğlunu çağırdığını söylüyor. Ve elinde bir zafer tacı tutan, adı 314.3 Nhshbt8 olan bir meleğin kendisine karşı çıktığını söylüyor. Ve 314.4'te kendisinin önüne ışık yaydığını, yani 9 İlk İnsan'ı söylüyor. Karanlığın Kralı 314.5'i görünce düşündü ve şöyle dedi: "Uzaktan istediğim 314.6'yı yakınlarda buldum." Daha sonra 314.7 İlk İnsan, kendisini ve Beş Oğlunu 314.8, Karanlığın Beş Oğlu'na yiyecek olarak verdi; tıpkı düşmanı olan bir adamın 314.9 bir kekin içine ölümcül zehir karıştırıp ona 314.10 vermesi gibi. Ve onları yediklerinde, 314.11'deki nedenlerinin Beş Parlayan Tanrı'dan11 alındığını ve 314.12'de kuduz bir köpek veya yılanın (zehir yüzünden) ısırıldığı bir adam gibi olduklarını söylüyor 6)- : Pognon: cinq mondes (Inscriptions mandaites, 184); Yohannan: "beş dünya" (Maniheizm Araştırmaları, 224); Reitzenstein ve Schaeder: fünf Äonen (342); Schubert: "beş Çağ"; ve Reeves: "Beş Çağ." Ancak)-nin "dünya" olarak tercümesi Kıpti kaynaklar tarafından, özellikle de karanlığın beş bölgesi için Greko-Kıpti dilindeki kosmos sözcüğünü kullanan Kephalaia Bölüm 6 tarafından desteklenmektedir. Maddenin karanlık alemle bu kadar yakından ilişkili olduğu gerçeği, bu tür sistemlerde genellikle yüksek alemdeki varlıklar için kullanılan "aeon" gibi bir terimin kullanımını gerçekten haklı çıkaramaz. 7 Yohannan: "İlk İnsan"; Schubert: "İlk İnsan" ve "İlk İnsan"; Reeves: "İlkel Adam." 8 Hem Yohannan hem de Reeves ismi sesli olarak belirtmeden bırakırken, Schubert "Nachashbat"ı tercüme ediyor. Bu isim başka hiçbir kaynakta bulunmuyor, ancak feragat formülleri στ ε α ν ρ ς "taş taşıyıcısı" terimini doğruluyor (Reeves, 201 n. 24). 9 Bu yapıdaki the, bir "zamir anonciateur" gibi görünmektedir (Costaz, 507). Yohannan ve Pognon, ışığın yayılmasını İlk İnsan'a bağlarken, Reitzenstein ve Schaeder, Hespel ve Draguet ve Reeves, eylemi meleğe atfeder. 10 Schubert: "mutfakta." 11 Payne-Smith'e göre "koruyucu" anlamına gelir (115a), ancak . Bu neden? Diğer kaynaklarda beş oğul İlk İnsan'ın "zırhı" olarak bilindiğine göre, "zırh" (115a) sözcüğüyle ilgili bir tür kafa karışıklığı veya kelime oyunu da olabilir mi?

--- SAYFA 238 ---

theodore bar khonai'nin Karanlığın Oğulları'nın özgeçmişi 225 314.13. Ve, İlk İnsan 314.14 aklını yeniden kazandığında ve Yüceliğin Babası'na yedi kez dua ettiğinde 314.15 ve İkinci Çağrıyı - Işıkların Sevgilisi¹² ve Işıkların Sevgilisi 314.16 Büyük İnşaatçı¹³ ve Büyük İnşaatçı Yaşayan 314.17 Ruh¹⁴ adını verdiğinde ve Yaşayan Ruh da ona Beş Oğul'u: İhtişamın Süslemesi¹⁶ adını verdiğinde, bunu söylüyor. 314.18 Zihninden, Büyük Şeref Kralı Düşüncesinden, 314.19 Işığın Adamos'u¹⁷ İlgörüsünden, Şan Kralı 314.20 Öğütünden ve Kapıcı¹⁸ Düşüncesinden. 314.21'de Karanlıklar Ülkesi'ne geldiler ve İlk İnsan 314.22'nin, Beş Oğluya birlikte Karanlık tarafından yutulduğunu gördüler. Sonra Diri 314.23 Ruh kendi sesiyle seslendi ve Yaşayan Ruh'un sesi 314.24 keskin bir kılıca dönüştü ve İlk İnsan'ın biçimini ortaya çıkardı, 314.25 ve şöyle dedi: "Selam sana, ey kötülüğün evindeki iyi olan¹⁹, 314.26 Ey karanlığın evinde parlayan²⁰, ey sana öfkeli canavarların evinde oturan 314.27 tanrı. onların şerefini bilmiyorum." Sonra İlk Adam 12* yanıtını verdi. . . Yohannan: "Işığın Dostu"; Schubert: "Işıkların Dostu"; Reeves: "Armatürlerin Dostu." 13 Yohannan: "Büyük Yasak"; Schubert: "Büyük Mimar"; Reeves: "Büyük Yasak." 14 Payne-Smith bunun normalde dişil olduğunu, "Kutsal Ruh'un kullanıldığı durumlar hariç" (533b) olduğunu belirtir, bu da gramerin teolojik olarak motive edilmiş bir yorumunu yansıtır. Kökleri erken dönem Süryanice ruh imgelerine dayanan Maniheizt Yaşayan Ruh, aslında ilk ilahi üçlünün ikinci üyesi olan Hayat Ana'nın bir detaylandırması olduğundan, başlangıçta dişil olarak düşünülmüştü. Yunancada nötr kelime olan πνε μα'nın kullanılması, cinsiyet belirsizliği yarattı ve sonunda Kıpti dilinde erkeksi bir isim olarak kabul edilen bir değişim yarattı. 15 Theodore, Yaşayan Ruh'un "oğullarını" çağırdığını bildiriyor . Theodore gibi sekiz yüzyıllık bir yazarın, "ruh"un teolojik açıdan eril yorumuna alışkın olan bir yazarın, oğullardan bahsederken doğal olarak eril ekini kullanması düşünülemez bir şey değildir. Bu ifadenin kelimesi kelimesine Mani'den alındığı varsayılabilir. 16 Yohannan: "İhtişamın Velayeti"; Schubert: "Işığın Süslemesi"; Reeves: "İhtişamın Süslemesi." 17 Yohannan: "Adamas"; Schubert: "Adamas"; Reeves: "Adamos." 18 Yohannan: "Destekçi"; Schubert: "Taşıyıcı"; Reeves: "Porter." 19 Yohannan: "dürüst olan"; Schubert: "ey İyi Adam"; Reeves: "Ey Mükemmel Olan." 20 Yohannan: "aydınlık olan"; Schubert: "Işığın Yaratıcı"; Reeves: "Ey İlahi Olan." 21 Elyazmalarında (, "onların görkemi" ifadesi Lidzbarski tarafından "onuru" olarak değiştirildi (ardından Schaefer ve Reeves), muhtemelen Baba'ya atıfta bulunuyor. Ancak bu okuma aynı zamanda sorunlu çünkü bu İlk İnsan'a yönelik bir hitaptır. Bu nedenle, 3 ("sizin şanınız") olarak değiştirilmesi düşünülebilir. Orijinal el yazması okuması basitçe canavarların şerefsiz olduğunu ima ediyor olabilir.

--- SAYFA 239 ---

226 ek 314.28 ve şöyle dedi: "Gelin, barışın malını taşıyanlar." 315.1 Ve o şunu söyledi: "Babalarımız, 315.2'nin oğulları kendi şehirlerinde nasıllar?" Ve Çağrı ona şöyle dedi: "315,3 iyi gidiyorlar!" Ve (Yaşayan Ruh)²² ve Çağrı ve Yanıt²³ 315.4 ile birleştiler ve Yaşamın Anası'na ve Yaşayan Ruh'a yükseldiler. Ve Yaşayan Ruh 315.5 Çağrıyı verdi ve Yaşam Annesi, sevgili 315.6 oğlunu yanıtladı ve İlk 315.7 İnsan ve oğullarının bulunduğu Karanlık Ülkesine indiler. Sonra Yaşayan Ruh, oğullarından üçüne 315.8,25 birinin öldürmesini, diğerinin de 315.9 Karanlığın Oğulları olan Arhontları derisini yüzmesini ve (onları) Yaşam Anasına teslim etmesini emretti. Yaşamın Annesi 315.10, derilerinden gökyüzünü uzattı ve Onbir²⁶ Cenneti yarattı. 315.11 Ve cesetlerini Karanlıklar Ülkesine attılar ve Sekiz 315.12 Dünya yaptılar. Ve Yaşayan Ruh'un Beş Evladı'nın her biri 315.13 görevini tamamladı. Görkem Süsü, Beş 315.14 Parlayan Tanrıyı bellerinden tutan ve bellerinin altında gökler 315.15 yayılmış olan kişidir. Ayrıca Hamal, dizlerinden birinin üzerine eğilip 315.16 toprakları taşıyan kişidir. Ve gökler ve yerler 315.17 olduktan sonra, Büyük Şan Kralı 315.18 göklerin arasında oturdu ve her şeyi gözetledi. Daha sonra, Yaşayan Ruh 315.19 kendi formlarını²⁷ Karanlığın Oğulları'na açıkladı ve 315.20 onlar tarafından bu Beş Parlayan Tanrı'dan yutulan ışıktan 315.21 ışığı filtreledi ve Güneş'i ve Ay'ı inşa etti.²⁸ Ve 22'den kalan ışıktan (?) Burada kopyacı tarafından bazı karışıklıklar olmuş gibi görünüyor (?). 23 Yohannan: "Temyiz Eden ve Davalı"; Schubert: "Çağrı ve Cevap"; Reeves: "Arayan ve Davalı." 24 Yohannan: "onu"; Schubert: "onun"; Reeves: "O." 25 Yaşayan Ruh'un beş oğlu olduğu açık olduğundan Yohannan, Schubert ve Reeves tarafından "üç oğlu" anlamında yorumlanmıştır. 26 Diğer kaynaklar onun yerine "on gök" okunması gerektiğini belirtiyordu. 27 Bu belki de erkek ve kadın yönlerini ortaya çıkaran Üçüncü Elçi ile aynı cinsiyet belirsizliğine işaret ediyor. 28 Yohannan: "ve (Yıldızların) binden fazla ışığı"; Schubert: "ve binin üzerinde yıldız."

--- SAYFA 240 ---

theodore bar khonai'nin özgeçmiş 227 315.22 tekerlekleri yaptığı kapların (yapımı)29:30 rüzgar, su ve ateş. O 315.23 indi ve onları Kapıcı'nın altına dövdü. Şan Kralı 315.24'ü çağırdı ve Arhontların zehiri tarafından yanmadan Beş 315.26 Parlayan Tanrı'ya hizmet edebilmeleri için yeryüzünün boyun eğdirdiği 315.25 Arhontların üzerine çıkabilmeleri için üstlerine bir yatak(?) yükseltti. 315.27 Ve Yaşamın Annesi, İlk İnsan ve Yaşayan Ruh'un 315.28 dua ederek ayağa kalktığını ve Yüceliğin Babası'na sorduğunu ve Yüceliğin Babası'nın 316.1 olduğunu ve Yüceliğin Babasının onları duyduğunu ve Üçüncü Çağırıcı - 316.2 Haberci olarak adlandırdığını söylüyor. Ve Elçi On İki Bakire'yi31 316.3 kıyafetleriyle, taçlarıyla ve nitelikleriyle çağırdı: Birincisi 316.4 azamet, ikincisi bilgelik, üçüncüsü zafer, 316.5 dördüncüsü ikna, beşincisi iffet, altıncısı gerçek, 316.6 yedincisi iman, sekizincisi sabır, dokuzuncusu 316.7 doğruluk, onuncusu lütuf, on birinci adalet, 316.8 (ve) on ikinci ışık. Ve Resûlullah o 316.9'luk gemilerin yanına geldiğinde üç hizmetçiye gemileri hareket ettirmelerini emretti. 316.10 Büyük İnşaatçı'ya Yeni bir Dünya ve yükselecek Üç 316.11 Gemi32 inşa etmesini emretti. Ve gemiler gidip göğün ortasına (316.12) ulaştığında, Elçi erkek ve dişi görüntülerini (316.13) açıkladı ve erkek ve dişi (316.14) tüm Arhontlara, Karanlığın Oğulları'na gösterildi. Biçimleri güzel olan Elçi'nin ortaya çıkışıyla, 316.15 tüm Arhontlar şehvetle alevlendi; erkekler 316.16 kadın imgesi için, dişiler de erkek imgesi için. 316.17 Beş Parlayan Tanrı'dan yutmuş oldukları ışığı şehvetleriyle kovmaya başladılar. Sonra onların içindeki günah 316.19 komplo kurdu ve hamurdaki kıl gibi 316.20 Arhontlardan çıkan {ışık}33 ile karıştı ve 316.21'in içeri girmesini istedi. Sonra Elçi imajını gizledi ve ayrıldı. 29 Bu dişil fiil formu, Yaşayan Ruh'un ilk Maniheistler tarafından dişil bir varlık olarak tasarlandığı fikrini desteklemektedir. 30 Yohannan ve Reeves "tekerlekler"i tercüme ediyor; Schaeder Sphären; Pognon vazoları. 31 Reeves'e göre, On İki Bakire Zodyak'ın on iki burcuyla özdeşleştirilir (Yahudi İrfan, 204 n. 46), ancak bunun Kephalaia'da bulunan Zodyak tasviriyle bağdaştırılması gerekir (bkz. yukarıda Bölüm 3). 32 Hem Yohannan hem de Reeves "tekerlekler" kelimesini 1 olarak tercüme etti "tekerlekler" (bkz. Payne-Smith, 3a). 33 Tüm elyazmalarında !, "moon" ifadesi bulunmaktadır ve bu, çoğu yorumcu tarafından "ışık" olarak düzeltilmiştir (Yohannan, 245; Reeves, 204 n. 48).

--- SAYFA 241 ---

228 ek 316.22 Beş Parlayan Tanrının ışığı ve onların içindeki günah. 316.23 O (yani günah), daha sonra kendilerinden düştüğü Arhontların üzerine düştü, ancak onlar, kusmuğundan geri çekilen bir kişi gibi 316.24 onu kabul etmediler. O (yani günah) daha sonra yarısı nemli (kısmı) ve yarısı kuru olmak üzere 316.25 yeryüzüne düştü ve 316.26 Karanlığın Kralının suretinde nefret dolu bir hayvan haline geldi. Işığın Adamosu 316.27 ona karşı gönderildi, 316.28 ile savaştı ve onu yendi. Onu sırt üstü çevirdi, mızrakla kalbine vurdu34 317.1 ve kalkanını ağızına fırlattı. Ayaklarından birini 317.2'nin uyluğuna, diğerini de göğsüne koydu. Kuru toprağa düşen kısım 317.3, Beş Ağaç halinde filizlendi. Bu 317.4 Karanlığın Kızları'nın tabiatları gereği 317.5 önceden hamile olduklarını ve gördükleri Elçi'nin formunun güzelliğinden dolayı 317.6 fetüslerini düşürdüklerini35 ve yeryüzüne düştüklerini söylüyor. 317.7 ağacın tohumlarını yediler. Kürtajcılar birbirleriyle istişarede bulundular ve gördükleri Elçi'nin 317.8 formunu hatırladılar ve şöyle dediler: "Gördüğümüz form nerede?" 317.9 Sonra Karanlıklar Kralı'nın oğlu Aşkalun kürtaj yapanlara şöyle dedi: "317.10 bana oğullarınızı ve kızlarınızı verin, ben de sizi 317.11 gördüğünüze benzer bir form yapacağım." (Onları) getirdiler ve (onları) ona verdiler. 317.12 erkekleri yedi ve dişileri arkadaşı Namrael'e36 verdi. 317.13 Namrael ve Aşkalun daha sonra birleştiler ve o 317.14'te hamile kaldı ve bir erkek çocuk doğurdu ve ona Adem adını verdi. (Yeniden) hamile kaldı ve 317.15'te bir kız çocuğu doğurdu ve ona Havva adını verdi. Görkemli İsa'nın 317.16 masum Adem'e geldiğini ve onu uykusundan uyandırdığını söyler. 34 Elyazmasında "aort" yazıyor, Cumont tarafından 4 "mızrak" olarak düzeltilti (bkz. Scher 316 n. 8). 35 Burada - "fetus" ve - "kötülük" (Payne-Smith, 405a) arasında bir kelime oyunu olabilir mi? 36 Aşkalun'un eşinin isminin çeşitli versiyonları vardır (bkz. Scher, 317 n. 4, Yohannan, 249 n. 118, Reeves, 204 n. 53), ancak Namrael standart olarak benimsenmiştir.

--- SAYFA 242 ---

theodore bar khonai'nin ölüm özgeçmişi 229 317.17, böylece birçok (kötü) ruh(lar)dan kurtarılabilsin.³⁷ Tıpkı 317.18'de dürüst bir kişinin güçlü bir iblisin ele geçirdiği birini bulması ve onu becerisiyle sakinleştirmesi gibi 317.19, Adem 317.20'de de Sevgili onu derin bir uykuda yatarken bulduğunda 317.21 öyleydi. Onu uyandırdı ve tuttu, sarstı ve aldatıcı şeytanı 317.22 kovdu ve ondan büyük 317.23 Arkonik gücü bağladı. Sonra Adem kendini inceledi ve kim olduğunu anladı. 317.24 O (yani İsa) ona yücelerdeki Babaları ve ruhunun nasıl tamamen leoparın ve filin dişlerine atıldığını, yutucular tarafından yutulduğunu 317.26 ve yutkunarak köpekler tarafından yenildiğini, 317.27 karıştırıldığını ve var olan her şeye hapsedildiğini ve Karanlığın pis kokusuna hapsedildiğini açıkladı. 317.28 Kendisinin (yani İsa'nın) onu büyüttüğünü ve ona Hayat Ağacını tattırdığını söylüyor. Sonra 318.1 Adem bağırdı, ağladı ve sesini yüksek sesle yükseltti, tıpkı 318.2'de kükreyen ve gözyaşı döken bir aslan gibi. (Kendini yere attı) ve (göğsünü) dövdü ve şöyle dedi: 318.3 "Vay be bedenime şekil verene, ruhumu bağlayana 318.4 ve beni köle eden zalimlere yazıklar olsun." ³⁷ Bu ifadenin tam olarak ne anlama geldiği belirsizliğini koruyor. Yohannan'a göre, .5, el-Nadım'ın bahsettiği "iki Arhont"a atıfta bulunurken (Araştırmalar, 250), Reeves ise Ashaqlun'a atıfta bulunduğunu öne sürüyor (Jewish Lore, 205 n. 56). Bkz. Pognon, Inscriptions mandaïtes, 192 n. 2. Her halükarda Adem'in olumsuz güçlerden kurtulduğu açık görünüyör.

--- SAYFA 243 [Görsel / Boş] ---

--- SAYFA 244 ---

ALINTILAN ÇALIŞMALAR I. Kaynaklar ve Araştırma Araçları Adam. A.ed. Texte zum Manichäismus. Berlin: Walter de Gruyter, 1969. Allberry, C.R.C. Bir Maniheizt Mezmur Kitabı: Bölüm II. Stuttgart: Kohlhammer, 1938. Asmussen, Jes. P. Maniheizt Edebiyatı. New York: Akademisyenlerin Faksları ve Yeniden Basımları 1975. ———. Xuasu'an'ft: Maniheizm Çalışmaları. Kopenhag: Munksgaard, 1965. Beeson, H. Ch., ed. Acta Archelai. Die griechischen christlichen Schriftsteller der ersten drei Jahrhunderte. Leipzig, 1906. Böhlig, A. Kephalaia (I): 2 Hälfte [Lieferung 11–12]. Stuttgart: Kohlhammer, 1966. Boyce, Mary. Maniheizt Orta Farsça ve Part Metinlerinde Bir Okuyucu. Leiden: Brill, 1975. Boyce, Mary, ed. Zerdüştlük Araştırmaları için Metinsel Kaynaklar. New Jersey: Barnes & Noble, 1984. Cameron, R. ve J. Dewey, çev. Köln Mani Kodeksi (P. Colon. inv. nr. 4780) "Bedeninin Kökeni Üzerine." Missoula, Montana: Scholars Press, 1979. Clackson, S., E. Hunter ve S.N.C. Lieu. Maniheizt Metinler Sözlüğü Cilt. 1: Roma İmparatorluğu'ndan Metinler (Süryanice, Yunanca, Kipti, Latince Metinler). Corpus Fontium Manichaeorum, Subsidia II. Turnhout: Brepols, 1998. Crum, W.E. Bir Kipti Sözlüğü. Oxford: Clarendon Press, 1939 [2000]. Dodge, Bayard, ed. ve trans. El-Nadım'ın Fihrist'i: Onuncu Yüzyıl Müslüman Kültürü Araştırması. New York: Columbia University Press, 1970. Epiktetos. Ahlakî Söylemler. Trans. Thomas Gould. New York: Washington Square, 1964. Feldmann, E., ed. Nordafrikanischen Manichäer'den 'Epistula Fundamenti' Die. Altenberg: Akademische Bibliothek, 1987. Foerster, Werner. Gnosis: Gnostik Metinlerden Bir Seçki. Cilt 2. Oxford: Clarendon Press, 1974. Funk, W.-P. Maniheizt Kephalaia Cilt I'e uygunluk (Berlin S. 15996 ve Viyana K. 1010). Ed. Polotsky/Böhlig/Funk. Quebec City, 1998/1999 [yayınlanmamış]. ———. Maniheizt Kipti'nin dBase Sözlüğü. Québec, 2002 [yayınlanmadı]. ———. Kephalaia I: Ekler ve Düzeltmeler. Québec, 2004 [yayınlanmamış]. ———. Kephalaia (I): Zweite Hälfte [Lieferung 13–14]. Stuttgart: Kohlhammer, 1999. ———. Kephalaia (I): Zweite Hälfte [Lieferung 15–16]. Stuttgart: Kohlhammer, 2000.

--- SAYFA 245 ---

232 eser alıntlandı ———. Mani'nin Mektuplarının Kıpti Parçalarına Bir Çalışma Uyumu. 2. baskı. Quebec Şehri, 2001 [yayınlanmamış]. ———. Kıpti Maniheist Mezmur Kitabıyla Çalışma Uyumu (Alıntılar). Quebec Şehri, 2002 [yayınlanmadı]. Gardner, evet, editör. Kellis Edebi Metinleri. Cilt 1. Oxford: Oxbow Books, 1996. Gardner, Iain. Öğretmenin Kephalaia'sı. Nag Hammadi ve Maniheist Araştırmalar. Leiden: Brill, 1995. Gardner, Iain ve Samuel N.C. Lieu, eds. Roma İmparatorluğu'ndan Maniheist Metinler. Cambridge: Cambridge University Press, 2004. Gignoux, Philippe. Les quatre yazıtları du Mage Kirdir: Textes et concordances. Studia Iranica 9, 1991. Haardt, Robert. Gnosis: Karakter ve Tanıklık. Trans. Henry. Leiden: Brill, 1971. Henning, W.B. "Devler Kitabı." W.B.'de. Henning: Seçilmiş Makaleler II. Leiden: Brill, 1977. Henrichs, A. ve L. Koenen, eds. Der Kölner Mani-Kodex: Über das Werden seines Leibes: Kritische Edition. Opladen: Westdeutscher Verlag, 1988. Hutter, Manfred, Manis kosmogonische "S"abuhrag"an-Texte: Edition, Kommentar und literaturgeschichtliche Einordnung der manichäisch-mittelperschen Handschriften M 98/99 und M 7980-7984. Wiesbaden: Otto Harrassowitz, 1992. Klimkeit, H.-J., çev. İpek Yolunda Gnosis: Orta Asya'dan Gnostik Metinler. New York: HarperCollins, 1993. Lidzbarski, M., ed. Ginza: Der Schatz veya Das große Buch der Mandäer. Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 1978 [1925]. Lieu, Samuel N.C. "Maniheizmden Vazgeçmek İçin Erken Bizans Formülü." Mezopotamya ve Roma Doğu'da Maniheizm'in 203-305. Sayfaları. Leiden: Brill, 1994. MacKenzie, D.N. "Mani's "S"abuhrag"an." Iranica diversa'daki 83-141. sayfalar. Ed. C. Cereti ve L. Paul. Roma: Istituto italiano per l'africa e l'oriente, 1999. Mitchell, C.W., ed. Mani, Marcion ve Bardaisan'ın Düzyazı Reddi. Londra, 1921. Polotsky, H.-J. Manichäische Homelien. Stuttgart: Kohlhammer, 1934. Polotsky, H.-J. ve A. Böhlig, Kephalaia (I): 1. Hälfte [Lieferung 1-10]. Stuttgart: Kohlhammer, 1940. Pedersen, Nils Arne. "Bir Maniheist Tarihsel Metin." Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik 119 (1997): 193-201. Pognon, H. Inscriptions mandaites des coupes de Khouabir. Paris: Imprimerie nationale, 1898. Reeves, John C. "Ephrem'in Düzyazı Reddedişlerinden Maniheist Alıntılar." Karanlıktan Çıkış: Maniheist Kaynakların İyileştirilmesine İlişkin Çalışmalar bölümündeki 217-288. Sayfalar. Ed. Mirecki ve BeDuhn. Leiden: Brill, 1997. Sachau, E., çev. Alberuni'nin Hindistan'ı. New York: Norton, 1971 [1888]. Scher, Addai ve Périer, eds. "Histoire nestorienne (chronique de Séert)." Patrologia orientalis 4. Paris, 1908. Scher, Addai, ed. Liber scholiorum. Corpus scriptorum christianorum orientalium 69. Louvain: Imprimerie orientaliste L. Durbecq, 1954.

--- SAYFA 246 ---

alıntı yapılan çalışmalar 233 Sundermann, W. *Mitteliranische manichäische Texte kirchengeschichtlichen Inhalts*. Berlin: Berliner Turfantexte II, 1981. Tsui Chi. "Mo Ni Chiao Hsia Pu Tsan 'Maniheist İlahilerin Alt (ikinci?) Bölümü.'" *Doğu ve Afrika Çalışmaları Okulu Bülteni* 11.1 (1943): 174-219. II. Beck, Roger'ı inceliyor. "Maniheist Kephalaia'daki Anabibazontlar." *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik* 69 (1987): 193-196. BeDuhn, Jason. *Disiplin ve Ritüelde Maniheist Beden*. Baltimore: John Hopkins University Press, 2000. ——. "Kelimelerin Savaşı: Metinlerarasılık ve Acta Archelai'de İsa'nın Meşruiyeti Üzerine Mücadele." Sayfa 75-102, BeDuhn ve Mirecki, eds., *Frontiers of Faith: The Christian Encounter with Manichaeism*. Leiden: Brill, 2007. BeDuhn, Jason ve Paul Mirecki, "Archelaus'un Eylemlerini Yerleştirmek." Sayfa 1-22, BeDuhn ve Mirecki, ed., *Frontiers of Faith: The Christian Encounter with Manichaeism*. Leiden: Brill, 2007. Brown, Peter. "Roma İmparatorluğu'nda Maniheizmin Yayılması." *Roma Araştırmaları Dergisi* 59 (1969): 92-103. Burkitt, F.C. *Maniçilerin Dini*. Cambridge: Cambridge University Press, 1925. Bussièeres, Marie-Pierre. "Sonuçlar: Yanıtsız sorular (tekrar)." *Erotopokriseis*'teki 181-198. Sayfalar: Bağlamda Erken Hristiyan Soru-Cevap Edebiyatı. Ed. Annelie Volgers ve Claudio Zamagni. Leuven: Peeters, 2004. Clackson, Sarah, Erica Hunter ve Samuel N.C. Lieu, eds. *Maniheist Metinler Sözlüğü I: Roma İmparatorluğu'ndan Metinler*. Turnhout: Brepols 1998. Costaz, L. *Grammaire syriaque*. Beyrut: Dar el-machreq, 1997. Couliano, I.P. *Manichaica Selecta Studies*'de "Maniheizmde Sahte Ruh", Sayfa 53-58, Profesör Julien Ries'e sunuldu. Ed. A. van Tongerloo ve S. Givelsen. Louvain: Brepols, 1991. Cumont, Franz. *Recherches sur le manichéisme I: La kozmogonie manichéenne*. Brüksel: H. Lamertin, 1908. Daniélou, Jean. "Les douze apôtres et le zodiaque." *Vigiliae Christianae* 13.1 (1959): 14-21. De Blois, François. "Fihrist'teki Maniheist Bölümün Kaynakları Üzerine Yeni Işık." *Il manicheismo*'daki 37-45. sayfalar: *nuove prospettive della ricerca*. Ed. A. van Tongerloo ve L. Cirillo. Louvain: Brepols, 2005. Drijvers, Hans. *Edessa'lı Bardai.san*. Assen: Van Görcum, 1966. ——. "Mani und Bardaisan: Ein Beitrag zur Vorgeschichte des Manichäismus." *Antakya'nın Doğusu*'ndaki Sayfalar 459-469: *Erken Süryani Hristiyanlığı Üzerine Çalışmalar*. Londra: Variorum Reprints, 1984. Duchesne-Guillemin, Jacques. "L'Église sassanide et le mazdéisme." *Histoire des Religions* II'deki 3-32. sayfalar. Paris: Gallimard, 1972. Dumézil, George. *L'idéologie tripartite des Hint-Avrupa*. Koleksiyonlar Latomus 31. Brüksel: Latomus Revue D'Études Latines, 1958.

--- SAYFA 247 ---

234 eser Ferrari, Leo'dan alıntı yaptı. "Astronomi ve Augustine'in Maniçilerden Ayrılışı." *Revue des Études augustiniennes* 19.3-4 (1973): 263-276 Foltz, Richard, Asillerin Ülkesinde Maneviyat: İran Dünya Dinlerini Nasıl Şekillendirdi. Oxford: Oneworld, 2004 Franzmann, M. "İsmant el-Kharab'dan [Roman Kellis] Süryanice-Kipti İki Dillileri: Çeviri Süreci ve Maniheizt Misyonerlik Uygulaması." *Maniheizt Araştırmalarda Yeni Perspektifler'de Sayfa* 115-122. Ed. Van Tongerloo ve Cirillo. Louvain: Brepols, 2005. Funk, W.-P. "Prolégomènes à une grammaire du copte manichéen." *Livret-Annuaire* 15'te (1999-2000) 10-11. Sayfalar. Ecole pratique des Hautes Études. Paris: À la Sorbonne, 2001. ———. "Maniheizt Kephalaia'nın Yeniden İnşası." *Karanlıktan Çıkış: Maniheizt Kaynakların İyileştirilmesine İlişkin Çalışmalar bölümündeki* 143-159. Sayfalar. Ed. Paul Mirecki ve Jason BeDuhn. Leiden: Brill, 1997. Goodenough, Edwin R. *Greko-Romen Döneminde Yahudi Sembolleri*. Cilt 12. New York: Pantheon Books, 1953. Hachlili, Rachel. "Antik Yahudi Sanatında Zodyak: Temsil ve Önem." *Amerikan Doğu Araştırmaları Okulu Bülteni* 228 (1977): 61-77. Heuser, M. "Maniheizt Efsane." *Maniheizt Edebiyatı ve Sanatı Çalışmaları'nda Sayfa* 1-108. Ed. H.-J. Klimkeit. Leiden: Brill, 1998. Hübner, Wolfgang. "Das Horoskop der Christen (Zeno 1,38 L.)." *Vigiliae christianae*, 29 (1975): 120-137. Avcı, Erica. "Theodore bar Kônî ve Maniciler." *II manicheismo'daki* 167-178. sayfalar: *Nuove prospettive della ricerca*. Ed. A. van Tongerloo ve L. Cirillo. Louvain: Brepols, 2005. Hutter, Manfred. "Dördüncü Yüzyılda İran'da Maniheizm." Sayfa 308-317, *Studia Manichaica IV: Internationaler Kongreß zum Manichäismus*, Berlin, 14.- 18. Juli 1997. Eds. Emmerick, Sundermann ve Zieme. Berlin: Akademie Verlag, 1997. Ivanka, E. von "ΚΕΦΑΛΑΙΑ: Eine byzantinische Literaturform und ihre antiken Wurzeln," *Byzantinische Zeitschrift* 47 (1954): 285-291. Jonas, Hans. *Gnostik Din*. Boston: Beacon Press, 1963. Kennedy, George A. *Klasik Retoriğin Yeni Tarihi*. Princeton: Princeton University Press, 1994. Koenen, L. Mani'nin İkciliği Ne Kadar İkilidir?" *Codex Manichaicus koloniensis'teki* 1-34. Sayfalar: *Atti de Secondo Simposio Internazionale*. Cozenza, 1990. Khosroyev, Alexandr L. "Zu einer astronomischen Realie in den Kephalaia." *Studia manichaica'daki sayfalar* 342-365: *IV Internationaler Kongreß zum Manichäismus*, Berlin, 14.-18. Temmuz 1997. Eds. Emmerick, Sundermann ve Zieme. Berlin: Akademie Verlag, 1997. Kugener, M.A. ve F. Cumont, *Recherches sur le manichéisme II: Extraits de la CXXIIIe Homélie de Sévère d'Antioche*. Brüksel: H. Lamertin, 1912. Lévy, Paul. "Beşli ve ikili manilerin bir önerisi." *Mélanges d'histoire des Religions Offerts à Henri-Charles Puech'in* 493-500. sayfaları. Paris: Presses Universitaires de Frances, 1974. Lieu, Samuel N.C. *Roma İmparatorluğu ve Ortaçağ Çin'inde Maniheizm*. Tübingen: J.C.B. Mohr, 1992.

--- SAYFA 248 ---

235 ——— alıntı yapılan eserler. "Theodore bar Kônî'nin Liber scholiorum'undaki Maniheist technici termini." Maniheist Çalışmalarda Yeni Perspektifler'in 245-254. Sayfaları. Ed. A. van Tongerloo ve L. Cirillo. Louvain: Brepols, 2005. Lupieri, Edmondo. Mandaeanlar: Son Gnostikler. Trans. Hindley. Grand Rapids, MI: Eerdmans, 2002. MacKenzie, D.N. "Bundahisn'de Zerdüş Astrolojisi." Iranica divia'daki sayfalar 7-25. Ed. C. Cereti ve L. Paul. Roma: Istituto italiano per l'africa e l'oriente, 1999. Mattéi, J.-F. L'Etrange et le simulacre: Essai sur la fondation de l'ontologie platonicienne. Paris: Presses Universitaires de France, 1983. Merkelbach, Reinhold. Mani und sein Religionssystem. Opladen: Westdeutscher Verlag, 1986. Mikkelsen, Topçu. Bibliographica manichaica. Turnhout: Brepols, 1996. Moraux, Paul. "Çok önemli." Paulys Realencyclopädie der classischen Altertumswissenschaft'taki 1171-1263 sütunları. Stuttgart: Alfred Druckenmüller Verlag, 1963. Nagel, P. "Anatomie des Menschen in gnostischer und manichäischer Sicht." Gnosis und Manichäismus'taki Studien zum Menschenbild'deki 67-94. Sayfalar. Halle, 1979. Nau, F. "La kozmografi au VIIe siècle chez les Syriens." Revue de l'orient chrétien, 5 (1910): 225-254. Ness, Lester J. "Geç Antik Çağda Astroloji ve Yahudilik." Antik Dünya 26.2 (1995): 126-133. Ort, L.J.R. Mani: Kişiliğinin Dini-Tarihsel Bir Açıklaması. Leiden: Brill, 1967. Payne Smith, R. Özet Süryanice Sözlük. Yeniden basılmıştır Eugene, OR: Wipf ve Stock, 1999 (1902). Pedersen, Nils Arne. Büyük Savaş Vaazındaki Çalışmalar: Dördüncü Yüzyıldan kalma Maniheist-Kipti Metninin İncelenmesi. Aarhus: University Press, 1996. Polotsky, H.-J. "Manichäische Studien." Le Muséon 46 (1933): 247-272. ———. "Manihaismus." Der Manichäismus'un 101-144. Sayfaları. Ed. Geo Widengren. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1977 [başlangıçta Paulys Real-Encyklopädie der Classischen Altertumswissenschaft. Neue Bearbeitung. Stuttgart: Metzler, 1935]. Puech, H.-Ch. "Le Prince des Ténèbres en son royaume." Sur le manichéisme et autres essais'deki 103-151. sayfalar. Paris: Flammarion, 1979. Reeves, John C. Maniheist Kozmogoni'de Yahudi Bilgisi: Dev Gelenekleri Kitabı Üzerine Çalışmalar. Cincinnati: İbranice Union College Press, 1992. Reitzenstein, R. ve H.H. Schaeder. İran ve Griechenland'da Synkretismus ile ilgili çalışmalar yapın. Leipzig ve Berlin, 1929 (yeniden basılan Darmstadt, 1965). Richter, S., ed. Mezmur Kitabı: Bölüm II, Fasc. 2. Die Herakleides-Mezmur. Corpus fontium manichaeorum, Series coptica I. Turnhout: Brepols, 1996. Ries, Julien. Les Études manichéennes: XX ve 10. yüzyıldaki Reform Reformu ile ilgili tartışmalar. Louvain-La-Neuve: Dinlerin Tarihi Merkezi, 1988. Robinson, James. "Medinet Madi'nin Maniheist Yazmalarının Kaderi: 1929-1989." Studia Manichaica II'deki 19-62. Sayfalar: Internationaler Kongreß zum

--- SAYFA 249 ---

236 eserde Manichäismus 6.-10'dan alıntı yapılmıştır. Ağustos 1989, St. Augustin/Bonn. Ed. Gernot Wießner ve H.-J. Klimkeit. Wiesbaden: Otto Harrassowitz, 1989. Rudolph, Kurt. Gnosis: Gnostisizmin Doğası ve Tarihi. San Francisco: Harper Collins, 1987. Sala, Tudor, "Maniheist Eskatolojide Anlatı Seçenekleri." Sayfa 49-66, BeDuhn ve Mirecki, ed., *Frontiers of Faith: The Christian Encounter with Manichaeism*. Leiden: Brill, 2007. Schaefer, H. "Urform und Fortbildungen des manichäischen Systems," Sayfa 37-55, *Der Manichäismus*. Ed. Geo Widengren. Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1977. Schmidt, Carl ve H.-J. Polotsky. "Mısır'daki Ein Mani-Fund." *Sitzungsberichte der preussischen Akademie der Wissenschaften* (1933): 4-90. Scopello, M. "Julie, manichéenne d'Antioche (d'après la Vie de Porphyre de Marc le Diacre, Bölüm 85-91)." *Antiquité Tardive* 5 (1997): 187-209. Sims-Williams, Nicholas. "Maniheist Emirler: Kaynakların İncelenmesi." Profesör Mary Boyce Onuruna Yazılar'ın 572-582. Sayfaları. Leiden: Brill, 1985. Skjaervø, O. "Maniheizmde İran Unsurları: Karşılaştırmalı Bir Yaklaşım." *Au Carrefour des Religions*'ın 263-284. sayfaları: *Mélanges, Philippe Gignoux'ya sunuyor*. Eds. Rika Gyselen ve Philippe Gignoux. Leuven: Peeters, 1995. Stegemann, V. "Zu Kapitel 69 der Kephalaia des Mani," *Zeitschrift für die neutestamentliche Wissenschaft* 37 (1938): 214-223. Ström, Åke V. "Le chiffre cinq." *Manichaica Selecta*'daki 333-338. sayfalar: Profesör Julien Ries'e sunulan çalışmalar. Ed. A. van Tongerloo ve S. Givens. Louvain: Breopols, 1991. Tardieu, Michel. *Le manichéisme*. Paris: Presses Universitaires de France, 1981. ———. "Principes de l'exégèse manichéenne du Nouveau Testament." *Les règles de l'interprétation*'da. Ed. Michel Tardieu. Paris: Cerf, 1987. Tongerloo, A. Van, "Büyüklüğün Babası." *Gnosisforschung und Religionsgeschichte: Festschrift für Kurt Rudolph zum 65. Geburtstag*'daki Sayfa 336-339. Marburg: diagonal-Verlag, 1994. Welburn, A.J. "'Apokrifon Johannis'teki Arhontların Kimliği." *Vigiliae christianae* 32.4 (1978): 241-254. Widengren, Geo. *Mani ve Maniheizm*. Trans. Ch. Kessler. Londra: Weidenfeld ve Nicholson, 1965. Williams Jackson, A.V. "Maniheizmde Yüce Varlığın Dört Yönü," *Indian Linguistics* 2 (1965): 10-17. ———. *Maniheizm Araştırmaları*. New York: AMS Press, 1965. Zaehner, R.C. *Zurvan: Bir Zerdüşt İkilemi*. New York: Biblo & Tannen, 1972. Zamagni, Claudio. "Une Introduction méthodologique à la littérature patristique des Questions et Réponses: le cas d'Eusèbe de Césarée." *Erotapokriseis*'teki 7-24. Sayfalar: *Bağlamda Erken Hristiyan Soru-Cevap Edebiyatı*. Leuven: Peeters, 2004.

--- SAYFA 250 ---

GENEL DİZİN Acta Archelai, 8, 89 Adda, 12, 88, 90 Adiabene, 11 Alexander of Lycopolis, 13, 64 Amaro, 86 Cephane, 88 anababizon, 63, 64, 82 Apocryphon of John, 65, 144 Ardashir, 11 Aristoteles, 35 Artabanus, 11 Ashaqlun, 5 Asurlu, 11 Augustine, 4, 6, 46, 57, 64, 86 Aksumlular, 11 Babil, 11 Babilli, 11 Barbelo, 144 Bardaisan, 14, 35, 36, 89, 90 Barhadbeshabba, 36 el-Biruni, 6, 64, 65 Devler Kitabı, 15, 17, 46, 80, 209 Gizemler Kitabı, 9, 14, 45, 79, 209 Brahminler, 88 Buda, 10, 88 Budistler, 88 Capitaliteratur, 9 Hristiyanlar, 3, 6, 11, 61, 85, 88 Çin Özeti, 46 Chinese Hymnscroll, 26 Chronicle of Seert, 86 Clement of Alexandria, 4 Cologne Mani Codex, 12, 32, 40, 47 Kipti, 6, 11, 12, 13, 14, 18 Ctesiphon, 11 Dakhleh Oasis, 12 Diocletianus, 86 Mısır, 11, 12, 13, 62, 86 Elchasaites, 10, 61 Empedocles, 35 Suriyeli Ephraim, 15, 29, 30, 35, 89 Epictetus, 9 Epiphanius, 6 Mektuplar, 14, 15, 16, 17, 74, 79, 209 erotapokrisis, 10 Beş Geliş, 69, 70, 134, 149 Beş Melek, 159 Beş Kemer, 17 Beş Archon (bkz. Yöneticiler) 108 Beş Beden, 51, 52, 59, 61, 108, 111, 159 Beş Kitap, 148 Beş Kamp, 182 Beş Kilise, 104 Beş Takımyıldız, 17 Beş Öğüt, 37, 135, 154 Beş Zanaatkar, 201 Karanlığın Beş Yaratımı, 52, 53, 56, 150 Beş Kara Ruh, 111 Beş Konut, 71, 174, 215 Beş Element, 15, 18, 29, 30, 32, 34, 36, 53, 61, 67, 80, 81, 90, 106, 108, 127, 128, 135 Beş Kamp, 41, 183 Beş Baba, 19, 42, 43, 45, 46, 48, 81, 112, 149 Beş Et, 101 Beş Kat, 155 Beş Yiyecek, 72, 207, 208 Beş Biçim, 72, 108, 210 Beş Ölüm Meyvesi, 52, 53, 128 Beş Elbise, 31, 182 Beş Tanrı, 44, 156

--- SAYFA 251 ---

238 genel indeks Beş Büyük Bereket Çeşmesi, 25, 142 Beş Büyük Ağaç, 25 Beş Yücelik, 19, 34, 42, 47, 48, 70, 81, 129 Beş Kutsal, 76, 197 Beş Mutluluk, 75, 104 Beş Ev, 17 Beş Aydın, 30, 31, 32, 80, 100, 156 Karanlığın Beş Kralı, 52, 60, 61, 108 Beş Uzu, 15, 16, 18, 22, 32, 36, 38, 39, 40, 41, 48, 58, 67, 80, 81, 90, 100, 101, 142, 149, 154, 159, 160, 161, 201 Günahın Beş Uzu, 160 Beş Işık Burcu, 70 Beş Işık Harikası, 199 Beş Gizem 116, 117 Beş İsim, 174 Beş Parça, 52, 106 Beş Çukur, 76, 198 Beş Yer, 193 Beş Güç, 75, 104, 139, 153 Beş Ürün, 200 Beş Mülk, 220, 222 Beş Nitelik, 222 Güneşin Beş Niteliği, 177 Beş Salgın, 69, 70, 138 Beş Diriliş, 69, 124 Beş Hükümdar, 51, 59 Beş Kurtarıcı, 69, 124 Beş Duyu, 106 Beş Şekinah, 223, 224 Beş Parlayan Tanrı, 29, 31, 80, 144, 159, 224, 226, 227, 228 Beş İşaret, 115, 116, 117, 119 Beş Kölelik, 111 Beş Uykusuz Gözcü, 156 Beş Karanlığın Oğulları, 17, 19, 31, 224, 225 İlk İnsanın Beş Evladı, 18, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 49, 80, 106, 129, 166, 224 Yaşayan Ruhun Beş Evladı, 16, 18, 33, 34, 36, 38, 41, 42, 49, 58, 106, 120, 129, 153, 182, 225, 226 Beş Ruh, 51, 52, 59, 61, 62, 106, 108 İnsanoğlunun Beş İhtişamı, 29, 153 Beş Yıldız, 51, 62, 63, 179, 180, 181 Beş Depo, 25, 51, 52, 53, 59, 61, 108 Beş Tat, 51, 52, 59, 108 Beş Günaha, 87, 218, 219 Beş Geçiş, 212, 213, 214 Beş Karanlık Ağaç, 17, 19, 52, 53, 108, 127, 135, 170, 228 Beş Tür Otorite, 174 Beş Tür Kardeşlik, 74, 87, 205 Beş Erdem, 16, 36, 39, 41, 70, 74 Beş Hayati Güç, 17, 26 Beş Savaş, 69, 135 Beş Gözcü, 41 Beş Gözetleme Kulesi, 183 Beş Bilgelik, 75, 104 Beş Harika Eser, 69 Beş Kelime, 122, 125 Karanlığın Beş Dünyası, 17, 52, 53, 56, 60, 61, 62, 63, 64, 66, 82, 108, 109, 127, 135, 147, 150, 179, 181, 224 Bedenin Beş Dünyası, 106, 170, 171 Temel Risale, 58, 60 Gnostikler, 4, 66 Yunanca, 12, 14, 18 Hadis, 8 Hira, 86 Vaaz, 8, 46, 86, 87 Hormizd, 85 Hormizd II, 86 Hystapes, 11 Hindistan, 11 Hintli, 11 Irenaeus, 4 Dara'lı Ismaelis Iwannis, 36

--- SAYFA 252 ---

genel indeks 239 Yahudiler, 3, 11, 14, 66 İsa, 5, 10, 41, 84, 88 Yahuda, 4, 10, 21 Justinianus, 86 Kabala, 4 Kellis, 12, 14, 27, 29, 89 Kephalaia, passim Kirdir, 85 Kustaios, 12 Latin, 13, 36 Yaşayan İncil, 15, 45, 58, 79, 209 Luka, Müjde, 21 Müneccimler, 11 Mandaeans, 11, 26, 62, 64 Mani, passim Maniheiztler, passim Marcion, 35 Diyakoz Markos, 86 Matta, İncil, 21 Mazdaizm, 28 Medler, 11 Medinet Madi, 6, 12, 14 Mesene, 11 Mezopotamya, 11, 13, 62, 64 Orta Farsça, 14 Musa bar Kepha, 36 Müslümanlar, 3, 6 en-Nadım, 6, 14, 15, 16, 17, 18, 27, 37, 46, 53, 54, 56, 57, 60, 71, 73, 80, 229 Tadmor/Palmyra Nafşası, 90 Narses, 86 Nazorlular, 11 Yeni Ahit, 3 Origen, 8 Filistin, 13, 86 Partlar, 11 Partlar, 11 Pavlus, 10, 88 İran, 11 Persler, 11, 61, 66, 85 Pherecydes of Syros, 35 Philolaus, 35 Resimli kitap, 80 pleroma, 4 Pragmateia, 45, 209 Yayılma Duası, 27 Mezmur Kitabı, 30, 31, 46, 47, 64 Pisagor, 35 Kur'an, 3 Rabbinik Yahudilik, 4 Sağ Ginza, 26, 55, 56, 57 Romalılar, 11, 61, 66, 85 Seleucia-Ctesiphon, 86 Antakyalı Severus, 9, 23, 53, 58 Severus Sebokht, 64 Shapur, 11, 85 Shabuhrgan, 14, 16, 17, 26, 79, 147 Şekinah, 15, 18, 25, 58 Simplicius, 58 Sisinnios, 12, 13, 85 Soğdlu, 26, 90 Susiana, 11 Synaxeis, 15 Suriye, 86 Süryanice, 11, 12, 14, 18, 31 Talmud, 8 Tanah, 3 Theodore bar Khonai, 5, 15, 17, 18, 25, 27, 30, 32, 36, 37, 43, 45, 47, 53, 54, 57, 60, 71, 80, 81, 83, 89, 169, 223 Theodore, 9, 53 Dicle, 11 Titus of Bostra, 9, 53 Hayat Hazinesi, 14, 45, 72, 166, 188, 189, 209 Turfan, 6, 90 Valentinianlılar, 4 Vahram, 86 el-Warraaq, 15

--- SAYFA 253 ---

240 genel indeks Zerdüşt, bkz. Zerdüşt, 10 Veronalı Zenon, 66 ziwane, 18, 31 zodyak, 65, 66, 82 Zerdüşt, bkz. Zerdüşt, 88 Zerdüştler, 64, 85, 88 Zurvanizm, 27, 28

--- SAYFA 254 ---

MODERN YAZARLAR DİZİNİ Adam, 26 Allberry, 27 Asmussen, 27, 88 BeDuhn, 28, 32, 83, 84 Beck, 63, 64 Boussières, 10 Böhlig, 28, 66, 108, 113, 116, 120, 122, 125, 127, 131, 135, 143, 145, 155, 158, 160, 165, 169, 179, 180, 185 Boyce, 16, 17, 26 Brown, 11, 86 Burkitt, 27, 29, 35, 64, 223 Couliano, 7, 81 Crum, 118, 155, 161, 162 Cumont, 27, 53, 57, 58 Daniélou, 66 De Blois, 15 Drijvers, 35, 36 Duchesne-Guillemin, 28 Feldmann, 58, 61 Ferrari, 64 Foerster, 26 Franzmann, 12, 29 Funk, 8, 9, 12, 15, 17, 21, 25, 37, 40, 42, 46, 58, 90, 97, 112, 113, 116, 118, 119, 120, 122, 127, 142, 145, 164, 166, 167, 175, 189, 205, 220, 222 Gardner, 12, 14, 27, 31, 46, 60, 65, 70, 83, 86, 90, 159 Gignoux, 85 Giversen, 8 Goodenough, 66 Hachlili, 66 Haardt, 223 Henning, 15, 158 Heuser, 83 Hunter, 18 Hutter, 15, 17, 26, 85, 86 Ivanka, 9 Jonas, 83 Khosroyev, 66 Klimkeit, 15, 26, 57, 83 Koenen, 8 Kugener, 53, 58 Lévy, 7 Lidzbarski, 55 Lieu, 8, 14, 24, 27, 30, 46, 60, 64, 65, 75, 83, 85, 86, 88, 90 MacKenzie, 14, 64, 147 Mattéi, 35 Merkelbach, 26, 29 Mirecki, 83 Moraux, 35 Nagel, 38, 65 Nau, 64 Ness, 66 Ort, 8 Payne-Smith, 224, 225, 228 Pedersen, 86, 87 Pognon, 223, 229 Polotsky, 6, 26, 30, 36, 55, 66, 83, 108, 113, 116, 120, 122, 125, 127, 131, 135, 143, 155, 158, 160, 165, 169, 180

--- SAYFA 255 ---

242 modern yazarların indeksi Puech, 55 Reeves, 15, 21, 23, 29, 30, 31, 53, 223, 227, 229 Reitzenstein, 223 Richter, 27 Ries, 6 Robinson, 7 Rudolph, 83 Sala, 83 Schaefer, 28, 223 Schmidt, 6, 7, 8 Scopello, 86 Sims-Williams, 73 Skjaervø, 28 Stegemann, 65 Ström, 7 Tardieu, 7, 13, 14, 15, 46, 75, 90, 166 Tsui Chi, 26 van Lindt, 31 van Tongerloo, 27 Welburn, 66 Widengren, 8, 27, 65 Williams Jackson, 26, 27, 28, 223 Zaehner, 27, 28 Zamagni, 10

--- SAYFA 256 [Görsel / Boş] ---**--- SAYFA 257 [Görsel / Boş] ---**